

Udskriftsdato: 28. december 2025

2023/1 LSF 51 (Gældende)

Forslag til Lov om ændring af selskabsloven, lov om skifte af dødsboer, værgemålsloven, retsplejeloven og forskellige andre love (Digital behandling af tvangsopløsningssager og dødsboskiftesager, øget antal byretsdommere, anerkendelse af juridiske eksamener fra Det Forenede Kongerige Storbritannien og Nordirland, terminaladgang til indkomstregisteret for Familieretshuset i værgemålssager m.v)

Ministerium: Justitsministeriet

Journalnummer: Justitsmin., j.nr. 2022-02195

Forslag

til

Lov om ændring af selskabsloven, lov om skifte af dødsboer, værgemålsloven, retsplejeloven og forskellige andre love

(Digital behandling af tvangsopløsningssager og dødsboskiftesager, øget antal byretsdommere, anerkendelse af juridiske eksamener fra Det Forenede Kongerige Storbritannien og Nordirland, terminaladgang til indkomstregisteret for Familieretshuset i værgemålssager m.v)

Erhvervsministeriet

§ 1

I selskabsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1451 af 9. november 2022, som ændret ved § 1 i lov nr. 243 af 7. marts 2023, foretages følgende ændringer:

1. I § 227, *stk. 3*, indsættes efter 2. pkt. som nyt punktum:

»Når skifteretten har udnævnt en eller flere likvidatorer, meddeler skifteretten dette til Erhvervsstyrelsen, som registrerer udnævnelsen i Erhvervsstyrelsens it-system.«

2. Efter § 229 indsættes før overskriften før § 230:

»§ 229 a. Sager om tvangsopløsning behandles ved anvendelse af domstolenes skifteportal. Enhver skriftlig meddelelse til skifteretten om tvangsopløsningssager skal gives på skifteportalen, jf. dog *stk. 3-6* og 11.

Stk. 2. En digital meddelelse efter *stk. 1* anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for skifteretten på domstolenes skifteportal.

Stk. 3. Skifteretten kan beslutte at undtage en bruger fra at anvende domstolenes skifteportal, hvis der foreligger særlige forhold, som gør, at vedkommende må forventes ikke at kunne anvende skifteportalen. Skifteretten beslutter samtidig, hvordan meddelelser og dokumenter skal gives.

Stk. 4. Skifteretten kan beslutte, at en tvangsopløsningssag ikke skal behandles, eller at en meddelelse eller et dokument ikke skal gives til skifteretten ved anvendelse af domstolenes skifteportal, hvis navnlig hensynet til statens sikkerhed, personers liv eller helbred eller dokumenternes format eller omfang taler for det. Skifteretten beslutter samtidig, hvordan meddelelser og dokumenter skal gives.

Stk. 5. Vedkommende retspræsident kan i særlige situationer, herunder hvis brugerne ikke kan anvende domstolenes skifteportal på grund af lokale tekniske nedbrud eller driftsforstyrrelser, beslutte, at alle eller visse af skifterettens tvangsopløsningssager i en nærmere afgrænset periode ikke skal behandles på skifteportalen. Retspræsidenten beslutter samtidig, hvordan meddelelser og dokumenter skal gives.

Stk. 6. Skifteretten kan ved tekniske nedbrud eller driftsforstyrrelser, der gør, at en bruger ikke kan anvende domstolenes skifteportal, beslutte, hvordan meddelelser og dokumenter skal gives til skifteretten og skifteportalens øvrige brugere.

Stk. 7. Bestemmelserne i *stk. 1-6* finder tilsvarende anvendelse på tvangsopløsningssager, der behandles af landsretterne og Højesteret.

Stk. 8. Skifterettens beslutninger efter *stk. 3, 1. pkt.*, kan ikke uden Procesbevillingsnævnets tilladelse indbringes for højere ret. Procesbevillingsnævnet kan meddele tilladelse til kære, hvis beslutningen angår spørgsmål af væsentlig betydning for sagens forløb eller er af afgørende betydning for den, der ansøger

om kærertiladelse, og der i øvrigt er anledning til at lade afgørelsen prøve af en højere ret. Ansøgning om kærertiladelse skal indgives til Procesbevillingsnævnet inden 2 uger efter, at beslutningen i medfør af stk. 3, 1. pkt., er truffet.

Stk. 9. Beslutninger efter stk. 3, 2. pkt., og stk. 4-6 kan ikke indbringes for højere ret.

Stk. 10. Domstolsstyrelsen kan fastsætte nærmere regler om anvendelse af domstolenes skifteportal, herunder om indførelse af data på skifteportalen.

Stk. 11. Domstolsstyrelsen kan fastsætte regler om, hvordan en meddelelse eller et dokument skal gives til skifteretten ved tekniske nedbrud eller driftsforstyrrelser på domstolenes it-systemer, der gør, at domstolenes skifteportal ikke kan anvendes.

Stk. 12. Domstolsstyrelsen kan fastsætte regler om, at personer, som skifteretten påtænker at antage som likvidator, skal oplyse personnummer og give andre nærmere bestemte oplysninger til brug for udnævnelsen som likvidator og om skifteretternes registrering og behandling af disse oplysninger.«

§ 2

I lov om erhvervsdrivende fonde, jf. lovbekendtgørelse nr. 984 af 20. september 2019, som ændret ved § 11 i lov nr. 2601 af 28. december 2021 og § 3 i lov nr. 568 af 10. maj 2022, foretages følgende ændringer:

1. I § 116, *stk. 3*, indsættes efter 2. pkt. som nyt punktum:

»Når skifteretten har udnævnt en eller flere likvidatorer, meddeler skifteretten dette til Erhvervsstyrelsen, som registrerer udnævnelsen i Erhvervsstyrelsens it-system.«

2. Efter § 117 indsættes:

»§ 117 a. Ved tvangsopløsning af en erhvervsdrivende fond finder selskabslovens § 229 a tilsvarende anvendelse.«

§ 3

I lov om visse erhvervsdrivende virksomheder, jf. lovbekendtgørelse nr. 249 af 1. februar 2021, som ændret ved § 8 i lov nr. 2601 af 28. december 2021 og § 2 i lov nr. 568 af 10. maj 2022, foretages følgende ændringer:

1. Efter § 4 a indsættes:

»§ 4 b. Hvor beføjelser i henhold til denne lov er henlagt til skifteretten, udøves de af skifteretten på virksomhedens hjemsted. Dog udøves beføjelserne af Sø- og Handelsretten i de områder, der er henlagt under Københavns Byret, retten på Frederiksberg og retterne i Glostrup og Lyngby.«

2. I § 20 a, *stk. 3*, ændres »§§ 226-229« til: »§§ 226-229 a«.

Justitsministeriet

§ 4

I lov om skifte af dødsboer, jf. lovbekendtgørelse nr. 1807 af 3. september 2021, som ændret ved § 3 i lov nr. 697 af 24. maj 2022, foretages følgende ændringer:

1. I § 8, *stk. 2, 2. pkt.*, ændres »§ 10 a, stk. 5« til: »§ 10 a, stk. 5-8«.

2. § 9, 2. *pkt.*, ophæves.

3. I § 10 a, *stk. 1, 1. pkt.*, ændres »boet« til: »afdøde«.

4. I § 10 a, stk. 1, indsættes efter 1. pkt. som nyt punktum:

»Fordringer og andre krav mod boet, som stiftes efter dødsfaldet, kan anmeldes til skifteretten.«

5. I § 10 a, stk. 1, 2. pkt., der bliver 3. pkt., indsættes efter »Anmeldelse«: »til skifteretten«.

6. I § 10 a, stk. 1, 2. pkt., der bliver 3. pkt., § 10 a, stk. 2, 2. pkt., og § 10 a, stk. 4, ændres »dog stk. 5« til: »dog stk. 5-8 og 10«.

7. § 10 a, stk. 5, affattes således:

»Stk. 5. Skifteretten kan beslutte at undtage en bruger fra at anvende domstolenes skifteportal, hvis der foreligger særlige forhold, som gør, at vedkommende må forventes ikke at kunne anvende skifteportalen. Skifteretten beslutter samtidig, hvordan anmeldelse m.v., jf. stk. 1, 1. og 2. pkt., stk. 2, 1. pkt., og stk. 4 samt § 8, stk. 2, til skifteretten skal ske.«

8. I § 10 a indsættes efter stk. 5 som nye stykker:

»Stk. 6. Skifteretten kan beslutte, at anmeldelse m.v., jf. stk. 1, 1. og 2. pkt., stk. 2, 1. pkt., og stk. 4 samt § 8, stk. 2, til skifteretten i bestemte tilfælde ikke skal ske på domstolenes skifteportal, hvis særlige forhold, herunder navnlig hensynet til statens sikkerhed, personers liv eller helbred eller dokumenternes format eller omfang, taler for det. Skifteretten beslutter samtidig, hvordan anmeldelse m.v. til skifteretten skal ske.

Stk. 7. Vedkommende retspræsident kan i særlige situationer, herunder hvis brugerne ikke kan anvende domstolenes skifteportal på grund af lokale tekniske nedbrud eller driftsforstyrrelser, beslutte, at anmeldelse m.v., jf. stk. 1, 1. og 2. pkt., stk. 2, 1. pkt., og stk. 4 samt § 8, stk. 2, til skifteretten i alle eller visse af skifterettens sager i en nærmere afgrænset periode ikke skal ske på skifteportalen. Retspræsidenten beslutter samtidig, hvordan anmeldelse m.v. til skifteretten skal ske.

Stk. 8. Skifteretten kan ved tekniske nedbrud eller driftsforstyrrelser, der gør, at en bruger ikke kan anvende domstolenes skifteportal, beslutte, hvordan anmeldelse m.v., jf. stk. 1, 1. og 2. pkt., stk. 2, 1. pkt., og stk. 4 samt § 8, stk. 2, til skifteretten skal ske. Skifteretten kan beslutte, at en anmeldelse af en fordring eller andet krav, jf. stk. 1, 1. pkt., der er indgivet til skifteretten på anden måde end på domstolenes skifteportal, skal anses for at være kommet frem til skifteretten, jf. stk. 3, hvis brugeren ikke har kunnet anvende skifteportalen på grund af tekniske nedbrud eller driftsforstyrrelser og ikke med rimelighed har kunnet anmode skifteretten om at træffe beslutning efter 1. pkt.«

Stk. 6 bliver herefter stk. 9.

9. I § 10 a indsættes som stk. 10:

»Stk. 10. Domstolsstyrelsen kan fastsætte regler om, hvordan anmeldelse m.v., jf. stk. 1, 1. og 2. pkt., stk. 2, 1. pkt., og stk. 4, til skifteretten skal ske ved tekniske nedbrud eller driftsforstyrrelser på domstolenes it-systemer, der gør, at domstolenes skifteportal ikke kan anvendes.«

10. I § 82, stk. 1, 1. pkt., ændres »være skriftlige« til: »indgives på domstolenes skifteportal, jf. § 10 a, stk. 1, 3. pkt.,«.

11. § 83, stk. 2, nr. 1, ophæves.

Nr. 2-4 bliver herefter nr. 1-3.

12. I § 83, stk. 2, nr. 3, 1. pkt., der bliver nr. 2, 1. pkt., indsættes efter »tilsvarende måde«: », herunder lån sikret ved pant efter ejendomsskattelovens kapitel 8«.

13. I § 105, stk. 2, ændres »Skifterettens afgørelser« til: »Afgørelser«, og efter »§ 7, stk. 3,« indsættes: »§ 10 a, stk. 5, 2. pkt., og stk. 6-8,«.

14. I § 105, stk. 3, 1. pkt., ændres »Afslag på anmodning om fritagelse for anvendelse af domstolens skifteportal, jf. § 10 a, stk. 5« til: »Beslutninger efter § 10 a, stk. 5, 1. pkt.«

§ 5

I værgemålsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1122 af 28. maj 2021, som ændret ved § 4 i lov nr. 569 af 10. maj 2022, foretages følgende ændringer:

1. I § 18, stk. 4, indsættes efter »personer«: »eller myndigheder«.

2. I § 18 indsættes som stk. 6:

»Stk. 6. Familieretshuset eller retten har til brug for behandlingen af sager om iværksættelse, ændring og ophævelse af værgemål terminaladgang hos told- og skatteforvaltningen, herunder i indkomstregistret, med henblik på at indhente de økonomiske oplysninger om en part, der er nødvendige for sagernes behandling.«

3. I § 28 indsættes som stk. 2:

»Stk. 2. Familieretshuset har til brug for tilsynet med værgerne terminaladgang hos told- og skatteforvaltningen, herunder i indkomstregistret, med henblik på at indhente de økonomiske oplysninger om den, der er under værgemål, der er nødvendige for sagens behandling.«

4. I § 32 indsættes som stk. 4:

»Stk. 4. Justitsministeren kan efter forhandling med skatteministeren fastsætte regler om, at Familieretshuset til brug for fastsættelse af vederlag har ret til terminaladgang hos told- og skatteforvaltningen, herunder i indkomstregistret, til de økonomiske oplysninger om den, der er under værgemål, der er nødvendige for sagens behandling.«

§ 6

I retsplejeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1655 af 25. december 2022, som ændret ved § 344 i lov nr. 718 af 13. juni 2023, § 2 i lov nr. 741 af 13. juni 2023 og § 31 i lov nr. 753 af 13. juni 2023, foretages følgende ændringer:

1. I § 9, stk. 12, 1. pkt., ændres »25« til: »37«.

2. I § 19, stk. 3, 1. pkt., ændres »part, skønsmand m.v.« til: »bruger«.

3. I § 135 a, stk. 1, indsættes som 3. pkt.:

»1. og 2. pkt. finder tilsvarende anvendelse for personer, der har bestået en juridisk bachelor- eller kandidateksamen i Det Forenede Kongerige Storbritannien og Nordirland efter den 31. januar 2020, når uddannelsen er påbegyndt senest denne dato.«

4. I § 143 a, stk. 1, nr. 1, indsættes efter »hvor den pågældende er beskikket af retten,«: »eller om en advokats adfærd i forbindelse med behandling af en sag for retten,«.

5. I § 143 a, stk. 1, nr. 3, udgår: »og«.

6. I § 143 a, stk. 1, nr. 4, ændres »bistand fra en advokat.« til: »bistand fra en advokat, og«.

7. I § 143 a, stk. 1, indsættes som nr. 5:

»5) Direktoratet for Kriminalforsorgen om en advokats adfærd under den pågældendes udøvelse af hvervet som advokat i en af kriminalforsorgens institutioner.«

8. I § 143 a, stk. 2, ændres »Følgende offentlige myndigheder« til: »Offentlige myndigheder«, »advokater:« ændres til: »advokater.«, og § 143 a, stk. 2, nr. 1-4, ophæves.

9. I § 143 a, stk. 3, nr. 3, indsættes efter »Anklagemyndigheden, når der rejses tiltale«: »og når der afsiges dom i en straffesag«, og efter »mod en advokat med påstand om hel eller delvis frakendelse af retten til at drive advokatvirksomhed, jf. § 138« indsættes: », eller en straffesag med tilknytning til den pågældendes udøvelse af hvervet som advokat«.

10. I § 143 b, stk. 1, 1. pkt., ændres »Forvaltningslovens § 27 om tavshedspligt finder anvendelse for« til: »Straffelovens §§ 152 og 152 c-152 f finder tilsvarende anvendelse for«, og efter »Advokatrådets medlemmer,« indsættes: »medlemmer af Advokatrådets udvalg,«.

11. § 143 b, stk. 1, 3. og 4. pkt., ophæves.

12. I § 143 b, stk. 2 og 3, indsættes efter »Advokatrådets medlemmer,«: »medlemmer af Advokatrådets udvalg,«.

13. I § 148 a, stk. 1, 2. pkt., ændres »henvendelse« til: »meddelelse«, og »dog stk. 3-6« ændres til: »dog stk. 3-7 og 12«.

14. I § 148 a, stk. 3, 2. pkt., ændres »dog stk. 8« til: »dog stk. 10«.

15. § 148 a, stk. 4-6, affattes således:

»Stk. 4. Retten kan beslutte at undtage en bruger fra at anvende domstolenes sagsportal, hvis der foreligger særlige forhold, som gør, at vedkommende må forventes ikke at kunne anvende sagsportalen. Retten beslutter samtidig, hvordan en sag skal anlægges og behandles, eller hvordan meddelelser eller dokumenter skal gives.

Stk. 5. Retten kan beslutte, at en sag ikke skal anlægges og behandles, eller at en meddelelse eller et dokument ikke skal gives til retten ved anvendelse af domstolenes sagsportal, hvis navnlig hensynet til statens sikkerhed, personers liv eller helbred eller dokumenternes format eller omfang taler for det. Retten beslutter samtidig, hvordan sagen skal anlægges og behandles, eller hvordan meddelelser eller dokumenter skal gives.

Stk. 6. Vedkommende retspræsident kan i særlige situationer, herunder hvis brugerne ikke kan anvende domstolenes sagsportal på grund af lokale tekniske nedbrud eller driftsforstyrrelser, beslutte, at visse eller alle rettens sager i en nærmere afgrænset periode ikke skal behandles på sagsportalen. Retspræsidenten beslutter samtidig, hvordan de omhandlede sager skal behandles.«

16. I § 148 a indsættes efter stk. 6 som nyt stykke:

»Stk. 7. Retten kan ved tekniske nedbrud eller driftsforstyrrelser, der gør, at en bruger ikke kan anvende sagsportalen, beslutte, hvordan en sag skal anlægges og behandles, eller hvordan en meddelelse eller et dokument skal gives til retten og sagens parter m.v.«

Stk. 7 bliver herefter stk. 8.

17. I § 148 a, stk. 7, der bliver stk. 8, affattes således:

»Stk. 8. Rettens beslutninger efter stk. 4, 1. pkt., kan ikke uden Procesbevillingsnævnets tilladelse indbringes for højere ret. Procesbevillingsnævnet kan meddele tilladelse til kære, hvis beslutningen angår spørgsmål af væsentlig betydning for sagens forløb eller er af afgørende betydning for den, der ansøger om kærretilladelse, og der i øvrigt er anledning til at lade afgørelsen prøve af en højere ret. Ansøgning om kærretilladelse skal indgives til Procesbevillingsnævnet inden 2 uger efter, at beslutningen i medfør af stk. 4, 1. pkt., er truffet.«

18. I § 148 a indsættes efter stk. 7, der bliver stk. 8, som nyt stykke:

»Stk. 9. Beslutninger efter stk. 4, 2. pkt., og stk. 5-7 kan ikke indbringes for højere ret.«

Stk. 8 og 9 bliver herefter stk. 10 og 11.

19. I § 148 a indsættes som *stk. 12*:

»Stk. 12. Domstolsstyrelsen kan fastsætte regler om, hvordan en sag skal anlægges, eller hvordan en meddelelse eller et dokument skal gives til retten ved tekniske nedbrud eller driftsforstyrrelser på domstolenes it-systemer, der gør, at domstolenes sagsportal ikke kan anvendes.«

20. I § 148 b, *stk. 1, 1. pkt.*, § 148 b, *stk. 2, 1. og 2. pkt.*, og § 148 b, *stk. 5, 1. pkt.*, ændres »fritaget« til: »undtaget«.

21. I § 260, *stk. 3, nr. 4*, udgår »personer, der er«.

22. I § 526, *stk. 3*, og *stk. 4, 3. pkt.*, ændres »jf. § 3, nr. 34« til: »jf. § 3, nr. 32«.

23. I § 806, *stk. 7, 1. pkt.*, ændres »§ 1, stk. 1, nr. 1-13 eller 19-24« til: »§ 1, stk. 1, nr. 1-12 eller 18-26«.

§ 7

I lov om inkassovirksomhed, jf. lovbekendtgørelse nr. 1018 af 19. september 2014, foretages følgende ændring:

1. I § 1, *stk. 3*, indsættes efter »der«: »er omfattet af lov om kreditservicevirksomheder og kreditkøbere eller«.

§ 8

I lov om kreditaftaler, jf. lovbekendtgørelse nr. 817 af 6. august 2019, som ændret ved § 6 i lov nr. 2221 af 29. december 2020 og § 2 i lov nr. 479 af 12. maj 2023, foretages følgende ændringer:

1. I *fodnoten* til lovens titel indsættes efter »forordning 2014/596/EU, EU-tidende 2016, nr. L 171, side 1«: »og dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2021/2167 af 24. november 2021 om kreditservicevirksomheder og kreditkøbere og om ændring af direktiv 2008/48/EF og 2014/17/EU, EU-Tidende 2021, nr. L 438, side 1«.

2. Efter § 10 og før overskriften før § 16 indsættes:

»Oplysninger om ændring af en kreditaftales vilkår og betingelser

§ 11. Kreditgiveren skal forud for ændring af vilkår og betingelser for en kreditaftale give forbrugeren følgende oplysninger:

- 1) en tydelig beskrivelse af ændringerne og, hvor det er relevant, om forbrugers samtykke er nødvendigt, eller om ændringerne er indført som følge af regler udstedt i medfør af lov,
- 2) en tidsplan for gennemførelsen af ændringerne,
- 3) de klagemuligheder, som er til rådighed for forbrugeren vedrørende ændringerne,
- 4) tidsfristen for indgivelse af klage, og
- 5) navn og adresse på den myndighed, hvortil forbrugeren kan indgive klage.«

3. Efter § 29 indsættes:

»§ 29 a. Kreditgiveren skal have passende politikker og procedurer, der sikrer, at der, hvor det er relevant, udvises rimelig tilbageholdenhed, inden der indledes en fyldestgørelsesprocedure. Politikkerne og procedurerne skal bl.a. tage hensyn til forbrugers forhold og kan bl.a. bestå af følgende:

- 1) En fuldstændig eller delvis refinansiering af en kreditaftale.
- 2) Ændring af en kreditaftales eksisterende vilkår og betingelser, der bl.a. kan omfatte
 - a) forlængelse af kreditaftalen,
 - b) ændring af typen af kreditaftale,
 - c) udskydelse af betalingen af hele eller dele af afdraget i en periode,
 - d) ændring af rentesatsen,
 - e) betalingsfrihed i en periode,
 - f) delvis tilbagebetaling,
 - g) valutaomregning, og
 - h) delvis eftergivelse og gældskonsolidering.«

§ 9

I konkursloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1600 af 25. december 2022, foretages følgende ændringer:

1. I § 9 f, stk. 2, ændres »§ 13 g« til: »§ 13 g, stk. 1-5«.
2. I § 9 f, stk. 2, indsættes som 2. pkt.:

»Bestemmelserne i § 13 g, stk. 1-5, finder anvendelse indtil afholdelsen af det i § 9 c, stk. 1, nævnte møde med fordringshaverne.«
3. I § 10 a, stk. 5, nr. 3, indsættes efter »i det omfang«: »tvangsakkorden omfatter de i stk. 3, nr. 1, angivne fordringer, og«.
4. I § 11 e, stk. 2, 3. pkt., stk. 5, 4. pkt., og stk. 6, 2. pkt., ændres »§ 13 d, stk. 2 og 3« til: »§ 13 d, stk. 2-4«.
5. I § 14 c, stk. 2, 2. pkt., indsættes efter »løbende«: »eller successiv«.

§ 10

I lov om forældelse af fordringer, jf. lovbekendtgørelse nr. 1238 af 9. november 2015, som ændret ved § 2 i lov nr. 140 af 28. februar 2018, foretages følgende ændring:

1. I § 21, stk. 2, 3. pkt., ændres »Ombudsmandens udtalelse« til: »ombudsmandens afslutning af sagen«.

§ 11

I lov nr. 679 af 3. juni 2023 om ændring af kildeskatteloven, lov om kommunal indkomstskat, ejendomsvurderingsloven og forskellige andre love (Opkrævning og inddrivelse af grundskyld og dækningsafgift m.v., statens afregning af grundskyld og dækningsafgift til kommunerne, foreløbige vurderinger som midlertidigt beskatningsgrundlag i 2024 og 2025, forenkling af ejendomsvurderingerne for 2024 og 2025, udvidelse af antallet af dommere i Landsskatteretten m.v.) foretages følgende ændring:

1. § 44 ophæves.

§ 12

I lov nr. 715 af 25. juni 2010 om ændring af lov om Det Centrale Dna-profil-register, retsplejeloven og lov om registrering af køretøjer (Udveksling af oplysninger om dna-profiler, fingeraftryk og køretøjer med stater uden for Den Europæiske Union) foretages følgende ændringer:

1. § 2 ophæves.

2. I § 5 ændres »§§ 1-4« til: »§§ 1, 3 og 4«.

§ 13

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. januar 2024, jf. dog stk. 2-4.

Stk. 2. §§ 7 og 8 træder i kraft den 30. december 2023, jf. dog stk. 7.

Stk. 3. § 11 træder i kraft den 31. december 2023.

Stk. 4. Justitsministeren fastsætter efter forhandling med erhvervsministeren tidspunktet for ikrafttræden af §§ 1-3.

Stk. 5. §§ 1-3 finder ikke anvendelse på sager, som Erhvervsstyrelsen før bestemmelseernes ikrafttræden, jf. stk. 4, har oversendt til skifteretten, jf. § 225, stk. 1, i selskabsloven, § 115, stk. 1, i lov om erhvervsdrivende fonde, og § 20 a, stk. 1, i lov om visse erhvervsdrivende virksomheder. For disse sager finder de hidtil gældende regler anvendelse.

Stk. 6. Domstolsstyrelsen kan fastsætte regler om, at §§ 1-3 efter bestemmelseernes ikrafttræden, jf. stk. 4, ikke finder anvendelse i bestemte retskredse og retsinstanser i en nærmere fastsat periode. I det omfang det efter 1. pkt. er fastsat, at lovens §§ 1-3 ikke finder anvendelse, finder de hidtil gældende regler anvendelse.

Stk. 7. Indtil Finanstilsynet træffer afgørelse efter § 3 i lov om kreditservicevirksomheder og kreditkøbere, dog senest den 29. juni 2024, finder § 7, nr. 1, ikke anvendelse på virksomheder, der udfører kreditserviceringsaktiviteter, og som på tidspunktet for lovens ikrafttræden havde tilladelse til at udøve inkassovirksomhed efter lov om inkassovirksomhed, og som senest den 29. februar 2024 indgiver ansøgning om tilladelse efter § 3 i lov om kreditservicevirksomheder og kreditkøbere til Finanstilsynet. For sådanne virksomheder finder de hidtil gældende regler anvendelse.

Stk. 8. § 9 finder ikke anvendelse på forebyggende rekonstruktionsbehandlinger og rekonstruktionsbehandlinger, der er indledt før lovens ikrafttræden. For sådanne sager finder de hidtil gældende regler anvendelse, jf. dog stk. 9.

Stk. 9. § 9, nr. 4, finder anvendelse på rekonstruktionsbehandlinger, der behandles efter konkurslovens afsnit IB, og som er indledt før lovens ikrafttræden, hvis det møde, der fremgår af konkurslovens § 11 a, stk. 2, 1. og 2. pkt., endnu ikke er afholdt. For sådanne sager finder de hidtil gældende regler anvendelse.

Stk. 10. Regler udstedt i medfør af § 148 a, stk. 8 og 9, i retsplejeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1655 af 25. december 2022, som ændret ved § 344 i lov nr. 718 af 13. juni 2023, § 2 i lov nr. 741 af 13. juni 2023 og § 31 i lov nr. 753 af 13. juni 2023, forbliver i kraft, indtil de ophæves eller afløses af regler i medfør af § 148 a, stk. 10 og 11, i retsplejeloven, jf. denne lovs § 6, nr. 18.

§ 14

Stk. 1. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, jf. dog stk. 2 og 3.

Stk. 2. §§ 1-5, og §§ 7-11 kan ved kongelig anordning sættes helt eller delvist i kraft for Grønland med de ændringer, som de grønlandske forhold tilsiger.

Stk. 3. §§ 4, 9 og 11 kan ved kongelig anordning sættes helt eller delvis i kraft for Færøerne med de ændringer, som de færøske forhold tilsiger.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1. Indledning

2. Lovforslagets hovedpunkter

2.1. Digitalisering af tvangsopløsninger

2.1.1. Gældende ret

2.1.2. Justitsministeriets overvejelser

2.1.3. Den foreslåede ordning

2.2. Ændring af reglerne om anvendelse af domstolenes skifteportal i dødsboskiftesager

2.2.1. Gældende ret

2.2.2. Justitsministeriets overvejelser

2.2.3. Den foreslåede ordning

2.3. Ændring af værgemålsloven

2.3.1. Indhentelse af oplysninger i visse sager om værgemål

2.3.1.1 Gældende ret

.

2.3.1.2 Justitsministeriets overvejelser

.

2.3.1.3 Den foreslåede ordning

.

2.3.2. Etablering af terminaladgang til økonomiske oplysninger

2.3.2.1 Gældende ret

.

2.3.2.2 Justitsministeriets overvejelser

.

2.3.2.3 Den foreslåede ordning

.

2.4. Ændringer af retsplejeloven

2.4.1. Øget antal af byretsdommere

2.4.1.1 Gældende ret

.

2.4.1.2 Justitsministeriets overvejelser

.

- 2.4.1.3 *Den foreslåede ordning*
 - .
- 2.4.2. *Anerkendelse af juridiske bachelor- eller kandidateksamener fra Det Forenede Kongerige Storbritannien og Nordirland*
 - 2.4.2.1 *Gældende ret*
 - .
 - 2.4.2.2 *Justitsministeriets overvejelser*
 - .
 - 2.4.2.3 *Den foreslåede ordning*
 - .
- 2.4.3. *Udveksling af oplysninger mellem Advokatrådet og offentlige myndigheder*
 - 2.4.3.1 *Gældende ret*
 - .
 - 2.4.3.2 *Justitsministeriets overvejelser*
 - .
 - 2.4.3.3 *Den foreslåede ordning*
 - .
- 2.4.4. *Tavshedspligt for medlemmer af Advokatrådets udvalg og videregivelse af oplysninger til Advokatnævnet*
 - 2.4.4.1 *Gældende ret*
 - .
 - 2.4.4.2 *Justitsministeriets overvejelser*
 - .
 - 2.4.4.3 *Den foreslåede ordning*
 - .
- 2.4.5. *Ændring af reglerne om anvendelse af domstolenes sagsportal*
 - 2.4.5.1 *Gældende ret*
 - .
 - 2.4.5.2 *Justitsministeriets overvejelser*
 - .
 - 2.4.5.3 *Den foreslåede ordning*
 - .
- 2.4.6. *Ændring af den omfattede personkreds i retsplejeloven § 806, stk. 7 om editionspålæg*
 - 2.4.6.1 *Gældende ret*
 - .
 - 2.4.6.2 *Justitsministeriets overvejelser*
 - .

2.4.6.3 Den foreslåede ordning

.

2.5. Ændringer i lov om inkassovirksomhed

2.5.1. *Undtagelse af kreditservicevirksomhed fra lov om inkassovirksomhed*

2.5.2. *Gældende ret*

2.5.3. *Justitsministeriets overvejelser*

2.5.4. *Den foreslåede ordning*

2.6. Ændringer af kreditaftaleloven

2.6.1. *Indførelse af generel oplysningspligt ved ændring af en kreditaftales vilkår og betingelser*

2.6.1.1 *Gældende ret*

.

2.6.1.2 *Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2021/2167 af 24. november*

. *2021 om kreditservicevirksomheder og kreditkøbere og om ændring af direktiv 2008/48/EF og 2014/17/EU (NPL-direktivet)*

2.6.1.3 *Justitsministeriets overvejelser*

.

2.6.1.4 *Den foreslåede ordning*

.

2.6.2. *Kreditgivers tilbageholdenhed ved misligholdelse af kreditaftaler*

2.6.2.1 *Gældende ret*

.

2.6.2.2 *Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2021/2167 af 24. november*

. *2021 om kreditservicevirksomheder og kreditkøbere og om ændring af direktiv 2008/48/EF og 2014/17/EU (NPL-direktivet)*

2.6.2.3 *Justitsministeriets overvejelser*

.

2.6.2.4 *Den foreslåede ordning*

.

2.7. Ændringer af konkursloven

2.7.1. *Ændring af reglerne om tvungent skyldnerskifte ved virksomhedsoverdragelse ved brug af "fast track"-proceduren i forbindelse med en forebyggende rekonstruktion*

2.7.1.1 *Gældende ret*

.

2.7.1.2 *Justitsministeriets overvejelser*

.

2.7.1.3 *Den foreslåede ordning*

.

2.7.2. *Frist for virksomhedsoverdragelse i forbindelse med en forebyggende rekonstruktion, hvis "fast track"-proceduren anvendes*

2.7.2.1 *Gældende ret*

.

2.7.2.2 *Justitsministeriets overvejelser*

.

2.7.2.3 *Den foreslåede ordning*

.

2.7.3. *Ændring om løbende ydelser i relation til en finansiel leasingaftale i tilfælde af, at der anvendes en tvangsakkord under rekonstruktion*

2.7.3.1 *Gældende ret*

.

2.7.3.2 *Justitsministeriets overvejelser*

.

2.7.3.3 *Den foreslåede ordning*

.

2.7.4. *Ændring af reglerne om nærtståendes stemmeret*

2.7.4.1 *Gældende ret*

.

2.7.4.2 *Justitsministeriets overvejelser*

.

2.7.4.3 *Den foreslåede ordning*

.

2.7.5. *Sidestilling af successive og løbende ydelser i forbindelse med virksomhedsoverdragelse under rekonstruktion*

2.7.5.1 *Gældende ret*

.

2.7.5.2 *Justitsministeriets overvejelser*

.

2.7.5.3 *Den foreslåede ordning*

.

2.8. Præcisering af forældelseslovens § 21, stk. 2, om foreløbig afbrydelse af forældelse

2.8.1. *Gældende ret*

2.8.2. *Justitsministeriets overvejelser*

2.8.3. *Den foreslåede ordning*

3. Forholdet til databeskyttelsesloven og databeskyttelsesforordningen

4. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige

4.1. Principper for digitaliseringsklar lovgivning

5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet mv.
6. Administrative konsekvenser for borgerne
7. Klimamæssige konsekvenser
8. Miljø- og naturmæssige konsekvenser
9. Forholdet til EU-retten
10. Hørte myndigheder og organisationer mv.
11. Sammenfattende skema

1. Indledning

Domstolsstyrelsen står i de kommende år over for at skulle modernisere store dele af Danmarks Domstoles it-systemer.

I dag understøttes sagsbehandlingen af sager på skifteretsområdet af forskellige DSI-systemer (it-systemer). Den tekniske platform er forældet og supporteres snart ikke længere af producenten. Derudover er systemerne utilstrækkelige i forhold til at understøtte retternes nuværende og kommende behov.

For at imødegå de udfordringer, der er forbundet med DSI-systemerne, har Domstolsstyrelsen iværksat »Straffe- og skifteprogrammet«, der udvikler og udruller tidssvarende it-systemer til understøttelse af sagsbehandlingen på straffe- og skifteretsområderne ved domstolene. Udviklingen og udrulningen af de nye it-løsninger til behandling af straffe- og skiftesager sker i en række releases.

Første release er gennemført ved lov nr. 697 af 24. maj 2022 om ændring af bl.a. lov om skifte af dødsboer, hvorefter anmeldelse af krav, tilgodehavender mv. i dødsboskiftesager skal ske på domstolenes skifteportal. Anden release, som havde til formål at digitalisere behandlingen af forenkledede bødesager og dermed optimere understøttelsen af sagsbehandlingen, er blevet gennemført ved en implementering af et særligt bødesagssystem, uden at der var behov for at ændre i lovgivningen.

Den tredje og aktuelle release i »Straffe- og skifteprogrammet« består af udrulningen af en ny it-løsning til understøttelse af skifterettens behandling af tvangsopløsningssager – den såkaldte skifteportal. Fremover vil tvangsopløsningssager som udgangspunkt skulle behandles ved anvendelse af domstolenes skifteportal, herunder vil al skriftlig kommunikation med skifteretterne, landsretterne eller Højesteret i tvangsopløsningssager skulle ske på skifteportalen. Det er nødvendigt at fastsætte et krav om, at behandling af tvangsopløsningssager som udgangspunkt skal ske på skifteportalen.

Den praktiske udrulning af skifteportalen til brug ved skifteretterne vil ske i etaper, således at der i en pilotperiode alene vil blive stillet krav om og være mulighed for anvendelse af skifteportalen i tvangsopløsningssager ved udvalgte skifteretter. Efter denne pilotperiode vil skifteportalen forventeligt i løbet af nogle måneder blive udrullet til alle skifteretter. Det vil således kun være muligt at sende meddelelser i tvangsopløsningssager på skifteportalen i sager, der behandles af skifteretter, som har taget skifteportalen i brug.

Lovforslaget indeholder på baggrund af ovenstående for det første en række ændringer i selskabsloven, lov om erhvervsdrivende fonde og lov om visse erhvervsdrivende virksomheder, som er nødvendige for at indføre digital behandling af tvangsopløsningssager (tredje release i Domstolsstyrelsens »Straffe- og skifteprogram«).

De foreslåede ændringer af selskabsloven vil bl.a. indebære, at al skriftlig kommunikation med skifteretten i tvangsopløsningssager skal ske på domstolens skifteportal. Hvis kreditorer og debitorer i tvangsopløsningssager vil anmelde krav og tilgodehavender til skifteretten, skal anmeldelse således fremover ske på skifteportalen. Kreditorer og debitorer vil dog ligeledes fortsat kunne anmelde deres krav direkte til likvidator.

De foreslåede ændringer af lov om erhvervsdrivende fonde og lov om visse erhvervsdrivende virksomheder vil medføre, at den foreslåede ændring af selskabsloven tillige finder anvendelse ved tvangsopløsning af erhvervsdrivende fonde og virksomheder med begrænset ansvar.

Lovforslaget indeholder for det andet forslag til ændring af dødsboskifteloven, der vil gøre det muligt for skifteretterne og retspræsidenterne at beslutte, at domstolens skifteportal, hvis særlige forhold foreligger, ikke skal anvendes. Lovforslaget indeholder desuden forslag til, hvordan tekniske nedbrud eller driftsforstyrrelser på domstolens it-systemer eller tilknyttede it-systemer skal håndteres. Denne del af lovforslaget skal ses i sammenhæng med en tidligere ændring af bl.a. dødsboskifteloven, hvorefter anmeldelse af krav, tilgodehavender mv. i dødsboskiftesager skal ske på domstolens skifteportal. Erfaringerne med udrulningen af skifteportalen har derudover givet anledning til forslag om enkelte andre ændringer af dødsboskifteloven.

For det tredje indeholder lovforslaget forslag til ændringer af en række bestemmelser i værgemålsloven. Til brug for behandlingen af sager om iværksættelse, ændring og ophævelse af værgemål, førelse af tilsyn og godkendelse af vederlag til værger indhenter Familieretshuset økonomiske oplysninger om indkomst og formue fra Skattestyrelsen. De foreslåede ændringer af værgemålsloven har til formål at lette adgangen til de oplysninger om indkomst og formue, der fremgår af told- og skatteforvaltningens systemer.

For det fjerde indeholder lovforslaget en ændring af retsplejelovens bestemmelse om antal puljedommere ved byretterne. Domstolene har de seneste år været udfordret af en markant stigning i sagsbehandlingstiderne, hvilket både kan udfordre retssikkerheden og retsfølelsen. Med henblik på at nedbringe domstolens sagsbehandlingstider foreslås det at øge antallet af dommerstillinger ved landets byretter.

Lovforslaget indeholder for det femte en ændring, der vil give justitsministeren mulighed for at fastsætte en prøvetid som betingelse for autorisation som advokatfuldmægtig for personer, der har bestået en juridisk bachelor- eller kandidateksamen i Det Forenede Kongerige Storbritannien og Nordirland (Det Forenede Kongerige) efter den 31. januar 2020, når uddannelsen blev påbegyndt senest denne dato. Ændringen skal ses i lyset af Det Forenede Kongeriges udtræden af Den Europæiske Union (EU) den 31. januar 2020.

Lovforslaget indeholder for det sjette en udvidelse af Advokatrådets adgang til udveksling af oplysninger med myndigheder og domstole, hvilket har til formål at styrke rådets tilsyn med advokater.

Lovforslaget indeholder for det syvende en ændring af lov om inkassovirksomhed, der skal understøtte Erhvervsministeriets implementering af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2021/2167 af 24. november 2021 om kreditservicevirksomheder og kreditkøbere og om ændring af direktiv 2008/48/EF og 2014/17/EU (NPL-direktivet) i dansk ret, jf. forslag til lov om kreditservicevirksomheder og kreditkøbere, samt implementere dele heraf i lov om kreditaftaler. Ændringen af inkassoloven drejer sig om at undtage kreditserviceaktiviteter fra inkassoloven, når lov om kreditservicevirksomheder og kreditkøbere finder anvendelse, og ændringerne af kreditaftaleloven drejer sig om at udvide kreditgiverens oplysningspligt i visse tilfælde samt om procedurer for at udvise tilbageholdenhed med at indlede fyldestgørelsesprocedurer, hvis en forbruger misligholder en kreditaftale.

Lovforslaget indeholder endelig øvrige mindre ændringer af retsplejeloven, en præcisering af forældelsesloven samt mindre ændringer, herunder konsekvensrettelser, af konkursloven.

2. Lovforslagets hovedpunkter

2.1. Digitalisering af tvangsopløsningssager

2.1.1. Gældende ret

Erhvervsstyrelsen kan efter selskabslovens § 225, stk. 1, anmode skifteretten om at opløse et kapitalsselskab, hvis der konstateres et eller flere objektive konstaterbare forhold, som ikke overholdes (såkaldt »tvangsopløsning«).

Efter selskabslovens § 227, stk. 1, offentliggøres Erhvervsstyrelsens beslutning om at oversende et kapitalsselskab til tvangsopløsning i skifteretten i Erhvervsstyrelsens it-system. Enhver kan dermed orientere sig i Erhvervsstyrelsens it-system og finde frem til, om et selskab er under tvangsopløsning.

Tilsvarende regler gælder for erhvervsdrivende fonde i henhold til §§ 115, stk. 1, og 116, stk. 1, i lov om erhvervsdrivende fonde, samt for virksomheder med begrænset ansvar i henhold til § 20 a, jf. § 20 i lov om visse erhvervsdrivende virksomheder.

Selskabsloven indeholder ikke regler om, hvordan Erhvervsstyrelsen anmoder skifteretten om tvangsopløsning efter selskabslovens § 225, stk. 1. I praksis sender Erhvervsstyrelsen anmodninger om tvangsopløsning til skifteretten via e-mail.

Selskabsloven indeholder endvidere ikke regler om, til hvem og i hvilken form meddelelse skal ske, hvis kreditor eller debitor eksempelvis ønsker at oplyse skifteretten om et krav eller et tilgodehavende mod et selskab under tvangsopløsning ved skifteretten efter selskabslovens § 221, jf. § 227, stk. 3, 2. pkt. Tilsvarende indeholder selskabsloven ikke regler om, hvordan kommunikation mellem skifteretten og selskabets hidtidige direktør eller mellem skifteretten og likvidator skal ske. I praksis sendes meddelelser og krav mv. via e-mail eller fysisk post til skifteretten eller likvidator, som træffer afgørelser i selskabets forhold, jf. selskabslovens § 227, stk. 3.

Selskabsloven indeholder endvidere ikke regler om, at når skifteretten har udnævnt en eller flere likvidatorer, meddeler skifteretten dette til Erhvervsstyrelsen, som registrerer udnævnelsen i Erhvervsstyrelsens it-system

Lov om erhvervsdrivende fonde og lov om visse erhvervsdrivende virksomheder indeholder ligeledes ikke regler om, hvordan meddelelser og krav skal sendes til skifteretten i forbindelse med skifterettens behandling af tvangsopløsningssager.

Domstolene kommunikerer i dag i en vis udstrækning digitalt med brugerne, og meddelelser til domstolene sendes ofte digitalt. Med lov nr. 737 af 25. juni 2014 om ændring af retsplejeloven og forskellige andre love (Revision af reglerne om behandling af civile sager og syn og skøn, forhøjelse af beløbsgrænse for anke, indførelse af deltidsordning for dommere m.v., medieannoncering af tvangsauktioner, tvangsfuldbyrdelse af digitale lånedokumenter, skriftlig behandling af anke i straffesager med samstemmende påstande m.v.), der trådte i kraft den 1. januar 2015, blev der indsat en ny bestemmelse i retsplejelovens § 148 b, hvorefter underskriftskravet blev ophævet i civile sager og straffesager. Det fremgår af bemærkningerne til bestemmelsen, jf. Folketingstidende 2013-14, A, L 178 som fremsat, side 112, at formålet med bestemmelsen bl.a. er at muliggøre digital fremsendelse af processkrifter. Med lov nr. 1867 af 29. december 2015, der trådte i kraft den 1. januar 2016, blev der indsat en ny bestemmelse i retsplejelovens § 148 a, der omhandler behandling af borgerlige sager på domstolenes sagsportal. Af bemærkningerne

til bestemmelsen, jf. Folketingstidende 2015-16, A, L 22 som fremsat, side 13, fremgår, at rettens meddelelser, retsbøger og domme ikke længere vil blive sendt til sagens deltagere, men i stedet vil blive publiceret på sagsportalen. Retsbøger og domme vil endvidere ikke blive underskrevet fremover, men parterne kan efter behov rekvirere en underskrevet kopi af disse hos retten.

2.1.2. Justitsministeriets overvejelser

Det fremgår af Danmarks Domstoles overordnede strategi for 2019-2022, at en stabil og fremtidssikret it-systemunderstøttelse er afgørende for, at domstolene kan møde brugerne professionelt og tidssvarende, have kortere sagsbehandlingstider, skabe mere ensartethed og sikre kvalitet og effektivitet. Værdier og mål fra strategien for 2019-2022 er fastholdt i Danmarks Domstoles overordnede strategi for 2023-2027.

Domstolenes nuværende it-systemer til straffe- og skiftebehandling (DSI-systemerne) er specialiserede fagsystemer, der har understøttet retternes sagsbehandling siden 1990'erne. DSI-systemerne er baseret på en platform, der ikke lever op til kravene til tidssvarende og digital sagsbehandling, ligesom supporten af systemerne forventeligt vil ophøre i 2025. Danmarks Domstole står derfor i de kommende år over for at skulle modernisere store dele af domstolenes it-systemer og sikre driftsstabiliteten i de eksisterende.

Det er Justitsministeriets vurdering, at det er afgørende, at der etableres stabile og fremtidssikrede it-løsninger på bl.a. skifteretsområdet for at sikre en forsat sikker og tilfredsstillende drift på området.

Anvendelsen af domstolenes skifteportal til behandling af sager om tvangsopløsning er et led i digitaliseringen af skifteretsområdet, og nærværende lovforslag skal ses i sammenhæng med lov nr. 697 af 24. maj 2022 om ændring af bl.a. lov om skifte af dødsboer, hvorefter anmeldelse af krav, tilgodehavender mv. i dødsboskiftesager skal ske på domstolenes skifteportal.

2.1.3. Den foreslåede ordning

Der lægges med lovforslaget op til at indsætte en ny bestemmelse i selskabslovens kapitel om tvangsopløsning af kapitalselskaber, som indeholder de tilføjelser til selskabsloven, der er nødvendige for anvendelsen af domstolenes digitale skifteportal for så vidt angår tvangsopløsningssager. Der lægges samtidig op til tilsvarende ændringer i lov om erhvervsdrivende fonde og lov om visse erhvervsdrivende virksomheder.

Den foreslåede bestemmelse vil indebære, at behandling af tvangsopløsningssager i skifteretten, landsretten og Højesteret fremover skal ske digitalt på domstolenes skifteportal, idet Domstolsstyrelsen dog vil skulle fastsætte det nærmere tidspunkt for, hvornår skifteportalen udrulles til henholdsvis skifteretterne, landsretterne og Højesteret. Det forudsættes, at udrulningen vil skulle ske i etaper.

Når skifteportalen er blevet udrullet til skifteretterne, vil Erhvervsstyrelsens anmodning om opløsning af et kapitalselskab blive modtaget digitalt via skifteportalen, hvorefter sagerne oprettes automatisk. Skifteretten vil herefter behandle og afslutte sagen digitalt på skifteportalen.

Meddelelser til skifteretten, landsretterne og Højesteret i tvangsopløsningssager vil således skulle ske digitalt på skifteportalen, når de pågældende retter eller de pågældende retsinstanser har taget skifteportalen i brug. Dermed vil al skriftlig kommunikation, bl.a. mellem skifteretten og den hidtidige direktør i det selskab, som Erhvervsstyrelsen har anmodet skifteretten om at tvangsopløse efter § 225, mellem skifteretten og likvidator samt mellem skifteretten og eventuelle kreditorer, debitorer mv., fremover skulle ske digitalt på skifteportalen.

Skifteportalen vil således med den foreslåede ændring af selskabsloven blive en samlet indgang for alle aktører i forbindelse med enhver skriftlig meddelelse til skifteretten i en tvangsopløsningssag.

Den foreslåede ordning indebærer endvidere, at kære af skifterettens afgørelser i tvangsopløsningssager skal ske på skifteportalen. Dette ændrer dog ikke på, at der fortsat kan ske kære mundtligt til retsbo-gen. Tilsvarende skal kære af landsrettens afgørelser ske på skifteportalen. Skriftlig kommunikation mellem kærrende og landsretterne henholdsvis Højesteret vil tilsvarende skulle ske digitalt på skifteportalen.

Skifterettens beføjelser vil skulle udøves af Sø- og Handelsretten i de områder, der er henlagt under Københavns Byret, retten på Frederiksberg og retterne i Glostrup og Lyngby.

I det omfang skifterettens beføjelser udøves af Sø- og Handelsretten, jf. selskabslovens § 8, gælder de foreslåede ændringer tillige al skriftlig kommunikation med Sø- og Handelsretten samt behandling af tvangsopløsningssager.

Det foreslås, at en digital meddelelse, der sendes via domstolens skifteportal, anses for at være kommet frem til skifteretten på det tidspunkt, hvor den er tilgængelig for skifteretten på domstolens skifteportal. Det vil sige på det tidspunkt, hvor meddelelsen kan behandles eller læses af skifteretten. Det er i den sammenhæng uden betydning, om skifteretten faktisk læser eller behandler meddelelsen.

Med forslaget om ændring af selskabsloven, lov om erhvervsdrivende fonde og lov om visse erhvervsdrivende virksomheder forudsættes det, at alle sager om tvangsopløsning behandles på skifteportalen, og at skifteretten på skifteportalen kommunikerer med brugerne af skifteportalen. Ligesom det er tilfældet for borgerlige sager, der efter retsplejelovens bestemmelser behandles på domstolens sagsportal, vil der ikke være krav om underskrift af dokumenter i tvangsopløsningssager, ligesom afgørelser, retsbøger mv. fremover ikke vil blive underskrevet af skifteretten.

Skifteportalen vil kunne tilgås på to måder. Det kan ske enten via en visuel brugergrænseflade på internettet, hvor kreditorer, debitorer mv., der ønsker at henvende sig til skifteretten i en tvangsopløsningssag, manuelt skal indtaste bestemte oplysninger i foruddefinerede felter eller via et API (en såkaldt »system-til-system-løsning«).

Hvis f.eks. den hidtidige direktør i det selskab, som Erhvervsstyrelsen har anmodet skifteretten om at tvangsopløse efter selskabslovens § 225, eller andre, der i forbindelse med tvangsopløsningssagen skal anvende skifteportalen, ikke ved skifterettens hjælp og vejledning kan bringes i stand til at anvende skifteportalen, vil de pågældende kunne undtages fra pligten til at anvende skifteportalen. Der skal foretages en konkret vurdering af, om de pågældende ikke vil være i stand til at anvende skifteportalen og træffe beslutning om at undtage den pågældende. Det forventes, at alle professionelle repræsentanter, såsom advokater, revisorer mv., som udgangspunkt vil være i stand til at anvende skifteportalen.

Skifteretten vil efter den foreslåede ordning kunne beslutte, at en tvangsopløsningssag ikke skal behandles digitalt via skifteportalen, eller at visse meddelelser eller dokumenter ikke skal gives til skifteretten via skifteportalen, hvis særlige forhold gør sig gældende, eller ved tekniske nedbrud eller driftsforstyrrelser, der gør, at brugerne ikke kan anvende domstolens skifteportal. Skifteretten vil samtidig beslutte, hvordan meddelelser og dokumenter skal gives til skifteretten.

Hvis skifteportalen i særlige situationer, f.eks. på grund af lokale tekniske vanskeligheder eller udefrakommende årsager, i en periode ikke kan tilgås eller håndtere rettens sager eller visse af sagerne, foreslås det, at retspræsidenten kan beslutte, at skifteportalen ikke skal anvendes, eller at sagerne ikke skal behandles på skifteportalen i en begrænset periode, indtil problemerne er afhjulpet. Retspræsidenten vil samtidig beslutte, hvordan meddelelser og dokumenter skal gives til skifteretten.

Det foreslås endvidere, at Domstolsstyrelsen bemyndiges til at fastsætte generelle regler for, hvordan tvangsopløsningssager skal anlægges, eller hvordan en meddelelse eller et dokument skal gives til

skifteretten, hvis der opstår tekniske nedbrud eller driftsforstyrrelser på domstolenes it-systemer eller tilknyttede it-systemer, som gør, at en bruger ikke kan anvende skifteportalen.

Lovforslaget indeholder etapevis udrulning af skifteportalen, således at der i en pilotperiode alene vil blive stillet krav om anvendelse af skifteportalen i tvangsopløsningssager ved udvalgte skifteretter. Det vil være Domstolsstyrelsen, der bemyndiges til at fastsætte, hvilke skifteretter der vil skulle anvende skifteportalen i pilotperioden. Efter denne pilotperiode vil skifteportalen forventeligt i løbet af nogle måneder blive udrullet til alle skifteretter, idet det vil bero på, hvad udkommet af pilotperioden har været, herunder om der bl.a. som følge af de erfaringer, der måtte være gjort ved skifteretterne i pilotperioden, vil være behov for at ændre sagsgange mv. Det er Domstolsstyrelsen, som bemyndiges til nærmere at fastsætte, hvornår udrulningen til de skifteretter, der ikke har været omfattet af pilotperioden, vil skulle ske.

Ovenstående forslag til regler vil gælde tilsvarende for landsretterne og Højesterets behandling af tvangsopløsningssager, når disse sættes i kraft. Udrulningen af skifteportalen til henholdsvis landsretterne og Højesteret vil ske ved en senere release i »Straffe- og skifteprogrammet«.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 1, nr. 2, § 2, nr. 2, § 3, nr. 2, og § 9, stk. 1-4, samt bemærkningerne hertil.

2.2. Ændring af reglerne om anvendelse af domstolenes skifteportal i dødsboskiftesager

2.2.1. Gældende ret

Reglerne om anvendelse af domstolenes skifteportal i dødsboskiftesager findes i dødsboskifteloven. Reglerne herom blev indført med § 3 i lov nr. 697 af 25. maj 2022 om ændring af retsplejeloven, lov om Domstolsstyrelsen og lov om skifte af dødsboer (Antallet af højesteretsdommere, sammensætningen af Domstolsstyrelsens bestyrelse og digital anmeldelse til skifteretten af krav og tilgodehavender m.v. i sager om skifte af dødsbo), der bl.a. indsatte § 8, stk. 2, og § 10 a i dødsboskifteloven.

Det fremgår af § 10 a, stk. 1, i dødsboskifteloven, at fordringer og andre krav mod boet anmeldes til skifteretten, og at anmeldelse skal ske på domstolenes skifteportal, jf. dog stk. 5.

Derudover fremgår det af dødsboskiftelovens § 8, stk. 2, og § 10 a, stk. 2, at oplysning om besiddelse af afdødes aktiver samt tilgodehavender, der tilfalder boet, anmeldes til skifteretten på domstolenes skifteportal eller til den person, der varetager boets interesser.

Den person, der varetager boets interesser, vil i praksis være bobestyreren eller boets kontaktperson. På samme måde som anmeldelse af krav og tilgodehavender mv. skal ske på domstolenes skifteportal, skal også den person, der varetager boets interesser, gøre sig bekendt med de krav og tilgodehavender, der er anmeldt, ved at anvende domstolenes skifteportal, jf. dødsboskiftelovens § 10 a, stk. 4.

Hvis en kreditor, kontaktperson eller anden person, der i forbindelse med dødsboskiftet skal anvende skifteportalen, ikke ved skifterettens hjælp og vejledning kan bringes i stand til at anvende skifteportalen, vil den pågældende kunne fritages fra pligten til at anvende portalen, jf. dødsboskiftelovens § 10 a, stk. 5. Skifteretten skal foretage en vurdering af, om den pågældende vil være i stand til at anvende skifteportalen.

Dødsboskifteloven indeholder ingen regler – svarende til retsplejelovens § 148 a, stk. 5 og 6, som angår domstolenes sagsportal – der tager højde for situationer, hvor det kan blive nødvendigt for skifteretten eller retspræsidenten at beslutte, at domstolenes skifteportal undtagelsesvis ikke skal anvendes til anmeldelse af krav og tilgodehavender m.v.

Dødsboskifteloven indeholder forskellige andre regler om anmeldelse af fordringer og andre krav mod et dødsbo, herunder navnlig reglerne i lovens § 82 om krav til anmeldelsens indhold samt reglen i § 83, stk. 2, nr. 1, hvorefter krav, som efter dødsfaldet er fremsat skriftligt, og som inden anmeldelsesfristens udløb er kommet frem til boet, er undtaget fra præklusion.

Ifølge bemærkningerne til dødsboskiftelovens § 83, jf. Folketingstidende 1995-96, tillæg A, side 2893, forhindrer reglen, at der sker præklusion i tilfælde, hvor dette ville føles som åbenbart urimeligt, f.eks. fordi en regning, uden at afsenderen på afsendelsestidspunktet havde kendskab til dødsfaldet, er fremsendt til betaling og rent faktisk bliver boet bekendt. Det fremgår derudover af bemærkningerne, at bestemmelsen medfører, at anmeldelser fremsendt til visse andre adressater end den i bekendtgørelsen i Statstidende angivne, det være sig til skifteretten, enhver af arvingerne eller en bobestyrer, vil være tilstrækkelig til at afbryde præklusion. Også regninger, som er stilet til afdøde og fremsendt til afdødes adresse eller forretningsadresse efter dødsfaldet, vil herefter være undtaget fra præklusion, såfremt kravet rent faktisk er kommet til boets kundskab.

Det bemærkes, at den tidligere bestemmelse i dødsboskiftelovens § 81, stk. 3, nr. 3, hvorefter en bekendtgørelse i Statstidende skal indeholde oplysninger om en person, til hvem anmeldelse skal ske, er ophævet ved § 3, nr. 5, i lov nr. 697 af 24. maj 2022, fordi anmeldelse af fordringer og andre krav efter ændringslovens ikrafttræden alene skal ske på domstolenes skifteportal, jf. dødsboskiftelovens § 10 a, stk. 1, 2. pkt.

2.2.2. Justitsministeriets overvejelser

Det fremgår af Danmarks Domstoles overordnede strategi, at en stabil og fremtidssikret it-systemunderstøttelse er afgørende for, at domstolene kan møde brugerne professionelt og tidssvarende, have korte sagsbehandlingstider, skabe mere ensartethed og sikre kvalitet og effektivitet. Danmarks Domstole står i de kommende år over for at skulle modernisere store dele af domstolenes it-systemer og sikre driftsstabiliteten i de eksisterende.

Skifteportalens anvendelse i dødsboskiftesager er første led i den kommende digitalisering af hele skifteretsområdet. Denne første del af skifteportalens funktionalitet blev sat i kraft i efteråret 2022 og omfattede digital anmeldelse af krav og tilgodehavender mv. i dødsboskiftesager.

Det er Justitsministeriets vurdering, at det er nødvendigt for at sikre en fortsat sikker og tilfredsstillende drift af domstolenes skifteportal, at der etableres hjemmel til, at skifteportalen ikke skal anvendes i bestemte tilfælde eller i en afgrænset periode, hvis der foreligger særlige forhold eller opstår tekniske nedbrud eller driftsforstyrrelser i en retskreds eller på domstolenes it-systemer eller tilknyttede it-systemer.

Det er også Justitsministeriets vurdering, at reglen i dødsboskiftelovens § 83, stk. 2, nr. 1, hvorefter krav, som efter dødsfaldet er fremsat skriftligt, og som inden anmeldelsesfristens udløb er kommet frem til boet, er undtaget fra præklusion, bør ophæves af hensyn til den effektive behandling af sager om dødsboskifte, som nu foregår ved anvendelse af domstolenes skifteportal.

2.2.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås at ændre dødsboskifteloven, så skifteretten, hvis navnlig hensynet til statens sikkerhed eller hensynet til personers liv eller helbred taler for det, eller hvor skifteportalen ikke er egnet til at håndtere en bestemt situation, kan træffe afgørelse om, at fordringer og andre krav, tilgodehavender, der tilfalder boet mv. i konkrete tilfælde ikke skal anmeldes til skifteretten på domstolenes skifteportal. Skifteretten vil endvidere kunne beslutte, at sagsportalen ikke skal anvendes ved tekniske nedbrud eller driftsforstyr-

relser, der gør, at en bruger ikke kan anvende domstolens skifteportal. Skifteretten vil i sådanne tilfælde samtidig beslutte, hvordan anmeldelse mv. til skifteretten skal ske.

Hvis domstolens skifteportal i særlige situationer, herunder på grund af lokale it-nedbrud eller driftsforstyrrelser eller udefrakommende årsager, i en periode ikke kan tilgås eller håndtere skifterettens sager eller visse af sagerne, kan retspræsidenten beslutte, at skifteportalen ikke skal anvendes i en begrænset periode, indtil problemerne er løst. Retspræsidenten vil samtidig beslutte, hvordan meddelelser og dokumenter skal gives til skifteretten.

Det foreslås, at Domstolsstyrelsen bemyndiges til at fastsætte regler for, hvordan anmeldelse mv. skal ske, hvis der opstår tekniske nedbrud eller driftsforstyrrelser på domstolens it-systemer eller tilknyttede it-systemer, som gør, at en bruger ikke kan anvende skifteportalen.

Det foreslås endvidere i forlængelse af indførelsen af domstolens skifteportal at ændre dødsboskifteloven således, at krav, som efter dødsfaldet er fremsat skriftligt uden om skifteportalen, og som inden anmeldelsesfristens udløb er kommet frem til boet, ikke længere vil være undtaget fra præklusion. Krav, der er fremsat rettidigt uden om skifteportalen i overensstemmelse med den fremgangsmåde, som fastsættes i tilfælde af systemnedbrud mv., jf. de foreslåede bestemmelser i dødsboskiftelovens § 10 a, stk. 6-8 (lovforslagets § 4, nr. 8), prækluderes ikke.

Endelig foreslås enkelte ændringer af dødsboskifteloven, der har sammenhæng med indførelsen af domstolens skifteportal. Det foreslås, at dødsboskifteloven ændres, så det udtrykkeligt fremgår, at fordringer og andre krav mod afdøde – dvs. fordringer og andre krav, som afdøde har pådraget sig før dødsfaldet – såfremt de anmeldes, skal anmeldes til skifteretten på skifteportalen, mens fordringer og andre krav, som stiftes af boet efter dødsfaldet, kan anmeldes til skifteretten. Hvis en fordring eller andet krav i sidstnævnte tilfælde anmeldes til skifteretten, skal anmeldelse ske på skifteportalen.

2.3. Ændring af værgemålsloven

2.3.1. Indhentelse af oplysninger i visse sager om værgemål

2.3.1.1. Gældende ret

Det fremgår af værgemålslovens § 13, stk. 1, at Familieretshuset eller retten træffer afgørelse om værgemål efter §§ 5-10. Af § 18, stk. 1, fremgår, at Familieretshuset eller retten sørger for sagens oplysning. Sagsoplysningen omfatter efter bestemmelsens stk. 2 og 3 bl.a. indhentelse af lægeerklæring og efter omstændighederne udtalelse fra den pågældendes institution.

Det fremgår af § 18, stk. 4, at Familieretshuset eller retten kan afkræve personer, der har kendskab til den pågældende, de oplysninger, som anses for nødvendige for behandling af sagen.

Det fremgår af bemærkningerne til § 18, stk. 4, jf. Folketingstidende 1994-95, tillæg A, side 2472, at bestemmelsen giver statsamtet (nu Familieretshuset) og retten udtrykkelig hjemmel til bl.a. at indhente lægeerklæring og institutionsudtalelse, jf. stk. 2 og 3, samt dokumentation eller udtalelser fra f.eks. sagsbehandlere eller socialforvaltningen uden samtykke fra den, der begæres sat under værgemål. Det fremgår videre, at sådanne oplysninger kan videregives til statsamtet (nu Familieretshuset) eller retten uden tilsidesættelse af tavshedspligtsbestemmelser, og at dokumentation eller udtalelser også vil kunne indhentes fra andre, der har kontakt med den pågældende. Det er i bemærkningerne antaget, at denne bestemmelse om oplysninger fra andre ikke vil blive anvendt særligt hyppigt i praksis.

I dag indhentes der ved behandling af sager om iværksættelse eller ændring af værgemål med henvisning til bestemmelsen bl.a. oplysninger om den pågældende borgers indkomstforhold ved fremsendelse af

anmodning herom til Skattestyrelsen. Oplysningerne anvendes bl.a. til at vurdere, hvorvidt et økonomisk værgemål vil være formålstjenstligt, og hvorvidt der bør ske indsættelse af formue i et forvaltningsinstitut.

2.3.1.2. Justitsministeriets overvejelser

Det er Justitsministeriets opfattelse, at den gældende formulering af værgemålslovens § 18, stk. 4, giver hjemmel til den nuværende praksis, hvorefter der til brug for behandlingen af bestemte sager indhentes nødvendige oplysninger om den pågældende borgers indkomstforhold fra Skattestyrelsen. Det er dog samtidig Justitsministeriets opfattelse, at det bør fremgå med større klarhed af bestemmelsen, at det er tilfældet.

2.3.1.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås at ændre værgemålslovens § 18, stk. 4, således at der i bestemmelsen efter ordet ”personer” indsættes ”eller myndigheder”, hvorved det vil fremgå direkte af bestemmelsens ordlyd, at bestemmelsen giver mulighed for indhentelse af oplysninger fra myndigheder i de omhandlede situationer.

Den foreslåede ændring af værgemålslovens § 18, stk. 4, vil således medføre, at det kommer til at fremgå klart af bestemmelsens ordlyd, at Familieretshuset eller retten kan afkræve myndigheder, der har kendskab til den pågældende, de oplysninger, som anses for nødvendige for behandling af sagen.

2.3.2. Etablering af terminaladgang til økonomiske oplysninger

2.3.2.1. Gældende ret

I sager om iværksættelse, ændring og ophævelse af værgemål, jf. værgemålslovens §§ 5-10, samt nogle tilfælde af sager om førelse af tilsyn med værger, som påhviler Familieretshuset, jf. § 28, indhenter Familieretshuset oplysninger om indkomst, aktiver og passiver ved at rette henvendelse til Skattestyrelsen om tilsendelse af henholdsvis seneste årsopgørelse og en såkaldt ”R75” for den relevante borger. En ”R75” er et dokument, der indeholder bl.a. en liste over konti og indeståender på konti i banker og forvaltningsafdelinger.

Indhentelsen af oplysningerne foregår i praksis typisk ved, at en medarbejder i Familieretshuset retter skriftlig henvendelse til Skattestyrelsen, hvor en medarbejder herefter finder de nødvendige bilag og sender dem til Familieretshuset, hvor de journaliseres og indgår i den efterfølgende sagsbehandling.

I nogle sagstyper, f.eks. sager om fastsættelse af vederlag til værger, jf. værgemålslovens § 32, påhviler det værger at indsende det relevante materiale, f.eks. dokumentation for indkomst- og formueforhold for den, der er under værgemål.

2.3.2.2. Justitsministeriets overvejelser

Familieretshusets behandling af sager om iværksættelse, ændring og ophævelse af værgemål samt sager om tilsyn med værger indebærer årligt et betydeligt antal anmodninger om oplysninger, der sendes fra Familieretshuset til Skattestyrelsen.

Sagerne vil kunne behandles mere hensigtsmæssigt ved etablering af hjemmel til, at Familieretshuset kan indhente oplysninger om indkomstforhold og formue elektronisk ved etablering af terminaladgang til de relevante oplysninger hos Skattestyrelsen. En sådan adgang vil udgøre en administrativ lettelse for Skattestyrelsen, der vil undgå et væsentligt antal henvendelser fra Familieretshuset, ligesom det vil betyde en enklere sagsgang i Familieretshuset og en serviceforbedring for de borgere, der på nuværende

tidspunkt selv indhenter og medsender de oplysninger, der fremgår af Skattestyrelsens systemer, til Familieretshuset.

Hertil kommer, at der i visse typer tilsynssager i henhold til værgemålslovens § 28 er behov for at indhente økonomiske oplysninger så hurtigt som muligt. Det bemærkes i den forbindelse, at der i nogle tilsynssager, herunder navnlig de tilsynssager der er udløst af en klage, kan være tale om indhentelse af oplysninger, som værgerne selv kan mangle interesse i at indsende til Familieretshuset, og som det således efter Justitsministeriets opfattelse er hensigtsmæssigt, at Familieretshuset selv kan indhente.

Familieretshuset har over for Justitsministeriet i øvrigt oplyst, at etablering af terminaladgang til indhentelse af økonomiske oplysninger vil muliggøre en mere smidig sagsgang ved fastsættelse af vederlag til værger, der er fast antaget af Familieretshuset.

2.3.2.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at der skabes hjemmel til etablering af terminaladgang til indhentelse af økonomiske oplysninger, herunder henholdsvis indkomstoplysninger og såkaldte ”R75”ere i henholdsvis sager om iværksættelse, ændring og ophævelse af værgemål og i sager om førelse af tilsyn, ligesom det foreslås, at der skabes hjemmel til, at justitsministeren kan fastsætte regler om terminaladgang i sager om fastsættelse af værgers vederlag. I sidstnævnte sagstype forventes det, at bemyndigelsen vil blive udnyttet til i bekendtgørelse nr. 1075 af 11. december 2003 om behandling af værgemåls- og værgesager samt om faste værger og værgens vederlag m.v. (sagsbehandlingsbekendtgørelsen) at fastsætte regler om etablering af terminaladgang til relevante økonomiske oplysninger i Skattestyrelsens systemer.

2.4. Ændringer af retsplejeloven

2.4.1. Øget antal af byretsdommere

2.4.1.1. Gældende ret

Der er omkring 380 udnævnte dommere i Danmark, hvoraf ca. 250 er byretsdommere. Retterne ledes af en præsident, og antallet af dommere varierer fra ret til ret. Fordelingen af dommere ved de enkelte byretter er baseret på beregninger fra Domstolsstyrelsen, der bygger på det vægtede antal civile sager og straffesager ved retterne.

Antallet af byretsdommere fremgår af retsplejelovens § 9, der for hver af landets 24 byretter fastsætter et minimum af dommere, der skal udnævnes ved den enkelte ret. Antallet er reguleret i stk. 2-11.

Det følger af § 9, stk. 12, 1. pkt., at der udnævnes yderligere 25 dommere ved byretterne, som kan fordeles mellem byretterne inden for fastsatte maksimumantal, jf. stk. 12, 3. pkt. (såkaldte puljedommere). Disse dommere fordeles mellem byretterne af Domstolsstyrelsen ud fra en vurdering af de løbende ressourcebehov mv. ved de forskellige byretter, men det samlede antal byretsdommere på landsplan er fastsat i retsplejeloven. Ifølge bemærkningerne er puljedommere ligestillet med de øvrige dommere ved embedet, og en puljedommer er således ansat som fast dommer ved den pågældende ret og er udnævnt som dommer ved den pågældende ret uden anden tidsbegrænsning end den generelle aldersgrænse, jf. Folketingstidende 2005-06, tillæg A, side 5329.

Der kan højst udnævnes yderligere 6 dommere ved Københavns Byret, yderligere 5 dommere ved hver af de retter, der er nævnt i stk. 3-5, yderligere 4 dommere ved hver af de retter, der er nævnt i stk. 6-10, og yderligere 1 dommer ved retten på Bornholm, jf. § 9, stk. 12, 3. pkt.

Herudover fremgår det af stk. 12, 2. pkt., at der kan udnævnes yderligere op til 8 dommere for at give mulighed for, at dommere kan overgå til ansættelse på deltid, jf. stk. 12, 2. pkt.

Ved ledighed i en dommerstilling ved en byret, hvor der er udnævnt en eller flere yderligere dommere, bestemmer Domstolsstyrelsen, ved hvilken ret stillingen skal placeres, jf. retsplejelovens § 9, stk. 12, 4. pkt.

2.4.1.2 Justitsministeriets overvejelser

Velfungerende domstole er en grundpille i retsstaten og i velfærdssamfundet. Internationale undersøgelser viser, at tilliden til de danske domstole er meget stor, og at effektiviteten er høj set i et europæisk perspektiv.

Domstolene har imidlertid oplevet en markant stigning i sagsbehandlingstiden. Domsmandssager er steget fra 127 dage i 2012 til 255 dage i 2022, mens almindelige hovedforhandlede civile sager er steget fra 571 til 668 dage i perioden.

En lang sagsbehandlingstid kan udfordre retssikkerheden i de enkelte sager, fordi det f.eks. bliver vanskeligere for vidner at huske de præcise detaljer i en sag. Det kan desuden være stødende i forhold til retsfølelsen, hvis der går for lang tid, før en sag om et strafbart forhold eller en civil tvist kan blive behandlet ved domstolene.

Det er på den baggrund Justitsministeriets opfattelse, at der er behov for at nedbringe domstolenes sagsbehandlingstider bl.a. ved at udnævne nye byretsdommere i 2024. Det er Domstolsstyrelsens vurdering, at det i 2024 vil være muligt at udnævne 12 nye dommere ved retter, der vurderes at være særligt udfordret af lange sagsbehandlingstider og gamle sagsbunker. Det vil hæve antallet af puljedommere fra 25 til 37.

Udvidelsen af antallet af puljedommere er tiltænkt som en foreløbig ordning, som er begrundet i, at Domstolsstyrelsen aktuelt er i gang med at drøfte ændringer i domstolenes ressourcefordelingsmodel, herunder fordelingen af dommerstillinger, sammen med retterne. Afhængigt af rammerne for en kommende flerårsaftale for domstolene forventes der at være behov for løbende at ændre antallet af dommerstillinger ved de enkelte byretter hen over flerårsaftaleperioden, jf. retsplejelovens § 9, stk. 2-11, hvorved antallet af puljedommerstillinger på sigt forventes fastholdt uændret på 25 stillinger.

2.4.1.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås at hæve antallet af byretsdommere med 12. Det er hensigten, at Domstolsstyrelsen i 2024 vil placere de enkelte dommere ved de retter, der vurderes at være særligt udfordret af lange sagsbehandlingstider og gamle sagsbunker.

Den enkelte dommer vil fortsat være varigt udnævnt ved én bestemt byret, og en byretsdommerstilling vil således kun kunne flyttes fra en byret til en anden byret i tilfælde af ledighed i en dommerstilling ved den byret, hvorfra stillingen skal flyttes.

Ved indførelsen af puljedommerordningen i 2006 blev det overvejet, om ordningen rejser spørgsmål i forhold til grundlovens § 61, 1. pkt., hvorefter udøvelsen af den dømmende magt kun kan ordnes ved lov. Det er den almindelige opfattelse i den statsretlige litteratur, at bestemmelsen er udtryk for et såkaldt delegationsforbud, der betyder, at lovgiver som udgangspunkt ikke kan overlade det til den udøvende magt at fastsætte regler om bl.a. domstolenes organisation.

Som det fremgår af Folketingstidende 2005-06, tillæg A, side 5256, var det bl.a. i lyset af, at det samlede antal byretsdommerstillinger fortsat vil være normeret direkte i retsplejeloven, at den foreslåede fleksibilitet med hensyn til placering af dommere ved de enkelte byretter kun omfatter et meget begrænset antal dommerstillinger, at der i retsplejeloven vil være fastsat et mindste og højeste antal dommerstillinger for hver enkelt byretskreds, samt at beslutningen om anvendelse af de fleksible dommerstillinger vil blive

truffet af Domstolsstyrelsen, Justitsministeriets vurdering, at grundlovens § 61, 1. pkt., ikke ville være til hinder for den foreslåede ordning med såkaldte puljedommere.

Det er Justitsministeriets opfattelse, at en udvidelse af puljedommerordningen fra 25 til 37 byretsdommerstillinger ikke ændrer på denne vurdering.

2.4.2. Anerkendelse af juridiske bachelor- eller kandidateksamener fra Det Forenede Kongerige Storbritannien og Nordirland

2.4.2.1. Gældende ret

Det fremgår af retsplejelovens § 135, at enhver advokat kan have en eller to autoriserede fuldmægtige, der skal have bestået dansk juridisk bachelor- og kandidateksamen jf. dog § 135 a, stk. 1.

Efter retsplejelovens § 135 a, stk. 1, kan justitsministeren for personer, der i en af EU's medlemsstater eller i et land, hvormed Fællesskabet har indgået aftale, har bestået en juridisk kandidateksamen, fastsætte en prøvetid som betingelse for ansøgerens autorisation som advokatfuldmægtig med henblik på at sikre, at ansøgeren har det fornødne kendskab til dansk procesret samt behersker det danske sprog på et sådant niveau, at ansøgeren kan gennemføre en hovedforhandling på forsvarlig vis. Det samme gælder for personer, der i en af EU's medlemsstater eller i et land, hvormed Fællesskabet har indgået aftale, har bestået en juridisk bacheloreksamen og i Danmark har bestået en juridisk kandidateksamen.

Det fremgår af bemærkningerne til retsplejelovens § 135 a, stk. 1, at bestemmelsen lovfæster Justitsministeriets praksis med at fastsætte en prøvetid for juridiske kandidater fra andre EU- eller EØS-lande eller Schweiz med henblik på, at disse kan autoriseres som advokatfuldmægtige i Danmark, jf. Folketingstidende 2006-07, tillæg A, side 5468.

Efter cirkulæreskrivelse nr. 11201 af 8. december 2015 om overførelse til Civilstyrelsen af kompetencen til at træffe afgørelse i konkrete sager på advokatområdet er det Civilstyrelsen, der behandler ansøgninger om fastsættelse af prøvetid efter retsplejelovens § 135 a, stk. 1.

Det fremgår endvidere af bemærkningerne til retsplejelovens § 135 a, stk. 1, at ansøgeren indledningsvis skal have vurderet sin udenlandske juridiske kandidateksamen ved et universitet i Danmark med henblik på at få fastslået, at ansøgerens juridiske kandidateksamen svarer til niveauet for en dansk juridisk bachelor- og kandidateksamen. Det er ikke et krav, at den udenlandske juridiske kandidateksamen har samme indhold som den danske juridiske bachelor- og kandidateksamen, blot niveauet er det samme, jf. Folketingstidende 2006-07, tillæg A, side 5468.

Det fremgår i øvrigt af bemærkningerne til bestemmelsen samme sted som nævnt ovenfor, at hvis ansøgerens kandidateksamen svarer til niveauet for en dansk juridisk bachelor- eller kandidateksamen, kan ansøgeren søge Justitsministeriet om at fastsætte en prøvetid for at blive autoriseret som advokatfuldmægtig. Justitsministeriet vil typisk fastsætte en prøvetid på mellem et halvt til to år. Denne prøvetid vil i et vist omfang kunne medregnes i den tid, der efter retsplejelovens § 119, stk. 2, nr. 4, kræves for at få beskikkelse som advokat.

Justitsministeren kan endvidere fastsætte en prøvetid for personer, der i et andet EU- eller EØS-land eller Schweiz har bestået en juridisk bacheloreksamen og i Danmark har bestået en juridisk kandidateksamen, med henblik på at disse personer autoriseres som advokatfuldmægtige, jf. retsplejelovens § 135 a, stk. 1, 2. pkt.

Det Forenede Kongerige udtrådte den 31. januar 2020 af EU, hvilket har rejst spørgsmål om, hvorvidt

retsplejelovens § 135 a, stk. 1, finder anvendelse på personer, der forud for Det Forenede Kongeriges udtræden har bestået deres juridiske bachelor- eller kandidateksamen i Det Forenede Kongerige.

Civilstyrelsen har i sin praksis anset den ovennævnte personkreds for omfattet af retsplejelovens § 135 a, stk. 1. Det indebærer, at personer, der har bestået en juridisk bachelor- og kandidateksamen i Det Forenede Kongerige senest den 31. januar 2020, er omfattet af retsplejelovens § 135 a, stk. 1, jf. retsplejelovens § 135 a, stk. 1, 1. pkt. Det samme gælder for personer, der har bestået en juridisk bacheloreksamen i Det Forenede Kongerige senest den 31. januar 2020 og efterfølgende har bestået en juridisk kandidateksamen i Danmark, jf. retsplejelovens § 135 a, stk. 1, 2. pkt.

2.4.2.2. Justitsministeriets overvejelser

Justitsministeriet finder, at der er et særligt hensyn at tage til personer, der har bestået en juridisk bachelor- eller kandidateksamen i Det Forenede Kongerige efter den 31. januar 2020, når uddannelsen blev påbegyndt senest denne dato, idet disse personer kan have indrettet sig i tillid til at kunne ansøge om at få fastsat en prøvetid i medfør af retsplejelovens § 135 a, stk. 1.

2.4.2.3. Den foreslåede ordning

For at afbøde konsekvenserne af, at den ovennævnte personkreds efter Det Forenede Kongeriges udtræden ikke kan støtte ret på retsplejelovens § 135 a, stk. 1, foreslås der med lovforslaget indsat en bestemmelse, hvorefter retsplejelovens § 135 a, stk. 1, 1. og 2. pkt., tilsvarende finder anvendelse for personer, der har bestået en juridisk bachelor- eller kandidateksamen i Det Forenede Kongerige efter den 31. januar 2020, når uddannelsen blev påbegyndt senest denne dato.

2.4.3. Udveksling af oplysninger mellem Advokatrådet og offentlige myndigheder

2.4.3.1. Gældende ret

Det fremgår af retsplejelovens § 143, stk. 2, 1. pkt., at Advokatrådet, der er Advokatsamfundets bestyrelse, fører tilsyn med advokaterne og deres autoriserede fuldmægtige.

Retsplejelovens § 143 a regulerer, hvilke offentlige myndigheder Advokatrådet kan udveksle oplysninger med, hvilke typer af oplysninger der kan udveksles, samt hvornår der kan udveksles oplysninger.

Det fremgår af retsplejelovens § 143 a, stk. 1, at Advokatrådet i forbindelse med udøvelsen af sit tilsyn med advokater kan indhente og modtage oplysninger om specifikke advokater fra

- 1) domstolene om en advokats anmodning om salær i en sag, hvor den pågældende er beskikket af retten,
- 2) politiet om en aktuel strafferetlig efterforskning mod en sigtet advokat, når den pågældende er eller har været sigtet i sagen, medmindre den pågældende advokat ikke er underrettet om efterforskningen,
- 3) anklagemyndigheden om en verserende eller afsluttet straffesag mod en advokat, når den pågældende er eller har været sigtet i sagen, medmindre den pågældende advokat ikke er underrettet om efterforskningen, og
- 4) skattemyndighederne om specificerede skatteoplysninger vedrørende en advokat og oplysninger om ansøgninger om omkostningsgodtgørelse til bistand fra en advokat.

Retsplejelovens § 143 a, stk. 2, nr. 1-4, regulerer de tilfælde, hvor offentlige myndigheder kan videregive oplysninger til Advokatrådet.

Det fremgår af retsplejelovens § 143 a, stk. 2, at følgende offentlige myndigheder kan videregive bestemte oplysninger til Advokatrådet, hvis myndigheden vurderer, at oplysningerne er relevante for rådets tilsyn med advokater:

- 1) Politiet om en strafferetlig efterforskning mod en advokat.
- 2) Anklagemyndigheden om en verserende eller afsluttet straffesag mod en advokat.
- 3) Skattemyndighederne om en advokats skattesag og om oplysninger om ansøgninger om omkostningsgodtgørelse til bistand fra en advokat.
- 4) Advokatnævnet.

Retsplejelovens § 143 a, stk. 3, nr. 1-4, forpligter de offentlige myndigheder, der er nævnt i bestemmelserne, til at videregive bestemte oplysninger til Advokatrådet om en advokat, som myndigheden er kommet i besiddelse af som led i løsningen af myndighedens opgaver.

Anklagemyndigheden er således i medfør af retsplejelovens § 143 a, stk. 3, nr. 3, forpligtet til at videregive bestemte oplysninger til Advokatrådet om en advokat, som anklagemyndigheden er kommet i besiddelse af som led i løsningen af sine opgaver, når der rejses tiltale mod den pågældende advokat med påstand om hel eller delvis frakendelse af retten til at drive advokatvirksomhed, jf. § 138.

Bestemmelserne i stk. 1-3 finder tilsvarende anvendelse for oplysninger om autoriserede fuldmægtige, advokatselskaber, jf. § 124, og personer omfattet af § 124 c, stk. 1, nr. 2, jf. § 143 a, stk. 4.

Det fremgår af bemærkningerne til retsplejelovens § 143 a, at Justitsministeriet fandt det nødvendigt nærmere at beskrive og afgrænse, hvilke myndigheder Advokatrådet kan udveksle oplysninger med, hvilke oplysninger der kan udveksles, samt hvornår der kan ske udveksling, bl.a. fordi Advokatrådet ikke er omfattet af regler svarende til de, der gælder for offentlige myndigheder, jf. Folketingstidende 2018-19 (1. samling), tillæg A, L 18 som fremsat, side 20.

Det fremgår af bemærkningerne til retsplejelovens § 143 a, stk. 1, at bestemmelsen indeholder en forpligtelse for de omfattede offentlige myndigheder til at udlevere oplysningerne til Advokatrådet, og at videregivelse fra de omfattede offentlige myndigheder til Advokatrådet derfor altid er berettiget, jf. Folketingstidende 2018-19 (1. samling), tillæg A, L 18 som fremsat, side 37.

Det er en forudsætning, at Advokatrådet alene anmoder om oplysninger, der er relevante for rådets tilsyn med advokater. Der kan derfor i henhold til bestemmelsen som udgangspunkt alene anmodes om oplysninger, der kan have betydning for, om en advokat har handlet i strid med god advokatskik, jf. retsplejelovens § 126, stk. 1, eller oplysninger om en advokats handlinger uden for sin advokatvirksomhed i forretningsforhold eller i andre forhold af økonomisk art, der kan tyde på, at en advokat har udvist en adfærd, der er uværdig for en advokat, jf. retsplejelovens § 126, stk. 4. Med bestemmelsen har det ikke været intentionen at begrænse Advokatrådets muligheder for at anmode om oplysninger med hjemmel i anden lovgivning, jf. Folketingstidende 2018-19 (1. samling), tillæg A, L 18 som fremsat, side 37.

Det følger af bemærkningerne til § 143 a, stk. 1, nr. 1, at Advokatrådet skal begrunde sin anmodning om oplysninger, f.eks. ved at angive, hvad rådet konkret bygger anmodningen på, og skal specificere, hvilken sag der er tale om. Det er ikke muligt for rådet at sende en liste over navne til en ret uden nærmere begrundelse for, hvorfor oplysningerne er relevante for rådets tilsyn, jf. Folketingstidende 2018-19 (1. samling), tillæg A, L 18 som fremsat, side 37.

Det følger af bemærkningerne til retsplejelovens § 143 a, stk. 2, at formålet med bestemmelsen er at sikre, at myndigheder – på trods af en evt. tavshedspligt vedrørende de konkrete oplysninger – kan videregive oplysningerne til Advokatrådet, hvis oplysningerne skønnes relevante for rådets tilsyn. Forvaltningsmyndighederne omtalt i bestemmelsen skal ved videregivelsen iagttage det forvaltningsretlige sagligheds- og proportionalitetsprincip. Ved vurderingen af, hvorvidt oplysninger kan videregives til Advokatrådet, skal endvidere indgå de almindelige databeskyttelsesretlige principper for behandling af personoplysninger, herunder bl.a. at personoplysningerne skal være tilstrækkelige, relevante og begrænset til, hvad der er

nødvendigt i forhold til de formål, hvortil de behandles, jf. databeskyttelsesforordningens artikel 5, stk. 1, litra c, og at videregivelsen af personoplysninger skal være nødvendig ifølge betingelserne for behandling af almindelige personoplysninger i databeskyttelsesforordningens artikel 6, stk. 1, jf. Folketingstidende 2018-19 (1. samling), tillæg A, L 18 som fremsat, side 38.

Af bemærkningerne til retsplejelovens § 143 a, stk. 2, nr. 1, følger, at politiet kan videregive oplysninger om en straffesag til Advokatrådet, hvis politiet vurderer, at oplysningerne er relevante for rådets tilsyn. Det er særligt relevant at videregive oplysninger i sager om alvorlig økonomisk kriminalitet såsom hvidvask, underslæb, mandatsvig mv. Hvilke oplysninger der videregives, er op til politiets vurdering, hvortil det bemærkes, at politiet skal iagttage almindelige regler om saglighed og proportionalitet i forbindelse med delingen af oplysningerne, herunder de almindelige databeskyttelsesretlige principper for behandling af personoplysninger. Ved vurderingen af, hvorvidt en oplysning om en straffesag er relevant for Advokatrådets tilsyn, skal der lægges vægt på, om forholdet direkte eller indirekte kan have betydning for advokatens udførelse af sit hverv, f.eks. fordi forholdet knytter sig til en klientrelation, eller fordi forholdet giver grund til at befrygte, at advokaten ikke fremadrettet vil overholde de pligter, der følger af stillingen. Ved vurderingen af, om oplysninger skal videregives til Advokatrådet efter bestemmelsen, kan politiet endvidere lægge vægt på, om videregivelsen vil indebære en konkret risiko for, at en aktuel efterforskning mod en advokat kompromitteres, jf. Folketingstidende 2018-19 (1. samling), tillæg A, L 18 som fremsat, side 38.

Det følger af bemærkningerne til retsplejelovens § 143 a, stk. 2, nr. 2, at anklagemyndigheden kan videregive oplysninger om en verserende straffesag mod en advokat til Advokatrådet, hvis anklagemyndigheden vurderer, at oplysningerne er relevante for rådets tilsyn med advokater. Rigsadvokaten fastsætter nærmere retningslinjer for, hvordan videregivelse af oplysninger til Advokatrådet efter denne bestemmelse skal ske. Anklagemyndigheden skal inddrage de samme momenter som politiet ved vurderingen af, om oplysningen kan overdrages. Der er ikke tilsigtet nogen indskrænkninger af anklagemyndighedens muligheder for at videregive oplysninger efter de almindelige persondataretlige regler, jf. Folketingstidende 2018-19 (1. samling), tillæg A, L 18 som fremsat, side 38.

Af bemærkningerne til retsplejelovens § 143 a, stk. 2, nr. 3, følger, at skattemyndighederne kan videregive oplysninger om en advokats skattesag til Advokatrådet, hvis myndigheden vurderer, at oplysningen er relevant for rådets tilsyn. Det er forudsat, at det er skattemyndighederne, der foretager vurderingen af, om oplysningen er relevant eller ej. Ved vurderingen af, om en oplysning om en advokats skattesag er relevant for rådets tilsyn, skal der lægges vægt på, om oplysningerne har relevans i forhold til advokatens udførelse af sit hverv. Oplysninger om en advokats indtægtsforhold mv. vil derfor som klart udgangspunkt ikke være relevant for Advokatrådets tilsyn med advokater. Derimod kan relevante oplysninger f.eks. være, at en advokat har væsentlig gæld til det offentlige, dvs. 100.000 kr. eller derover, jf. retsplejelovens § 139, stk. 1. Bestemmelsen finder ligeledes anvendelse for så vidt angår videregivelse af oplysninger om ansøgninger om omkostningsgodtgørelse vedrørende en bestemt advokat. I forhold til, hvornår oplysninger om en ansøgning om omkostningsgodtgørelse er relevant for tilsynet, kan der særligt peges på tilfælde, hvor skattemyndighederne vurderer, at der har været uregelmæssigheder i forbindelse med ansøgningen, jf. Folketingstidende 2018-19 (1. samling), tillæg A, L 18 som fremsat, side 38.

Det følger af bemærkningerne til retsplejelovens § 143 a, stk. 2, nr. 4, at Advokatnævnet kan underrette Advokatrådet om oplysninger, der efter nævnets vurdering er relevante for rådets tilsyn. Det er Advokatnævnets vurdering, om en oplysning er relevant for rådets tilsyn. Der er vide rammer for, hvilken type af oplysninger nævnet videregiver. I forhold til spørgsmålet om, hvorvidt oplysningen er relevant for rådets tilsyn, indgår det, om oplysningen allerede behandles ved en sag ved Advokatnævnet. Hvis oplysningen indgår i Advokatnævnets sagsbehandling, er den som udgangspunkt ikke relevant, da der allerede ved nævnet tages hånd om oplysningen. Hvis der derimod er tale om oplysninger, der i højere grad har

karakter af ”tilfældighedsfund”, og som nævnet ikke har intentioner om at følge op på ved behandlingen af den verserende sag, taler dette for, at oplysningen kan være relevant for Advokatrådets tilsyn, jf. Folketingstidende 2018-19 (1. samling), tillæg A, L 18 som fremsat, side 38f.

Af bemærkningerne til retsplejelovens § 143 a, stk. 3, fremgår det, at de omfattede forvaltningsmyndigheder skal iagttage de forvaltningsretlige principper om saglighed og proportionalitet i forbindelse med videregivelsen af oplysningerne til Advokatrådet, ligesom de almindelige databeskyttelsesretlige principper for behandling af personoplysninger skal overholdes, jf. Folketingstidende 2018-19 (1. samling), tillæg A, L 18 som fremsat, side 39.

Det fremgår af bemærkningerne til retsplejelovens § 143 a, stk. 3, nr. 3, at bestemmelsen tillige sikrer, at Advokatrådet på et så tidligt stadie som muligt bliver opmærksom på, at en advokat evt. ikke overholder samtlige de pligter, stillingen påkræver, og anklagemyndigheden vil altid i disse tilfælde være bekendt med, at der er tale om en advokat. Rigsadvokaten fastsætter nærmere retningslinjer for, hvordan underretning af Advokatrådet skal ske. Det er ikke tilsigtet med bestemmelsen, at anklagemyndighedens mulighed for af egen drift at underrette Advokatrådet om forhold af relevans for rådets tilsyn indskrænkes, jf. Folketingstidende 2018-19 (1. samling), tillæg A, L 18 som fremsat, side 39.

2.4.3.2. Justitsministeriets overvejelser

Advokatrådet har over for Justitsministeriet oplyst, at retsplejelovens § 143 a har været med til at styrke rådets tilsyn med advokater. På baggrund af erfaringerne med bestemmelsen er det imidlertid Advokatrådets vurdering, at det er hensigtsmæssigt med nogle justeringer af reguleringen både i forhold til, hvilke offentlige myndigheder Advokatrådet kan udveksle oplysninger med, samt hvilke oplysninger der kan udveksles.

Justitsministeriet har på den baggrund været i dialog med Advokatrådet om, dels hvilke yderligere offentlige myndigheder det kunne være relevant for Advokatrådet at udveksle oplysninger med, dels hvilke yderligere oplysninger det kunne være relevant for Advokatrådet at have adgang til, med henblik på at kunne udføre et effektivt tilsyn.

Advokatrådet har oplyst, at det til brug for udførelsen af tilsynet vil være relevant for Advokatrådet at kunne indhente og modtage oplysninger fra andre offentlige myndigheder end dem, der er nævnt i retsplejelovens § 143 a, stk. 1, og andre specifikke oplysninger end dem, der er nævnt i stk. 1.

Fra domstolene vil det således være relevant for Advokatrådet at kunne indhente og modtage oplysninger om en advokats adfærd i forbindelse med behandlingen af en sag for retten, herunder utilbørlige ytringer mod rettens personale, vidner eller andre aktører og tilfælde, hvor det er åbenbart, at en advokat groft og åbenlyst handler i strid med sin klients interesser, eller hvor en advokat udebliver fra retsmøder uden at give retten besked herom eller giver tilsagn om at kunne møde i retten uden at have mulighed for det.

Det vil desuden være relevant for Advokatrådet at kunne indhente og modtage oplysninger fra Direktoratet for Kriminalforsorgen om en advokats adfærd under udøvelse af hvervet som advokat i en af kriminalforsorgens institutioner, herunder oplysninger om såkaldt klientfiskeri eller om gavesituationer omfattet af retsplejelovens § 126, stk. 6.

Det kan være relevant for Advokatrådet at indhente de pågældende oplysninger fra henholdsvis domstolene og Direktoratet for Kriminalforsorgen i tilfælde, hvor Advokatrådet f.eks. via whistleblowerordningen eller omtale i pressen er blevet opmærksom på en advokats adfærd under en retssag eller i en af kriminalforsorgens institutioner, og hvor det er nødvendigt for tilsynet med advokaten at indhente yderligere oplysninger.

Derudover er det Advokatrådets erfaring med retsplejelovens § 143 a, stk. 2, at en række offentlige myndigheder undlader at videregive oplysninger til Advokatrådet, som ellers ville være relevante for tilsynet, fordi der ikke er hjemmel i § 143 a, stk. 2, til at videregive oplysningerne til rådet. Det drejer sig både om offentlige myndigheder, som ikke specifikt er nævnt i § 143 a, stk. 2, og om offentlige myndigheder, som er nævnt i § 143 a, stk. 2, men hvor de relevante oplysninger er af en anden type end dem, der specifikt er nævnt i bestemmelsen.

De offentlige myndigheder, som kommer i kontakt med advokater og dermed kan være i besiddelse af oplysninger, der kan være relevante for Advokatrådets tilsyn, er meget forskelligartede.

Det kan f.eks. være relevant for Advokatrådet, at bl.a. domstolene fremover vil kunne videregive oplysninger til rådet. Der kan f.eks. være tale om oplysninger om utilbørlige ytringer mod rettens personale, vidner eller andre aktører og tilfælde, hvor det er åbenbart, at en advokat groft og åbenlyst handler i strid med sin klients interesser, eller hvor en advokat udebliver fra retsmøder uden at give retten besked herom eller giver tilsagn om at kunne møde i retten uden at have mulighed for det.

Derudover kan offentlige myndigheder, der som led i løsningen af deres opgaver blive opmærksomme på, at en advokats adfærd eller dispositioner kan være i strid med advokatpligterne, uden at myndigheden selv har en sådan retlig interesse i forholdet, at der kan indgives en klage til Advokatnævnet.

Det kan for eksempel dreje sig om en kommune, som bliver opmærksom på en advokats adfærd, eller hvor det er åbenbart, at en advokat groft og åbenlyst tilsidesætter sin klients interesser i sager for Børn- og Ungeudvalget. Det kan endvidere være Familieretshuset eller Flygtningenævnet, som bliver opmærksom på en advokats adfærd, eller hvor det er åbenbart at en advokat groft og åbenlyst tilsidesætter sin klients interesser under behandlingen af en sag for henholdsvis Familieretshuset eller Flygtningenævnet.

Der kan dog også være tilfælde, hvor oplysningerne kan være relevante for Advokatrådets tilsyn med advokater, selv om den offentlige myndighed kan indbringe en konkret klage for Advokatnævnet. Det kan f.eks. være tilfældet, hvor en offentlig myndighed vurderer, at der er et mønster i eventuelle tilsidesættelser af god advokatskik, eller hvis en offentlig myndighed har mistanke om, at andre offentlige myndigheder mv. bliver udsat for tilsvarende tilsidesættelser af god advokatskik.

Advokatrådet har på den baggrund oplyst, at det vil være relevant for Advokatrådet, at der i retsplejelovens § 143 a skabes hjemmel til, at alle offentlige myndigheder kan videregive bestemte oplysninger til Advokatrådet, hvis den offentlige myndighed vurderer, at oplysningerne er relevante for rådets tilsyn med advokater.

Advokatrådet har endvidere oplyst, at det vil være relevant for Advokatrådet, hvis anklagemyndigheden får en pligt til at videregive oplysninger til rådet, når der afsiges dom i sager, hvor der er nedlagt påstand om hel eller delvis frakendelse af retten til at drive advokatvirksomhed efter retsplejelovens § 138. Det vil være relevant for Advokatrådet at modtage sådanne oplysninger – uanset dommens udfald – idet oplysninger om dommen kan have væsentlig betydning i forhold til eventuelle andre tilsynssager mod samme advokat, ligesom oplysninger om dommen kan indgå i den risikovurdering af advokaten, som Advokatrådet foretager som led i sit tilsyn.

Det vil endvidere være relevant for Advokatrådet, at anklagemyndigheden forpligtes til at videregive oplysninger til Advokatrådet, når anklagemyndigheden – uden at der nedlægges påstand om hel eller delvis frakendelse af retten til at drive advokatvirksomhed – rejser tiltale, eller der afsiges dom i en straffesag mod en advokat for forhold, som har tilknytning til udøvelsen af hvervet som advokat. Anklagemyndigheden har i dag mulighed for – men er ikke forpligtet til – at videregive sådanne oplysninger til Advokatrådet i medfør af retsplejelovens § 143 a, stk. 2, nr. 2, men det er Advokatrådets opfattelse, at

rådet ikke modtager oplysninger om alle relevante straffesager mod advokater fra anklagemyndigheden i medfør af bestemmelsen. På den baggrund finder Advokatrådet det relevant, at anklagemyndigheden forpligtes til at videregive oplysninger til Advokatrådet, når anklagemyndigheden – uden at der nedlægges påstand om hel eller delvis frakendelse af retten til at drive advokatvirksomhed – rejser tiltale eller der afsiges dom i en straffesag mod en advokat for forhold, som har tilknytning til udøvelsen af hvervet som advokat.

Som det fremgår under pkt. 2.4.3.1 fandt Justitsministeriet det ved udarbejdelsen af den gældende § 143 a i retsplejeloven nødvendigt at afgrænse, hvilke myndigheder Advokatrådet kan udveksle oplysninger med, samt hvilke oplysninger der kan udveksles. Med henblik på at styrke Advokatrådets tilsyn med landets advokater kan ministeriet tilslutte sig, at Advokatrådet får adgang til at udveksle oplysninger med offentlige myndigheder i det ovennævnte omfang.

2.4.3.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås at ændre retsplejelovens § 143 a, stk. 1, således, at Advokatrådet fremover også vil kunne indhente og modtage oplysninger fra domstolene om en advokats adfærd i forbindelse med behandling en sag for retten samt fra Direktoratet for Kriminalforsorgen om en advokats adfærd under den pågældendes udøvelse af hvervet som advokat i en af kriminalforsorgens institutioner.

Med ændringerne vil Advokatrådet i forbindelse med udøvelsen af tilsynet med advokater fremover kunne indhente og modtage oplysninger om specifikke advokater fra domstolene om en advokats adfærd i forbindelse med en sag for retten, herunder utilbørlige ytringer mod rettens personale mv., samt om en advokats dispositioner, herunder dobbeltberømmelse af retsmøder mv.

Advokatrådet vil endvidere kunne indhente og modtage oplysninger om specifikke advokater fra Direktoratet for Kriminalforsorgen om eksempelvis klientfiskeri eller om gavesituationer, der er omfattet af retsplejelovens § 126, stk. 6.

Det foreslås endvidere at ændre retsplejelovens § 143 a, stk. 2, således, at alle offentlige myndigheder fremover vil kunne videregive bestemte oplysninger til Advokatrådet, hvis myndigheden vurderer, at oplysningerne er relevante for rådets tilsyn med advokater. Udtrykket ”offentlige myndigheder” i bestemmelsen vil skulle forstås som domstolene og forvaltningsmyndigheder omfattet af forvaltningsloven og lov om offentlighed i forvaltningen, jf. forvaltningslovens § 1 og offentlighedslovens §§ 2-3.

Som følge af den foreslåede udvidelse af retsplejelovens § 143 a, stk. 2, foreslås det at ophæve bestemmelserne i retsplejelovens § 143 a, stk. 2, nr. 1-4.

Det foreslås endvidere at ændre retsplejelovens § 143 a, stk. 3, nr. 3, således, at anklagemyndigheden fremover vil være forpligtet til at videregive bestemte oplysninger til Advokatrådet, når der afsiges dom i en straffesag mod en advokat, hvis der under sagen har været nedlagt påstand om hel eller delvis frakendelse af retten til at drive advokatvirksomhed, jf. § 138. Det foreslås videre at ændre bestemmelsen således, at anklagemyndigheden vil være forpligtet til at videregive bestemte oplysninger til Advokatrådet, når der i øvrigt rejses tiltale eller afsiges dom i en straffesag mod en advokat for forhold, som har tilknytning til den pågældendes udøvelse af hvervet som advokat.

Det vil være en forudsætning for anklagemyndighedens pligt til at videregive oplysninger, at anklagemyndigheden er klar over, at den tiltalte er advokat, og den foreslåede pligt til at videregive oplysninger til Advokatrådet vil således ikke medføre en selvstændig pligt for anklagemyndigheden til at undersøge, om en tiltalt person er advokat. Som eksempler på sager, som vil være omfattet af pligten til at videregive op-

lysninger, er sager om underslæb på klientkontoen, bedrageri mod klienter, stillingsmisbrug, uretmæssig kontakt med varetægtsfængslede og lignende.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 6, nr. 4-9, og bemærkningerne hertil.

2.4.4. Tavshedspligt for medlemmer af Advokatrådets udvalg og videregivelse af oplysninger til Advokatnævnet

2.4.4.1. Gældende ret

Det fremgår af retsplejelovens § 143 a, stk. 1, at Advokatrådet i forbindelse med udøvelsen af sit tilsyn med advokater kan indhente og modtage oplysninger om specifikke advokater fra 1) domstolene om en advokats anmodning om salær i en sag, hvor den pågældende er beskikket af retten, 2) politiet om en aktuel strafferetlig efterforskning mod en sigtet advokat, når den pågældende er eller har været sigtet i sagen, medmindre den pågældende advokat ikke er underrettet om efterforskningen, 3) anklagemyndigheden om en verserende eller afsluttet straffesag mod en advokat, når den pågældende er eller har været sigtet i sagen, medmindre den pågældende advokat ikke er underrettet om efterforskningen, og 4) skattemyndighederne om specificerede skatteoplysninger vedrørende en advokat og oplysninger om ansøgninger om omkostningsgodtgørelse til bistand fra en advokat.

Det fremgår desuden af retsplejelovens § 143 a, stk. 2, at følgende offentlige myndigheder kan videregive bestemte oplysninger til Advokatrådet, hvis myndigheden vurderer, at oplysningerne er relevante for rådets tilsyn med advokater: Politiet om en strafferetlig efterforskning mod en advokat, anklagemyndigheden om en verserende eller afsluttet straffesag mod en advokat, skattemyndighederne om en advokats skattesag og om oplysninger om ansøgninger om omkostningsgodtgørelse til bistand fra en advokat og Advokatnævnet.

Det fremgår endvidere af retsplejelovens § 143 a, stk. 3, at følgende offentlige myndigheder skal videregive bestemte oplysninger til Advokatrådet om en advokat, som myndigheden er kommet i besiddelse af som led i løsningen af sine opgaver: 1) Domstolene, når der mod en advokat indgives konkursbegæring, begæring om rekonstruktion, fagedretsbegæring af betydning for advokaternes erhverv, begæring om konkurskarantæne eller tvangsauktionsbegæring, 2) Direktoratet for Kriminalforsorgen, når en af kriminalforsorgens institutioner foretager politianmeldelse af en advokat for forseelser begået i forbindelse med udførelsen af hvervet som advokat. Videregivelsen af oplysninger kan dog undtages, hvis udleveringen af oplysninger vil kunne kompromittere en eventuel efterforskning mod den pågældende advokat og 3) anklagemyndigheden, når der rejses tiltale mod en advokat med påstand om hel eller delvis frakendelse af retten til at drive advokatvirksomhed, jf. § 138.

Det fremgår af retsplejelovens § 143 a, stk. 4, at stk. 1-3 finder tilsvarende anvendelse for oplysninger om autoriserede fuldmægtige, advokatselskaber, jf. § 124, og personer omfattet af § 124 c, stk. 1, nr. 2.

Af retsplejelovens § 143 b, stk. 1, 1. pkt., fremgår det, at forvaltningslovens § 27 om tavshedspligt finder anvendelse for Advokatrådets medlemmer, Advokatsamfundets ansatte og kredsbestyrelsens medlemmer, for så vidt angår oplysninger, som de får kendskab til gennem tilsynsvirksomheden. Det samme gælder for personer, der udfører serviceopgaver for de organisationer, der er nævnt i 1. pkt., jf. 2. pkt. Det anførte i 1. og 2. pkt. gælder også efter ansættelses- eller kontraktforholdets ophør eller efter udløbet af en valgperiode eller udpegningsperiode. Straffelovens §§ 152 og 152 c-152 f finder i den forbindelse tilsvarende anvendelse på de personer, der er omtalt i 1. og 2. pkt.

Det følger af retsplejelovens § 143 b, stk. 2, at fortrolige oplysninger, som Advokatrådets medlemmer,

Advokatsamfundets ansatte eller kredsbestyrelsens medlemmer modtager i henhold til kapitel 15 (dvs. §§ 143-145 a), kun må anvendes i forbindelse med tilsynshvervet.

Endvidere fremgår det af retsplejelovens § 143 b, stk. 3, at Advokatrådets medlemmer, Advokatsamfundets ansatte og kredsbestyrelsens medlemmer udelukkende kan videregive oplysninger til Advokatnævnet til varetagelsen af dets opgaver efter denne lov og til relevante offentlige myndigheder, herunder anklagemyndigheden, politiet og justitsministeren, til varetagelse af deres opgaver efter deres lovgivning.

Det følger af bemærkningerne til bestemmelsen i retsplejelovens § 143 b, stk. 1, 1. pkt., at bestemmelsen fastslår Advokatrådets tavshedspligt svarende til forvaltningslovens § 27, jf. straffelovens § 152 og §§ 152 c-152 f, jf. Folketingstidende 2018-19 (1. samling), A, L 18 som fremsat, side 39.

Det følger endvidere af bemærkningerne til bestemmelsen, at hensynet bag Advokatrådets tavshedspligt bl.a. er, at Advokatrådet er nedsat ved lov og varetager opgaver i det offentliges interesse. Rådet udfører desuden en tilsynsopgave, der kan sammenlignes med den tilsynsopgave, der i forhold til andre brancher udføres af en offentlig myndighed, f.eks. Erhvervsstyrelsen i forhold til revisorerne, jf. Folketingstidende 2018-19 (1. samling), A, L 18 som fremsat, side 20.

Det følger endelig af bemærkningerne til bestemmelsen, at hensynet bag Advokatrådets tavshedspligt også er, at de oplysninger, som Advokatrådet i medfør af retsplejelovens § 143 a, stk. 1-3, har ret til at modtage og indhente fra de offentlige myndigheder, der er nævnt i bestemmelserne, ofte kan være af fortrolig karakter, og at forvaltningslovens § 27 uden bestemmelsen ikke ville finde anvendelse for Advokatrådet, jf. Folketingstidende 2018-19 (1. samling), A, L 18 som fremsat, side 22. Det skyldes, at Advokatsamfundet, herunder Advokatrådet, efter gældende ret ikke er en del af den offentlige forvaltning, hvorfor offentlighedsloven og forvaltningsloven ikke gælder for Advokatsamfundet, jf. Folketingstidende 2018-19 (1. samling), A, L 18 som fremsat, side 13.

Advokatsamfundets ansatte og kredsbestyrelsernes medlemmer er tillige omfattet af bestemmelsen, idet Advokatrådet udfører tilsynet, mens Advokatsamfundets ansatte og kredsbestyrelserne yder bistand til tilsynsvirksomheden, jf. Folketingstidende 2018-19 (1. samling), A, L 18 som fremsat, side 40.

Det følger af bemærkningerne til bestemmelsen i retsplejelovens § 143 b, stk. 1, 2. pkt., at formålet med bestemmelsen er, at også personer, der arbejder med f.eks. rengøring, vagtjeneste, reparation og vedligeholdelse af elektronisk materiel, herunder IT-udstyr, og kantinedrift for Advokatrådet mv. vil være omfattet af tavshedspligten, jf. Folketingstidende 2018-19 (1. samling), A, L 18 som fremsat, side 40.

2.4.4.2. Justitsministeriets overvejelser

Advokatsamfundet har over for Justitsministeriet oplyst, at visse af Advokatrådets udvalg bistår Advokatrådet i forhold til rådets tilsynsvirksomhed. Det drejer sig bl.a. om Advokatrådets regel- og tilsynsudvalg, som på baggrund af en indstilling fra Advokatsamfundets sekretariat beslutter, om en tilsynssag skal afsluttes, forelægges for Advokatrådet eller indbringes for Advokatnævnet. Derudover bliver andre af Advokatrådets udvalg, f.eks. Advokatrådets strafferetsudvalg, lejlighedsvis bedt om at komme med udtalelser om tilsynssager inden for deres specialområde. Medlemmer af Advokatrådets udvalg kan samtidig være medlemmer af Advokatrådet.

Efter Justitsministeriets opfattelse er medlemmer af Advokatrådets udvalg, der også er medlemmer af Advokatrådet eller kredsbestyrelserne eller er ansat i Advokatsamfundet, omfattet af retsplejelovens § 143 b, hvormed tavshedspligten finder anvendelse for disse personer for så vidt angår oplysninger, som de får kendskab til gennem tilsynsvirksomheden. Efter ministeriets opfattelse er andre medlemmer af Advokatrådets udvalg – dvs. medlemmer der ikke også er medlemmer af Advokatrådet eller kredsbesty-

relserne eller er ansat i Advokatsamfundet – derimod ikke omfattet af retsplejelovens § 143 b, hvorfor tavshedspligten efter ministeriets opfattelse ikke finder anvendelse for disse personer.

Efter Justitsministeriets opfattelse kan medlemmer af Advokatrådets udvalg ikke antages at være omfattet af retsplejelovens § 143 b, stk. 1, 2. pkt., om ”personer, der udfører serviceopgaver for de organisationer, der er nævnt i 1. pkt.”. Det fremgår således af bemærkningerne til bestemmelsen, at f.eks. personer, der arbejder med rengøring eller vagtjeneste, er omfattet af bestemmelsen.

Advokatsamfundet har over for Justitsministeriet peget på, at det er uhensigtsmæssigt, at medlemmer af Advokatrådets udvalg, der ikke også er medlemmer af Advokatrådet eller kredsbestyrelserne eller er ansat i Advokatsamfundet, ikke er omfattet af retsplejelovens § 143 b. Ministeriet er enig med Advokatsamfundet heri.

2.4.4.3. Den foreslåede ordning

På baggrund af ovenstående foreslås det, at medlemmer af Advokatrådets udvalg fremover vil være omfattet af retsplejelovens § 143 b, stk. 1. Som følge heraf foreslås det endvidere at ændre retsplejelovens § 143 b, stk. 2 og 3, således, at medlemmer af Advokatrådets udvalg fremover vil være omfattet af bestemmelserne. Med ændringerne vil medlemmer af Advokatrådets udvalg blive sidestillet med Advokatrådets medlemmer, Advokatsamfundets ansatte og kredsbestyrelsernes medlemmer i relation til tavshedspligt for så vidt angår oplysninger, som de får kendskab til gennem tilsynsvirksomheden.

I øvrigt foreslås en sproglig justering af retsplejelovens § 143 b, stk. 1, så bestemmelsen kommer til at svare til lignende tavshedspligtsbestemmelser. Straffelovens §§ 152 og 152 c-152 f gælder for personer, som virker eller har virket i offentlig tjeneste eller hverv. Forvaltningslovens § 27 vil fortsat regulere, hvilken type oplysninger der er fortrolige, mens straffelovens bestemmelser regulerer sanktionsspørgsmålet for uberettiget videregivelse eller udnyttelse af fortrolige oplysninger. For så vidt angår Advokatrådets medlemmer, Advokatsamfundets ansatte og kredsbestyrelsernes medlemmer samt de personer, der er nævnt i § 143 b, stk. 1, 2. pkt., vil der således være tale om en videreførelse af gældende ret.

Retsplejelovens § 143 b, stk. 1, 3. pkt., foreslås i den forbindelse samtidig ophævet. Det skyldes, at det anførte i 3. pkt. allerede følger af straffelovens § 152, stk. 1.

Der er med den sproglige justering af retsplejelovens § 143 b, stk. 1, ikke tilsigtet ændringer i indholdet af bestemmelsen.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 6, nr. 10-12, og bemærkningerne hertil.

2.4.5. Ændring af reglerne om anvendelse af domstolenes sagsportal

2.4.5.1. Gældende ret

Reglerne om anvendelse af domstolenes sagsportal i civile sager findes i retsplejelovens § 148 a, der blev indført med § 1 i lov nr. 1867 af 29. december 2015 om ændring af retsplejeloven, lov om Domstolsstyrelsen og lov om retsafgifter (Digitalisering af retsprocessen i borgerlige sager, oprettelse af en domsdatabase m.v.).

Formålet med reglerne er, som det fremgår af de almindelige bemærkninger til forslaget til lov nr. 1867 af 29. december 2015, jf. Folketingstidende 2015-16, tillæg A, L 22 som fremsat, side 5, at indføre hjemmel til at stille krav om, at retten og parterne i borgerlige retssager skal anvende et digitalt sagsbehandlingssystem (en sagsportal på internettet) ved anlæggelse og behandling af sagerne.

Det fremgår af bemærkningerne, at der skal tages hensyn til parter i borgerlige retssager, som for

eksempel ikke har mulighed for at tilegne sig it-kompetencer, samt parter med særlige behov, herunder ældre, udviklingshæmmede, demente og socialt udsatte samt udenlandske borgere og virksomheder i Danmark og personer og virksomheder med adresse i udlandet, jf. Folketingstidende 2015-2016, tillæg A, L 22 som fremsat, side 5. Af bemærkningerne fremgår videre, at der skal tages hensyn til parter, der ikke kan anvende de digitale selvbetjeningsløsninger, eksempelvis fordi de ikke kan få en digital signatur.

Det fremgår af retsplejelovens § 148 a, stk. 1, 1. pkt., at borgerlige retssager, sager om forbud eller påbud i en borgerlig sag og sager om optagelse af bevis om borgerlige krav anlægges og behandles ved anvendelse af en digital sagsportal, som domstolene stiller til rådighed.

Efter retsplejelovens § 148 a, stk. 4, kan retten beslutte at fritage en part, skønsmand m.v. fra at anvende domstolens sagsportal, hvis retten vurderer, at der foreligger særlige forhold, som gør, at pågældende ikke må forventes at kunne anvende domstolens sagsportal. Det fremgår af bemærkningerne til bestemmelsen, jf. Folketingstidende 2015-2016, tillæg A, L 22 som fremsat, side 15, at der f.eks. kan være tale om borgere med særlige handicap, såvel kognitiv som fysisk funktionsnedsættelse og demens. Særlige behov kan også foreligge hos borgere, der mangler digitale kompetencer, visse socialt udsatte borgere, borgere med psykiske lidelser, hjemløse, borgere med sprogvanskeligheder mv.

Efter retsplejelovens § 148 a, stk. 5, kan retten, når der foreligger særlige forhold, beslutte, at en sag ikke skal anlægges og behandles, eller et processkrift eller et andet dokument ikke skal fremsendes ved anvendelse af domstolens sagsportal. Af bemærkningerne til bestemmelsen fremgår, at bestemmelsen forudsættes anvendt i ganske ekstraordinære situationer, navnlig hvor hensynet til statens sikkerhed eller til personers liv eller helbred taler for det, eller hvor sagsportalen ikke er egnet til at håndtere en bestemt situation, jf. Folketingstidende 2015-2016, tillæg A, L 22 som fremsat, side 16.

Det fremgår af retsplejelovens § 148 a, stk. 6, at vedkommende retspræsident, når der foreligger særlige forhold, kan beslutte, at rettens sager eller en del heraf i en nærmere afgrænset periode ikke skal behandles på domstolens sagsportal. Af bemærkningerne til bestemmelsen, jf. Folketingstidende 2015-16, tillæg A, L 22 som fremsat, side 16, fremgår, at bestemmelsen vedrører den situation, hvor rettens sager eller visse af disse som følge af helt særlige tekniske vanskeligheder, eksempelvis systemnedbrud, ikke kan behandles på domstolens sagsportal.

I praksis har det været et ønske, navnlig blandt advokater, at der skabes større klarhed over, hvordan civile sager håndteres, hvis tekniske nedbrud eller driftsforstyrrelser på domstolens it-systemer eller tilknyttede it-systemer forhindrer brugerne i at anvende sagsportalen for at kunne anlægge en ny sag, appellere en sag eller overholde frister i en verserende sag.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 6, nr. 2 og 13-20, og bemærkningerne hertil.

2.4.5.2. Justitsministeriets overvejelser

Det er Justitsministeriets vurdering, at det er afgørende for at sikre en fortsat sikker og tilfredsstillende drift af domstolens sagsportal, at der er klarhed over, hvordan brugerne skal forholde sig, hvis der opstår tekniske nedbrud eller driftsforstyrrelser, som gør, at sagsportalen ikke kan anvendes.

Efter Justitsministeriets opfattelse bør retspræsidenterne fortsat håndtere situationer, hvor domstolens sagsportal i en begrænset periode ikke kan anvendes på grund af lokale it-nedbrud og driftsforstyrrelser eller udefrakommende årsager.

Retten bør ved tekniske nedbrud eller driftsforstyrrelser kunne beslutte, hvordan en sag skal anlægges og behandles, eller hvordan en meddelelse eller et dokument skal gives til retten og sagens parter mv., uden at anvende sagsportalen.

Tekniske nedbrud eller driftsforstyrrelser på domstolenes it-systemer eller problemer på offentlige og private infrastrukturløsninger, som domstolenes it-systemer er afhængige af, bør behandles på en klar og ensartet måde i hele landet. Domstolsstyrelsen bør derfor bemyndiges til at fastsætte generelle regler om, at domstolenes sagsportal i sådanne tilfælde ikke skal anvendes, og hvordan en sag teknisk skal anlægges, eller hvordan en meddelelse eller et dokument teknisk skal gives til retten.

2.4.5.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås på baggrund af ovenstående, at det præciseres i retsplejelovens § 148 a, stk. 6, at retspræsidenterne forsat i særlige situationer, herunder ved lokale it-nedbrud eller driftsforstyrrelser, har mulighed for at beslutte, at alle eller visse af rettens sager i en periode ikke skal behandles på domstolenes sagsportal.

Der foreslås endvidere indsat en regel i retsplejelovens § 148 a, som giver retterne mulighed for ved tekniske nedbrud eller driftsforstyrrelser at beslutte, hvordan en sag skal anlægges og behandles, eller hvordan meddelelser mv. skal gives til retten uden brug af domstolenes sagsportal.

Endelig foreslås indsat en regel i retsplejelovens § 148 a, som giver Domstolsstyrelsen hjemmel til at fastsætte regler om, hvordan civile sager teknisk skal anlægges, eller et dokument teknisk skal gives til retten, hvis der opstår tekniske nedbrud eller driftsforstyrrelser på domstolenes it-systemer eller tilknyttede it-systemer, som gør, at en bruger ikke kan anvende sagsportalen.

2.4.6. Ændring af den omfattede personkreds i retsplejeloven § 806, stk. 7 om editionspålæg

2.4.6.1. Gældende ret

Det følger af § 806, stk. 7, 1. pkt., i retsplejeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1655 af 25. december 2022, at politiet kan træffe afgørelser om pålæg om edition af oplysninger om transaktioner, konti, depoter, bokse el.lign. fra virksomheder eller personer, der er omfattet af § 1, stk. 1, nr. 1-13 eller 19-24, i lov om forebyggende foranstaltninger mod hvidvask af udbytte og finansiering af terrorisme (hvidvaskloven), jf. lovbekendtgørelse nr. 316 af 11. marts 2022.

Det er forudsat i bemærkningerne til lovforslaget, at advokater, revisorer, ejendomsmæglere, øvrige rådgivere og tjenesteydere til virksomheder som udgangspunkt ikke er omfattet, jf. Folketingstidende 2020-21, A, L 132 som fremsat, side 18. Omfattet vil eksempelvis være pengeinstitutter, realkreditinstitutter, sparevirksomheder og udstedere af elektroniske penge og udbydere af betalingstjenester.

2.4.6.2. Justitsministeriets overvejelser

Ved lov nr. 1163 af 8. juni 2021 om ændring af lov om en garantifond for skadesforsikringsselskaber, lov om investeringsforeninger m.v., hvidvaskloven og forskellige andre love blev udbydere af veksling mellem en eller flere typer af virtuel valuta, udbydere af overførsel af virtuel valuta og udstedere af virtuel valuta omfattet af hvidvasklovens regler, jf. hvidvasklovens § 1, stk. 1, nr. 25-27 (nu nr. 24-26).

Ved lov nr. 2382 af 14. december 2021 om ændring af lov om finansiel virksomhed, lov om kapitalmarkeder, lov om investeringsforeninger m.v. og forskellige andre love blev den tidligere § 1, stk. 1, nr. 9, om udenlandske filialer m.m. i hvidvaskloven ophævet. Ændringen bevirkede en rykning, hvorved bestemmelsens tidligere nr. 10 blev til nr. 9. Denne rykning medførte, at den tidligere § 1, stk. 1, nr. 14, om advokater blev flyttet til § 1, stk. 1, nr. 13, og at advokater derved blev omfattet af ordlyden i retsplejelovens § 806, stk. 7, 1. pkt. Rykningen medførte også, at valutavekslingsvirksomheder blev flyttet fra hvidvasklovens § 1, stk. 1, nr. 19, til § 1, stk. 1, nr. 18, og således ikke længere var omfattet af ordlyden i retsplejelovens § 806, stk. 7.

Rykningen ved ændringen af hvidvaskloven skete ikke med henblik på en ændring af den omfattede personkreds i retsplejelovens § 806, stk. 7. Der blev imidlertid ikke samtidig fremsat forslag om en konsekvensændring af § 806, stk. 7.

Derudover medførte rykningen, at udbydere af veksling mellem en eller flere typer af virtuel valuta, der blev tilføjet i hvidvasklovens § 1, stk. 1, nr. 25, ved lov nr. 1163 af 8. juni 2022, blev flyttet til § 1, stk. 1, nr. 24, og således blev omfattet af ordlyden i retsplejelovens § 806, stk. 7. Derimod er udbydere af overførsel af virtuel valuta i § 1, stk. 1, nr. 25, og udstedere af virtuel valuta i § 1, stk. 1, nr. 26, ikke omfattet.

Ingen af disse tre typer af udbydere af tjenester med virtuel valuta var omfattet af hvidvasklovens § 1, stk. 1, på tidspunktet for indførelsen af retsplejelovens § 806, stk. 7. Det fremgår desuden ikke af forarbejderne til lovændringen, om det var hensigten, at nogen af disse virksomheder eller personer skulle være omfattet af retsplejelovens § 806, stk. 7.

Virtuelle valutaer anvendes i stigende omfang af kriminelle til hvidvask. Derfor finder Rigspolitiet, at politiet også bør have mulighed for at indhente oplysninger om transaktioner, konti mv. fra udbydere af tjenester med virtuelle valutaer.

På den baggrund er det Justitsministeriets vurdering, at alle disse tre typer af udbydere af tjenester med virtuel valuta skal være omfattet af adgangen efter retsplejelovens § 806, stk. 7, til at politiet kan træffe afgørelse om pålæg om edition af oplysninger om transaktioner, konti mv.

Det bemærkes, at de særlige hensyn, der gælder for forskellige typer af rådgivere, som er undtaget fra retsplejelovens § 806, stk. 7, ikke finder anvendelse for disse tre typer af udbydere af tjenester med virtuel valuta.

2.4.6.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås med ændringen af retsplejelovens § 806, stk. 7, 1. pkt., at advokater ikke skal være omfattet af bestemmelsen, hvorefter politiet kan træffe afgørelser om pålæg om edition af oplysninger om transaktioner, konti, depoter, bokse el.lign.

Derudover foreslås det, at valutavekslingsvirksomheder, udbydere af veksling mellem en eller flere typer af virtuel valuta, udbydere af overførsel af virtuel valuta og udstedere af virtuel valuta skal være omfattet af bestemmelsen.

2.5. Ændringer i lov om inkassovirksomhed

2.5.1. Undtagelse af kreditservicevirksomhed fra lov om inkassovirksomhed

2.5.2. Gældende ret

Inkassoloven regulerer juridiske og fysiske personers udøvelse af inkassovirksomhed, jf. inkassolovens § 1. Ved inkassovirksomhed forstås ethvert led i erhvervsmæssig inddrivelse af fordringer for andre samt i erhvervsmæssig inddrivelse af fordringer, som er købt efter forfaldstid med henblik på inddrivelse på egne vegne, jf. inkassolovens § 2. Erhvervsmæssig inddrivelse omfatter ikke enkeltstående og lejlighedsvis inddrivelse, f.eks. et privatskiftet dødsbos inddrivelse af fordringer. Inkasso eller kreditserviceaktiviteter i forhold til misligholdte kreditaftaler er således i dag omfattet af inkassoloven.

Inkassoloven finder i enten helt eller delvist omfang ikke anvendelse for bl.a. selvstændig advokatvirksomhed, pengeinstitutter eller offentlige myndigheder, jf. inkassolovens § 1, stk. 2 og 3. For så vidt angår advokatvirksomhed, skyldes den delvise undtagelse heraf, at disse reguleres efter andre regelsæt,

herunder retsplejeloven og Advokatsamfundets regler, hvorfor advokatvirksomhed alene er underlagt inkassolovens ”materielle” regler om god inkassoskik, henvendelser til skyldner, tilbagetagelse af løsøre, og lovens straffebestemmelse.

Inkassoloven regulerer inkasso som aktivitet. Reglerne drejer sig først og fremmest om private inkassoaktørers adfærd. Loven har til formål at sikre, at udøvelsen af inkassovirksomhed foregår på en rimelig og forsvarlig måde. Dette søges navnlig opnået gennem en autorisationsordning for inkassoaktører, jf. inkassolovens § 3, og krav om godkendelse af personale, der retter personlig henvendelse til skyldnere, jf. inkassolovens § 8.

Kravene til autorisation til at udøve inkassovirksomhed er fastlagt i inkassolovens §§ 4 og 5. Heraf fremgår det bl.a., at det skal gøres antageligt, at inkassovirksomheden kan udøves forsvarligt og i overensstemmelse med god inkassoskik. Derudover skal en række formelle krav overholdes, herunder om bopæl i Danmark, samt at personer, der udøver inkassovirksomhed, er fyldt 25 år og ikke er under værgemål. Man må heller ikke være under rekonstruktionsbehandling, have betydelig gæld til det offentlige eller være dømt for strafbare forhold, der begrunder nærliggende misbrug af adgangen til at udøve inkassovirksomhed. Autorisationsordningen skal sikre, at inkassoaktøren besidder de fornødne faglige kvalifikationer samt handler i overensstemmelse med inkassolovens materielle regler, herunder god inkassoskik, jf. inkassolovens § 9. Autorisation og godkendelse af personale meddeles af Rigspolitiet for højst 5 år ad gangen, jf. inkassolovens § 7. Rigspolitiet fører et register over autoriserede inkassoaktører, der er offentligt tilgængeligt.

Inkassolovens bestemmelse om god inkassoskik er en retlig standard for inkassoaktørers ageren. God inkassoskik indebærer, at inkassoaktøren ikke må anvende metoder, som udsætter nogen for urimelig pression, skade eller ulempe. Ved vurderingen af, om en handling mv. er i strid med god inkassoskik, skal der i et vist omfang foretages en afvejning af hensynet til skyldneren over for hensynet til inkassofirmaets og kundens interesse i en hurtig og effektiv inddrivelse af deres berettigede krav.

Inkassoloven indeholder endvidere en række nærmere regler om fremsendelse af henvendelser til skyldneren, tilbagetagelse af løsøre og behandling af inddrevne pengebeløb, jf. inkassolovens §§ 10-16.

Rigspolitiet fører i samarbejde med Forbrugerombudsmanden tilsyn med overholdelse af inkassoloven, herunder reglerne om god inkassoskik. Samarbejdsstrukturen skyldes, at der er et vist overlap mellem reglerne om hhv. god inkassoskik og god markedsføringsskik. Myndighedernes respektive tilsynskompetence er beskrevet i en samarbejdsaftale om behandlingen af sager på inkassoområdet, som blev indgået i 2019. Af samarbejdsaftalen fremgår bl.a., at klager i konkrete sager over specifikke inkassoaktørers udøvelse af inkassovirksomhed mv. i første omgang bør behandles af politiet. Forbrugerombudsmandens tilsyn er primært fokuseret på mere generelle problemstillinger på området samt inkassoselskabers manglende overholdelse af civile retlige regler, f.eks. reglerne i renteloven, eller anvendelse af urimelige kontraktvilkår eller lignende. Forbrugerombudsmanden har således mulighed for civilretlig håndhævelse og forfølgelse af sådanne overtrædelser.

Rigspolitiets tilsyn med inkassoloven baserer sig navnlig på behandling af konkrete sager/klager over, at autoriserede inkassovirksomheder ikke har udøvet deres virksomhed i overensstemmelse med god inkassoskik. Rigspolitiet kan efter inkassolovens § 21 tilbagekalde en autorisation samt en godkendelse af personale, hvis autorisationsindehaveren eller den ansatte gør sig skyldig i grov eller gentagen overtrædelse af vilkår for autorisationen eller af bestemmelser i inkassoloven.

Rigspolitiets opgaver i forhold til at give autorisation til udførelse af inkassovirksomhed, tilsyn mv. varetages af Midt- og Vestjyllands Politi, jf. § 1 a i bekendtgørelse nr. 752 af 26. september 1997, som ændret ved bekendtgørelse nr. 1095 af 21. august 2018.

Virksomheder, der yder kredit servicing af misligholdte kreditaftaler, er i dag omfattet af inkassoloven.

2.5.3. Justitsministeriets overvejelser

Samtidig med dette lovforslag vil erhvervsministeren fremsætte forslag til lov om kredit service virksomheder og kredit købere, som har til formål at gennemføre NPL-direktivet. Hermed vil der blive fastsat regler om kredit service virksomheders kredit service aktiviteter, bl.a. inddrivelse og genforhandling m.v. af misligholdte kreditaftaler, der er udstedt af kredit institutter, f.eks. banker. Herudover vil der blive fastsat regler om krav til kredit service virksomheders struktur og ledelse, bl.a. governancekrav, som i høj grad minder om krav til andre typer af finansielle virksomheder. Endvidere vil der blive fastsat regler om, hvordan kredit service virksomheder kan udøve deres aktiviteter grænseoverskridende i EU.

I modsætning til inkassoloven, der er nationalt forankret og rettet mod fysiske personer, er NPL-direktivet af grænseoverskridende karakter og rettet mod juridiske personer. Det er på den baggrund Justitsministeriets og Erhvervsministeriets opfattelse, at reguleringen af såvel kredit service virksomheder som deres aktiviteter bør samles i ét regelsæt, og at den rette regulatoriske ramme er det nye forslag til lov om kredit service virksomheder og kredit købere. I konsekvens heraf – for at undgå dobbeltregulering – finder Justitsministeriet, at kredit service virksomheders inkassoaktiviteter bør undtages fra inkassoloven og i stedet reguleres i det nye regelsæt. Dermed sikres en klar og entydig retstilstand samt en korrekt og direktivnær implementering.

2.5.4. Den foreslåede ordning

Der lægges med lovforslaget op til at undtage kredit service virksomheders udøvelse af kredit service aktiviteter fra inkassoloven i det omfang, at de er omfattet af lov om kredit service virksomheder og kredit købere, således at disse virksomheder ikke længere vil skulle opfylde kravene heri samt have tilladelse fra Rigspolitiet til at udøve inkassovirksomhed, for så vidt der er tale om kredit service aktivitet. Begrebet kredit service aktiviteter omfatter bl.a. opkrævning eller inddrivelse af ethvert skyldigt beløb fra låntageren i tilknytning til en kreditgivers rettigheder i henhold til en kreditaftale eller til selve kreditaftalen i overensstemmelse med gældende ret.

Kredit service virksomheder, der, udover kredit service aktiviteter som defineret i forslag til lov om kredit service virksomhed og kredit købere, udover øvrige inkassoaktiviteter, vil dog som hidtil fortsat være omfattet af lov om inkassovirksomhed med hensyn til disse øvrige aktiviteter og skal således fortsat autoriseres hertil af Rigspolitiet. Der kan her være tale om f.eks. inddrivelse af parkeringsbøder, betaling for varer/tjenesteydelser, huslejebetaling, og det, der traditionelt må betegnes som inkassoaktiviteter.

Undtagelse af de pågældende aktiviteter fra inkassoloven indebærer, at Finanstilsynet vil være den relevante myndighed i henhold til lov om kredit service virksomheder og kredit købere i forhold til f.eks. autorisation, tilsyn og klagesager om god skik. Disse opgaver vil således overgå fra Rigspolitiet til Finanstilsynet.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 7, og bemærkningerne dertil.

2.6. Ændringer af kreditaftaleloven

2.6.1. Indførelse af generel oplysningspligt ved ændring af en kreditaftales vilkår og betingelser

2.6.1.1. Gældende ret

Kreditaftaleloven finder anvendelse på kreditaftaler, hvor en kreditgiver yder eller giver tilsagn om at yde kredit til en forbruger, jf. kreditaftalelovens § 1.

Ved en kreditaftale forstås en aftale, hvorved en kreditgiver yder eller giver tilsagn om at yde en forbruger kredit i form af henstand med betalingen, lån eller anden tilsvarende form for finansiel ordning, undtagen aftaler om løbende levering af tjenesteydelser eller varer af samme art, hvor forbrugeren betaler for ydelserne eller varerne i rater, så længe de leveres, jf. kreditaftalelovens § 4, nr. 3.

Kreditaftaleloven indeholder regler om indgåelse og afvikling af kreditaftaler i forhold til f.eks. oplysningspligt, fortrydelsesret, tilbagebetaling, misligholdelse, kreditorskifte og ejendomsforbehold.

Reglerne suppleres af de almindelige aftaleretlige rammer for at ændre i eksisterende aftaler eller gøre aftalevilkår gældende, jf. bl.a. aftalelovens § 38 c om aftalevilkår i strid med hæderlig forretningsskik. Reglerne suppleres også af regler om varsling af renteændringer på det finansielle område. Som eksempel kan nævnes, at det følger af § 11, stk. 2, i bekendtgørelse om god skik for boligkredit, at ændringer af renter i boligkreditaftaler til ugunst for låntageren ikke må finde sted uden et forudgående varsel, der ikke må være kortere end en måned. Ændringer af gebyrer, bidrag eller andet vederlag for boligkreditaftaler skal dog ske med et varsel på tre måneder. For realkreditlån og realkreditlignende lån gælder der dog særlige regler om varsling, jf. § 53 b i lov om finansiel virksomhed.

2.6.1.2. Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2021/2167 af 24. november 2021 om kreditservice-virksomheder og kreditkøbere og om ændring af direktiv 2008/48/EF og 2014/17/EU (NPL-direktivet)

Med NPL-direktivets artikel 27, nr. 1, og artikel 28, nr. 1, indsættes der nye bestemmelser som hhv. artikel 11 a i forbrugerkreditdirektivet (direktiv 2008/48/EF) og artikel 27 a i boligkreditdirektivet (direktiv 2014/17/EU). Ændringerne indebærer, at der fastsættes en udvidet oplysningspligt over for forbrugere i forhold til ændringer af vilkår og betingelser i en allerede gældende kreditaftale.

2.6.1.3. Justitsministeriets overvejelser

Forbrugerkreditdirektivet og boligkreditdirektivet er implementeret i dansk ret i kreditaftaleloven. Efter Justitsministeriets opfattelse bør de pågældende ændringer heraf derfor gennemføres i kreditaftaleloven.

2.6.1.4. Den foreslåede ordning

Med henblik på at gennemføre forbrugerkreditdirektivets nye artikel 11 a og boligkreditdirektivets nye artikel 27 a i dansk ret foreslås det at indsatte en ny bestemmelse om kreditgiverens generelle oplysningspligt over for forbrugere i kreditaftaleloven. Formålet er at styrke forbrugerbeskyttelsen ved at udvide kreditgiverens oplysningspligt i forhold til de gældende regler om oplysningspligt, som primært vedrører ændringer af debitorrenten.

Den foreslåede ordning indebærer, at forbrugeren forud for gennemførelse af ændringer af en kreditaftale vil skulle modtage en klar og udtømmende liste over sådanne, en tidsplan for deres gennemførelse og en udførlig klagevejledning. Formålet hermed er at sikre en høj grad af forbrugerbeskyttelse og give forbrugerne bedre mulighed for at indrette sig på ændringer af en allerede indgået kreditaftale. Forslaget drejer sig alene om kreditgivers oplysningspligt i tilfælde, hvor kreditgiver i dag har adgang til at ændre en kreditaftale. Adgangen til at ændre i en kreditaftales vilkår og betingelser ændres således ikke.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 8, nr. 2, og bemærkningerne hertil.

2.6.2. Kreditgivers tilbageholdenhed ved misligholdelse af kreditaftaler

2.6.2.1. Gældende ret

Det følger af dansk rets almindelige regler, at en kreditor kan hæve en aftale, hvis der foreligger en væsentlig misligholdelse. I den forbindelse ses der med større strenghed på misligholdelse af betalingsfor-

pligtelser. Der er dog i kreditaftalelovens kapitel 8 fastsat regler, der begrænser kreditgiverens adgang til at hæve en kreditaftale ud fra et forbrugerbeskyttelseshensyn. Disse følger af kreditaftalelovens §§ 29-30, som forpligter kreditgiveren til at udvise tilbageholdenhed ved forbrugerens misligholdelse i kreditkøb afhængigt af, om der er taget ejendomsforbehold eller ej. Disse regler gælder imidlertid kun ved kreditkøb og således ikke ved f.eks. pengelån.

Kreditaftaleloven indeholder dermed ikke i dag generelle regler om kreditgiverens tilbageholdenhed i tilfælde af misligholdelse af kreditaftaler, herunder at have politikker og procedurer til sikring af, at der udvises tilbageholdenhed baseret på individuelle forhold førend der iværksættes inddrivelsesskridt.

2.6.2.2 Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2021/2167 af 24. november 2021 om creditservice-virksomheder og kreditkøbere og om ændring af direktiv 2008/48/EF og 2014/17/EU (NPL-direktivet)

Med NPL-direktivets artikel 27, nr. 2, og artikel 28 nr. 2, som hhv. indsætter artikel 16 a i forbrugerkreditdirektivet, hhv. ændrer boligkreditdirektivets artikel 28, fastsættes der krav om, at kreditgivere skal have passende politikker og procedurer til at understøtte, at der foretages en konkret vurdering med udgangspunkt i den enkelte forbrugers forhold af, om der bør iværksættes inddrivelsesskridt, herunder med henblik på udenretlig inddrivelse gennem oversendelse af kravet til inkasso eller indenretlige skridt gennem iværksættelse af tvangsfuldbyrdsprocedurer.

2.6.2.3. Justitsministeriets overvejelser

I forhold til NPL-direktivets artikel 27, nr. 2 og artikel 28, nr. 2, bemærker Justitsministeriet, at forbrugerkreditdirektivet og boligkreditdirektivet er implementeret i dansk ret i kreditaftaleloven. Efter Justitsministeriets opfattelse bør de pågældende ændringer heraf således gennemføres i kreditaftaleloven.

Med de nævnte direktivændringer følger endvidere mulighed for medlemsstaterne for at fastsætte en ikke-udtømmende liste over mulige henstandsforanstaltninger. Med henblik på at styrke forbrugerbeskyttelsen og understøtte, at fordringer afvikles på den mindst indgribende måde, finder Justitsministeriet tillige, at den ikke-udtømmende liste med eksempler på henstandsforanstaltninger bør fremgå af loven som vejledning i forhold til retningslinjer, som kreditgiveres vurdering skal foretages med udgangspunkt i.

Det følger derudover af NPL-direktivets artikel 27, nr. 2, for så vidt angår indsættelsen af artikel 16 a, stk. 3 og 4, i forbrugerkreditdirektivet, at medlemsstaterne kan kræve, at de omkostninger, som kreditgivere kan pålægge forbrugere i tilfælde af misligholdelse, ikke må være større, end hvad der er nødvendigt til at dække kreditgiverens omkostninger i forbindelse med misligholdelsen, og at medlemsstaterne skal fastsætte et omkostningsloft, hvis kreditgivere alligevel tillades at pålægge yderligere omkostninger.

Det er Justitsministeriets vurdering, at de gældende regler om udenretlige misligholdelsesomkostninger i bl.a. renteloven lever op til kravene i den nye artikel 16 a, stk. 3-4, i forbrugerkreditdirektivet, som indsættes med NPL-direktivets artikel 27, nr. 2. Således følger det af rentelovens § 9 a, stk. 1, bl.a., at fordringshaveren kan kræve, at skyldneren betaler fordringshaverens rimelige og relevante omkostninger ved udenretlig inddrivelse af fordringen, medmindre forsinkelsen med betalingen ikke beror på skyldnerens forhold. I rentelovens § 9 b er der endvidere fastsat regler om, hvornår der i forbindelse med inddrivelsen af en fordring kan pålægges bl.a. rykkergebyr samt størrelsen heraf. Endelig følger det af rentelovens § 9 a, stk. 4, at justitsministeren kan fastsætte nærmere regler for bl.a., hvilke udgifter fordringshaveren kan kræve betalt efter stk. 1 med henblik på, at udgifterne skal være gennemsigtige og stå i passende forhold til fordringen, herunder regler om, at der ved fordringer inden for bestemte beløbsgrænser alene kan kræves betaling op til visse maksimumbeløb. Bemyndigelsen er udmøntet ved

bekendtgørelse nr. 601 af 12. juli 2002 om udenretlige inddrivelsesomkostninger i anledning af forsinket betaling med senere ændringer.

NPL-direktivets artikel 28, nr. 3, indsætter endvidere en ny artikel 28 a i boligkreditdirektivet. Heraf følger det, at overdrages kreditgiverens rettigheder i henhold til en kreditaftale til tredjemand, har forbrugeren over for erhververen ret til at gøre enhver indsigelse gældende, som forbrugeren kunne gøre gældende over for den oprindelige kreditgiver. Endvidere følger det, at forbrugeren skal underrettes om overdragelse. Dette gælder dog ikke, hvis den oprindelige kreditgiver efter aftale med erhververen fortsat står for kreditten i forhold til forbrugeren.

Bestemmelsen i NPL-direktivets artikel 28, nr. 3, der indsætter en ny artikel 28 a i boligkreditdirektivet, svarer til den gældende artikel 17 i forbrugerkreditdirektivet, som er implementeret i kreditaftalelovens § 33, stk. 1 og 2. Efter Justitsministeriets opfattelse er der således ikke behov for lovændringer til implementering heraf.

2.6.2.4. Den foreslåede ordning

Med henblik på at gennemføre den nye artikel 16 a i forbrugerkreditdirektivet og ændringen af artikel 28 i boligkreditdirektivet i dansk ret foreslås det at indsatte en bestemmelse om kreditgiverens tilbageholdenhed i tilfælde af en forbrugers misligholdelse af en kreditaftale. Formålet er at styrke forbrugerbeskyttelsen ved at udvide kreditgiverens pligt hertil i forhold til de gældende regler, som primært vedrører kreditkøb og således ikke f.eks. pengelån.

Den foreslåede ændring indebærer, at kreditgiveren vil skulle fastsætte politikker og procedurer for at udvise tilbageholdenhed med at igangsætte fyldestgørelsesprocedurer, hvis en forbruger misligholder en kreditaftale. Der kan f.eks. være tale om refinansiering eller forlængelse af en kreditaftale. Når kreditgivere beslutter, om der skal iværksættes fyldestgørelsesprocedurer, vil de bl.a. skulle tage hensyn til forbrugerens individuelle forhold. Der bør her lægges vægt på forbrugerens interesser og rettigheder og forbrugerens evne til at tilbagebetale kreditten, herunder navnlig hvis kreditaftalen er sikret ved pant i fast ejendom til beboelse, som er forbrugerens primære bopæl. Den foreslåede opstilling er således ikke udtømmende, men derimod udtryk for tiltag som kreditgiveren vil skulle overveje, hvorefter den relevante foranstaltning vil bero på en konkret vurdering under hensyntagen til bl.a. den enkelte forbrugers forhold. Bestemmelsen har til formål at sikre, at forpligtelser stammende fra kreditaftaler afvikles på den mindst indgribende måde i tilfælde af misligholdelse.

Håndhævelsen af bestemmelsen vil være omfattet af de gældende regler om tilsyn og sanktioner over for kreditgivere, som udøves af Finanstilsynet og Forbrugerombudsmanden. Det er hovedsageligt Finanstilsynet, der fører tilsyn (risikobaseret) med finansielle virksomheders overholdelse af bl.a. kreditaftaleloven og reglerne om god skik for finansielle virksomheder. Herudover fører Forbrugerombudsmanden efter markedsføringslovens regler om god skik tilsyn med, at forbrugerbeskyttelsesregler i bl.a. kreditaftaleloven, bliver fulgt. Kreditgivere, der ikke lever op til deres forpligtelser, vil kunne meddeles et påbud og – hvis påbuddet ikke efterleves – politianmeldes og idømmes en bøde. Fysiske personer kan efter omstændighederne idømmes en fængselsstraf i op til fire måneder ved overtrædelser, der sanktioneres efter markedsføringsloven.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 8, nr. 3, og bemærkningerne hertil.

2.7. Ændringer af konkursloven

2.7.1. Ændring af reglerne om tvungent skyldnerskifte ved virksomhedsoverdragelse ved brug af ”fast track”-proceduren i forbindelse med en forebyggende rekonstruktion

2.7.1.1. Gældende ret

Konkurslovens § 9 f regulerer gennemførelsen af en rekonstruktion under en forebyggende rekonstruktion.

Konkurslovens § 13 g, der finder anvendelse under en forebyggende rekonstruktion, hvis der er nedlagt et fyldestgørelsesforbud efter konkurslovens § 9 b, jf. § 9 f, stk. 2, fastsætter, at rekonstruktion i form af en virksomhedsoverdragelse under visse betingelser kan ske med rekonstruktørens tilladelse, inden der er vedtaget en rekonstruktionsplan.

Konkurslovens § 13 g fastsætter en ”fast track”-procedure for virksomhedsoverdragelse. Forud for indsættelsen af bestemmelsen i konkurslovens § 13 g måtte en virksomhedsoverdragelse alene ske i overensstemmelse med et rekonstruktionsforslag, der er stadfæstet af skifteretten.

Det følger af konkurslovens § 13 g, stk. 6, der finder anvendelse under en forebyggende rekonstruktion, hvis der er nedlagt fyldestgørelsesforbud, jf. § 9 f, stk. 2, at reglerne om tvungent skyldnerskifte i konkurslovens § 14 c, stk. 2 og 3, finder tilsvarende anvendelse ved gennemførelse af en ”fast track”-virksomhedsoverdragelse efter § 13 g. Ved tvungent skyldnerskifte forstås, at rekonstruktionsboet kan overdrage en aftale til en køber eller tredjemand, uden at der skal indhentes samtykke fra medkontrahenten. Dette indebærer, at hvis der i forbindelse med en virksomhedsoverdragelse efter § 13 g overdrages en gensidigt bebyrdende aftale, der er videreført under den forebyggende rekonstruktionsbehandling efter konkurslovens § 12 o, til den nye virksomhedsejer, overgår skyldnerens rettigheder og forpligtelser efter aftalen til erhververen, medmindre andet følger af retsforholdets beskaffenhed.

I relation til løbende ydelser – f.eks. et lejeforhold – gælder dette dog ikke medkontrahentens krav på vederlag – f.eks. husleje – for tiden inden rekonstruktionsbehandlingens indledning, jf. hertil konkurslovens § 14 c, stk. 2, 2. pkt., idet medkontrahentens eventuelle krav på depositum dog skal opfyldes af erhververen. Arbejdsaftaler med ansatte er, jf. konkurslovens § 14 c, stk. 3, ikke omfattet af det tvungne skyldnerskifte, idet lov om lønmodtageres retsstilling regulerer sådanne aftaler.

Hvis virksomhedsoverdragelsen under en forebyggende rekonstruktion ikke sker som led i en ”fast track”-procedure, men derimod sker efter et vedtaget og stadfæstet rekonstruktionsforslag, jf. konkurslovens § 9 g, stk. 1, er der ikke hjemmel til at foretage et tvungent skyldnerskifte, idet det fremgår eksplicit af § 9 g, stk. 1, at det alene er § 14 c, stk. 1, der finder anvendelse i sådanne tilfælde. Hvis virksomhedsoverdragelsen under en forebyggende rekonstruktion således sker som led i et vedtaget og stadfæstet rekonstruktionsforslag, vil skyldnerskifte vedrørende aftaler, der overdrages til køberen (dvs. tredjemand) som led i sådan virksomhedsoverdragelse, alene kunne ske, i det omfang skyldneren forud for den forebyggende rekonstruktion havde adgang hertil efter obligationsrettens regler.

Retsstillingen efter konkurslovens § 9 g, stk. 1, svarer dermed til retsstillingen under konkurs, hvor et konkursbo heller ikke har en videregående adgang til skyldnerskifte end den, som skyldneren havde inden konkursen. Det følger af bemærkningerne til konkurslovens § 9 g, stk. 1, at det ville være for vidtgående, hvis der var adgang til tvungent skyldnerskifte som led i en virksomhedsoverdragelse under en forebyggende rekonstruktion, når det ikke vides, om skyldneren er insolvent eller kun har sandsynlighed herfor jf. Folketingstidende 2021-22, A, L 181 som fremsat, side 163.

2.7.1.2. Justitsministeriets overvejelser

Justitsministeriet er blevet opmærksom på, at som retsstillingen er i dag, har skyldneren under en forebyggende rekonstruktionsbehandling en mere vidtgående adgang til at foretage tvungent skyldnerskifte ved en ”fast track”-virksomhedsoverdragelse efter konkurslovens § 13 g, end hvis virksomhedsoverdragelsen

under den forebyggende rekonstruktionsbehandling sker efter et vedtaget og stadfæstet rekonstruktionsforslag, jf. konkurslovens § 9 g, stk. 1.

Ligesom det blev anset for vidtgående under en forebyggende rekonstruktion at give skyldneren adgang til at foretage tvungent skyldnerskifte i relation til en virksomhedsoverdragelse, der sker efter et vedtaget og stadfæstet rekonstruktionsforslag, jf. konkurslovens § 9 g, stk. 1, da det ikke vides, om skyldneren er insolvent eller kun har sandsynlighed herfor, finder Justitsministeriet, at det samme gør sig gældende i relation til en virksomhedsoverdragelse under en forebyggende rekonstruktion, der sker efter "fast track"-proceduren i konkurslovens § 13 g.

2.7.1.3. Den foreslåede ordning

Den foreslåede ordning indebærer, at reglerne om tvungent skyldnerskifte i konkurslovens § 14 c, stk. 2-3, ikke vil finde anvendelse i forbindelse med en "fast track"-virksomhedsoverdragelse, der efter konkurslovens § 13 g foretages under en forebyggende rekonstruktion.

Hermed sidestilles retsstillingen for tvungent skyldnerskifte i forbindelse med virksomhedsoverdragelse under en forebyggende rekonstruktion, hvor "fast track"-proceduren har været anvendt, med situationen hvor den ikke har været anvendt.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 9, nr. 1, og bemærkningerne hertil.

2.7.2. Frist for virksomhedsoverdragelse i forbindelse med en forebyggende rekonstruktion, hvis "fast track"-proceduren anvendes

2.7.2.1. Gældende ret

Konkurslovens § 9 f regulerer gennemførelsen af en rekonstruktion under en forebyggende rekonstruktion.

Konkurslovens § 13 g, der finder anvendelse under en forebyggende rekonstruktion, hvis der er nedlagt et fyldestgørelsesforbud efter konkurslovens § 9 b, jf. § 9 f, stk. 2, fastsætter, at rekonstruktion i form af en virksomhedsoverdragelse under visse betingelser kan ske med rekonstruktørens tilladelse, inden der er vedtaget en rekonstruktionsplan.

Under en rekonstruktion, der behandles efter reglerne i konkurslovens afsnit IB, gælder adgangen til at foretage virksomhedsoverdragelse i medfør af "fast track"-proceduren efter konkurslovens § 13 g alene, indtil der er vedtaget en rekonstruktionsplan, jf. § 13 g, stk. 1. Rekonstruktionsplanen vil under en rekonstruktion, der behandles efter konkurslovens afsnit IB blive vedtaget efter afstemning blandt fordringshaverne, jf. konkurslovens § 11 e, stk. 2, på det møde, der efter konkurslovens § 11 a, stk. 2, skal afholdes senest fire uger efter rekonstruktionsbehandlingens indledning, idet rekonstruktøren dog kan anmode om at få udsat 4-ugersmødet, jf. konkurslovens § 11 e, stk. 5.

Under en forebyggende rekonstruktion, der behandles efter reglerne i konkurslovens afsnit IA, skal rekonstruktionsplanen ikke vedtages ved afstemning blandt fordringshaverne på det møde, der efter konkurslovens § 9 c, stk. 1, skal afholdes senest fire uger efter, at der under en forebyggende rekonstruktion er nedlagt fyldestgørelsesforbud.

2.7.2.2. Justitsministeriets overvejelser

Da der under en forebyggende rekonstruktion – i modsætning til under en rekonstruktion, der behandles efter reglerne i konkurslovens afsnit IB – ikke skal vedtages en rekonstruktionsplan, kan det give anledning til tvivl, hvor længe en skyldner under en forebyggende rekonstruktion efter bestemmelsen i

konkurslovens § 9 f, stk. 2, har adgang til at foretage en virksomhedsoverdragelse efter ”fast track”-proceduren i konkurslovens § 13 g, som henviser til, at virksomhedsoverdragelsen skal ske, inden der er vedtaget en rekonstruktionsplan.

Det har ikke været hensigten, at en skyldner under en forebyggende rekonstruktionsbehandling, når der er truffet bestemmelse om fyldestgørelsesforbud, jf. § 9 c, stk. 1, skulle have en videre tidsmæssig adgang til at foretage virksomhedsoverdragelse efter ”fast track”-proceduren i konkurslovens § 13 g, end skyldneren ville have under en rekonstruktionsbehandling, der behandles efter konkurslovens afsnit IB, hvor adgangen til at foretage ”fast track”-virksomhedsoverdragelse ophører ved vedtagelsen af rekonstruktionsforslaget på 4-ugers mødet.

På den baggrund finder Justitsministeriet det rigtigst udtrykkeligt at regulere, hvornår en ”fast track”-virksomhedsoverdragelse efter konkurslovens § 13 g, jf. § 9 f, stk. 1, senest skal være sket i relation til en forebyggende rekonstruktionsbehandling.

2.7.2.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås at fastsætte regler om en frist for en ”fast track”-virksomhedsoverdragelse i forbindelse med en forebyggende rekonstruktion.

Ændringen vil indebære, at en ”fast track”-virksomhedsoverdragelse efter konkurslovens § 13 g i relation til en forebyggende rekonstruktion vil skulle foretages senest inden afholdelsen af mødet med fordringshaverne efter konkurslovens § 9 c, stk. 1, der skal afholdes senest 4 uger efter, at der er nedlagt fyldestgørelsesforbud, jf. § 9 c, stk. 1, 2. pkt.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 9, nr. 2, og bemærkningerne hertil.

2.7.3. Ændring om løbende ydelser i relation til en finansiel leasingaftale i tilfælde af, at der anvendes en tvangsakkord under rekonstruktion

2.7.3.1. Gældende ret

Konkurslovens § 10 a regulerer indholdet af en tvangsakkord under en rekonstruktionsbehandling, der behandles efter reglerne i konkurslovens afsnit IB. Bestemmelsen finder tillige anvendelse under en forebyggende rekonstruktion, jf. konkurslovens § 9 f, stk. 1.

Det følger af konkurslovens § 10 a, stk. 1, at en tvangsakkord kan gå ud på procentvis nedsættelse eller bortfald af fordringer mod skyldneren eller på betalingsudsættelse. Tvangsakkorden kan betinges af, at skyldnerens formue eller en del heraf fordeles mellem fordringshaverne.

En tvangsakkord omfatter ikke de fordringer, der er nævnt i konkurslovens § 10 a, stk. 2, som derfor skal dækkes fuldt ud, ligesom det kan bestemmes i akkorden, at småfordringer ikke omfattes af akkorden, hvorefter sådanne fordringer ligeledes skal dækkes fuldt ud, jf. § 10 a, stk. 4, 2. pkt.

De fordringer, der er omfattet af konkurslovens § 10 a, stk. 3, vil blive omfattet af tvangsakkorden, idet skyldneren dog skal træffe et valg mellem tre forskellige grupper af fordringer. En tvangsakkord kan således alene omfatte én af følgende grupper: 1) fordringer, der i tilfælde af konkurs omfattes af konkurslovens § 97 eller § 98, nr. 2, bortset fra krav på konventionalbod, i det omfang boden ikke er erstatning for et lidt tab, 2) fordringer, der i henhold til aftale står tilbage for de øvrige fordringshavere i tilfælde af skyldnerens konkurs, medmindre det fremgår af aftalen, at aftalen ikke gælder i tilfælde af skyldnerens rekonstruktion, og 3) krav på konventionalbod, i det omfang boden ikke er erstatning for et lidt tab, jf. konkurslovens § 10 a, stk. 3. Når der er valgt en gruppe, bortfalder de lavere grupper, jf. konkurslovens § 10 a, stk. 5, nr. 4. Hvis skyldneren således f.eks. har valgt, at tvangsakkorden skal

omfatte de fordringer, der er omfattet af konkurslovens § 10 a, stk. 3, nr. 1, vil de øvrige fordringer – dvs. fordringerne i konkurslovens § 10 a, stk. 3, nr. 2-3 – bortfalde ved tvangsakkorden.

Konkurslovens § 10 a, stk. 5, regulerer, hvilke fordringer der bortfalder ved tvangsakkorden.

Efter konkurslovens § 10 a, stk. 5, nr. 3, medfører tvangsakkorden bortfald af krav ifølge en leasingaftale, der pålægger skyldneren at anvise en køber af det leasede aktiv eller i øvrigt må anses for finansiel leasing, på løbende ydelser, der angår perioden efter rekonstruktionsbehandlingsindledningen, og som ikke omfattes af konkurslovens § 94, i det omfang fordringshaveren ikke kan godtgøre, at ydelserne må sidestilles med afdrag.

Det følger af konkurslovens § 10 a, stk. 5, nr. 3, at ydelser, der udspringer af en leasingaftale, svarer til renter efter indledningen af rekonstruktionsbehandlingen, hvorfor ydelserne ikke skal kunne gøres gældende, i det omfang aftalen ikke er videreført.

Det følger modsætningsvis af konkurslovens § 10 a, stk. 5, nr. 3, at andre krav fra leasingselskabet, der udspringer af leasingaftalen – f.eks. ydelser, der kan karakteriseres som afdrag og andre ikke-løbende ydelser som omkostninger ved tilbagetagelse og erstatningskrav for beskadigelse – derimod ikke vil bortfalde ved tvangsakkorden efter bestemmelsen i konkurslovens § 10 a, stk. 5, nr. 3. Det er fordringshaveren, der skal godtgøre, at en ydelse må sidestilles med et afdrag, hvis fordringshaverens krav ikke skal være omfattet af konkurslovens § 10 a, stk. 5, nr. 3. Sådanne andre krav, vil dog kunne være omfattet af akkorden, i det omfang skyldneren efter bestemmelsen i konkurslovens § 10 a, stk. 3, nr. 1, vælger at lade fordringer, der i tilfælde af konkurs omfattes af § 97 eller § 98, nr. 2, bortset fra krav på konventionalbod, i det omfang boden ikke er erstatning for et lidt tab, være omfattet af akkorden.

2.7.3.2. Justitsministeriets overvejelser

Justitsministeriet finder det rigtigst, at de krav, der er omfattet af § 10 a, stk. 5, nr. 3, alene bør bortfalde ved akkorden, hvis de øvrige dele af leasingaftalen omfattes af akkorden. Justitsministeriet lægger i den forbindelse vægt på, at de krav, der er omfattet af konkurslovens § 10 a, stk. 5, nr. 3, kan sidestilles med renter, og renter bortfalder alene efter § 10 a, stk. 5, nr. 2, når der er tale om krav på renter for tiden efter rekonstruktionsbehandlingsindledningen af de fordringer, der er omfattet af tvangsakkorden.

2.7.3.3. Den foreslåede ordning

Der foreslås en ændring i bestemmelsen i konkurslovens § 10 a, stk. 5, nr. 3, således, at de krav, der er omfattet af konkurslovens § 10 a, stk. 5, nr. 3, alene bortfalder, hvis de øvrige dele af leasingaftalen omfattes af tvangsakkorden.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 9, nr. 3, og bemærkningerne hertil.

2.7.4. Ændring af reglerne om nærtståendes stemmeret

2.7.4.1. Gældende ret

Konkurslovens § 11 e omhandler mødet med fordringshaverne, som i forbindelse med en rekonstruktionsbehandling skal afholdes senest fire uger efter rekonstruktionsbehandlingsindledningen, jf. hertil konkurslovens § 11 a, stk. 2. På mødet drøftes rekonstruktørens rekonstruktionsplan, og det vil være muligt at fremsætte ændringsforslag til denne.

Konkurslovens § 11 e, stk. 2, omhandler afstemningen om rekonstruktionsplanen og eventuelle ændringsforslag, der skal finde sted på mødet. Det følger af § 11 e, stk. 2, 1. pkt., at rekonstruktionsplanen er vedtaget, medmindre et flertal af fordringshavere stemmer imod, og dette flertal repræsenterer mindst

25 pct. af det samlede kendte beløb, der ved repræsentation ville give stemmeret. Ændringsforslag til forslaget til rekonstruktionsplanen er vedtaget, hvis et flertal af fordringshaverne stemmer for, og dette flertal repræsenterer mindst 25 pct. af det samlede kendte beløb, der ved repræsentation ville give stemmeret, jf. 2. pkt.

Konkurslovens § 11 e, stk. 5, omhandler muligheden for at udsætte mødet. Det følger af § 11 e, stk. 5, 3. pkt., at udsættelse af mødet ikke kan ske, hvis et flertal af fordringshavere stemmer imod, og dette flertal repræsenterer mindst 25 pct. af de samlede kendte beløb, der ved repræsentation ville give stemmeret.

Konkurslovens § 11 e, stk. 6, omhandler muligheden for på mødet at bestemme, at der skal ske beskikkelse af en regnskabskyndig tillidsmand i de tilfælde, hvor en sådan ikke allerede er beskikket forud for mødet. Det følger af § 11 e, stk. 6, 1. pkt., at rekonstruktøren eller fordringshavere, der repræsenterer mindst 25 pct. af det samlede kendte beløb, der ved repræsentation ville give stemmeret, efter vedtagelsen af rekonstruktionsplanen kan anmode om, at skifteretten beskikker en regnskabskyndig tillidsmand, hvis der ikke allerede er beskikket en sådan.

Det følger af bestemmelserne i konkurslovens § 11 e, stk. 2, 3. pkt., stk. 5, 4. pkt., og stk. 6, 2. pkt., at reglerne i konkurslovens § 13 d, stk. 2 og 3, finder tilsvarende anvendelse ved afstemninger, der foretages på mødet efter konkurslovens § 11 e. Konkurslovens § 13 d indeholder en række stemmeregler, som bl.a. fastslår, hvornår en fordring har stemmeret, samt hvilke fordringer, der ikke har stemmeret.

Ved lov nr. 896 af 21. juni 2022 om ændring af konkursloven (Indførelse af regler om forebyggende rekonstruktion og revision af reglerne om rekonstruktion og gældssanering, herunder implementering af rekonstruktions- og insolvensdirektivet) blev bestemmelsen i konkurslovens § 13 d nyaffattet. Bestemmelsen i den daværende § 13 d, stk. 3, som fastslog, at fordringer, der tilhører skyldnerens nærtstående, ikke har stemmeret, blev som følge af nyaffattelsen rykket til § 13 d, stk. 4, men der blev ved en fejl ikke foretaget en konsekvensrettelse af henvisningen i § 11 e. Da den nugældende bestemmelse i § 11 e ikke henviser til § 13 d, stk. 4, er dette blevet fortolket således i praksis, at nærtstående i dag har stemmeret.

2.7.4.2. Justitsministeriets overvejelser

Den manglende henvisning til konkurslovens § 13 d, stk. 4, i § 11 e beror på en fejl i forbindelse med udarbejdelsen af lovforslag nr. 181 som fremsat den 27. april 2022 om ændring af konkursloven (Indførelse af regler om forebyggende rekonstruktion, revision af reglerne om rekonstruktion og gældssanering, herunder implementering af rekonstruktions- og insolvensdirektivet).

Herefter, og da bestemmelsen i praksis er blevet fortolket således, at nærtstående har stemmeret i forbindelse med afstemningen om rekonstruktionsplanen, hvilket ikke var hensigten i forbindelse med nyaffattelsen af § 13 d, finder Justitsministeriet det rigtigst at udbedre fejlen.

2.7.4.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås at rette henvisningerne i konkurslovens § 11 e, stk. 2, 3. pkt., stk. 5, 4. pkt., og stk. 6, 2. pkt., således at nærtstående fremadrettet ikke vil have stemmeret i forbindelse med afstemningen om rekonstruktionsplanen.

Der henvises til lovforslagets § 9, nr. 4, og bemærkningerne hertil.

2.7.5. Sidestilling af successive og løbende ydelser i forbindelse med virksomhedsoverdragelse under rekonstruktion

2.7.5.1. Gældende ret

Konkurslovens § 14 c omhandler retsvirkningerne af en virksomhedsoverdragelse, der gennemføres på grundlag af et stadfæstet rekonstruktionsfor-slag.

Konkurslovens § 14 c, stk. 2, angår skyldnerens gensidigt bebyrdende aftaler.

Efter konkurslovens § 14 c, stk. 2, 1. pkt., vil en gensidigt bebyrdende aftale, der er videreført under rekonstruktionsbehandlingen efter bestemmelsen i konkurslovens § 12 o, dvs. med rekonstruktørens samtykke, og som overdrages som led i en virksomhedsoverdragelse, medføre et tvungent skyldnerskifte for skyldnerens medkontrahent. Ved tvungent skyldnerskifte forstås, at rekonstruktionsboet kan overdrage en gensidigt bebyrdende aftale til en køber eller tredjemand, uden at der skal indhentes samtykke fra medkontrahenten, hvorved bestemmelsen fastsætter en lovbestemt undtagelse fra det obligationsretlige udgangspunkt om, at skyldnerskifte kræver samtykke fra kreditor. Bestemmelsen skal ses i lyset af, at formålet med en rekonstruktion i form af virksomhedsoverdragelse primært er at sikre virksomhedens overlevelse til gavn for samfundet, der bevarer arbejdspladser og produktion, hvorfor fordringshaverne som udgangspunkt må tåle et tvungent skyldnerskifte.

I relation til løbende ydelser – f.eks. et lejeforhold – gælder dette dog ikke medkontrahentens krav på vederlag – f.eks. husleje – for tiden inden rekonstruktionsbehandlingen indledning, jf. hertil konkurslovens § 14 c, stk. 2, 2. pkt., idet medkontrahentens eventuelle krav på depositum dog skal opfyldes af erhververen. Dette indebærer, at hvor medkontrahenten har et krav mod skyldneren på et vederlag, der angår tiden før rekonstruktionsbehandlingen indledning, vil medkontrahentens krav mod skyldneren ikke blive overført til den nye erhverver af virksomheden i forbindelse med en virksomhedsoverdragelse. Erhververen skal med andre ord f.eks. kun betale leje af et lejemål for tiden efter rekonstruktionsbehandlingen indledning, men ikke eventuelle restancer for tiden før dette tidspunkt.

Bestemmelserne i konkurslovens § 14 c, stk. 2-3, finder tillige anvendelse i forbindelse med en virksomhedsoverdragelse efter ”fast track”-proceduren i konkurslovens § 13 g, jf. § 13 g, stk. 6.

Ved lov nr. 896 af 21. juni 2022 om ændring af konkursloven (Indførelse af regler om forebyggende rekonstruktion og revision af reglerne om rekonstruktion og gældssanering, herunder implementering af rekonstruktions- og insolvensdirektivet) blev der indsat en ny bestemmelse i konkurslovens § 12 p, stk. 3, omhandlende successive ydelser. Det fremgår af bemærkningerne til konkurslovens § 12 p, stk. 2, at en successiv ydelse er karakteriseret ved, at ydelsen kan stå alene, i modsætning til delleverancer, som ikke kan stå alene, jf. Folketingstidende 2021-22, A, L 181 som fremsat, s. 158.

Det følger af konkurslovens § 12 p, stk. 3, at hvor en successiv ydelse er videreført efter § 12 o, omfattes af § 94 i konkursordenen alene den del af medkontrahentens krav, der vedrører ydelser præsteret under rekonstruktionsbehandlingen efter rekonstruktionsbehandlingen indledning. Konkurslovens § 94 omfatter bl.a. anden gæld, som skyldneren efter fristdagen har pådraget sig med samtykke af en rekonstruktør, der er beskikket af skifteretten, jf. § 94, nr. 2. Det vil således alene være den del af medkontrahentens krav, der vedrører successive ydelser præsteret efter rekonstruktionsbehandlingen indledning, der opnår § 94-status, hvorimod krav før rekonstruktionsbehandlingen indledning ikke omfattes af § 94.

2.7.5.2. Justitsministeriets overvejelser

Justitsministeriet finder det mest hensigtsmæssigt, at gensidigt bebyrdende aftaler, hvor den ydelse der leveres er successiv, bør behandles på samme måde, som aftaler om løbende ydelser.

2.7.5.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås at ændre konkurslovens § 14 c, stk. 2, 2. pkt., således, at gensidigt bebyrdende aftaler, hvor

den ydelse der leveres er successiv, fremadrettet behandles på samme måde, som aftaler om løbende ydelser.

Den foreslåede ændring vil medføre, at erhververen ved overtagelse af en aftale om successive ydelser som led i en virksomhedsoverdragelse ikke overtager skyldnerens forpligtelse til at betale eventuelle vederlagsrestancer for tiden inden rekonstruktionsbehandlingens indledning.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 9, nr. 5, og bemærkninger hertil.

2.8. Præcisering af forældelseslovens § 21, stk. 2, om foreløbig afbrydelse af forældelse

2.8.1. Gældende ret

Forældelse af fordringer er reguleret i forældelsesloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1238 af 9. november 2015, som ændret ved § 2 i lov nr. 140 af 28. februar 2018. Forældelsesloven bygger på betænkning nr. 1460/2005 om revision af forældelseslovgivningen, som er afgivet af Justitsministeriets Forældelsesudvalg.

Efter forældelseslovens § 1 forældes fordringer på penge eller andre ydelser efter lovens regler, medmindre andet følger af særlige bestemmelser om forældelse i anden lov. Loven bygger på det almindelige fordringsbegreb og omfatter derfor alle tilfælde, hvor en person har ret til at kræve en ydelse betalt, herunder krav på erstatning og godtgørelse uden for kontrakt fra en forvaltningsmyndighed for tilsidesættelse af lovbestemte forpligtelser. Det fremgår af bemærkningerne til forslag til lov nr. 522 af 6. juni 2007 om forældelse af fordringer, jf. Folketingstidende 2006-07, tillæg A, side 5584, at det generelle formål med forældelsesreglerne er at tilskynde til, at fordringer afvikles eller bringes på det rene inden for rimelig tid.

I forældelsesloven sondres mellem »egentlig« og »foreløbig« afbrydelse af forældelse. En »egentlig« afbrydelse, f.eks. ved skyldnerens erkendelse af fordringen eller ved sagsanlæg, indebærer, at der løber en ny forældelsesfrist, mens en foreløbig afbrydelse medfører, at der udløses en tillægsfrist, inden for hvilken »egentlig« afbrydelse vil kunne finde sted.

En foreløbig afbrydelse af forældelsen indebærer, at forældelse »tidligst« indtræder 1 år efter en »foreløbig« foranstaltningens ophør. Hvis den almindelige forældelsesfrist fører til, at forældelse indtræder på et senere tidspunkt, end hvad der ville følge af tillægsfristen, er det den almindelige frist, der gælder.

Som det fremgår af de almindelige bemærkninger til forslaget til lov nr. 522 af 6. juni 2007 om forældelse af fordringer, jf. Folketingstidende 2006-07, tillæg A, side 5602, er hensynet bag reglerne om foreløbig afbrydelse af forældelse, at der kan forekomme en række situationer, hvor det på den ene side ikke synes rimeligt over for skyldner at tillægge foranstaltningen virkning som en »egentlig« afbrydelse, der medfører, at en helt ny forældelsesfrist begynder at løbe, men hvor det på den anden side heller ikke synes rimeligt over for fordringshaver, at forældelse indtræder, mens foranstaltningen pågår eller umiddelbart efter dens ophør.

Forældelsesloven § 21, stk. 2, er en regel om foreløbig afbrydelse af forældelse.

Det følger af forældelseslovens § 21, stk. 2, 1. pkt., at foreløbig afbrydelse af forældelse efter bestemmelsen grundlæggende er betinget af, at der er tale om indbringelse af en sag om fordringens eksistens eller størrelse eller en sag, som er afgørende herfor, for en administrativ myndighed inden forældelsesfristens udløb. Forældelse indtræder tidligst 1 år efter, at myndigheden har givet meddelelse om sin afgørelse. Ifølge lovens § 21, stk. 2, 2. pkt., gælder dette, uanset om fordringen gøres gældende af den, der har indbragt sagen, eller af den anden part, herunder det offentlige.

Såfremt en sådan sag inden for en i lov fastsat frist eller i øvrigt inden for rimelig tid indbringes for

en højere administrativ myndighed eller for Folketingets Ombudsmand, følger det af forældelseslovens § 21, stk. 2, 3. pkt., at tillægsfristen på 1 år regnes fra ”meddelelsen om denne myndigheds afgørelse, henholdsvis Ombudsmandens udtalelse”.

Det følger af bemærkningerne til forældelseslovens § 21, stk. 2, jf. Folketingstidende 2006-07, tillæg A, side 5638, at forældelseslovens § 21, stk. 2, 3. pkt., kun kan påberåbes i det omfang, ombudsmandens udtalelse kan få betydning for fordringens eksistens eller omfang, f.eks. fordi udtalelsen kan få betydning for bedømmelsen af gyldigheden af en administrativ afgørelse.

2.8.2. Justitsministeriets overvejelser

Folketingets Ombudsmand træffer ikke afgørelser, men kan afgive en udtalelse, hvori ombudsmanden kan fremsætte kritik, afgive henstillinger samt i øvrigt fremsætte sin opfattelse af en sag, jf. ombudsmandslovens § 22. Ombudsmandens udtalelser er ikke bindende for myndighederne.

Ombudsmanden er ikke forpligtet til at undersøge og afgive en udtalelse i sager, hvor betingelserne for at klage til ombudsmanden er opfyldt. Det følger således af ombudsmandslovens § 16, stk. 1, at ombudsmanden selv afgør, om en sag giver tilstrækkelig anledning til undersøgelse.

I praksis bliver et betydeligt antal af de sager, hvor betingelserne for at klage til ombudsmanden er opfyldt, afsluttet med henvisning til ombudsmandslovens § 16, stk. 1. Det vil ofte skyldes, at ombudsmanden vurderer, at der ikke er udsigt til, at en egentlig ombudsmandsundersøgelse vil kunne hjælpe borgeren til et bedre resultat. Ombudsmanden har også mulighed for at afvise sager med henvisning til en prioritering af ombudsmandens ressourcer.

Forældelseslovens § 21, stk. 2, 3. pkt., omhandler efter sin ordlyd den situation, hvor ombudsmanden afgiver en ”udtalelse”. Det kan på den baggrund give anledning til tvivl, om bestemmelsen tillige omfatter de sager, hvor betingelserne for at klage til ombudsmanden er opfyldt, men hvor ombudsmanden afslutter sagen med henvisning til f.eks. ombudsmandslovens § 16, stk. 1, og dermed ikke afgiver en ”udtalelse” i ombudsmandslovens forstand.

Denne usikkerhed om retstilstanden kan indebære, at en fordringshaver kan se sig nødsaget til at indbringe en sag, der er under behandling ved ombudsmanden, for domstolene med det formål at sikre sit krav. Hvis en fordringshaver indbringer en sag for domstolene, afslutter ombudsmanden efter fast praksis sin behandling af sagen. Det sker i lyset af, at ombudsmandens virksomhed efter ombudsmandslovens § 7, stk. 2, ikke omfatter domstolene.

Det bemærkes i den forbindelse, at det ikke er muligt at kortlægge, i hvilket omfang denne usikkerhed om fortolkningen af forældelseslovens § 21, stk. 2, har givet anledning til, at sager indbringes for domstolene, men at det ikke kan afvises, at bestemmelsen i sin nuværende form vil kunne føre til, at sager indbringes for domstolene med det formål at afbryde forældelsesfristen, uden forudgående indbringelse for eller afventning af sagens behandling ved ombudsmanden.

Det fremgår af bemærkningerne til forslaget til lov nr. 522 af 6. juni 2007 om forældelse af fordringer, jf. Folketingstidende 2006-07, tillæg A, side 5604, at baggrunden for, at 1-årsfristen skulle gælde i sager indbragt for ombudsmanden, var, at kreditor i modsat fald uanset indbringelsen af det pågældende spørgsmål for ombudsmanden ville kunne være nødt til at anlægge retssag alene med det formål at afbryde forældelsesfristen.

Efter Justitsministeriets opfattelse er der behov for at gøre det klart, at sager om fordringens eksistens eller størrelse eller sager, som er afgørende herfor, omfattes af forældelseslovens § 21, stk. 2, når der er

klaget til ombudsmanden, hvor ombudsmandens behandling af sagen kan få betydning for fordringens eksistens eller omfang, og hvor betingelserne for at klage til ombudsmanden er opfyldt.

2.8.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås at ændre »Ombudsmandens udtalelse« til »ombudsmandens afslutning af sagen« i forældelseslovens § 21, stk. 2, 3. pkt.

Hermed tydeliggøres det, at bestemmelsen både omfatter situationer, hvor ombudsmanden gennemfører en fuld realitetsbehandling af sagen og afgiver en udtalelse, og situationer, hvor ombudsmanden afslutter sagen efter ombudsmandslovens § 16.

Bestemmelsen vil ikke omfatte den situation, hvor betingelserne for at klage til ombudsmanden ikke er opfyldt. Det gælder bl.a., hvis klagen er indgivet for sent, jf. ombudsmandslovens § 13, stk. 3, hvis ombudsmanden ikke er kompetent til at behandle sagen efter ombudsmandslovens § 7, eller hvis klageren ikke har udnyttet de administrative klagemuligheder, jf. ombudsmandslovens § 14.

Bestemmelsen vil således alene omfatte den situation, hvor der er klaget til ombudsmanden, og betingelserne herfor er opfyldt. Det forhold, at ombudsmanden behandler – eller kan behandle – en sag af egen drift, selvom den er indgivet for sent, jf. § 13, stk. 3, eller de administrative klagemuligheder ikke er udnyttet, jf. § 14, indebærer ikke, at sagen bliver omfattet af bestemmelsen.

Tillægsfristen på 1 år regnes fra den dag, hvor ombudsmanden har givet meddelelse om sin afslutning af sagen.

Der udløses ikke en ny tillægsfrist efter bestemmelsen i de tilfælde, hvor en afsluttet sag på ny indbringes for ombudsmanden.

Bestemmelsen kan kun påberåbes i det omfang, ombudsmandens behandling af sagen kan få betydning for fordringens eksistens eller omfang, f.eks. fordi behandlingen kan få betydning for bedømmelsen af gyldigheden af en administrativ afgørelse.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 10, nr. 1, og bemærkningerne hertil.

3. Forholdet til databeskyttelsesloven og databeskyttelsesforordningen

Behandling herunder indsamling og videregivelse af personoplysninger skal have hjemmel i databeskyttelsesforordningens artikel 6, stk. 1. Det følger blandt andet af artikel 6, stk. 1, litra c og e, at behandling af personoplysninger kun er lovlig, hvis behandlingen er nødvendig for at overholde en retlig forpligtelse, som påhviler den dataansvarlige, eller hvis behandlingen er nødvendig af hensyn til udførelse af en opgave i samfundets interesse eller som henhører under offentlig myndighedsudøvelse, som den dataansvarlige har fået pålagt.

Ifølge forordningens artikel 6, stk. 2, kan medlemsstaterne opretholde eller indføre mere specifikke bestemmelser for at tilpasse anvendelsen af forordningens bestemmelser om behandling med henblik på overholdelse af stk. 1, litra c og e, ved at fastsætte mere specifikke krav til behandling og andre foranstaltninger for at sikre lovlig og rimelig behandling.

Det følger af databeskyttelsesforordningens artikel 6, stk. 3, der fastsætter nærmere betingelser for at anvende artikel 6, stk. 2, at grundlaget for behandling i henhold til stk. 1, litra c og e, skal fremgå af EU-retten eller af medlemsstaternes nationale ret, som den dataansvarlige er underlagt. Formålet med behandlingen skal være fastlagt i dette retsgrundlag, eller for så vidt angår den behandling, der

er omhandlet i stk. 1, litra e, være nødvendig for udførelsen af en opgave i samfundets interesse, eller henhøre under offentlig myndighedsudøvelse, som den dataansvarlige har fået pålagt. Derudover fremgår det blandt andet af artikel 6, stk. 3, at medlemsstaterne i den forbindelse kan fastsætte de generelle betingelser for lovlig behandling, og at man i den forbindelse kan indføre formålsbegrænsninger.

Databeskyttelsesforordningens artikel 6, stk. 3, skal ses i forlængelse af artikel 6, stk. 2. Artikel 6, stk. 3, er således en uddybning af, hvordan de bestemmelser, som indføres efter artikel 6, stk. 2, hvorefter medlemsstaterne kan opretholde eller indføre specifikke regler, nærmere vil skulle udformes.

Efter databeskyttelsesforordningens artikel 9, stk. 1, gælder der som udgangspunkt et forbud mod behandling af følsomme personoplysninger. Forbuddet gælder dog ikke, hvis en af undtagelserne i artikel 9, stk. 2, finder anvendelse, og der er et lovligt grundlag for behandlingen i artikel 6, stk. 1. Det bemærkes, at der som udgangspunkt ikke vil blive indsamlet eller videregivet følsomme personoplysninger i forbindelse med Advokatrådets tilsyn med advokater. Hvis der undtagelsesvist behandles følsomme oplysninger, f.eks. i form af helbredsoplysninger ved Advokatrådets tilsyn med advokater, vil behandlingen være omfattet af undtagelsen i forordningens artikel 9, stk. 2, litra f. De offentlige myndigheder kan således kun videregive følsomme personoplysninger til Advokatrådet, hvis videregivelsen er omfattet af en af undtagelsesbestemmelserne i forordningens artikel 9, stk. 2.

Offentlige myndigheder kan bl.a. videregive oplysninger om strafbare forhold, hvis videregivelsen sker til varetagelse af private eller offentlige interesser, der klart overstiger hensynet til de interesser, der begrunder hemmeligholdelse, herunder hensynet til den, oplysningen angår, jf. databeskyttelseslovens § 8, stk. 2, nr. 2, eller hvis videregivelsen er nødvendig for udførelsen af en myndigheds virksomhed eller påkrævet for en afgørelse, som myndigheden skal træffe, jf. databeskyttelseslovens § 8, stk. 3. Advokatrådet kan behandle oplysninger om strafbare forhold, hvis det er nødvendigt til varetagelse af en berettiget interesse og denne interesse klart overstiger hensynet til den registrerede, jf. databeskyttelseslovens § 8, stk. 3.

Det er Justitsministeriets vurdering, at Advokatrådets indsamling af personoplysninger hos offentlige myndigheder i forbindelse med udøvelsen af rådets tilsyn med advokater (lovforslagets § 6, nr. 4 og 7) kan ske på grundlag af databeskyttelsesforordningens artikel 6, stk. 1, litra e, hvorefter behandling er lovlig, hvis den er nødvendig af hensyn til udførelse af en opgave i samfundets interesse jf. artikel 6, stk. 2 og 3. Det er således Justitsministeriets vurdering, at det er i samfundets interesse, at Advokatrådet fører tilsyn med advokater.

Det er endvidere Justitsministeriets vurdering, at offentlige myndigheders videregivelse af personoplysninger til Advokatrådet, der er nødvendige for rådets tilsyn med advokater (lovforslagets § 6, nr. 8 og 9), kan ske på grundlag af databeskyttelsesforordningens artikel 6, stk. 1, litra e, hvorefter behandling er lovlig, hvis den er nødvendig af hensyn til udførelsen af en opgave som henhører under offentlig myndighedsudøvelse, som den dataansvarlige har fået pålagt, jf. artikel 6, stk. 2 og 3. Det er således Justitsministeriets vurdering, at bestemmelserne pålægger offentlige myndigheder en opgave med at videregive oplysninger til Advokatrådet, som er nødvendige for rådets tilsyn med advokater.

Herudover er det Justitsministeriets vurdering, at de foreslåede ændringer i retsplejelovens § 143 a, lever op til kravet i forordningens artikel 6, stk. 2, om at være mere specifikke bestemmelser om anvendelsen af forordningen. De foreslåede ændringer i retsplejelovens § 143 a, stk. 1, nr. 1 og den foreslåede § 143 a, stk. 1, nr. 5, er således afgrænset til at vedrøre specifikke oplysninger i form af oplysninger om en advokats adfærd. Den foreslåede ændring af retsplejelovens § 143 a, stk. 2, er afgrænset til at vedrøre bestemte oplysninger, der er relevante for rådets tilsyn med advokater. Derudover er de foreslåede ændringer af retsplejelovens § 143 a, stk. 3, nr. 3, afgrænset til at vedrøre bestemte oplysninger, når der afsiges dom i en straffesag, hvor der er nedlagt påstand om frakendelse af retten til at udøve advokatvirksomhed, jf.

§ 138. Ændringerne er endvidere afgrænset til at vedrøre bestemte oplysninger, når der rejses tiltale og afsiges dom i en straffesag, som har tilknytning til den pågældendes udøvelse af hvervet som advokat.

Efter databeskyttelsesforordningen skal Advokatrådet, når rådet modtager personoplysninger om en advokat efter den foreslåede § 143 a, underrette advokaten i medfør af databeskyttelsesforordningens artikel 14, stk. 1-4, medmindre underretning kan undlades efter forordningens artikel 14, stk. 5, litra a-d, eller databeskyttelseslovens § 22, stk. 1. De nævnte undtagelsesmuligheder kan efter en konkret vurdering føre til, at Advokatrådet i praksis vil kunne undlade at give advokaten underretning efter artikel 14 i databeskyttelsesforordningen.

Herudover skal de grundlæggende principper i databeskyttelsesforordningens artikel 5, stk. 1 også overholdes. Det betyder bl.a. at personoplysninger skal være tilstrækkelige, relevante og begrænset til, hvad der er nødvendigt i forhold til de formål, hvortil de behandles.

Derudover indeholder lovforslagets bestemmelser om brug af domstolenes digitale sagsportal til behandlingen af tvangsopløsningssager (lovforslagets § 1, nr. 2) behandling af visse personoplysninger. Skifteportalen vil således blive etableret og drevet mv. i overensstemmelse med og under iagttagelse af reglerne i databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven.

Ved den foreslåede etablering af terminaladgang i lovforslagets § 5 sikres det, at der alene etableres adgang til de oplysninger, som er nødvendige for Familieretshusets arbejde. Derudover begrænses det ved adgangskontrol, hvilke medarbejdere hos Familieretshuset, der kan få den omhandlede terminaladgang, således at adgangen alene omfatter de medarbejdere i Familieretshuset, der til daglig arbejder med værgemålssager.

4. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige

Lovforslagets bestemmelser om brug af domstolenes digitale sagsportal til behandlingen af tvangsopløsningssager (lovforslagets § 1, nr. 2, § 2, nr. 2, og § 3) forudsætter afholdelse af udgifter for staten til etablering og drift af domstolenes skifteportal.

Skifteportalen er et delelement i indførelsen af nye it-løsninger til understøttelse af sagsbehandlingen i straffe- og skiftesager ved domstolene. Domstolsstyrelsen har i 2021 igangsat udviklingen af et it-projekt til domstolenes behandling af straffe- og skiftesager for i alt 604,6 mio. kr. ekskl. renter og inkl. risikopulje (2021-pl), jf. Folketingstidende 2021-22, E, aktstykke nr. 26.

Etablering af skifteportalen vil endvidere have visse implementeringskonsekvenser for domstolene, idet overgangen til anvendelsen af skifteportalen indebærer en omlægning af arbejdsgangene i tvangsopløsningssager og tilpasning af skifteretternes, landsretternes og Højesterets betjening af og kommunikation med borgere og virksomheder. Den foreslåede ordning medfører således, at en række af de administrative opgaver, der i dag ligger hos skifteretten, bortfalder som følge af digitaliseringen af processerne. Samlet set vurderes forslaget at medføre en bedre og mere effektiv behandling af de omhandlede sager ved domstolene, herunder tvangsopløsningssager, jf. ligeledes Folketingstidende 2021-22, E, aktstykke nr. 26.

Derudover forventes der at være implementerings- og driftsomkostninger hos øvrige offentlige myndigheder, der måtte vælge at etablere en API-tilslutning. API-tilslutning er en såkaldt »system-til-system-løsning«, der kan sende anmodninger om tvangsopløsning digitalt til skifteretten samt modtage meddelelser fra skifteretten. Erhvervsstyrelsen skønner, at en tilslutning til API-løsningen kan medføre udgifter til udvikling og drift på 0,7 mio. kr. i 2024, 0,6 mio. kr. årligt i 2025 og 2026, og 0,5 mio. kr. årligt fra 2027 og frem.

Skatteministeriet skønner udgifterne til skatteforvaltningen til 2,2 mio. kr. årligt fra 2024 og frem.

De foreslåede ændringer, der vedrører anvendelsen af skifteportalen og anmeldelse af krav mv, i dødsboskiftesager (lovforslagets § 4) vurderes at kunne få mindre negative administrative konsekvenser for skifteretterne i tilfælde, hvor der f.eks. sker it-nedbrud og sager eller anmeldelser skal håndteres manuelt.

Den foreslåede etablering af terminaladgang i værgemålssager (lovforslagets § 5) vurderes at medføre positive implementeringskonsekvenser på grund af en hurtigere og smidigere arbejdsgang for Familierets- huset som følge af etableringen af terminaladgang til økonomiske oplysninger i udvalgte sagstyper. End- videre vil Skattestyrelsen modtage færre anmodninger om oplysninger fra Familieretshuset. Denne del af lovforslaget forventes samtidig at have negative økonomiske konsekvenser for Familieretshuset i form af en udgift på 50.000 kr. til arbejdet med at forberede terminaladgangen.

Lovforslagets § 6, nr. 1, om et øget antal byretsdommere forventes at medføre merudgifter for staten i omegnen af 13,9 mio. kr. årligt til ansættelse af nye dommere.

Det skønnes, at de foreslåede ændringer af retsplejelovens § 143 a (lovforslagets § 6, nr. 4 og 7-9) om udveksling af oplysninger mellem Advokatrådet og offentlige myndigheder vil medføre et begrænset antal yderligere sager for disse myndigheder. Det vurderes, at udgifterne hertil vil være begrænsede.

Lovforslagets bestemmelse om ændring af inkassoloven (lovforslagets § 7) forventes at indebære en begrænset besparelse hos politiet, da opgaven med autorisation og tilsyn for så vidt angår inddrivelse af misligholdte kreditaftaler, som er omfattet af Erhvervsministeriets lov om kreditservicevirksomheder og kreditkøbere, undtages fra inkassoloven og dermed politiets opgaver i medfør heraf. Disse aktiviteter administreres fremadrettet af Finanstilsynet, mens politiet fortsat administrerer det øvrige inkassoområde.

Lovforslaget vurderes herudover ikke at have økonomiske konsekvenser eller implementeringskonse- kvenser for det offentlige.

4.1. Principper for digitaliseringsklar lovgivning

Lovforslaget er overvejet i forhold til de syv principper for digitaliseringsklar lovgivning.

For så vidt angår lovforslagets foreslåede ændringer om digitalisering af tvangsopløsningssager er det i overensstemmelse med princip 2 om digital kommunikation, at der indføres en obligatorisk digital selvbetjeningsløsning, og at der tilbydes et ikke-digitalt alternativ for de borgere, som måtte have behov for dette. Denne del af lovforslaget vurderes også at være i overensstemmelse med princip 3 om mulighed for automatisk sagsbehandling, da den nye skifteportal vil kunne lette sagsbehandlingen ved, at medde- lelser registreres efter samme digitale model. Denne del af lovforslaget vurderes endvidere at være i overensstemmelse med princip 6 om anvendelse af offentlig infrastruktur, herunder MitID.

For så vidt angår de foreslåede ændringer, der vedrører anvendelsen af skifteportalen og anmeldelse af krav mv, i dødsboskiftesager (lovforslagets § 4) og de foreslåede ændringer om domstolenes sagsportal i retsplejeloven (lovforslagets § 6, nr. 2 og 13-20) er det i overensstemmelse med princip nr. 1 om enkle og klare regler, at det vil fremgå af loven, hvilke reaktionsmuligheder domstolene har i tilfælde af lokale it-nedbrud og nedbrud på domstolenes it-systemer eller tilknyttede it-systemer. Denne del af lovforslaget vurderes på den måde at skabe klarhed om den enkeltes ret. Det er i overensstemmelse med princip nr. 4 om bl.a. ensartede begreber, at sprogbrugen i dødsboskiftelovens § 10 a, stk. 5, og retsplejelovens § 148 a, stk. 4, bringes i overensstemmelse med den almindelige formulering af undtagelsesmuligheder fra digitale løsninger. De øvrige principper vurderes ikke at være relevante i relation til de foreslåede ændringer af dødsboskifteloven og retsplejeloven.

Principperne for digitaliseringsklar lovgivning vurderes ikke i øvrigt at være af relevans for lovforslaget.

5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet mv.

Lovforslagets bestemmelser om brug af domstolenes digitale sagsportal til behandlingen af tvangsopløsningssager (lovforslagets § 1, nr. 2, § 2, nr. 2, og § 3) vil have negative administrative konsekvenser for erhvervslivet, idet lovforslaget indebærer en begrænsning i virksomheders, herunder likvidators, mulighed for at vælge, hvordan de henvender sig til skifteretten i tvangsopløsningssager.

Et stort antal virksomheder anvender allerede i dag digital selvbetjening. Digital selvbetjening indebærer en lettere og mere fleksibel betjening for de virksomheder, der allerede har digitale kompetencer. Den foreslåede skifteportal vil give virksomheder mulighed for at oplyse skifteretten om eventuelle krav i eller tilgodehavende hos et selskab under tvangsopløsning på to måder. Det kan ske enten via en visuel brugergrænseflade, hvor kreditorer, debitorer mv. manuelt skal indtaste oplysninger i foruddefinerede felter, eller via en API-tilslutning (en såkaldt »system-til-system-løsning«). Tilsvarende vil likvidator kunne tilgå sagerne via en visuel brugergrænseflade eller via API-tilslutning. Størstedelen af virksomhederne vurderes derfor at kunne anvende skifteportalen uden nævneværdige udfordringer.

Det forudsættes, at skifteretten i fornødent omfang vil bistå de virksomheder, der ikke jævnligt anvender it. De vil således som hidtil kunne få den fornødne vejledning og service fra skifteretterne. Det må dog forventes, at visse virksomheder i en overgangsperiode vil skulle bruge tid og ressourcer på at indrette sig på de nye sagsgange.

Erhvervsstyrelsen vurderer, at der også vil være administrative negative konsekvenser bestående i, at Domstolsstyrelsen i medfør af forslaget i selskabslovens § 229 a, stk. 10, (lovforslagets § 1, nr. 2) bemyndiges til at kunne fastsætte nærmere regler om anvendelsen af skifteportalen, herunder hvilken information meddelelser til skifteportalen skal indeholde samt på hvilken måde disse informationer skal afgives. Det forventes, at en række virksomheder, herunder navnlig advokatvirksomheder, vil implementere en API-integration til skifteportalen. Det forventes også, at der for erhvervslivet vil være omstillingsomkostninger forbundet med anvendelsen af alternativet til API-løsningen – brugergrænsefladen.

Erhvervsstyrelsen vurderer, at omstillingsomkostninger samt de løbende omkostninger vil være af begrænset karakter henset til markedets størrelse, implementeringsomkostninger og løbende omkostninger for anvendelse af API-integration til skifteportalen. Erhvervsstyrelsen vurderer samlet, at lovforslagets bemyndigelsesbestemmelse vil medføre administrative konsekvenser af økonomisk værdi på under 4 mio. kr. De er derfor ikke kvantificeret yderligere.

Der vil være økonomiske konsekvenser i form af implementerings- og driftsomkostninger for de dele af erhvervslivet, herunder likvidatorer, der måtte vælge at etablere en »system-til-system-løsning« (et API).

De foreslåede ændringer, der vedrører anvendelsen af skifteportalen og anmeldelse af krav mv, i dødsboskiftesager (lovforslagets § 4) og de foreslåede ændringer om domstolenes sagsportal i retsplejeloven (lovforslagets § 6, nr. 2 og 13-20) vurderes at kunne få mindre administrative konsekvenser, idet en beslutning om ikke at anvende domstolenes skifteportal henholdsvis domstolenes sagsportal indebærer, at der skal indarbejdes og tilpasses andre digitale eller manuelle arbejdsgange hos brugerne, der kan håndtere og garantere skifteretternes henholdsvis retternes betjening af og kommunikation med brugerne i sager om skifte af dødsboer. Overordnet vurderes denne del af lovforslaget dog at have positive økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet mv., da forslaget sikrer den fortsatte behandling af dødsboskiftesager og civile sager i tilfælde, hvor domstolenes it-systemer måtte være utilgængelige eller uhensigtsmæssige at bruge.

Lovforslagets § 6, nr. 3, om juridiske bachelor- eller kandidateksamener fra Det Forenede Kongerige vurderes at have begrænsede positive erhvervsøkonomiske konsekvenser, idet der alt andet lige vil være tale om, at flere kan virke som advokatfuldmægtig i danske virksomheder.

De foreslåede ændringer af inkassoloven og kreditaftaleloven (lovforslagets §§ 7-8) vurderes at have begrænsede økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet. Erhvervsstyrelsen vurderer dette til at være under 4 mio. kr., hvorfor de ikke kvantificeres nærmere.

Lovforslaget vurderes herudover ikke at have administrative eller økonomiske konsekvenser for erhvervslivet.

6. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslagets bestemmelser om brug af domstolenes digitale sagsportal til behandlingen af tvangsopløsningssager (lovforslagets § 1, nr. 2, § 2, nr. 2, og § 3) vil have begrænsede negative administrative konsekvenser for borgerne, idet denne del af lovforslaget indebærer en begrænsning i borgernes mulighed for at vælge, hvordan de henvender sig til skifteretten i tvangsopløsningssager. En stor del af borgerne anvender allerede i dag digital selvbetjening. Digital selvbetjening indebærer en lettere og mere fleksibel borgerbetjening for de borgere, der har digitale kompetencer. De borgere, der ikke jævnligt anvender it, vil få hjælp og vil således som hidtil få den fornødne vejledning og service fra skifteretterne.

De foreslåede ændringer af dødsboskifteloven (lovforslagets § 4) og retsplejelovens regler om domstolenes sagsportal (lovforslagets § 6, nr. 2 og 13-20) vurderes at have positive administrative konsekvenser for borgerne, da de understøtter en bedre og mere effektiv behandling af dødsboskiftesager og civile sager. Lovforslaget sikrer digital eller manuel behandling af sagerne i helt særlige situationer, hvor digital behandling på domstolenes skifteportal eller domstolenes sagsportal ikke er mulig.

De foreslåede ændringer af værgemålsloven (lovforslagets § 5) vurderes at medføre positive administrative konsekvenser for borgerne, idet der vil være færre oplysninger, borgerne selv skal indsamle og indsende som følge af etableringen af terminaladgang til økonomiske oplysninger i udvalgte sagstyper.

Lovforslaget vurderes herudover ikke at have administrative konsekvenser for borgerne.

7. Klimamæssige konsekvenser

Lovforslaget har ikke klimamæssige konsekvenser.

8. Miljø- og naturmæssige konsekvenser

Lovforslaget har ikke miljø- og naturmæssige konsekvenser.

9. Forholdet til EU-retten

Det følger af det EU-retlige effektivitetsprincip, at nationale regler ikke i praksis må gøre det umuligt eller uforholdsmæssigt vanskeligt at udøve rettigheder, der følger af EU-retten. Det betyder, at EU-/EØS-borgere og -virksomheder ikke kan pålægges obligatorisk selvbetjening, før den teknologiske udvikling muliggør dette.

Der vil således ikke kunne stilles krav om anvendelse af digital signatur som eksempelvis MitID, hvis en EU-/EØS-borger ikke kan få MitID eller anden relevant digital signatur. Der vil ligeledes ikke kunne

stilles krav om anvendelse af skifteportalen, hvis en borger eller virksomhed fra et andet EU-/EØS-land i praksis ikke vil kunne anvende skifteportalen.

Lovforslaget overholder det EU-retlige effektivitetsprincip, idet den foreslåede undtagelsesordning beskrevet i afsnit 2.1.3 sikrer, at der kan ske undtagelse fra anvendelsen af skifteportalen, hvis særlige forhold taler herfor.

Lovforslagets § 7 om at undtage kreditserviceaktiviteter fra inkassoloven, når de er omfattet af Erhvervsministeriets forslag om lov om kreditservicevirksomheder og kreditkøbere, vil understøtte Erhvervsministeriets implementering af Europa-Parlamentets og Rådets Direktiv (EU) 2021/2167 af 24. november 2021 om kreditservicevirksomheder og kreditkøbere og om ændring af direktiv 2008/48/EF og 2014/17/EU (NPL-direktivet).

Lovforslagets § 8 om at ændre kreditaftaleloven ved at indsætte to nye bestemmelser om henholdsvis kreditgivers oplysningspligt og tilbageholdenhed med at iværksætte fyldestgørelsesprocedurer vil implementere dele af NPL-direktivet.

10. Hørte myndigheder og organisationer mv.

Et udkast til lovforslagets § 10 har i perioden fra 7. juli 2022 til 18. august 2022 været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer mv.: Østre Landsret, Vestre Landsret, Sø- og Handelsretten, samtlige byretter, Advokatrådet, Akademikernes Centralorganisation (AC), Amnesty International, Ankenævnet for Patienterstatningen, Ankestyrelsen, Berlingske Media, BUPL, Dagbladet Information, Danmarks Jurist- og Økonomforbund (DJØF), Danmarks Lærerforening, Danmarks Medie- og Journalisthøjskole, Danmarks Radio, Danmarks Tekniske Universitet, Dansk Erhverv, Dansk Folkeoplysnings Samråd, Dansk Industri, Dansk IT, Dansk Journalistforbund (DJ), Dansk Socialrådgiverforening, Dansk Sygeplejeråd, Danske Advokater, Danske Medier, Danske Regioner, Danske Patienter, Datatilsynet, Dataetisk Råd, Den Danske Dommerforening, Den Uafhængige Politiklagemyndighed, Det Juridiske Fakultet – Københavns Universitet, Direktoratet for Kriminalforsorgen, Domstolsstyrelsen, Fagbevægelsens Hovedorganisation (FH), Fag og Arbejde (FOA), Forsvarsministeriets Auditørkorps, Fængselsforbundet, Gymnasieskolernes Lærerforening (GL), Handelshøjskolen – Aarhus Universitet, HK Kommunal, Institut for Menneskerettigheder, IT-branchen, Juridisk Institut – Copenhagen Business School, Juridisk Institut – Syddansk Universitet, Juridisk Institut – Aalborg Universitet, Juridisk Institut – Aarhus Universitet, Justitia, Jyllands-Posten, Kommunernes Landsforening (KL), Kristeligt Dagblad, Lægeforeningen, Patienterstatningen, Patientforeningen, Politiforbundet, Politiken, Retspolitisk Forening, Rigsadvokaten, Rigsombudsmanden på Færøerne, Rigsombudsmanden i Grønland, Rigspolitiet, Rådet for Digital Sikkerhed, samtlige kommuner, Socialpædagogerne Landsforbund og TV2 Danmark A/S.

Et udkast til lovforslagets § 1, nr. 1 og 2 (de foreslåede bestemmelser i selskabslovens § 229 a, stk. 1-4, 10 og 12), §§ 2-3, § 4, nr. 1-7, 10-11 og 13-14, § 5, § 6, nr. 3, 10-12 og 21-22, §§ 9-10, § 13, stk. 1, 4-6 og 8-9, og § 14 har i perioden fra den 28. juni 2023 til den 11. august 2023 været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer mv.: Østre Landsret, Vestre Landsret, Grønlands Landsret, Sø- og Handelsretten, samtlige byretter, Retten i Grønland, Advokatrådet, Advokatnævnet, Ankenævnet for Forsikring, Ankenævnet for Patienterstatningen, Ankestyrelsen, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, ASE Association of Danish Intellectual Property Attorneys, ATP, Auktionslederforeningen, BDO Statsautoriseret Revisionsaktieselskab, Beskæftigelsesrådet, BL – Danmarks Almene Boliger, Business Danmark, Bygherreforeningen, Børsmæglerforening Danmark, Centralorganisationernes Fællesudvalg, CEPOS, Ceva, Copenhagen Business School (CBS), Dansk Arbejdsgiverforening, Danish Venture Capital and Private Equity Association, Danmarks Automobilforhandler Forening, Danmarks Fiskeriforening, Danmarks Fiskeindustri- og Eksportforening, Danmarks Jurist- og Økonomforbund (DJØF), Danmarks National-

bank, Danmarks Rederiforening, Dansk Aktionærforening, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Detail, Dansk Ejendoms kredit, Dansk Ejendomsmæglerforening, Dansk Erhverv, Dansk Gallerisammenslutning, Dansk Industri, Dansk Inkassobranche forening, Dansk Investor Relations Forening – DIRF, Dansk Kredit Råd, Dansk Socialrådgiverforening, Dansk Told og Skatteforbund, Dansk Transport og Logistik, Danske Advokater, Danske Arveretsadvokater, Danske Bedemænd, Danske Dødsboadvokater, Danske Familieadvokater, Danske Guldsmede og Urmagere, Danske Inkassoadvokater, Danske Insolvensadvokater, Danske Patienter, Danske Rederier, Danske Regioner, Danske Seniorer, Danske Speditører, Datatilsynet, Den Danske Akkrediteringsfond, Den Danske Aktuarforening, Den Danske Dommerforening, Den Danske Finansanalytikerforening, Den Danske Fondsmæglerforening, Den Europæiske Centralbank (ECB), Det Danske Advokatsamfund, Det Faglige Hus, Det Kriminalpræventive Råd, Dommerfuldmægtigforeningen, Domstolenes Tjenestemandsforening, Domstolsstyrelsen, Ejendom Danmark, Eksportkreditfonden, Erhvervslejernes Landsorganisation, Fagbevægelsens Hovedorganisation, Faglige Seniorer, Finans Danmark, Finans og Leasing, Finansforbundet, Finansforeningen/CFA Society Denmark, Finansiell Stabilitet A/S, Finansrådet, Finanssektorens Arbejdsgiverforening, Finanstilsynet, FOA – Fag og Arbejde, Folketingets Ombudsmand, Forbrugerklagenævnet, Forbrugerrådet Tænk, Forenede Danske Motorejere, Foreningen af Familieretsadvokater, Foreningen af J. A. K. Pengeinstitutter, Foreningen af Offentlige Anklagere, Foreningen af Statsadvokater, Foreningen Danske Revisorer, Foreningen for Faste Værger i Danmark, Forsikring & Pension, Forsikringsmæglerforeningen i Danmark, Forsikringsmæglernes Branche forening, Forsvarerforeningen i Grønland, FRIE, FSR – danske revisorer, Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd, Færøernes Landsstyre, Garantifonden for indskydere og investorer, Gartneri-, Land- og Skovbrugets Arbejdsgivere, Grundejernes Landsorganisation Grønlands Politiforening, Grønlandske Advokater, Handelshøjskolen – Aarhus Universitet, HK Danmark, HK Landsklubben Danmarks Domstole, HORESTA, Håndværksrådet, Institut for Menneskerettigheder, International Transport Danmark, InvesteringsForeningsRådet, ISOBRO, IT-Branchen, IT-Politisk Forening, Justitia, KL, KMD, Kraka, Kommunale tjenestemænd og Overenskomstansatte, Kooperationen – Den Kooperative Arbejdsgiver- og Interesseorganisation i Danmark, Kredsdommerforeningen, Kristelig Arbejdsgiverforening, Kristelig Fagbevægelse, Kuratorforeningen, Københavns Retshjælp, Københavns Universitet (Juridisk Fakultet), Landbrug og Fødevarer, Landsdækkende Banker, Landsforeningen af Forsvarsadvokater, Landsforeningen KRIM, Landsforsvareren for Grønland, Landsskatteretten, LD Fonde, Lederne, Lejernes Landsorganisation, Liberale Erhvervs Råd, Lokale Pengeinstitutter, Lønmodtagernes Garantifond, Mødrehjælpen, Naalakkersuisut, Nasdaq Copenhagen A/S, Patienterstatningen, Patientforeningen, Pengeinstitutankenævnet, Pension Danmark, Politidirektørforeningen, Politiforbundet i Danmark, Procesbevillingsnævnet, PROSA, Retspolitisk Forening, Retssikkerhedsfonden, Rigsadvokaten, Rigspolitiet, Rådet for Digital Sikkerhed, SMVDanmark, SRF Skattefaglig Forening, Syddansk Universitet (Juridisk Institut), Tekniq Arbejdsgiverne, Voldgiftsinstituttet, Voldgiftsnævnet for Bygge- og Anlægsvirksomhed, VP Securities A/S, Western Union, Ældre Sagen, Aalborg Universitet (Juridisk Institut), Aarhus Retshjælp, Aarhus Universitet (Juridisk Institut) og 3F Fagligt Fælles Forbund.

Et udkast til lovforslagets §§ 7-8, § 13, stk. 2 og 7 og § 14 (for så vidt angår § 7-8) har i perioden fra den 8. august 2023 til den 1. september 2023 været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer mv.: Østre Landsret, Vestre Landsret, Sø- og Handelsretten, samtlige byretter, Advokatrådet, Akademikerne, Amnesty International Danmark, Andelskassen, Ankenævnet for Forsikring, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Arbejdsmarkedets Erhvervssikring (AES), Arbejdsmarkedets Tillægspension (ATP), Branche foreningen for Aktive Ejere i Danmark, Capital Law CPH, CEPOS, Computer-share, Copenhagen Business School (Juridisk Institut), Danmarks Nationalbank, Danmarks Skibskredit A/S, Dansk Aktionærforening, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Byggeri, Dansk Kredit Råd, Dansk Ejendoms kredit, Dansk Ejendomsmæglerforening, Dansk Energi, Dansk Erhverv, Dansk Forening for International Motorkøretøjsforsikring (DFIM), Dansk Industri, Dansk Inkassobranche forening, Dansk

Iværksætter forening, Dansk Investor Relations Forening – DIRF, Dansk Metal, Dansk Standard, Dansk Revisorforening, Danske Advokater, Danske Boligadvokater, Datatilsynet, De Danske Bilimportører, De Samvirkende Købmænd, Den Danske Aktuarforening, Den Danske Dommerforening, Den Danske Finansanalytikerforening, Den danske Fondsmæglerforening, Det Danske Advokatsamfund, Det nationale netværk af virksomhedsledere, Den Sociale Retshjælps fond, Det økonomiske råds sekretariat (DØRS), Dommerfuldmægtigforeningen, Domstolsstyrelsen, Drivkraft Danmark, Ejendomsforeningen, Ejendoms-mæglernes Landsorganisation, EOS Danmark A/S, e-nettet, Experian, Fagbevægelsens Hovedorganisati-on, FDFA – Foreningen af Danske Forsikringsmæglere og Forsikringsagenturer, FDIH – Foreningen for Distance- og Internethandel, Finans Danmark, Finans og Leasing, Finansforbundet, Finanshuset i Fredensborg A/S, Finanssektorens Arbejdsgiverforening, Finanstilsynet, First North, Forbrugerombuds-manden, Forbrugerrådet Tænk, Forbrugerklagenævnet, Forbrugsforeningen, Foreningen af Forretningsfø-rere for Udenlandske Forsikringsselskaber, Foreningen af Interne Revisorer v/Jesper Siddique Olsen, Foreningen Danske Revisorer Foreningen for platformøkonomi, FOREX, Forsikring & Pension, Forsik-ringsforbundet, Forsikringsmæglerforeningen, FSR – danske revisorer, Garantiformuen, Gode penge, HK, Horesta Arbejdsgiverorganisation, Hvidvasksekretariatet, Institut for Menneskerettigheder, Intertrust (Denmark), ISACA Denmark Chapter, IT-branchen, Kommunernes Landsforening (KL), Komiteen for god selskabsledelse, KommuneKredit, Kuratorforeningen, Københavns Retshjælp, Københavns Universi-tet (Det Juridiske Fakultet), Landbrug & Fødevarer, Landsdækkende banker, Landsforeningen af forsvars-advokater, Landsforeningen for Bæredygtigt Landbrug, Ledernes Hovedorganisation, Liberale Erhvervs Råd, Lokale Pengeinstitutter, Lønmodtagernes Dyrtidsfond (LD), Mastercard Payment Services Denmark A/S, Mybanker, Nets A/S, Nokas Kontantservice P/S, Nordic Blockchain Association, Oxfam IBIS, Parcelhusejernes Landsforening, Pengeinstitutankenævnet, Penneo A/S, Postnord Juridiske afdeling, Realkreditankenævnet, Realkreditforeningen, Revisornævnet, Rigspolitiet, Rigsrevisionen, Rigsombuds-manden på Færøerne, Skibs- og Bådebyggeriets Arbejdsgiverforening, Syddansk Universitet (Juridisk Institut), Telekommunikationsindustrien i Danmark, Udbetaling Danmark, VISA, VP Securities A/S, Western Union, Transparency International Danmark, Ørsted, Aalborg Universitet (Juridisk Institut), Aarhus Retshjælp og Aarhus Universitet (Juridisk Institut). Denne del af lovforslaget blev efterfølgende sendt til Naalakkersuisut via Rigsombudsmanden i Grønland.

Et udkast til lovforslagets § 1, nr. 2 (de foreslåede bestemmelser i selskabslovens § 229 a, stk. 5-9 og 11), § 4, nr. 8-9 og 12-13, og § 6, nr. 2, 4-9, 13-20 og 23, §§ 11- 12, § 13, stk. 3, § 14, stk. 2 og 3 (den foreslåede henvisning til § 11), er umiddelbart inden fremsættelsen af lovforslaget sendt i høring med frist den 31. oktober 2023 hos følgende myndigheder og organisationer mv.: Østre Landsret, Vestre Landsret, Grønlands Landsret, Sø- og Handelsretten, Samtlige byretter, Retten i Grønland, Advoka-trådet, Advokatnævnet, Ankenævnet for Forsikring, Ankestyrelsen, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, ASE, Association of Danish Intellectual Property Attorneys, ATP, Auktionslederforeningen, BDO Stats-autoriseret Revisionsaktieselskab, Beskæftigelsesrådet, BL – Danmarks Almene Boliger, Borger- og retssikkerhedschefen i Skatteforvaltningen, Business Danmark, Børsmæglerforening Danmark, CEPOS, Cevea, Copenhagen Business School (CBS), Danish Venture Capital and Private Equity Association, Danmarks Automobilforhandler Forening, Danmarks Fiskeindustri- og Eksportforening, Danmarks Ju-rist- og Økonomforbund (DJØF), Danmarks Nationalbank, Danmarks Rederiforening, Dansk Aktionær-forening, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Detail, Dansk Ejendoms-mæglerforening, Dansk Erhverv, Dansk Gallerisammenslutning, Dansk Industri, Dansk InkassoBrancheforening, Dansk Investor Relations Forening – DIRF Dansk Socialrådgiverforening, Dansk Told og Skatteforbund, Dansk Transport og Logistik, Danske Advokater, Danske Arveretsadvokater, Danske Bedemænd, Danske Dødsboadvokater, Danske FAMILIEadvokater, Danske Guldsmede og Urmagere, Danske Inkassoadvokater, Danske Insol-vensadvokater, Danske Regioner, Danske Seniorer, Danske Speditører, Datatilsynet, Den Danske Dom-merforening, Den Danske Finansanalytikerforening, Den Danske Fondsmæglerforening, Den Europæiske

Centralbank (ECB), Det Danske Advokatsamfund, Direktoratet for Kriminalforsorgen, Djøf Advokater, Dommerfuldmægtigforeningen, Domstolsstyrelsen, Eksportkreditfonden, Erhvervslejernes Landsorganisation, Fagbevægelsens Hovedorganisation, Faglige Seniorer, Familieretshuset, Finans Danmark, Finans og Leasing, Finansforbundet, Finansforeningen/CFA Society Denmark, Finansiell Stabilitet A/S, Finansrådet, Finanssektorens Arbejdsgiverforening, Finanstilsynet, Flygtningenævnet, Folketingets Ombudsmand, Forbrugerklagenævnet, Forbrugerrådet Tænk, Forenede Danske Motorejere, Foreningen af Familieretsadvokater, Foreningen af J. A. K. Pengeinstitutter, Foreningen Danske Revisorer, Foreningen for Faste Værger i Danmark, Forsikring & Pension, Forsikringsmæglerforeningen i Danmark, Forsikringsmæglerernes Brancheforening, Forsvarerforeningen i Grønland, FSR – danske revisorer, Færøernes Landsstyre, Garantifonden for indskydere og investorer, Grønlands Politiforening, Grønlandske Advokater, Handelshøjskolen – Aarhus Universitet, HK Danmark, HK Landsklubben Danmarks Domstole, HORESTA, Håndværksrådet, Institut for Menneskerettigheder, IT-Branchen, IT-Politisk Forening, Justitia, KL, KMD, Kraka, Kredsdommerforeningen, Kuratorforeningen, Københavns Retshjælp, Københavns Universitet (Juridisk Fakultet), Landsdækkende Banker, Landsforeningen af Forsvarsadvokater Landsskatteretten, LD Fonde, Lejernes Landsorganisation, Lokale Pengeinstitutter, Mødrehjælpen, Naalakkersuisut, Nasdaq Copenhagen A/S, Pengeinstitutankenævnet, Pension Danmark, Procesbevillingsnævnet, Retspolitisk Forening, Rigsadvokaten, Rigspolitiet, Rådet for Digital Sikkerhed, Skatteankestyrelsen, SMVdanmark, SRF Skattefaglig Forening, Statsadvokaten i København og Viborg, Syddansk Universitet (Juridisk Institut), Tekniq Arbejdsgiverne, Voldgiftsinstituttet, Voldgiftsnævnet for Bygge- og Anlægsvirksomhed, VP Securities A/S, Western Union, Ældre Sagen, Aalborg Universitet (Juridisk Institut), Aarhus Retshjælp, Aarhus Universitet (Juridisk Institut).

Lovforslagets pkt. 2.4.1 om øget antal byretsdommere har ikke været i offentlig høring forud for fremsættelse af lovforslaget. Det skyldes, at en forøgelse af antallet af byretsdommere i 2024-2027 behandles i forbindelse med forhandlingerne om en ny flerårsaftale for domstolene, hvorfor ændringen er indsat i lovforslaget efter, at lovforslagets øvrige dele er sendt i offentlig høring. Det forventes, at der træder en ny flerårsaftale for domstolene i kraft den 1. januar 2024. Med henblik på at sikre at domstolene allerede i begyndelsen af 2024 har mulighed for at ansætte nye dommere og påbegynde nedbringelsen af sagsbehandlingstiderne, vurderes det, at det øgede antal dommerstillinger bør træde i kraft hurtigst muligt i 2024.

11. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindreudgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, anfør »Ingen«)	Negative konsekvenser/merudgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, anfør »Ingen«)
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Lovforslagets § 7 forventes at indebære en begrænset besparelse hos politiet, da opgaven med autorisation og tilsyn for så vidt angår indrivelse af misligholdte kreditaftaler, som er omfattet af Erhvervsministeriets lov om kreditservicevirksomheder og kreditkøbere, undta-	Lovforslagets §§ 1-3 forudsætter afholdelse af udgifter til etablering og drift af skifteportalen. Der er afsat midler til forslaget, jf. pkt. 4 ovenfor. Forslaget forudsætter endvidere afholdelse af udviklings- og driftsomkostninger for Erhvervsstyrelsen, skatteforvaltningen og eventuelt an-

	ges fra inkassoloven og dermed politiets opgaver i medfør heraf.	dre offentlige myndigheder. Se pkt. 4 ovenfor. De foreslåede ændringer af dødsbo-skifteloven (lovforslagets § 4) vurderes at kunne få mindre negative konsekvenser. Lovforslagets § 5 forventes at medføre merudgifter for Familieretshuset på 50.000 kr. Lovforslagets § 6, nr. 1, om et øget antal byretsdommere forventes at medføre merudgifter for staten i omegnen af 13,9 mio. kr. årligt til ansættelse af nye dommere. Lovforslaget indeholder enkelte udgifter til offentlige myndigheders deling af oplysninger med Advokatrådet (lovforslagets § 6, nr. 4, 7-9).
Implementeringskonsekvenser for stat, kommuner og regioner	Lovforslagets §§ 1-3 vurderes at medføre en bedre og mere effektiv behandling af tvangsopløsningssager ved domstolene. Lovforslaget § 5 vurderes at medføre positive implementeringskonsekvenser på grund af en hurtigere og smidigere arbejdsgang for Familieretshuset som følge af etableringen af terminaladgang til økonomiske oplysninger i udvalgte sagstyper. Endvidere vil Skattestyrelsen modtage færre anmodninger om oplysninger fra Familieretshuset.	Lovforslagets §§ 1-3 vil have visse implementeringskonsekvenser for domstolene, idet overgangen til digital kommunikation indebærer en omlægning af arbejdsgangene i tvangsopløsningssager og tilpasning af skifterettens betjening af og kommunikation med borgere og virksomheder. De foreslåede ændringer af dødsbo-skifteloven (lovforslagets § 4) vurderes at kunne få mindre, negative administrative konsekvenser.
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Lovforslagets § 6, nr. 3, om juridiske bachelor- eller kandidateksamener fra Det Forenede Kongerige vurderes at have begrænsede positive erhvervsøkonomiske konsekvenser, idet der alt andet lige vil være tale om, at flere kan virke som advokatfuldmægtig i danske virksomheder.	Lovforslagets §§ 1-3 forudsætter afholdelse af udviklings- og driftsomkostninger for de dele af erhvervslivet, og herunder likvidatorer, der måtte vælge at etablere en »system-til-system-løsning« (en API-tilslutning). Se pkt. 5 ovenfor. Lovforslagets §§ 7-8 vurderes at have begrænsede økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervs-

		livet. Erhvervsstyrelsen vurderer dette til at være under 4 mio. kr., hvorfor de ikke kvantificeres nærmere.
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Lovforslagets §§ 1-3 om en digital selvbetjening indebærer en lettere og mere fleksibel betjening for de virksomheder, der har digitale kompetencer.	Lovforslagets §§ 1-3 indebærer en begrænsning i virksomhedernes mulighed for at vælge, hvordan de henvender sig til skifteretten. Det må forventes, at visse virksomheder i en overgangsperiode skal bruge tid på at indrette sig på de nye sagsgange. De foreslåede ændringer af dødsboskifteloven (lovforslagets § 4) og retsplejelovens regler om domstolens sagsportal (lovforslagets § 6, nr. 2 og 13-20) vurderes at kunne få mindre, negative administrative konsekvenser for erhvervslivet.
Administrative konsekvenser for borgerne	Lovforslagets §§ 1-3 om en digital selvbetjening indebærer en lettere og mere fleksibel betjening for borgere, der har digitale kompetencer. Lovforslagets § 5 vurderes at medføre positive administrative konsekvenser for borgerne, idet der vil være færre oplysninger, borgerne selv skal indsamle og indsende som følge af etableringen af terminaladgang til økonomiske oplysninger i udvalgte sagstyper.	Lovforslagets §§ 1-3 indebærer en begrænsning i borgernes mulighed for at vælge, hvordan de henvender sig til skifteretten.
Klimamæssige konsekvenser	Ingen.	Ingen.
Miljømæssige konsekvenser	Ingen.	Ingen.
Forholdet til EU-retten	Lovforslagets § 8 vil implementere Europa-Parlamentets og Rådets Direktiv (EU) 2021/2167 af 24. november 2021 om kredit servicevirksomheder og kreditkøbere og om ændring af direktiv 2008/48/EF og 2014/17/EU (NPL-direktivet) for så vidt angår ændringerne heri af forbrugerkreditdirektivet (direktiv 2008/48/EF) og boligkreditdirektivet (direktiv 2014/17) i det omfang, at implementeringen forudsætter ny regulering.	
Er i strid med de fem principper for implementering af erhvervsrettet EU-regulering/Overimplementering	JA	NEJ X

af EU-retlige minimumsforpligtelser	
-------------------------------------	--

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Det følger af § 227, stk. 1, i selskabsloven, at Erhvervsstyrelsens beslutning om at oversende et kapital-selskab til tvangsopløsning i skifteretten offentliggøres i Erhvervsstyrelsens it-system. Ved oversendelse af sagen til skifteretten registreres og bekendtgøres det i Erhvervsstyrelsens it-system, at styrelsen har anmodet skifteretten om at opløse selskabet, jf. selskabslovens § 227, stk. 1.

Det følger af selskabslovens § 227, stk. 3, at skifteretten kan udnævne en eller flere likvidatorer til at foretage likvidation af et solvent selskab, der er taget under tvangsopløsning, og at opløsningen af selskabet i givet fald skal ske efter selskabslovens bestemmelser om likvidation.

Det foreslås i § 227, *stk. 3*, at indsætte et nyt *3. pkt.* om, at når skifteretten har udnævnt en eller flere likvidatorer, meddeler skifteretten dette til Erhvervsstyrelsen, som registrerer udnævnelsen i Erhvervsstyrelsens it-system.

Forslaget vil indebære, at når skifteretten registrerer oplysningerne om skifterettens udnævnelse af likvidator til at varetage bobehandling i et selskab under tvangsopløsning, vil oplysningen skulle meddeles til Erhvervsstyrelsen. Dette vil ske via domstolenes skifteportal via en automatiseret proces, hvorefter oplysningen automatisk vil blive indført i Erhvervsstyrelsens it-system.

Forslaget vil således indebære, at det fremadrettet ikke vil være likvidator, der skal sørge for at registrere sig som likvidator i Erhvervsstyrelsens it-system.

Forslaget skal ses i lyset af, at en del af arbejdet i skifteretten i forbindelse med indførelsen af skifteportalen foreslås digitaliseret, jf. lovforslagets § 1, nr. 2.

Til nr. 2

Selskabsloven indeholder ikke regler om, hvordan kommunikation mellem skifteretten og Erhvervsstyrelsen skal ske, herunder til hvem og i hvilken form meddelelse skal ske, hvis f.eks. en kreditor eller en debitor i tvangsopløsningssager ønsker at oplyse skifteretten om et krav eller et tilgodehavende mod et selskab under tvangsopløsning. Tilsvarende indeholder selskabsloven ikke regler om, hvordan kommunikation mellem skifteretten og selskabets hidtidige direktør eller mellem skifteretten og likvidator skal ske i tvangsopløsningssager. I praksis sendes meddelelser og krav mv. via e-mail eller fysisk post til enten skifteretten eller likvidator, som træffer afgørelser i selskabets forhold, jf. selskabslovens § 227, stk. 3.

Det foreslås i selskabsloven at indsætte en ny bestemmelse som § 229 *a*, der vil indebære, at skifteretten som udgangspunkt skal behandle sager om tvangsopløsning på domstolenes digitale skifteportal.

Det foreslås med *stk. 1*, at sager om tvangsopløsning behandles ved anvendelse af domstolenes skifte-

portal, herunder at enhver skriftlig meddelelse til skifteretten om tvangsopløsningssager skal ske på skifteportalen, jf. dog de foreslåede stk. 3-6 og 11.

Ved »domstolenes skifteportal« forstås en digital indgang på internettet, som kan tilgås af brugerne i tvangsopløsningssager, det vil sige sager, hvor Erhvervsstyrelsen har anmodet skifteretten om at tvangsopløse et selskab, jf. selskabslovens §§ 225 eller 226.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at sager om tvangsopløsning vil skulle behandles på skifteportalen, herunder at al skriftlig kommunikation – dvs. meddelelser og dokumenter – der f.eks. udveksles mellem skifteretten og den hidtidige direktør i det selskab, som Erhvervsstyrelsen har anmodet skifteretten om at tvangsopløse efter selskabslovens § 225, mellem skifteretten og likvidator samt mellem skifteretten og eventuelle kreditorer, debitorer mv. vil skulle ske via skifteportalen. Skifteportalen vil således med den foreslåede bestemmelse blive en samlet indgang til skifteretten for alle aktørerne i forbindelse med behandlingen af tvangsopløsningssager.

Kreditorer, der ønsker at anmelde et krav mod et selskab under tvangsopløsning til skifteretten, eller debitorer, der ønsker at oplyse skifteretten om et tilgodehavende, der tilfalder selskabet under tvangsopløsning, vil skulle anvende skifteportalen. Det bemærkes i den forbindelse, at skifteretten ikke skal føre en gældbog.

For at gøre en bruger af skifteportalen opmærksom på, at pågældende er blevet tilknyttet og har adgang til en sag på skifteportalen, vil skifteportalen supplerende sende en notifikation til brugeren, hvoraf vejledning til anvendelse af skifteportalen og vejledning til undtagelse af anvendelse af skifteportalen vil fremgå. Notifikationen sendes som udgangspunkt via Digital Post, eller alternativt med fysisk brev, såfremt vedkommende er fritaget fra at anvende Digital Post. Det er muligt for brugeren at angive på skifteportalen, hvis vedkommende ønsker at modtage notifikationer om nyt i sagen via e-mail eller sikker mail.

Skifteportalen understøtter ikke kommunikation mellem likvidator og kreditor eller mellem likvidator og debitor. Det vil derfor fortsat være muligt for kreditorer og debitorer at anmelde deres krav og tilgodehavender direkte til likvidator uden anvendelse af skifteportalen, hvorefter likvidator har mulighed for at oprette de krav og tilgodehavender, der er anmeldt direkte til likvidator, på skifteportalen.

Kravet om at anvende skifteportalen til skriftlig kommunikation med skifteretten vil gælde, uanset hvornår i processen meddelelser i sagen gives, dvs. fra Erhvervsstyrelsen anmoder skifteretten om at opløse selskabet, og sagen derved oprettes på skifteportalen, til skifterettens behandling af tvangsopløsningssagen er afsluttet. Kære af skifterettens afgørelser vil skulle ske på skifteportalen, medmindre kære sker mundtligt til retsbogen, og kæremålet behandles på skifteportalen.

Hvis skifteretten modtager en meddelelse i en tvangsopløsningssag uden om skifteportalen, vil skifteretten skulle returnere meddelelsen og vejlede den pågældende om at anvende skifteportalen og om muligheden for at søge om at blive undtaget fra at anvende skifteportalen. Skifteretten vil ikke skulle opbevare meddelelser, som skifteretten måtte modtage uden om skifteportalen, medmindre skifteretten enten før eller samtidig med modtagelsen af meddelelsen beslutter at undtage pågældende fra at anvende skifteportalen.

Skifteportalen vil kunne tilgås på to måder. Det kan ske enten via en visuel brugergrænseflade, hvor kreditorer, debitorer mv. manuelt skal indtaste oplysninger i foruddefinerede felter, eller via en API-tilslutning (en såkaldt »system-til-system-løsning«). En API-tilslutning gør det muligt for virksomheder at overføre eller hente data mellem deres eget system og skifteportalen. Det vil være samme data, der vil kunne overføres via API-tilslutningen som via brugergrænsefladen. Det vil også være samme data, der via

API-tilslutningen vil kunne hentes fra skifteportalen, som der er adgang til via brugergrænsefladen. Størstedelen af virksomhederne vurderes derfor at ville kunne anvende skifteportalen uden nævneværdige udfordringer.

Skifteretten vil kunne tilgå alle indkomne meddelelser i en tvangsopløsningssag på skifteportalen. Likvidator vil kunne se de dokumenter og meddelelser på sagen, som er relevante for likvidators behandling af sagen. Den hidtidige direktør for selskabet under tvangsopløsning vil kunne se status på sagens behandling og lignende. En kreditor eller debitor vil kunne se krav eller tilgodehavender, som den pågældende selv har oplyst til skifteretten, samt oplysninger om eventuel likvidator og om sagens afslutning.

Skifteportalen vil kunne sende besked til likvidator og selskabets hidtidige direktør mv., når der er relevant nyt i sagen for den pågældende, og skifteportalen sikrer, at afsenderen af en meddelelse på skifteportalen modtager kvittering for sin meddelelse.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Det foreslås med *stk. 2*, at en digital meddelelse efter *stk. 1* skal anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig på domstolenes skifteportal.

Bestemmelsen vil indebære, at en digital meddelelse anses for at være kommet frem på det tidspunkt, hvor skifteretten er i stand til at behandle eller læse meddelelsen. Det er således uden betydning, hvornår skifteretten faktisk gør sig bekendt med meddelelsen.

En digital meddelelse, der er modtaget på skifteportalen eller på anden digital måde, når brugeren er undtaget på en given dato, vil være at anse for at være kommet frem denne dato, uanset om meddelelsen først er blevet tilgængelig for skifteretten efter kontortids ophør den pågældende dag.

Modtagelsestidspunktet vil normalt blive registreret automatisk på skifteportalen. Kan tidspunktet ikke fastlægges som følge af problemer med domstolenes it-system eller andre lignende problemer, må meddelelsen anses for at være kommet frem på det tidspunkt, hvor meddelelsen blev afsendt, hvis der kan skaffes pålidelige oplysninger om afsendelsestidspunktet.

Det foreslås med *stk. 3*, at skifteretten kan beslutte at undtage en bruger fra at anvende skifteportalen, hvis der foreligger særlige forhold, som gør, at vedkommende må forventes ikke at kunne anvende skifteportalen. Træffer skifteretten beslutning efter 1. pkt., beslutter skifteretten samtidig, hvordan meddelelser og dokumenter skal gives.

Ved »bruger« forstår de fysiske eller juridiske personer, der er en del af tvangsopløsningssagen, f.eks. likvidator, den hidtidige direktør i det selskab, der er under tvangsopløsning, samt eventuelle kreditorer og debitorer.

Det forventes, at alle professionelle repræsentanter, såsom likvidator, advokater, revisorer mv., vil være i stand til at anvende skifteportalen. Det forventes ligeledes, at virksomheder og myndigheder vil være i stand til at anvende skifteportalen eller lade sig repræsentere af en, som kan anvende skifteportalen. Professionelle parter og aktører forventes derfor ikke at kunne blive undtaget fra kravet om at anvende skifteportalen, medmindre de er hjemmehørende i udlandet, eller andre særlige forhold gør sig gældende. En aktør, som har en partsrepræsentant, der er i stand til at anvende skifteportalen, vil ikke kunne undtages fra kravet om brug af skifteportalen.

Skifterettens beslutning om at undtage en bruger fra at anvende skifteportalen kan træffes af egen drift eller på anmodning fra brugeren.

Skifterettens beslutning om at undtage en bruger fra at anvende skifteportalen, vil som udgangspunkt

skulle ske på grundlag af den pågældende brugers egen beskrivelse af sit funktionsniveau. Der vil være situationer, hvor beslutningen kan træffes uden at høre brugeren eller uden at modtage anmodning fra den pågældende om undtagelse, navnlig hvor den pågældende tidligere har været undtaget.

Muligheden for at blive undtaget fra at anvende skifteportalen skal hovedsagelig imødekomme borgere med særlige behov. Der kan f.eks. være tale om borgere med særlige handicap, herunder såvel kognitiv som fysisk funktionsnedsættelse eller demens. Særlige behov kan også foreligge hos borgere, der mangler digitale kompetencer, visse socialt udsatte borgere, borgere med psykiske lidelser, hjemløse, borgere med sprogsvanskeligheder mv.

Særlige forhold kan tillige foreligge, hvor den pågældende er afskåret fra adgang til en computer, eksempelvis på grund af fængsling eller institutionsanbringelse. Det vil derimod ikke være tilstrækkeligt, at den pågældende ikke har internetadgang eller adgang til en computer på sin bopæl. I sådanne tilfælde vil den pågældende normalt kunne få adgang til en computer i skifteretten.

Er en borger i forvejen undtaget fra kravet om digital post fra det offentlige, vil dette være en omstændighed, som kan være med til at sandsynliggøre, at borgeren ikke kan anvende skifteportalen. Det vil imidlertid fortsat være en konkret vurdering, om borgeren kan anvende skifteportalen, og betingelserne for at undtage borgeren fra at anvende digital post i kommunikationen med offentlige myndigheder er ikke sammenfaldende med vurderingen af, om borgeren kan henvende sig til skifteretten ved anvendelse af skifteportalen.

Det foreslås at anvende begrebet »undtage«. Begrebet skal forstås i overensstemmelse med den anvendelse af begrebet i lovgivningen vedrørende Digital Post, der sondrer mellem henholdsvis »fritagelse« som en generel og tidsubegrænset fritagelse fra at bruge Digital Post og »undtagelse« som en konkret undtagelse fra at bruge en digital selvbetjening i det enkelte tilfælde. Det er ikke hensigten med lovforslaget, at nogen skal kunne fritages generelt og tidsubegrænset fra at bruge skifteportalen. En bruger, der ikke forventes at kunne anvende skifteportalen, kan således alene anmode skifteretten om at blive undtaget fra at bruge skifteportalen i de enkelte aktuelle sager.

Der er ikke tilsigtet nogen ændring i anvendelsen af undtagelsesbestemmelsen eller vurderingen med brugen af »undtagelse« frem for »fritagelse«.

Skifteportalen forudsætter anvendelse af MitID eller tilsvarende elektronisk identifikationsordning for private og juridiske personer. Forudsætningerne for at få udstedt MitID som privatperson fremgår af bekendtgørelse nr. 1778 af 1. september 2021 om MitID til privatpersoner. Hvis en borger ikke har mulighed for at få MitID, og den pågældende ikke kan eller bør lade sig repræsentere af en anden, bør borgeren undtages fra at anvende skifteportalen. Der kan eksempelvis være tale om en EU-/EØS-borger, som ikke kan anvende MitID eller anden relevant elektronisk identifikationsordning. Der vil ikke kunne stilles krav om anvendelse af skifteportalen, hvis en borger eller virksomhed fra et andet EU-/EØS-land i praksis ikke vil kunne anvende skifteportalen. Hvis borgeren derimod opfylder betingelserne for at få MitID, men ikke har fået det, kan dette ikke i sig selv begrunde undtagelse. Skifteretten skal i så fald vejlede borgeren om at anskaffe sig MitID.

Det vil afhænge af en konkret vurdering, om den pågældende ved vejledning vil kunne bringes i stand til at anvende skifteportalen.

Hvis skifteretten træffer beslutning om at undtage en person fra at skulle anvende skifteportalen, vil skifterettens beslutning som udgangspunkt have retsvirkning for behandlingen af hele sagen, men beslutningen kan omgøres efter retsplejelovens § 222, når omstændighederne taler for det, f.eks. hvis beslutningen om ikke at anvende skifteportalen skyldes en hindring, som senere forsvinder. Beslutningen har som

udgangspunkt også retsvirkning under en eventuel appel, men kan også omgøres af appelinstansen, hvis der er grundlag for det. Omgøres beslutningen under appel, vil denne beslutning kun vedrøre sagens behandling ved appelinstansen.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Det foreslås i *stk. 4*, at skifteretten kan beslutte, at en tvangsopløsningssag ikke skal behandles, eller at en meddelelse eller et dokument ikke skal gives til skifteretten ved anvendelse af domstolenes skifteportal, hvis navnlig hensynet til statens sikkerhed, personers liv eller helbred eller dokumenternes format eller omfang taler for det. Skifteretten beslutter samtidig, hvordan meddelelser og dokumenter skal gives.

Bestemmelsen skal ses i lyset af de tilsvarende ændringer i retsplejelovens § 148 a, stk. 5, der foreslås nyaffattet (lovforslagets § 6, nr. 15), og dødsboskiftelovens § 10 a stk. 6, der ligeledes foreslås nyaffattet (lovforslagets § 4, nr. 8).

Bestemmelsen forudsættes anvendt i ganske ekstraordinære situationer, hvor navnlig hensynet til statens sikkerhed eller til personers liv eller helbred taler for det, eller hvor domstolenes skifteportal i øvrigt ikke er egnet til at håndtere en bestemt situation.

Skifteretten vil endvidere efter bestemmelsen undtagelsesvis kunne bestemme, at et eller flere dokumenter ikke skal indlæses digitalt. Denne del af bestemmelsen forudsættes anvendt i de situationer, hvor domstolenes skifteportal ikke er egnet til at håndtere dokumenter af en bestemt type, f.eks. fordi de har et format, som ikke nemt lader sig overføre til sagsportalen, eller hvor en sagsportefølge er så omfattende, at den teknisk ikke – eller kun meget vanskeligt – kan håndteres på sagsportalen.

Hvis skifteretten efter det foreslåede stk. 4 træffer beslutning om, at en tvangsopløsningssag ikke skal behandles ved anvendelse af domstolenes skifteportal, eller at visse dokumenter og meddelelser ikke skal gives via skifteportalen, vil skifteretten beslutte, hvordan tvangsopløsningssagen herefter skal behandles, eller hvordan dokumenterne eller meddelelserne skal gives til skifteretten.

Skifterettens beslutning efter stk. 4 om, at en tvangsopløsningssag ikke skal behandles på skifteportalen, eller at visse dokumenter eller meddelelser ikke skal gives til skifteretten via skifteportalen, vil som udgangspunkt have retsvirkning for hele sagens behandling ved domstolene, herunder også under en eventuel appel. Beslutningen vil, når omstændighederne taler for det, kunne omgøres efter retsplejelovens § 222. Hvis beslutningen omgøres under appel, vil denne beslutning kun vedrøre sagens behandling ved appelinstansen.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Det foreslås i *stk. 5*, at vedkommende retspræsident i særlige situationer, herunder hvis brugerne ikke kan anvende domstolenes skifteportal på grund af lokale tekniske nedbrud eller driftsforstyrrelser, kan beslutte, at alle eller visse af skifterettens tvangsopløsningssager i en nærmere afgrænset periode ikke skal behandles på skifteportalen. Retspræsidenten beslutter samtidig, hvordan meddelelser og dokumenter skal gives til skifteretten.

Bestemmelsen svarer til bestemmelsen i retsplejelovens § 148 a, stk. 6, der foreslås nyaffattet (lovforslagets § 6, nr. 15), og giver retspræsidenten mulighed for at beslutte, at skifteportalen ikke skal anvendes i særlige situationer, hvor kommunikation med skifteretten eller behandling af skifterettens sager eller visse af disse ikke kan ske på skifteportalen, f.eks. på grund af lokale tekniske nedbrud eller driftsforstyrrelser, herunder større udfald på it-infrastrukturen, eller andre udefrakommende årsager.

Bestemmelsen forudsættes anvendt sjældent og omfatter som udgangspunkt ikke nedbrud, der skyldes

mindre fejl, f.eks. kabelbrud eller lokale strømsvigt, som opstår og løses inden for kortere tid, eller planlagte lokale strømafbrydelser. I sådanne tilfælde vil brugeren kunne afvente, at driftsforstyrrelsen eller nedbruddet ophører, og derefter anvende skifteportalen.

Retspræsidentens beslutning vil alene have retsvirkning for den pågældende skifteret.

Hvis retspræsidenten efter det foreslåede stk. 5 beslutter, at alle eller visse af skifterettens tvangsopløsningssager i en begrænset periode ikke skal behandles på skifteportalen, vil retspræsidenten samtidig skulle beslutte, hvordan sagerne skal behandles.

Når hindringen for at behandle sagerne på skifteportalen ikke længere består, vil sagerne atter skulle behandles på skifteportalen. Retspræsidenten vil træffe beslutning om, hvornår dette er tilfældet.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Det foreslås i *stk. 6*, at skifteretten kan beslutte, hvordan meddelelser og dokumenter skal gives til skifteretten og skifteportalens øvrige brugere, hvis tekniske nedbrud eller driftsforstyrrelser gør, at en bruger ikke kan anvende skifteportalen.

Den foreslåede bestemmelse vil indebære, at skifteretten, hvis der opstår tekniske nedbrud eller driftsforstyrrelser, i den enkelte sag kan beslutte, at meddelelser og dokumenter skal gives til skifteretten og skifteportalens øvrige brugere på anden måde end ved anvendelse af skifteportalen, f.eks. ved at sende en e-mail til skifteretten. Hvor en beslutning efter de foreslåede bestemmelser i § 229 a, stk. 3 og 4, som udgangspunkt har retsvirkning for behandlingen af hele tvangsopløsningssagen, vil skifterettens beslutning efter den foreslåede bestemmelse vedrøre det konkrete sagsskridt og ikke have betydning for sagens behandling i øvrigt.

Bestemmelsen vil navnlig vedrøre den situation, hvor behandling af en tvangsopløsningssag eller kommunikation med skifteretten ikke kan ske på skifteportalen på grund af tekniske problemer på domstolenes it-systemer eller problemer på offentlige og private infrastrukturløsninger, som domstolenes it-systemer er afhængige af, f.eks. MitID. Der kan f.eks. være tale om tilfælde, hvor en bruger ikke kan tilgå eller logge ind på skifteportalen, hvor log-in funktionen virker, men den pågældende ikke har adgang til en tvangsopløsningssag, eller hvor det af andre årsager ikke er muligt at give meddelelser og dokumenter til skifteretten via skifteportalen. Bestemmelsen omfatter også situationer, hvor brugerne ikke kan anvende skifteportalen på grund af lokale it-nedbrud eller driftsforstyrrelser, medmindre retspræsidenten efter den foreslåede bestemmelse i § 229 a, stk. 5, har truffet en generel beslutning om, at skifteportalen ikke skal anvendes. Planlagte opdateringer af domstolenes it-systemer eller nedbrud, der skyldes mindre fejl, som opstår og løses inden for kortere tid, er som udgangspunkt ikke omfattet af bestemmelsen. Tekniske nedbrud eller driftsforstyrrelser på en brugers egne it-løsninger eller situationer, hvor det er pågældendes egne forhold, der medfører, at den relevante handling ikke kan gennemføres via skifteportalen, er ligeledes ikke omfattet.

Bestemmelsen forudsættes navnlig anvendt, når en bruger på grund af nedbruddet eller driftsforstyrrelserne ikke kan overholde en frist fastsat ved lov eller af skifteretten, f.eks. fristen for kære af en afgørelse truffet af skifteretten. I tilfælde, hvor skifteretten kan udsætte en frist, vil skifteretten i stedet for at træffe beslutning efter den foreslåede bestemmelse kunne meddele brugeren udsættelse af fristen.

Træffer skifteretten efter den foreslåede bestemmelse beslutning om, hvordan en tvangsopløsningssag skal behandles, eller hvordan en meddelelse og dokumenter skal gives til skifteretten, vil skifteretten samtidig skulle beslutte, hvordan meddelelsen og dokumenterne skal gives til andre brugere af skifte-

portalen. Skifteretten har således f.eks. mulighed for at pålægge den bruger, der ikke kan anvende skifteportalen, at give kopi af egne dokumenter og meddelelser til andre.

Den foreslåede bestemmelse skal ses i sammenhæng med de foreslåede bestemmelser i § 229 a, stk. 5 og 11, hvorefter retspræsidenten og Domstolsstyrelsen vil kunne henholdsvis beslutte og fastsætte regler om, at skifteportalen ikke skal anvendes ved tekniske nedbrud eller driftsforstyrrelser. Skifteretten vil efter den foreslåede bestemmelse i § 229 a, stk. 6, alene skulle træffe beslutning, hvis vedkommende retspræsident ikke har truffet en generel beslutning om, at skifteportalen ikke skal anvendes, eller forholdet ikke er omfattet af de generelle regler, som Domstolsstyrelsen forventes at fastsætte.

Det foreslås med *stk. 7*, at de foreslåede bestemmelser i stk. 1-6 finder tilsvarende anvendelse på tvangsopløsningssager, der behandles af landsretterne og Højesteret.

Dette vil bl.a. indebære, at kæremål behandles ved anvendelse af domstolenes skifteportal, og at enhver skriftlig meddelelse til landsretten og Højesteret i en kæresag skal ske på skifteportalen. Hvis landsretten og Højesteret modtager en meddelelse i en tvangsopløsningssag uden om skifteportalen, vil landsretten og Højesteret skulle returnere meddelelsen og vejlede den pågældende om at anvende skifteportalen og om muligheden for at søge om at blive undtaget fra at anvende skifteportalen. I landsretten opstilles computere til brugerne, mens dette ikke er tilfældet i Højesteret.

Landsretten og Højesteret vil kunne undtage personer fra at bruge skifteportalen, herunder i tilfælde hvor vedkommende fik afslag på undtagelse i skifteretten, hvis den overordnede ret vurderer, at der foreligger særlige omstændigheder, der nu gør, at vedkommende bør undtages. Endelig vil bestemmelsen indebære, at landsretten og Højesteret ligesom skifteretten kan beslutte, at en sag ikke skal behandles digitalt, eller at visse dokumenter eller meddelelser ikke skal gives til landsretten og Højesteret på skifteportalen under kæresagen. Retspræsidenten for landsretten og Højesteret kan tilsvarende beslutte, at alle sager eller visse af sagerne i en begrænset periode ikke skal behandles på skifteportalen.

Det foreslås med *stk. 8*, at skifterettens beslutninger efter stk. 3, 1. pkt., ikke uden Procesbevillingsnævnets tilladelse kan indbringes for højere ret. Procesbevillingsnævnet kan meddele tilladelse til kære, hvis beslutningen angår spørgsmål af væsentlig betydning for sagens forløb eller er af afgørende betydning for den, der ansøger om kæretilladelse, og der i øvrigt er anledning til at lade afgørelsen prøve af en højere ret. Ansøgning om kæretilladelse skal indgives til Procesbevillingsnævnet inden 2 uger efter, at beslutningen i medfør af stk. 3, 1. pkt., er truffet.

Bestemmelsen vil indebære, at en bruger, der har fået afslag på en anmodning om ikke at anvende skifteportalen, ikke vil kunne kære skifterettens beslutning til landsretten, uden at Procesbevillingsnævnet har givet tilladelse hertil.

Det foreslås med *stk. 9*, at beslutninger efter de foreslåede stk. 3, 2. pkt., og stk. 4-6 ikke kan indbringes for højere ret.

Forslaget vil indebære, at skifterettens beslutning efter stk. 3, 2. pkt., om, hvordan meddelelser og dokumenter skal gives til skifteretten, ikke vil kunne kæres.

Forslaget vil endvidere indebære, at beslutninger efter stk. 4 om, at en sag ikke skal behandles digitalt, eller at visse dokumenter eller meddelelser ikke skal gives til skifteretten på skifteportalen, samt retspræsidentens beslutning efter stk. 5 om, at skifterettens sager eller visse af disse i en begrænset periode ikke skal behandles på skifteportalen, ikke vil kunne kæres. Beslutninger efter stk. 6 om, hvordan meddelelser og dokumenter skal gives til skifteretten og skifteportalens øvrige brugere uden at anvende skifteportalen ved tekniske nedbrud eller driftsforstyrrelser, vil heller ikke kunne kæres. Reglen er begrundet i, at

de omhandlede beslutninger navnlig forventes at blive truffet i særlige situationer, hvor det på grund af uforudsete omstændigheder ikke teknisk eller praktisk kan lade sig gøre at behandle sagerne på skifteportalen.

Det foreslås med *stk. 10*, at Domstolsstyrelsen kan fastsætte nærmere regler om anvendelse af domstolenes skifteportal, herunder om den tekniske indførelse af data på skifteportalen.

Der vil med hjemmel i bestemmelsen bl.a. kunne fastsættes regler om, hvilke oplysninger brugerne af skifteportalen får adgang til i tvangsopløsningssager, og hvilke oplysninger brugerne af skifteportalen skal give i forbindelse med indsendelse af en meddelelse på skifteportalen. Der vil endvidere kunne fastsættes regler om, på hvilken måde de pågældende oplysninger nærmere skal gives og indføres i systemet. En række af oplysningerne vil skulle indføres i bestemte felter og på en bestemt måde. Domstolsstyrelsen bemyndiges til nærmere at regulere, bl.a. hvordan oplysningerne skal udfyldes på skifteportalen, og til at stille tekniske krav til de data, som skal gives på skifteportalen.

Det foreslås med *stk. 11*, at Domstolsstyrelsen bemyndiges til at bestemme, hvordan en meddelelse eller et dokument skal gives til skifteretten ved tekniske nedbrud eller driftsforstyrrelser på domstolenes it-systemer, der gør, at domstolenes skifteportal ikke kan anvendes.

Bemyndigelsesbestemmelsen vil give Domstolsstyrelsen hjemmel til at fastsætte generelle regler, der angiver, hvornår skifteportalen ikke skal anvendes i tilfælde af tekniske problemer på domstolenes it-systemer eller infrastrukturløsninger, som domstolenes it-systemer er afhængige af, f.eks. MitID.

Det forventes, at Domstolsstyrelsen udnytter bemyndigelsen til at fastsætte regler om, at skifteportalen ikke skal anvendes, hvis brugeren den pågældende dag har en frist til at foretage en handling, hvis nedbruddet eller driftsforstyrrelsen fortsætter eller opstår uden for skifterettens åbningstid, og det fremgår af domstol.dk eller domstolenes portalsider, at der er identificeret et nedbrud eller en driftsforstyrrelse, som endnu ikke er løst.

Domstolsstyrelsen forventes endvidere at fastsætte generelle regler om, hvordan en bruger orienterer sig om skifteportalens aktuelle driftsstatus, herunder om der er opstået et nedbrud eller en driftsforstyrrelse på domstolenes it-systemer eller tilknyttede it-systemer, der kan føre til, at skifteportalen ikke skal anvendes, og hvordan en meddelelse i så fald teknisk skal gives til skifteretten, f.eks. ved at sende en e-mail til skifteretten.

Bestemmelsen tager alene sigte på at give Domstolsstyrelsen bemyndigelse til at fastsætte regler om, hvordan et dokument eller en meddelelse teknisk gives til skifteretten i tilfælde af it-nedbrud.

Den foreslåede bestemmelse skal ses i sammenhæng med de foreslåede bestemmelser i § 229 a, stk. 5 og 6, hvorefter vedkommende retspræsident henholdsvis skifteretten kan beslutte, at skifteportalen ikke skal anvendes i særlige situationer, herunder ved tekniske nedbrud eller driftsforstyrrelser. Domstolsstyrelsen vil efter den foreslåede bemyndigelsesbestemmelse kunne fastsætte regler om, at skifteportalen ikke skal anvendes ved tekniske nedbrud eller driftsforstyrrelser på domstolenes it-systemer eller tilknyttede it-systemer i visse nærmere afgrænsede tilfælde, mens retspræsidenterne vil kunne træffe en generel beslutning om, at skifteportalen ikke skal anvendes i særlige situationer, hvor skifteportalen ikke er tilgængelig for brugerne på grund af lokale it-nedbrud eller driftsforstyrrelser. Skifteretten vil ved tekniske nedbrud eller driftsforstyrrelser også i andre tilfælde end angivet i reglerne fastsat af Domstolsstyrelsen kunne beslutte, hvordan en bruger teknisk skal give meddelelser og dokumenter til skifteretten, men vil ikke skulle træffe beslutning herom, hvis retspræsident har truffet en generel beslutning om, at skifteportalen ikke skal anvendes.

Det foreslås med *stk. 12*, at Domstolsstyrelsen kan fastsætte regler om, at personer, som skifteretten påtænker at antage som likvidator, skal oplyse personnummer og give andre nærmere bestemte oplysninger til brug for udnævnelsen som likvidator og om skifteretterne registrering og behandling af disse oplysninger.

Oplysningen om likvidators personnummer kan være nødvendig for at sikre en entydig identifikation af likvidator, hvis skifteretten ikke på anden måde, f.eks. fra MitID Erhverv-login, sikkert kan identificere likvidator.

Domstolsstyrelsen vil efter bemyndigelsen endvidere kunne regulere, hvordan likvidators oplysninger vil kunne registreres og behandles af skifteretterne. For advokater, der har insolvensskifteret som speciale, og som derfor jævnligt udnævnes til likvidatorer, kan det være hensigtsmæssigt, at skifteretterne har adgang til de pågældendes personoplysninger i en længere periode. Der kan derfor være behov for at fastsætte regler om registrering og behandling af likvidators oplysninger.

Til § 2

Til nr. 1

Det følger af § 116, stk. 1, i lov om erhvervsdrivende fonde, at Erhvervsstyrelsens beslutning om at oversende en erhvervsdrivende fond til tvangsopløsning i skifteretten offentliggøres i Erhvervsstyrelsens it-system. Ved oversendelse af sagen til skifteretten, registreres og bekendtgøres det i Erhvervsstyrelsens it-system, at styrelsen har anmodet skifteretten om at opløse den erhvervsdrivende fond.

Det følger af § 116, stk. 3, i lov om erhvervsdrivende fonde, at skifteretten kan udnævne en eller flere likvidatorer til at foretage likvidation af en solvent erhvervsdrivende fond, der er taget under tvangsopløsning, og at tvangsopløsningen af den erhvervsdrivende fond skal ske efter lov om erhvervsdrivende fondes bestemmelser om likvidation, dog således at skifteretten eller den, som skifteretten har bemyndiget hertil, træffer afgørelse om fondens forhold.

Det foreslås i § 116, stk. 3, at indsætte som et nyt 3. pkt., at når skifteretten har udnævnt en eller flere likvidatorer, skal skifteretten meddele dette til Erhvervsstyrelsen, som registrerer udnævnelsen i Erhvervsstyrelsens it-system.

Forslaget vil indebære, at når skifteretten registrerer oplysninger om skifterettens udnævnelse af en eller flere likvidatorer til at varetage bobehandling i en erhvervsdrivende fond under tvangsopløsning i domstolens skifteportal, vil oplysningerne automatisk blive sendt til Erhvervsstyrelsen via systemet, hvorefter likvidator registreres og offentliggøres i Erhvervsstyrelsens it-system. Forslaget vil medføre, at det fremadrettet ikke længere vil være likvidator, der skal registrere sig som likvidator i Erhvervsstyrelsens it-system.

Forslaget skal ses i lyset af den foreslåede ændring af henvisningen i lovforslagets § 2, nr. 2, til også at omfatte selskabslovens § 229 a, og at en del af arbejdet i skifteretten i forbindelse med indførelsen af skifteportalen automatiseres. Om indførelsen af skifteportalen henvises i øvrigt til lovforslagets § 1, nr. 2.

Til nr. 2

Det fremgår af § 115, stk. 1, i lov om erhvervsdrivende fonde, at Erhvervsstyrelsen kan anmode skifteretten om at opløse en erhvervsdrivende fond, hvis der konstateres et eller flere objektive konstaterbare forhold, som ikke overholdes (såkaldt »tvangsopløsning«).

Efter § 116, stk. 1, i lov om erhvervsdrivende fonde, offentliggøres Erhvervsstyrelsens beslutning om at

oversende en erhvervsdrivende fond til tvangsopløsning i skifteretten i Erhvervsstyrelsens it-system. Enhver kan dermed orientere sig i Erhvervsstyrelsens it-system for at se, om en erhvervsdrivende fond er under tvangsopløsning.

Lov om erhvervsdrivende fonde indeholder ingen regler om, hvordan kommunikationen mellem skifteretten og Erhvervsstyrelsen skal ske, samt til hvem og i hvilken form kommunikationen skal ske, hvis man f.eks. ønsker at oplyse skifteretten om et krav eller et tilgodehavende mod en erhvervsdrivende fond under tvangsopløsning. Tilsvarende indeholder lov om erhvervsdrivende fonde ingen regler om, hvordan kommunikation mellem skifteretten og fondens hidtidige ledelse eller mellem skifteretten og likvidator skal ske. I praksis sendes meddelelser og krav mv. via e-mail eller fysisk post til enten skifteretten eller likvidator, som træffer afgørelser i forhold til den erhvervsdrivende fonds forhold.

Det foreslås i lov om erhvervsdrivende fonde at indsætte en ny bestemmelse som § 117 a, som fastsætter, at ved tvangsopløsning af en erhvervsdrivende fond finder selskabslovens § 229 a tilsvarende anvendelse.

Bestemmelsen vil indebære, at skifterettens behandling af sager om tvangsopløsning og skriftlig kommunikationen med skifteretten for så vidt angår tvangsopløsning af en erhvervsdrivende fond vil skulle ske på domstolenes skifteportal.

Ligeledes vil kæremål skulle behandles ved anvendelse af domstolenes skifteportal, og enhver skriftlig meddelelse til landsretten og Højesteret i en kæresag vil skulle ske på skifteportalen, når domstolenes skifteportal udrulles til landsretterne og Højesteret.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger og til lovforslagets § 1, nr. 2, og bemærkningerne hertil.

Til § 3

Til nr. 1

Lov om visse erhvervsdrivende virksomheder indeholder ikke regler om stedlig kompetence i relation til sager, som skifteretten behandler efter lov om visse erhvervsdrivende virksomheder.

Det foreslås at indsætte § 4 b, der fastsætter, at hvor beføjelser i henhold til lov om visse erhvervsdrivende virksomheder er henlagt til skifteretten, udøves de af skifteretten på virksomhedens hjemsted. Dog udøves beføjelserne af Sø- og Handelsretten i de områder, der er henlagt under Københavns Byret, retten på Frederiksberg og retterne i Glostrup og Lyngby.

Den foreslåede bestemmelse svarer til selskabslovens § 8, og henvisningen i 2. pkt. skyldes den særlige kompetencefordeling, der findes i konkurslovens § 4 vedrørende de områder, der er henlagt under Københavns Byret, retten på Frederiksberg og retterne i Glostrup og Lyngby.

Til nr. 2

Lov om visse erhvervsdrivende virksomheders § 20 a regulerer tvangsopløsning af virksomheder med begrænset ansvar.

Det fremgår af lovens § 20 a, stk. 1, at Erhvervsstyrelsen kan anmode skifteretten om at opløse en virksomhed med begrænset ansvar, hvis der konstateres et eller flere objektivt konstaterbare forhold, som ikke overholdes (såkaldt »tvangsopløsning«).

Efter § 20 a, stk. 3, gennemføres tvangsopløsning af en virksomhed med begrænset ansvar efter bestem-

melserne i selskabslovens §§ 226-229 med de fornødne afvigelser under hensyn til virksomhedernes særlige karakter.

Det foreslås at ændre henvisningen i § 20 a, stk. 3, så henvisningen til selskabslovens §§ 226-229 ændres til §§ 226-229 a.

Med dette lovforslags § 1, nr. 2, foreslås det at indsætte selskabslovens § 229 a, der fastsætter, at skifterettens behandling af sager om tvangsopløsning og meddelelser til skifteretten for så vidt angår tvangsopløsning af et kapitalselskab vil skulle ske på domstolenes skifteportal.

Da det er hensigten, at domstolenes skifteportal også vil skulle anvendes i relation til sager om tvangsopløsning af en virksomhed med begrænset ansvar efter lov om visse erhvervsdrivende virksomheder, vil det være nødvendigt at ændre henvisningen i lovens § 20 a, stk. 3, så bestemmelsen også kommer til at henvise til den foreslåede bestemmelse i selskabslovens § 229 a.

Ændringen vil indebære, at skifterettens behandling af sager om tvangsopløsning og skriftlig kommunikation med skifteretten, for så vidt angår tvangsopløsning af erhvervsdrivende virksomheder med begrænset ansvar omfattet af lov om visse erhvervsdrivende virksomheder, vil skulle ske på domstolenes skifteportal, jf. lovforslagets § 1, nr. 2.

Ligeledes vil kæremål skulle behandles ved anvendelse af domstolenes skifteportal, og enhver skriftlig meddelelse til landsretten og Højesteret i en kæresag vil skulle ske på skifteportalen, når domstolenes skifteportal er udrullet til landsretterne og Højesteret.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger og til lovforslagets § 1, nr. 2, og bemærkningerne hertil.

Til § 4

Til nr. 1

Det fremgår af dødsboskiftelovens § 8, stk. 2, 1. pkt., at oplysning om besiddelse af afdødes aktiver gives til skifteretten på domstolenes skifteportal eller til den person, som varetager boets interesser. Det fremgår af bestemmelsens 2. pkt., at § 10 a, stk. 5, finder tilsvarende anvendelse. Efter lovens § 10 a, stk. 5, der foreslås nyaffattet (lovforslagets § 4, nr. 7), beslutter skifteretten, hvis skifteretten vurderer, at der foreligger særlige forhold, som gør, at en kreditor, kontaktperson m.v. ikke må forventes at kunne anvende domstolenes skifteportal, at den pågældende fritages for at anvende skifteportalen.

Det foreslås i dødsboskiftelovens § 8, stk. 2, 2. pkt., at ændre »§ 10 a, stk. 5« til: »§ 10 a, stk. 5-8«.

Den foreslåede ændring vil medføre, at oplysninger om besiddelse af afdødes aktiver ikke vil skulle gives på skifteportalen, hvis skifteretten eller retspræsidenten har besluttet, at skifteportalen ikke skal anvendes, jf. § 10 a, stk. 6-8 (lovforslagets § 4, nr. 8). Oplysninger om besiddelse af afdødes aktiver vil i så fald skulle gives på den måde, der beslutes af skifteretten eller retspræsidenten.

På samme måde vil en person, der er undtaget fra at anvende skifteportalen, jf. den foreslåede § 10 a, stk. 5 (lovforslagets § 4, nr. 7), og som ønsker at oplyse om besiddelse af afdødes aktiver, skulle give oplysningerne til skifteretten på den måde, der beslutes af skifteretten.

I overensstemmelse med gældende ret vil oplysning om besiddelse af afdødes aktiver også kunne gives til den person, der varetager boets interesser.

Hvis skifteretten modtager oplysning om besiddelse af afdødes aktiver uden om skifteportalen, og der

ikke er truffet beslutninger efter de foreslåede bestemmelser i § 10 a, stk. 5-8, vil skifteretten ikke skulle videregive, registrere eller behandle oplysningerne. Skifteretten vil skulle vejlede den pågældende om at anvende skifteportalen og om muligheden for at søge om at blive undtaget fra at anvende portalen efter § 10 a, stk. 5.

Til nr. 2

Det fremgår af dødsboskiftelovens § 9, 1. pkt., at søgsmål ikke kan anlægges mod boet fra dødsfaldet, og indtil bestemmelse om boets behandlingsmåde er truffet. Af bestemmelsens 2. pkt. fremgår det, at fordringer og andre krav mod boet kan anmeldes til skifteretten. 2. pkt. må forstås sådan, at den alene angår anmeldelse af fordringer og andre krav, i perioden fra dødsfaldet og indtil bestemmelse om boets behandlingsmåde er truffet.

Det foreslås at ophæve dødsboskiftelovens § 9, 2. pkt.

Den foreslåede ophævelse vil medføre, at der ikke i dødsboskiftelovens § 9 vil være en særskilt regulering af anmeldelse af fordringer og andre krav, i perioden fra dødsfaldet og indtil bestemmelse om boets behandlingsmåde er truffet.

Den foreslåede ophævelse skal ses i sammenhæng med lovens § 10 a, stk. 1, 1. pkt., der efter den foreslåede ændring (lovforslagets § 4, nr. 3), vil medføre, at fordringer og andre krav mod afdøde, der anmeldes, skal anmeldes til skifteretten. Derudover skal den foreslåede ophævelse af § 9, 2. pkt., ses i sammenhæng med den foreslåede bestemmelse i § 10 a, stk. 1, 2. pkt. (lovforslagets § 4, nr. 4), hvorefter fordringer og andre krav mod boet, som stiftes efter dødsfaldet, der anmeldes, kan anmeldes til skifteretten.

Det vil således fortsat være muligt at anmelde fordringer og andre krav til skifteretten i perioden fra dødsfaldet, og indtil bestemmelse om boets behandlingsmåde er truffet. Hvis der sker anmeldelse til skifteretten, vil anmeldelsen skulle anmeldelsen ske på domstolenes skifteportal, jf. § 10 a, stk. 1, 2. pkt., som med lovforslagets § 4, nr. 4, vil blive 3. pkt.

Der henvises i øvrigt til den foreslåede § 10 a, stk. 1, 2. pkt. (lovforslagets § 4, nr. 4) og bemærkningerne hertil.

Til nr. 3

Det fremgår af § 10 a, stk. 1, 1. pkt., at fordringer og andre krav mod boet anmeldes til skifteretten. Af 2. pkt. fremgår det, at anmeldelse skal ske på domstolenes skifteportal, jf. stk. 5, der foreslås nyaffattet (lovforslagets § 4, nr. 7). Efter stk. 5 beslutter skifteretten, hvis skifteretten vurderer, at der foreligger særlige forhold, som gør, at en kreditor, kontaktperson m.v. ikke må forventes at kunne anvende domstolenes skifteportal, at den pågældende fritages for at anvende portalen.

Det foreslås i dødsboskiftelovens § 10 a, stk. 1, 1. pkt., at ændre »boet« til: »afdøde«.

Den foreslåede ændring vil indebære, at fordringer og andre krav mod afdøde – såfremt de anmeldes – skal anmeldes til skifteretten på skifteportalen. Pligten til at anvende skifteportalen til at anmelde krav til skifteretten omfatter således alle de fordringer og andre krav, som kreditorer efter bekendtgørelsen i Statstidende, jf. dødsboskiftelovens § 81, stk. 3, nr. 2, opfordres til at anmelde. Anmeldes en fordring eller et andet krav mod afdøde ikke rettidigt til skifteretten på skifteportalen, vil retten til dækning i boet bortfalde, jf. dog bestemmelsen i dødsboskiftelovens § 83, stk. 2.

Selv om et krav mod afdøde er undtaget fra præklusion i medfør af § 83, stk. 2, vil kravet stadig

skulle anmeldes ved brug af skifteportalen og vil således ikke kunne anmeldes til f.eks. skifteretten eller bobestyreren ved brev eller e-mail.

Den foreslåede ændring af § 10 a, stk. 1, 1. pkt., vil derudover medføre, at bestemmelsen ikke regulerer, hvordan der sker anmeldelse af fordringer og andre krav mod boet, der stiftes efter dødsfaldet. Sådanne krav vil kunne anmeldes til skifteretten på skifteportalen efter den nye bestemmelse i § 10 a, stk. 1, 2. pkt. (lovforslagets § 4, nr. 4).

Retsstillingen vil herefter være, at fordringer og andre krav mod afdøde anmeldes til skifteretten, mens fordringer og andre krav mod boet, der stiftes efter dødsfaldet, vil kunne anmeldes til skifteretten. Anmeldes et krav eller en fordring til skifteretten, skal anmeldelse ske på domstolenes skifteportal, jf. § 10 a, stk. 1, 2. pkt., som bliver 3. pkt.

Fordringer og andre krav mod afdøde, f.eks. krav på betaling af husleje vedrørende en periode før dødsfaldet, vil således – såfremt der sker anmeldelse – skulle anmeldes til skifteretten på skifteportalen.

Fordringer og andre krav mod boet, som er opstået efter dødsfaldet, f.eks. udgifter forbundet med afdødes begravelse, vil således efter den foreslåede bestemmelse i § 10 a, stk. 1, 2. pkt. (lovforslagets § 4, nr. 4) kunne anmeldes til skifteretten på skifteportalen eller til f.eks. bobestyreren.

Til nr. 4

Det fremgår af dødsboskiftelovens § 9, 2. pkt., at fordringer og andre krav mod boet kan anmeldes til skifteretten. Bestemmelsen må forstås sådan, at den alene angår anmeldelse af fordringer og andre krav, i perioden fra dødsfaldet og indtil bestemmelse om boets behandlingsmåde er truffet.

Det fremgår af § 10 a, stk. 1, 1. pkt., at fordringer og andre krav mod boet anmeldes til skifteretten. Af 2. pkt. fremgår det, at anmeldelse skal ske på domstolenes skifteportal.

Det foreslås at indsætte et nyt *§ 10 a, stk. 1, 2. pkt.*, hvorefter fordringer og andre krav mod boet, som stiftes efter dødsfaldet, kan anmeldes til skifteretten.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at fordringer og andre krav mod boet, som stiftes efter dødsfaldet, f.eks. efter omstændighederne krav vedrørende begravelsesudgifter eller erstatningskrav mod boet, vil kunne anmeldes til skifteretten. Hvis der sker anmeldelse til skifteretten, vil dette skulle ske på skifteportalen. Krav, som er stiftet ved gensidigt bebyrdende aftaler, der er indgået efter dødsfaldet, f.eks. om husforsikring, el, vand og varme eller husleje, vil også kunne anmeldes til skifteretten på skifteportalen.

De omhandlede fordringer og andre krav – dvs. fordringer og andre krav, der er stiftes af boet efter dødsfaldet – vil også efter omstændighederne kunne anmeldes til f.eks. bobestyreren i et bo, der behandles ved bobestyrer, eller til arvingerne i et bo, der behandles ved privat skifte.

Den foreslåede ændring skal ses i sammenhæng med den foreslåede ophævelse af lovens § 9, 2. pkt. (lovforslagets § 4, nr. 2), hvorefter fordringer og andre krav mod boet kan anmeldes til skifteretten, og den foreslåede ændring af lovens § 10 a, stk. 1, 1. pkt. (lovforslagets § 4, nr. 3), hvorefter fordringer og andre krav mod afdøde skal anmeldes til skifteretten.

Den foreslåede bestemmelse vil i et vist omfang omfatte de anmeldelser, som allerede efter den gældende bestemmelse i dødsboskiftelovens § 9, 2. pkt., der foreslås ophævet, kan gives til skifteretten. Anvendelsen af den foreslåede bestemmelse i § 10 a, stk. 1, 2. pkt., vil – i modsætning til § 9, 2. pkt. – ikke være betinget af, hvornår der sker anmeldelse, men om det anmeldte krav er stiftet af boet efter dødsfaldet. Er der tale om en fordring eller andet krav mod afdøde, vil en eventuel anmeldelse skulle ske til skifteretten

på skifteportalen, jf. dødsboskiftelovens § 10 a, stk. 1, 1. og 2. pkt., som med lovforslagets § 4, nr. 4, vil blive 3. pkt.

Der henvises i øvrigt til den foreslåede ophævelse af lovens § 9, 2. pkt., (lovforslagets § 4, nr. 2) og til den foreslåede ændring af § 10 a, stk. 1, 1. pkt., (lovforslagets § 4, nr. 3) samt bemærkningerne hertil.

Til nr. 5

Det fremgår af dødsboskiftelovens § 10 a, stk. 1, 1. pkt., at fordringer og andre krav mod boet anmeldes til skifteretten. Af 2. pkt. fremgår det, at anmeldelse skal ske på domstolens skifteportal.

Det fremgår af § 10 a, stk. 2, 1. pkt., at tilgodehavender, der tilfalder boet, anmeldes til skifteretten eller til den person, der varetager boets interesser. Af 2. pkt. fremgår det, at anmeldelse til skifteretten skal ske på domstolens skifteportal.

Det foreslås i § 10 a, stk. 1, 2. pkt., der bliver 3. pkt., at der efter »Anmeldelse« indsættes: »til skifteretten«.

Den foreslåede ændring vil medføre, at det præciseres, at fordringer og andre krav, der anmeldes til skifteretten, skal anmeldes på domstolens skifteportal. Bestemmelsens ordlyd vil med den foreslåede bestemmelse blive bragt i overensstemmelse med den gældende tilsvarende bestemmelse i § 10 a, stk. 2, 2. pkt.

Den foreslåede bestemmelse skal ses i sammenhæng med den foreslåede § 10 a, stk. 1, 2. pkt. (lovforslagets § 4, nr. 4), hvorefter fordringer og andre krav mod boet, som stiftes efter dødsfaldet, kan anmeldes til skifteretten.

Retsstillingen vil herefter være, at fordringer og andre krav mod afdøde, der anmeldes, skal anmeldes til skifteretten, mens fordringer og andre krav mod boet, der stiftes efter dødsfaldet, kan anmeldes til skifteretten. Anmeldes et krav eller en fordring til skifteretten, skal anmeldelse ske på domstolens skifteportal.

Der henvises i øvrigt til den foreslåede ændring af § 10 a, stk. 1, 1. pkt., og indsættelsen af nyt 2. pkt. (lovforslagets § 4, nr. 3 og 4) samt bemærkningerne til.

Til nr. 6

Det fremgår af dødsboskiftelovens § 10 a, stk. 1, 1. pkt., at fordringer og andre krav mod boet anmeldes til skifteretten. Af stk. 2, 1. pkt. fremgår det, at tilgodehavender, der tilfalder boet, anmeldes til skifteretten eller den person, der varetager boets interesser. Det følger af 2. pkt. i henholdsvis § 10 a, stk. 1 og 2, at anmeldelse til skifteretten skal ske på domstolens skifteportal, jf. dog stk. 5.

Efter § 10 a, stk. 4, gør den person, der varetager boets interesser, sig bekendt med anmeldte fordringer og andre krav, jf. stk. 1, tilgodehavender, der tilfalder boet, jf. stk. 2, og oplysninger om besiddelse af afdødes aktiver, jf. § 8, stk. 2, på domstolens skifteportal, i det omfang anmeldelse eller oplysning er givet på skifteportalen, jf. dog stk. 5.

Det fremgår af § 10 a, stk. 5, at hvis skifteretten vurderer, at der foreligger særlige forhold, som gør, at en kreditor, kontaktperson m.v. ikke må forventes at kunne anvende domstolens skifteportal, beslutter skifteretten, at den pågældende fritages for at anvende skifteportalen.

Det foreslås i dødsboskiftelovens § 10 a, stk. 1, 2. pkt., stk. 2, 2. pkt., og stk. 4, at ændre »dog stk. 5« til: »dog stk. 5-8 og 10«.

Den foreslåede ændring vil for det første medføre, at der i de tilfælde, der er nævnt i § 10 a, stk. 6-8 (lovforslagets § 4, nr. 8), ikke vil skulle ske anmeldelse af krav og tilgodehavender mv. på skifteportalen, ligesom den, der varetager boets interesser, heller ikke vil skulle gøre sig bekendt med anmeldte krav og tilgodehavender mv. på skifteportalen.

Der vil kunne være tale om tilfælde, hvor skifteretten f.eks. på grund af dokumenternes format efter den foreslåede § 10 a, stk. 6, har besluttet, at anmeldelse ikke skal ske på domstolens skifteportal. Der vil derudover kunne være tale om, at retspræsidenten i den pågældende retskreds har truffet beslutning efter det foreslåede stk. 7 om, at skifteportalen ikke skal anvendes på grund af f.eks. et lokalt teknisk nedbrud. Endelig vil skifteretten efter det foreslåede stk. 8 kunne have truffet beslutning om, at f.eks. boets kontaktperson ikke skal gøre sig bekendt med anmeldte krav mv. på skifteportalen, fordi driftsforstyrrelser forhindrer kontaktpersonen i at anvende portalen.

Den foreslåede ændring vil for det andet medføre, at der ikke vil skulle ske anmeldelse af krav og tilgodehavender mv. på skifteportalen, hvis situationen er omfattet af de generelle regler, Domstolsstyrelsen forventes at fastsætte i medfør af det foreslåede § 10 a, stk. 10 (lovforslagets § 4, nr. 9). Det forventes, at Domstolsstyrelsen vil udnytte bemyndigelsen til at fastsætte regler om, at skifteportalen ikke skal anvendes, hvis brugeren den pågældende dag har en frist til at foretage en handling, hvis nedbruddet eller driftsforstyrrelsen fortsætter eller opstår uden for skifterettens åbningstid, og det fremgår af domstol.dk eller domstolens portalsider, at der er identificeret et nedbrud eller en driftsforstyrrelse, som endnu ikke er løst.

I overensstemmelse med gældende ret i medfør af § 8, stk. 2, og § 10 a, stk. 2, vil oplysning om besiddelse af afdødes aktiver og anmeldelse af tilgodehavender, der tilfalder boet, kunne ske til den person, der varetager boets interesser, uanset at der er truffet beslutning efter de foreslåede bestemmelser i § 10 a, stk. 6-8.

Den foreslåede ændring vil ikke berøre, at hvis personen, der ønsker at anmelde et krav eller tilgodehavende mv., er undtaget fra at anvende skifteportalen, jf. dødsboskiftelovens stk. 5 (der nyaffattes med lovforslagets § 4, nr. 7), vil anmeldelse mv., der indgives til skifteretten, skulle indgives på den måde, der beslutes af skifteretten. På samme måde vil den, der varetager boets interesser, hvis vedkommende er undtaget fra at anvende skifteportalen, jf. den foreslåede stk. 5, kunne modtage de oplysninger, der fremgår af skifteportalen, på den måde, der beslutes af skifteretten.

Hvis skifteretten modtager en anmeldelse af et krav eller tilgodehavende mv. uden om skifteportalen, og der ikke er truffet beslutninger efter de foreslåede bestemmelser i § 10 a, stk. 5-8, og tilfældet ikke er omfattet af de regler, der udstedes i medfør af stk. 10, vil skifteretten ikke skulle videregive, registrere eller behandle oplysningerne, og kravet eller tilgodehavendet vil ikke blive anset som modtaget af skifteretten. Skifteretten vil skulle vejlede den pågældende om at anvende skifteportalen og om muligheden for at søge om at blive undtaget fra at anvende portalen efter § 10 a, stk. 5.

Til nr. 7

Det fremgår af § 10 a, stk. 5, at hvis skifteretten vurderer, at der foreligger særlige forhold, som gør, at en kreditor, kontaktperson m.v. ikke må forventes at kunne anvende domstolens skifteportal, beslutter skifteretten, at den pågældende fritages for at anvende portalen.

Følgende fremgår af bemærkningerne til dødsboskiftelovens § 10 a, stk. 5, jf. Folketingstidende 2021-22, A, L 156 som fremsat, side 11:

»Hvis en kreditor, kontaktperson m.v. mener sig ude af stand til at foretage anmeldelse digitalt, må skifte-

retten afklare og vurdere, om der foreligger sådanne særlige forhold, at den pågældende må forventes ikke at kunne anvende skifteportalen.

Det forventes, at alle professionelle repræsentanter, såsom advokater, inkassoselskaber m.v., vil være i stand til at anvende skifteportalen. Det forventes ligeledes, at virksomheder, vil være i stand til at anvende skifteportalen eller lade sig repræsentere af en, som kan anvende portalen. Professionelle parter og aktører forventes derfor ikke at kunne opfylde betingelserne for at blive fritaget fra kravet om digitalisering, medmindre de er hjemmehørende i udlandet, eller andre ganske særlige forhold gør sig gældende.

En kreditor eller debitor, som har en partsrepræsentant, der er i stand til at foretage digital anmeldelse, vil ikke kunne fritages fra kravet om brug af skifteportalen.

Hvis en kreditor, kontaktperson eller anden person, der i forbindelse med dødsboskiftet skal anvende skifteportalen, ikke ved skifterettens hjælp og vejledning kan bringes i stand til at anvende skifteportalen, vil den pågældende skulle fritages fra pligten til at anvende portalen. Skifteretten skal foretage en vurdering af, om den pågældende vil være i stand til at anvende skifteportalen. Denne vurdering vil som regel skulle ske ud fra dennes egen beskrivelse af sit funktionsniveau. Der vil være situationer, hvor beslutningen om fritagelse fra at anvende skifteportalen på baggrund af vurderingen af vedkommende kan træffes uden at høre denne eller uden at modtage anmodning fra pågældende om fritagelse, navnlig hvor vedkommende tidligere har været fritaget.

Muligheden for at blive fritaget fra at anvende skifteportalen skal imødekomme borgere med særlige behov. Fritagelse fra at anvende skifteportalen skal ske, hvis en kreditor, kontaktperson m.v. ikke kan forventes at være i stand til at anmelde sit krav eller tilgodehavende m.v. på skifteportalen. Der kan for eksempel være tale om borgere med særlige handicap, herunder såvel kognitiv som fysisk funktionsnedsættelse eller demens. Særlige behov kan også foreligge hos borgere, der mangler digitale kompetencer, visse socialt udsatte borgere, borgere med psykiske lidelser, hjemløse, borgere med sprogvanskeligheder m.v.

Særlige forhold kan tillige foreligge, hvor den pågældende er afskåret fra adgang til en computer, eksempelvis på grund af fængsling eller institutionsanbringelse. Det vil derimod ikke være tilstrækkeligt, at vedkommende ikke har adgang til en computer på sin bopæl eller internetadgang. I sådanne tilfælde vil den pågældende normalt kunne få adgang til en computer i retten.

Er en borger i forvejen undtaget fra kravet om digital post fra det offentlige, vil dette være en omstændighed, som kan være med til at sandsynliggøre, at borgeren ikke kan anvende skifteportalen. Det vil imidlertid fortsat være en konkret vurdering, om borgeren kan anmelde krav m.v. på skifteportalen, og betingelserne for fritagelse fra digital post er ikke sammenfaldende med vurderingen af, om borgeren kan anmelde sit krav m.v. digitalt.

Skifteportalen forudsætter anvendelse af personnummer og MitID eller tilsvarende løsning. Forudsætningerne for at få udstedt MitID er, at borgeren er fyldt 15 år, at borgeren har et dansk personnummer, og at borgeren kan legitimere sig fyldestgørende. Hvis en borger ikke har mulighed for at få MitID, og den pågældende ikke kan eller bør lade sig repræsentere af en anden, bør borgeren fritages fra at anvende skifteportalen. Der kan eksempelvis være tale om en EU-/EØS-borger, som ikke kan få MitID eller anden relevant digital signatur. Der vil ikke kunne stilles krav om anvendelse af skifteportalen, hvis en borger eller virksomhed fra et andet EU-/EØS-land i praksis ikke vil kunne anvende skifteportalen. Hvis borgeren derimod opfylder betingelserne for at få MitID, men aldrig har fået det, kan dette ikke i sig selv begrunde fritagelse. Retten skal i så fald vejlede borgeren om at anskaffe sig MitID.

Det vil afhænge af en konkret vurdering, hvilken hjælp den enkelte vurderes at have brug for, og om denne ved vejledning vil kunne bringes i stand til at anvende skifteportalen.

Såfremt skifteretten træffer afgørelse om at fritage en person fra at anvende skifteportalen, vil skifteretten foretage registreringen på portalen på baggrund af den skriftlige anmeldelse.«

Det foreslås at nyaffatte § 10 a, stk. 5, hvorefter skifteretten kan beslutte at undtage en bruger fra at anvende skifteportalen, hvis der foreligger særlige forhold, som gør, at vedkommende må forventes ikke at kunne anvende skifteportalen. Skifteretten beslutter samtidig, hvordan anmeldelse m.v., jf. stk. 1, 1. og 2. pkt., stk. 2, 1. pkt., og stk. 4 samt § 8, stk. 2, til skifteretten skal ske.

Den foreslåede affattelse vil, bortset fra det der er omtalt nedenfor, ikke medføre en ændring af gældende ret. Der er således hovedsagelig tale om, at bestemmelsen vil blive sprogligt moderniseret, og at den herefter vil svare til den tilsvarende foreslåede regel i selskabslovens § 229 a, stk. 3, (lovforslagets § 1, nr. 2) og bestemmelsen i retsplejelovens § 148 a, stk. 4, der foreslås nyaffattet (lovforslagets § 6, nr. 15).

Ved »bruger« forstår de fysiske eller juridiske personer, der anmelder krav og tilgodehavender mv., og den person, der varetager boets interesser, dvs. boets kontaktperson eller bobestyreren.

Den foreslåede ændring skal ses i sammenhæng med, at Digitaliseringsstyrelsen i lovgivningen vedrørende Digital Post henholdsvis digital selvbetjening sonderer mellem »fritagelse« som en generel og tidsubegrænset fritagelse fra at bruge Digital Post og »undtagelse« som en konkret undtagelse fra at bruge en digital selvbetjening i det enkelte tilfælde. Det har ikke med bestemmelsen i § 10 a, stk. 5, været hensigten, at en person skal kunne fritages generelt og tidsubegrænset fra at bruge skifteportalen, men at den pågældende kan anmode skifteretten om at blive undtaget fra at bruge skifteportalen i hver enkelt sag. Der er således på dette punkt alene tale om en sproglig ændring, der ikke vil medføre nogen ændring af gældende ret.

Forslaget vil samtidig medføre, at det udtrykkeligt kommer til at fremgå af loven, at skifteretten, når den beslutter at undtage en person fra at anvende skifteportalen, samtidig skal beslutte, hvordan anmeldelse mv. skal ske. Den person, der undtages, vil herefter alene kunne foretage anmeldelse til skifteretten af krav og tilgodehavender mv., jf. dødsboskiftelovens § 8, stk. 2, og § 10 a, stk. 1, 2 og 4, på den måde, der besluttes af skifteretten.

Til nr. 8

Den gældende dødsboskiftelov indeholder én mulighed for at fritage for anvendelsen af domstolenes skifteportal. Denne bestemmelse fremgår af § 10 a, stk. 5, hvorefter skifteretten, hvis den vurderer, at der foreligger særlige forhold, som gør, at en kreditor, kontaktperson m.v. ikke må forventes at kunne anvende domstolenes skifteportal, kan beslutte, at den pågældende fritages for at anvende portalen.

Det foreslås som § 10 a, stk. 6, at indføre en regel, hvorefter skifteretten kan beslutte, at anmeldelse m.v., jf. stk. 1, 1. og 2. pkt., stk. 2, 1. pkt., og stk. 4 samt § 8, stk. 2, til skifteretten i bestemte tilfælde ikke skal ske på domstolenes skifteportal, hvis navnlig hensynet til statens sikkerhed, personers liv eller helbred eller dokumenternes format taler for det. Skifteretten beslutter samtidig, hvordan anmeldelse m.v. til skifteretten skal ske.

Den foreslåede bestemmelse i § 10 a, stk. 6, vil indebære, at skifteretten efter anmodning eller af egen drift kan beslutte, at fordringer og andre krav, tilgodehavender, der tilfalder boet mv., ikke skal anmeldes til skifteretten på domstolenes skifteportal.

Bestemmelsen forudsættes anvendt i ganske ekstraordinære situationer, hvor navnlig hensynet til statens

sikkerhed eller til personers liv eller helbred taler for det, eller hvor domstolenes skifteportal i øvrigt ikke er egnet til at håndtere en bestemt situation.

Skifteretten vil endvidere undtagelsesvis kunne bestemme, at et eller flere dokumenter ikke skal indlæses digitalt. Denne del af bestemmelsen forudsættes anvendt i de situationer, hvor skifteportalen ikke er egnet til at håndtere dokumenter af en bestemt type, f.eks. fordi de har et format, som ikke nemt lader sig overføre til skifteportalen, eller hvor en sagsportefølje er så omfattende, at den teknisk ikke – eller kun meget vanskeligt – kan håndteres på sagsportalen.

Hvor de særlige forhold alene gør sig gældende for bestemte typer af oplysninger, vil skifteretten i medfør af den foreslåede bestemmelse kunne bestemme, at det f.eks. alene er anmeldelse af oplysning om besiddelse af afdødes aktiver, der ikke skal ske på skifteportalen, mens anmeldelse af fordringer eller andre krav fortsat skal ske på skifteportalen i overensstemmelse med lovens § 10 a, stk. 1.

Skifteretten vil efter retsplejelovens § 222 kunne omgøre sin beslutning efter den foreslåede bestemmelse, når omstændighederne taler for det, f.eks. hvis beslutningen om ikke at anvende skifteportalen skyldes en hindring, som senere forsvinder.

Hvis skifteretten efter det foreslåede stk. 6 beslutter, at fordringer eller andre krav, tilgodehavender, der tilfalder boet mv. ikke skal anmeldes til skifteretten på domstolenes skifteportal, vil skifteretten samtidig beslutte, hvordan anmeldelse mv. skal ske.

Det foreslås i § 10 a, *stk. 7*, at vedkommende retspræsident i særlige situationer, herunder hvor brugerne ikke kan anvende domstolenes skifteportal på grund af lokale tekniske nedbrud eller driftsforstyrrelser, kan beslutte, at anmeldelse m.v., jf. stk. 1, 1. og 2. pkt., stk. 2, 1. pkt., og stk. 4 samt § 8, stk. 2, til skifteretten i alle eller visse af skifterettens sager i en nærmere afgrænset periode ikke skal ske på skifteportalen. Retspræsidenten beslutter samtidig, hvordan anmeldelse m.v. til skifteretten skal ske.

Den foreslåede bestemmelse vil svare til bestemmelsen i retsplejelovens § 148 a, stk. 6, der foreslås nyaffattet (lovforslagets § 6, nr. 15), og giver vedkommende retspræsident mulighed for at beslutte, at anmeldelse mv. ikke skal ske på domstolenes skifteportal i en nærmere afgrænset periode i særlige situationer, hvor brugerne ikke kan anvende skifteportalen, f.eks. på grund af lokale tekniske nedbrud eller driftsforstyrrelser, herunder større udfald på it-infrastrukturen, eller udefrakommende årsager. Bestemmelsen forudsættes anvendt sjældent og omfatter som udgangspunkt ikke nedbrud, der skyldes mindre fejl, f.eks. kabelbrud eller lokale strømsvigt, som opstår og løses inden for kortere tid, eller planlagte lokale strømafbrydelser. I sådanne tilfælde vil brugeren kunne afvente, at driftsforstyrrelsen eller nedbruddet ophører, og derefter anmelde kravet på skifteportalen.

Hvor de særlige forhold alene vedrører bestemte typer af oplysninger, vil retspræsidenten i medfør af den foreslåede bestemmelse kunne bestemme, at det f.eks. alene er anmeldelse af oplysning om besiddelse af afdødes aktiver, der ikke kan ske på skifteportalen, mens anmeldelse af fordringer eller andre krav fortsat skal ske på skifteportalen i overensstemmelse med lovens § 10 a, stk. 1.

Det forudsættes, at når den afgrænsede periode, hvor der er truffet beslutning om, at anmeldelse skal ske på anden måde end på skifteportalen, ophører, vil skifteretten i relevant omfang indføre de anmeldelser af krav og tilgodehavender mv. samt oplysning om besiddelse af afdødes aktiver på skifteportalen, som skifteretten har modtaget uden om skifteportalen i perioden med tekniske driftsforstyrrelser eller nedbrud.

Det foreslås i § 10 a, *stk. 8*, at skifteretten ved tekniske nedbrud eller driftsforstyrrelser, der gør, at en bruger ikke kan anvende domstolenes skifteportal, kan beslutte, hvordan anmeldelse m.v., jf. stk. 1, 1. og 2. pkt., stk. 2, 1. pkt., og stk. 4 samt § 8, stk. 2, til skifteretten skal ske. Det foreslås desuden, at

skifteretten kan beslutte, at en anmeldelse af en fordring eller andet krav, jf. § 10 a, stk. 1, 1. pkt., der er indgivet til skifteretten på anden måde end på domstolenes skifteportal, skal anses for at være kommet frem til skifteretten, jf. stk. 3, hvis brugeren ikke har kunnet anvende skifteportalen på grund af tekniske nedbrud eller driftsforstyrrelser og ikke med rimelighed har kunnet anmode skifteretten om at træffe beslutning efter stk. 8, 1. pkt.

Det foreslåede 1. pkt. vil indebære, at skifteretten, hvis der opstår tekniske nedbrud eller driftsforstyrrelser, kan beslutte, at anmeldelse mv. skal ske til skifteretten på anden måde end ved anvendelse af skifteportalen, f.eks. ved at sende en e-mail til skifteretten.

Bestemmelsen vil vedrøre navnlig den situation, hvor anmeldelse mv. ikke kan ske på skifteportalen på grund af tekniske problemer på domstolenes it-systemer eller problemer på offentlige og private infrastrukturløsninger, som domstolenes it-systemer er afhængige af, f.eks. MitID. Der vil f.eks. kunne være tale om tilfælde, hvor en bruger ikke kan tilgå eller logge ind på skifteportalen, hvor log-in funktionen virker, men den pågældende ikke har adgang til et bo, eller hvor det af andre årsager ikke er muligt at anmelde krav og tilgodehavender mv. til skifteretten via skifteportalen. Bestemmelsen vil også omfatte situationer, hvor brugerne ikke kan anvende skifteportalen på grund af lokale it-nedbrud eller driftsforstyrrelser, medmindre retspræsidenten efter den foreslåede bestemmelse i § 10 a, stk. 7, har truffet en generel beslutning om, at skifteportalen ikke skal anvendes. Planlagte opdateringer af domstolenes it-systemer eller nedbrud, der skyldes mindre fejl, som opstår og løses inden for kortere tid, vil som udgangspunkt ikke være omfattet af bestemmelsen. Tekniske nedbrud eller driftsforstyrrelser på en brugers egne it-løsninger eller situationer, hvor det er pågældendes egne forhold, der medfører, at den relevante handling ikke kan gennemføres via skifteportalen, vil ligeledes ikke være omfattet.

Bestemmelsen forudsættes navnlig anvendt, når en bruger på grund af nedbruddet eller driftsforstyrrelserne ikke kan overholde en frist fastsat ved lov eller af skifteretten, f.eks. fristen for anmeldelse af krav mod afdøde, jf. dødsboskiftelovens § 81, stk. 3, nr. 2 (proklamafristen). I tilfælde, hvor skifteretten kan udsætte fristen, vil skifteretten i stedet for at træffe beslutning efter den foreslåede bestemmelse kunne meddele brugeren udsættelse af fristen.

Den foreslåede bestemmelse skal ses i sammenhæng med de foreslåede bestemmelser i § 10 a, stk. 7, og § 10 a, stk. 10 (lovforslagets § 4, nr. 9), hvorefter retspræsidenten og Domstolsstyrelsen vil kunne henholdsvis beslutte og fastsætte regler om, at anmeldelse mv. ikke skal ske på skifteportalen ved tekniske nedbrud eller driftsforstyrrelser. Det forudsættes, at skifteretten alene vil træffe beslutning efter den foreslåede bestemmelse i § 10 a, stk. 8, 1. pkt., hvis vedkommende retspræsident ikke har truffet en generel beslutning om, at skifteportalen ikke skal anvendes, eller når forholdet ikke er omfattet af de generelle regler, Domstolsstyrelsen forventes at fastsætte efter § 10 a, stk. 10 (lovforslagets § 4, nr. 9).

Det foreslåede 2. *pkt.* vil medføre, at det i de forventeligt ganske få situationer, der er omfattet af denne del af bestemmelsen, vil være muligt for skifteretten at beslutte, at en anmeldelse, som allerede er indgivet på en anden måde end ved anvendelse af domstolenes skifteportal, jf. dødsboskiftelovens § 10 a, stk. 1, nr. 2, der bliver nr. 3, skal anses for at være kommet frem, jf. § 10 a, stk. 3.

Bestemmelsen vil alene kunne finde anvendelse, hvis en række kumulative betingelser er opfyldt.

For det første vil der skulle være tale om en anmeldelse af en fordring eller andet krav mod afdøde, jf. den foreslåede § 10 a, stk. 1, 1. pkt. (lovforslagets § 4, nr. 3). Bestemmelsen vil således ikke kunne finde anvendelse i tilfælde, hvor f.eks. et tilgodehavende, der tilfalder boet, jf. § 10 a, stk. 2, er anmeldt til skifteretten på anden måde end på skifteportalen.

For det andet vil anmeldelsen på skifteportalen skulle være forhindret af de tekniske nedbrud eller

driftsforstyrrelser, der tillige er omfattet af bestemmelsens 1. pkt., jf. den ovenstående beskrivelse og afgrænsning heraf. Der vil f.eks. kunne være tale om tilfælde, hvor en bruger ikke kan tilgå eller logge ind på skifteportalen, hvor log-in funktionen virker, men den pågældende ikke har adgang til et bo, eller hvor det af andre årsager ikke er muligt at anmelde fordringer eller andre krav til skifteretten via skifteportalen.

For det tredje skal brugeren ikke med rimelighed have kunnet anmode skifteretten om at træffe beslutning efter stk. 8, 1. pkt. Betingelsen vil som udgangspunkt medføre, at anmeldelser, der indgives inden for skifterettens åbningstid, ikke vil være omfattede af bestemmelsen. Sender en kreditor således f.eks. et krav til skifteretten via e-mail inden for skifterettens åbningstid, vil anmeldelsen af kravet ikke efterfølgende kunne anses at være kommet frem til skifteretten efter 2. pkt. Kreditoren bør i stedet anmode skifteretten om at træffe beslutning efter bestemmelsens 1. pkt. og derefter – hvis skifteretten beslutter, at anmeldelse til skifteretten kan ske via e-mail – sende kravet til skifteretten via e-mail.

Det foreslåede 2. pkt. forudsættes alene anvendt i tilfælde, hvor det ikke er muligt at anmode skifteretten om at træffe beslutning efter 1. pkt., fordi der – hvis anmeldelsen til skifteretten udsættes – vil ske overskridelse af en frist. Der vil hovedsagelig være tale om situationer, hvor det ikke er muligt at kontakte skifteretten inden for fristen for anmeldelse af krav mod afdøde, jf. dødsboskiftelovens § 81, stk. 3, nr. 2 (proklamafristen).

Det foreslåede 2. pkt. skal ses i sammenhæng med de foreslåede bestemmelser i § 10 a, stk. 7, og § 10 a, stk. 10 (lovforslagets § 4, nr. 9), hvorefter retspræsidenten og Domstolsstyrelsen vil kunne henholdsvis beslutte og fastsætte regler om, at anmeldelse mv. ikke skal ske på skifteportalen ved tekniske nedbrud eller driftsforstyrrelser. Det forudsættes, at skifteretten alene vil træffe beslutning efter den foreslåede bestemmelse i § 10 a, stk. 8, 2. pkt., hvis vedkommende retspræsident ikke ved anmeldelsen havde truffet en generel beslutning om, at skifteportalen ikke skulle anvendes, eller når anmeldelsen ikke er omfattet af de generelle regler, Domstolsstyrelsen forventes at fastsætte efter § 10 a, stk. 10 (lovforslagets § 4, nr. 9).

Såfremt skifteretten træffer afgørelse om at anse en anmeldelse af en fordring eller andet krav for gyldigt indgivet til skifteretten efter den foreslåede bestemmelse i § 10 a, stk. 8, 2. pkt., vil skifteretten registrere fordringen eller kravet på skifteportalen.

Til nr. 9

Det fremgår af dødsboskiftelovens § 10 a, stk. 6, at Domstolsstyrelsen kan fastsætte nærmere regler om anvendelse af domstolenes skifteportal og om indførelse af data på portalen. Bemyndigelsen er udnyttet ved bekendtgørelse nr. 1369 af 30. september 2022 om anvendelse af domstolenes skifteportal i sager om dødsboskifte, der indeholder regler om bl.a., hvordan fordringer og andre krav anmeldes på skifteportalen.

Det foreslås at indføre et nyt § 10 a, stk. 10, hvorefter Domstolsstyrelsen bemyndiges til at fastsætte regler om, hvordan anmeldelse m.v., jf. stk. 1, 1. og 2. pkt., stk. 2, 1. pkt., og stk. 4, til skifteretten skal ske ved tekniske nedbrud eller driftsforstyrrelser på domstolenes it-systemer, der gør, at domstolenes skifteportal ikke kan anvendes.

Bemyndigelsesbestemmelsen vil give Domstolsstyrelsen hjemmel til at fastsætte generelle regler, der angiver, hvornår skifteportalen ikke skal anvendes i tilfælde af tekniske problemer på domstolenes it-systemer eller problemer på offentlige og private infrastrukturløsninger, som domstolenes it-systemer er afhængige af, f.eks. MitID.

Det forventes, at Domstolsstyrelsen vil udnytte bemyndigelsen til at fastsætte regler om, at skifteportalen ikke skal anvendes, hvis brugeren den pågældende dag har en frist til at foretage en handling, hvis

nedbruddet eller driftsforstyrrelsen fortsætter eller opstår uden for skifterettens åbningstid, og det fremgår af domstol.dk eller domstolenes portalsider, at der er identificeret et nedbrud eller en driftsforstyrrelse, som endnu ikke er løst.

Domstolsstyrelsen forventes endvidere at fastsætte generelle regler om, hvordan en bruger orienterer sig om skifteportalens aktuelle driftsstatus, herunder om der er opstået et nedbrud eller en driftsforstyrrelse på domstolenes it-systemer eller tilknyttede it-systemer, der kan føre til, at skifteportalen ikke skal anvendes, og hvordan anmeldelser mv. i så fald teknisk skal gives til skifteretten, f.eks. ved at sende en e-mail til skifteretten.

Bestemmelsen vil alene tage sigte på at give Domstolsstyrelsen bemyndigelse til at fastsætte regler om, hvordan anmeldelser mv. teknisk indgives til skifteretten i tilfælde af it-nedbrud.

Den foreslåede bestemmelse skal ses i sammenhæng med de foreslåede bestemmelser i § 10 a, stk. 7 og 8 (lovforslagets § 4, nr. 8), hvorefter vedkommende retspræsident henholdsvis skifteretten kan beslutte, at skifteportalen ikke skal anvendes ved tekniske nedbrud eller driftsforstyrrelser. Domstolsstyrelsen vil efter den foreslåede bemyndigelsesbestemmelse kunne fastsætte regler om, at anmeldelse mv. ikke skal ske på skifteportalen ved tekniske nedbrud eller driftsforstyrrelser på domstolenes it-systemer eller tilknyttede it-systemer i visse nærmere afgrænsede tilfælde, mens retspræsidenterne vil kunne træffe en generel beslutning om, at skifteportalen ikke skal anvendes i særlige situationer, hvor skifteportalen ikke er tilgængelig for brugerne på grund af lokale it-nedbrud eller driftsforstyrrelser. Skifteretten vil ved tekniske nedbrud eller driftsforstyrrelser også i andre tilfælde end angivet i reglerne fastsat af Domstolsstyrelsen kunne beslutte, hvordan en bruger teknisk skal foretage anmeldelse mv. til skifteretten, men forudsættes ikke at skulle træffe beslutning herom, hvis retspræsident har truffet en generel beslutning om, at skifteportalen ikke skal anvendes.

Det forventes, at bemyndigelsen vil blive udnyttet i en ændring af bekendtgørelse nr. 1369 af 30. september 2022 om anvendelse af domstolenes skifteportal i sager om dødsboskifte.

Til nr. 10

Det fremgår af dødsboskiftelovens § 81, stk. 3, nr. 2, at der ved proklama indrykkes en bekendtgørelse i Statstidende, og at bekendtgørelsen skal indeholde opfordring til enhver, der har en fordring eller andet krav mod afdøde, til at anmelde kravet inden 8 uger efter bekendtgørelsen.

Af § 82, stk. 1, 1. pkt., fremgår det, at anmeldelser skal være skriftlige og angive kreditors krav samt eventuelle krav på renter og omkostninger.

Det fremgår af § 10 a, stk. 1, 2. pkt., at anmeldelse skal ske på domstolenes skifteportal.

Af § 10 a, stk. 6, der med lovforslagets § 4, nr. 8, bliver stk. 9, fremgår det, at Domstolsstyrelsen kan fastsætte nærmere regler om anvendelse af domstolenes skifteportal og om indførelse af data på portalen. Bemyndigelsen er udnyttet ved bekendtgørelse nr. 1369 af 30. september 2022 om anvendelse af domstolenes skifteportal i sager om dødsboskifte, der indeholder regler om bl.a., hvordan fordringer og andre krav anmeldes på skifteportalen.

Det foreslås i § 82, stk. 1, 1. pkt., at ændre »være skriftlige« til: »ske på domstolenes skifteportal, jf. § 10 a, stk. 1, 3. pkt.,«.

Den foreslåede ændring skal ses i sammenhæng med den foreslåede ændring af § 10 a, stk. 1, 2. pkt., der med lovforslagets § 4, nr. 4, bliver 3. pkt., hvorefter anmeldelse til skifteretten skal ske på domstolenes skifteportal.

Den foreslåede ændring vil medføre, at det præciseres, at fordringer og andre krav mod afdøde, som anmeldes til skifteretten, skal anmeldes på skifteportalen. Anmeldelse skal ske i overensstemmelse med de regler, der fastsættes af Domstolsstyrelsen i medfør af bemyndigelsesbestemmelsen i § 10 a, stk. 6.

Den foreslåede ændring vil ikke berøre bestemmelsen i den gældende § 82, stk. 1, 1. pkt., om, at anmeldelser skal angive kreditors krav samt eventuelle krav på renter og omkostninger.

Til nr. 11

Det fremgår af dødsboskiftelovens § 83, stk. 1, 1. pkt., at anmeldes en fordring ikke rettidigt, jf. dødsboskiftelovens § 81, stk. 3, nr. 2, bortfalder retten til dækning i boet (prækclusion).

Efter § 81, stk. 3, nr. 2, indrykkes ved proklama en bekendtgørelse i Statstidende, som skal indeholde opfordring til enhver, der har en fordring eller andet krav mod afdøde, til at anmelde kravet inden 8 uger efter bekendtgørelsen, jf. § 10 a, stk. 1.

Det fremgår af § 10 a, stk. 1, at fordringer og andre krav mod boet anmeldes til skifteretten, og at anmeldelse skal ske på domstolens skifteportal.

Det fremgår af dødsboskiftelovens § 83, stk. 2, nr. 1, at krav, som efter dødsfaldet er fremsat skriftligt, og som inden anmeldelsesfristens udløb er kommet frem til boet, er undtaget fra prækclusion i medfør af stk. 1.

Ifølge bemærkningerne til dødsboskiftelovens § 83, jf. Folketingstidende 1995-96, tillæg A, side 2893, forhindrer reglen i § 83, stk. 2, nr. 1, at der sker prækclusion i tilfælde, hvor dette ville føles som åbenbart urimeligt, f.eks. fordi en regning, uden at afsenderen på afsendelsestidspunktet havde kendskab til dødsfaldet, er fremsendt til betaling og rent faktisk bliver boet bekendt. Det fremgår derudover af forarbejderne, at bestemmelsen medfører, at anmeldelser fremsendt til en anden adressat end den i bekendtgørelsen i Statstidende angivne, det være sig til skifteretten, enhver af arvingerne eller en bobestyrer, vil være tilstrækkelig til at afbryde prækclusion. Også regninger, som er stilet til afdøde og fremsendt til afdødes adresse eller forretningsadresse efter dødsfaldet, vil herefter være undtaget fra prækclusion, såfremt kravet rent faktisk er kommet til boets kundskab.

Det foreslås at opheve dødsboskiftelovens § 83, stk. 2, nr. 1.

Den foreslåede ophevelse vil medføre, at det ikke længere vil være muligt at undtage krav fra prækclusion med den begrundelse, at kravet er fremsat skriftligt efter dødsfaldet og er kommet frem til boet. Et krav mod afdøde vil således prækluderes, hvis det ikke er anmeldt rettidigt til skifteretten på domstolens skifteportal, jf. den foreslåede § 10 a, stk. 1, 1. og 3. pkt.

Hvis en bruger er undtaget fra at anvende skifteportalen, jf. den foreslåede § 10 a, stk. 5, eller skifteretten eller retspræsidenten har besluttet, at anmeldelse ikke skal ske på skifteportalen, jf. de foreslåede bestemmelser i § 10 a, stk. 6-8 (lovforslagets § 4, nr. 8), vil der ikke ske prækclusion, såfremt kravet anmeldes rettidigt til skifteretten på de måder, der er besluttet af skifteretten eller retspræsidenten. Endelig kan situationen være omfattet af undtagelsesbestemmelserne i § 83, stk. 2, hvor der efter omstændighederne ikke vil ske prækclusion.

Til nr. 12

Det fremgår af dødsboskiftelovens § 83, stk. 1, 1. pkt., at anmeldes en fordring ikke rettidigt, jf. dødsboskiftelovens § 81, stk. 3, nr. 2, bortfalder retten til dækning i boet (prækclusion). Efter § 81, stk. 3, nr. 2, indrykkes ved proklama en bekendtgørelse i Statstidende, som skal indeholde opfordring til enhver,

der har en fordring eller andet krav mod afdøde, til at anmelde kravet inden 8 uger efter bekendtgørelsen, jf. § 10 a, stk. 1.

En række krav er undtaget fra præklusion, jf. § 83, stk. 2. Det gælder bl.a. krav sikret ved pant eller på anden tilsvarende måde, jf. bestemmelsens nr. 3, 1. pkt.

Det foreslås, at der i dødsboskiftelovens § 83, stk. 2, nr. 3, 1. pkt., der bliver nr. 2, 1. pkt., indsættes efter »tilsvarende måde«: », herunder lån sikret ved pant efter ejendomsskattelovens kapitel 8«.

Den foreslåede ændring af § 83, stk. 2, nr. 3, 1. pkt., har til formål at præcisere bestemmelsens indhold, så det tydeligt fremgår, at også lån, der er ydet efter ejendomsskattelovens kapitel 8, er omfattet af bestemmelsen.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 11 og bemærkningerne hertil.

Til nr. 13

Adgang til anke og kære af skifterettens afgørelser er reguleret i dødsbo-skiftelovens § 105. Det fremgår af § 105, stk. 1, at reglerne i retsplejeloven om anke og kære finder tilsvarende anvendelse på skifterettens afgørelser, jf. dog stk. 2 og 3. Det fremgår af bestemmelsens stk. 2, at skifterettens afgørelser efter § 2, stk. 5, § 7, stk. 3, § 12, stk. 1, § 55, stk. 1, 2. pkt., og § 81, stk. 6, ikke kan indbringes for højere ret, og at tilsvarende gælder for afgørelser i medfør af § 80, stk. 1, efter udløbet af fristen i § 80, stk. 3. Af § 105, stk. 3, 1. pkt., fremgår det, at afslag på anmodning om fritagelse for anvendelse af domstolens skifteportal, jf. § 10 a, stk. 5, ikke uden Procesbevillingsnævnets tilladelse kan indbringes for højere ret.

Det foreslås i § 105, stk. 2, at ændre »Skifterettens afgørelser« til »Afgørelser« og efter »§ 7, stk. 3,« at indsætte »§ 10 a, stk. 5, 2. pkt., og stk. 6-8,«.

Den foreslåede ændring af bestemmelsen vil indebære, at bestemmelsens anvendelsesområde udvides, således at kredsen af afgørelser, som ikke kan indbringes for højere ret, bliver større. Der vil dermed heller ikke være adgang til at kære skifterettens beslutninger efter § 10 a, stk. 5, 2. pkt., om, hvordan anmeldelse mv., jf. stk. 1, 3. pkt., stk. 2, 2. pkt., og stk. 4 samt § 8, stk. 2, skal ske, eller skifterettens eller retspræsidentens beslutninger efter § 10 a, stk. 6-8, om, at anmeldelse af krav og tilgodehavender m.v. samt oplysning om besiddelse af afdødes aktiver ikke skal ske på domstolens skifteportal.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 4, nr. 14, og bemærkningerne hertil.

Forslaget om at ændre ordlyden fra »Skifterettens afgørelser« til »Afgørelser« skal ses som en konsekvens af, at beslutning efter den foreslåede § 10 a, stk. 7, træffes af retspræsidenten for den pågældende skifteret, og vil ikke i øvrigt medføre nogen ændring af gældende ret.

Til nr. 14

Det fremgår af dødsboskiftelovens § 105, stk. 3, 1. pkt., at afslag på anmodning om fritagelse for anvendelse af domstolens skifteportal, jf. § 10 a, stk. 5, ikke uden Procesbevillingsnævnets tilladelse kan indbringes for højere ret. Procesbevillingsnævnet kan ifølge bestemmelsens 2. pkt. meddele tilladelse til kære, hvis beslutningen angår spørgsmål af væsentlig betydning for sagens forløb eller af afgørende betydning for den, der ansøger om kærretilladelse, og der i øvrigt er anledning til at lade afgørelsen prøve af en højere ret.

Det fremgår af lovens § 10 a, stk. 5, at hvis skifteretten vurderer, at der foreligger særlige forhold, som gør, at en kreditor, kontaktperson mv. ikke må forventes at kunne anvende domstolens skifteportal, beslutter skifteretten, at den pågældende fritages for at anvende portalen. Med lovforslagets § 4, nr. 7,

er det foreslået, at ordlyden i denne bestemmelse ændres fra »fritages for« til »undtages fra«, og at der indsættes et nyt 2. pkt., hvorefter skifteretten, hvis den træffer en beslutning efter 1. pkt. om, at skifteportalen ikke skal anvendes, samtidig beslutter, hvordan anmeldelse mv., jf. stk. 1, 3. pkt., stk. 2, 2. pkt., og stk. 4 samt § 8, stk. 2, skal ske.

Det foreslås i § 105, stk. 3, 1. pkt., at ændre »Afslag på anmodning om fritagelse for anvendelse af domstolens skifteportal, jf. § 10 a, stk. 5« til: »Beslutninger efter § 10 a, stk. 5, 1. pkt.«.

Den foreslåede ændring vil ikke medføre nogen ændring af gældende ret men vil medføre, at bestemmelsen bliver sprogligt moderniseret og kommer til at svare til den tilsvarende foreslåede regel i selskabslovens § 229 a, stk. 8, 1. pkt. (lovforslagets § 1, nr. 2), og retsplejelovens § 148 a, stk. 7, der bliver stk. 8, som foreslås ændret (lovforslagets § 6, nr. 17). Beslutninger efter § 10 a, stk. 5, 2. pkt., om, hvordan anmeldelse mv., jf. stk. 1, 3. pkt., stk. 2, 2. pkt., og stk. 4 samt § 8, stk. 2, skal ske, vil ikke kunne kæres.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 4, nr. 13, og bemærkningerne hertil.

Til § 5

Til nr. 1

Det fremgår af værgemålslovens § 13, stk. 1, at Familieretshuset eller retten træffer afgørelse om værgemål efter §§ 5-10. Af § 18, stk. 1, fremgår, at Familieretshuset eller retten sørger for sagens oplysning.

Det fremgår af § 18, stk. 4, at Familieretshuset eller retten kan afkræve personer, der har kendskab til den pågældende, de oplysninger, som anses for nødvendige for behandling af sagen.

For en nærmere beskrivelse af gældende ret henvises til pkt. 2.3.1.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Det foreslås, at der i § 18, stk. 4, efter »personer« indsættes: »eller myndigheder«.

Den foreslåede ændring af § 18, stk. 4, vil medføre, at det vil fremgå direkte af bestemmelsen, at bestemmelsen tillige omfatter indhentelse af oplysninger fra andre myndigheder.

Den foreslåede bestemmelse vil således skabe en udtrykkelig hjemmel til, at Familieretshuset kan indhente de nødvendige oplysninger fra andre myndigheder, herunder nødvendige økonomiske oplysninger fra Skattestyrelsen til brug for Familieretshusets behandling af sager efter bl.a. værgemålslovens §§ 5-10.

Til nr. 2

Værgemålslovens § 18 indeholder regler om oplysning af sagen og indhentelse af oplysninger til behandling af sager om værgemål. For en nærmere beskrivelse af gældende ret og for en beskrivelse af sagsgangen i dag, henvises til pkt. 2.3.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Det foreslås at indsætte § 18, stk. 6, hvorefter Familieretshuset eller retten til brug for behandlingen af sager om iværksættelse, ændring og ophævelse af værgemål har ret til terminaladgang hos told- og skatteforvaltningen, herunder i indkomstregistret, med henblik på at indhente de økonomiske oplysninger om en part, der er nødvendige for sagernes behandling.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at Familieretshuset får terminaladgang til de relevante indkomst- og formueoplysninger hos told- og skatteforvaltningen, herunder i Skattestyrelsens systemer. Det vil indebære, at Familieretshuset kan indhente oplysninger til brug for behandlingen af sager om iværk-

sættelse, ændring og ophævelse af værgemål elektronisk i stedet for ved at sende en anmodning til Skattestyrelsen, der skal ekspederes manuelt.

Terminaladgangen vil alene kunne anvendes til at indhente økonomiske oplysninger, der er nødvendige for den relevante sagsbehandling. De økonomiske oplysninger, Familieretshuset via terminaladgangen vil få adgang til, omfatter de oplysninger om bl.a. indkomst, aktiver og passiver, der fremgår af Skattestyrelsens systemer.

Til nr. 3

Det fremgår af værgemålslovens § 28, 1. pkt., at Familieretshuset og forvaltningsafdelingerne, jf. § 35, stk. 1, fører tilsyn med værgerne. Det fremgår af § 28, 2. pkt., at justitsministeren fastsætter regler herom. Bemyndigelsen er udnyttet ved bekendtgørelse nr. 1444 af 13. december 2013 om værgemål.

For en nærmere beskrivelse af gældende ret og for en beskrivelse af sagsgangen i forbindelse med indhentelse af oplysninger henvises til pkt. 2.3.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Det foreslås at indsætte et § 28, *stk. 2*, hvorefter Familieretshuset til brug for førelse af tilsyn med værgerne efter værgemålsloven har ret til terminaladgang hos told- og skatteforvaltningen, herunder i indkomstregistret, med henblik på at indhente de økonomiske oplysninger om den, der er under værgemål, der er nødvendige for sagens behandling.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at Familieretshuset får terminaladgang til de relevante indkomst- og formueoplysninger i Skattestyrelsens systemer. Det vil indebære, at Familieretshuset kan indhente oplysninger til brug for behandlingen af sager om tilsyn med værger elektronisk i stedet for ved at sende en anmodning til Skattestyrelsen, der skal ekspederes manuelt.

Til nr. 4

Det fremgår af værgemålslovens § 32, at værgerne kan få nødvendige udlæg dækket og i den udstrækning, det er rimeligt, tillægges vederlag for sit arbejde. Det fremgår videre, at beløbene, der fastsættes af Familieretshuset, betales af den, der er under værgemål, eller, hvis denne ikke har midler, af Familieretshuset.

For en nærmere beskrivelse af gældende ret henvises til pkt. 2.3.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Det foreslås at indsætte et nyt § 32, *stk. 4*, hvorefter justitsministeren efter forhandling med skatteministeren kan fastsætte regler om, at Familieretshuset til brug for fastsættelse af vederlag efter værgemålslovens § 32 har ret til terminaladgang hos told- og skatteforvaltningen, herunder i indkomstregistret, til de økonomiske oplysninger om den, der er under værgemål, der er nødvendige for sagens behandling.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at justitsministeren vil kunne fastsætte regler om etablering af terminaladgang til de relevante indkomst- og formueoplysninger til brug for behandlingen af sager om værgers vederlag. Det forventes, at bemyndigelsen vil blive udnyttet ved en ændring af bekendtgørelse nr. 1075 af 11. december 2003 om behandling af værgemåls- og værgesager samt om faste værger og værgens vederlag m.v. (sagsbehandlingsbekendtgørelsen), hvori der vil blive fastsat regler om etablering af terminaladgang til de relevante indkomst- og formueoplysninger i Skattestyrelsens systemer. Disse oplysninger vil blive anvendt i forbindelse med Familieretshusets behandling af sager om vederlag til faste værger.

Til § 6

Til nr. 1

Det fremgår af § 9, stk. 12, at ud over det antal dommere, der er nævnt i stk. 2-11, udnævnes yderligere 25 dommere ved byretterne. For at give mulighed for, at dommere kan overgå til ansættelse på deltid, jf. § 51 a, kan der udnævnes yderligere op til 8 dommere. Det fremgår endvidere, at der højst kan udnævnes yderligere 6 dommere ved Københavns Byret, yderligere 5 dommere ved hver af de retter, der er nævnt i stk. 3-5, yderligere 4 dommere ved hver af de retter, der er nævnt i stk. 6-10, og yderligere 1 dommer ved retten på Bornholm. Ved ledighed i en dommerstilling ved en ret, hvor der er udnævnt en eller flere yderligere dommere, bestemmer Domstolsstyrelsen, ved hvilken ret stillingen skal placeres.

Det foreslås i § 9, stk. 12, 1. pkt., at ændre »25« til: »37«.

Det foreslåede vil medføre, at antallet af dommere, der yderligere vil kunne udnævnes ved byretterne, hæves fra 25 til 37 dommere.

Det foreslåede vil endvidere medføre, at Domstolsstyrelsen vil få mulighed for at placere de enkelte dommere ved de enkelte retter ud fra en vurdering af, hvilke retter der er særligt udfordret af lange sagsbehandlingstider og gamle sagsbunker. Placeringen af de nye puljedommere forventes at ske i løbet af 2024.

Det bemærkes, at det foreslåede ikke vil ændre på de regler, der i øvrigt gælder for puljedommere.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.4.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 2

Det fremgår af retsplejelovens § 19, stk. 3, 1. pkt., at rettens præsident ved byretterne og Sø- og Handelsretten kan meddele andre personer bemyndigelse til at træffe afgørelser efter § 350, stk. 2, og § 477 d, stk. 2, og at udføre foged-, skifte- og notarialforretninger samt faderskabssager, hvis der ikke skal træffes afgørelser i tvistigheder, og at beslutte, at en part, skønsmand m.v. er undtaget fra kravet om anvendelse af domstolens sagsportal, jf. § 148 a, stk. 4.

Det foreslås at ændre 1. pkt. i retsplejelovens § 19, stk. 3, således at »part, skønsmand m.v.« ændres til: »bruger«.

Den foreslåede ændring vil ikke medføre en ændring af gældende ret. Der er således tale om, at bestemmelsen vil blive sprogligt moderniseret, og at begrebsanvendelsen kommer til at svare til det, der foreslås tilsvarende i selskabslovens § 229 a (lovforslagets § 1, nr. 2) og dødsboskiftelovens § 10 a.

Ved »bruger« forstås således de fysiske eller juridiske personer, der er en del af sagen, f.eks. parter eller skøns mænd.

Til nr. 3

Det fremgår af retsplejelovens § 135, at enhver advokat kan have en eller to autoriserede fuldmægtige, der skal have bestået dansk juridisk bachelor- og kandidateksamen, jf. dog § 135 a, stk. 1.

Det fremgår af retsplejelovens § 135 a, stk. 1, 1. pkt., at justitsministeren for personer, der i en af EU's medlemsstater eller i et land, hvormed Fællesskabet har indgået aftale, har bestået en juridisk kandidateksamen, kan fastsætte en prøvetid som betingelse for ansøgerens autorisation som advokatfuldmægtig med henblik på at sikre, at ansøgeren har det fornødne kendskab til dansk procesret samt behersker det danske sprog på et sådant niveau, at ansøgeren kan gennemføre en hovedforhandling på forsvarlig vis. Det samme gælder for personer, der i en af EU's medlemsstater eller i et land, hvormed

Fællesskabet har indgået aftale, har bestået en juridisk bacheloreksamen og i Danmark har bestået en juridisk kandidateksamen, jf. bestemmelsens 2. pkt.

Det foreslås at indsætte et 3. *pkt.* i retsplejelovens § 135 a, *stk. 1*, hvorefter bestemmelsens 1. og 2. pkt. finder tilsvarende anvendelse for personer, der har bestået en juridisk bachelor- eller kandidateksamen i Det Forenede Kongerige efter den 31. januar 2020, når uddannelsen er påbegyndt senest denne dato.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at justitsministeren vil kunne fastsætte en prøvetid som betingelse for autorisation som advokatfuldmægtig for personer, der har bestået en juridisk bachelor- eller kandidateksamen i Det Forenede Kongerige efter den 31. januar 2020, når uddannelsen blev påbegyndt senest denne dato.

Bestemmelsen vil tage sigte på personer, der har bestået en juridisk bachelor- eller kandidateksamen i Det Forenede Kongerige efter den 31. januar 2020, når uddannelsen er påbegyndt senest denne dato. Det vil også omfatte personer, der har bestået en juridisk bacheloreksamen og er påbegyndt en juridisk kandidateksamen i Det Forenede Kongerige senest den 31. januar 2020, når den juridiske kandidateksamen er bestået efter denne dato. Personer, der har påbegyndt og bestået en juridisk bachelor- eller kandidateksamen senest den 31. januar 2020, vil således fortsat være omfattet af retsplejelovens § 135 a, *stk. 1*, 1. og 2. pkt.

Bestemmelsen vil medføre, at den omfattede personkreds, som har bestået en juridisk bachelor- eller kandidateksamen i Det Forenede Kongerige efter den 31. januar 2020, når uddannelsen er påbegyndt senest denne dato, vil skulle behandles efter de samme regler som personer, der er omfattet af retsplejelovens § 135 a, *stk. 1*, 1. og 2. pkt., dvs. personer, der i et andet EU- eller EØS-land eller Schweiz har bestået en juridisk kandidateksamen, samt personer, der i et andet EU- eller EØS-land eller Schweiz har bestået en juridisk bacheloreksamen og efterfølgende har bestået en juridisk kandidateksamen i Danmark.

Til nr. 4

Efter retsplejelovens § 143 a, *stk. 1*, nr. 1, kan Advokatrådet i forbindelse med udøvelsen af sit tilsyn med advokater indhente og modtage oplysninger om specifikke advokater fra domstolene om en advokats anmodning om salær i en sag, hvor den pågældende er beskikket af retten.

Efter gældende ret kan Advokatrådet ikke i forbindelse med udøvelsen af sit tilsyn med advokater indhente og modtage oplysninger om specifikke advokater fra domstolene om en advokats adfærd i forbindelse med behandlingen af en sag for retten.

For en nærmere beskrivelse af gældende ret henvises til pkt. 2.4.3.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Det foreslås, at i § 143 a, *stk. 1*, nr. 1, indsættes efter »hvor den pågældende er beskikket af retten,«: »eller om en advokats adfærd i forbindelse med behandling af en sag for retten,«.

Det foreslåede vil medføre, at Advokatrådet fremover også i forbindelse med udøvelsen af sit tilsyn med advokater vil kunne indhente og modtage oplysninger om specifikke advokater fra domstolene om en advokats adfærd i forbindelse med behandlingen af en sag for retten.

Det vil kunne være relevant for Advokatrådet at indhente oplysningerne fra retten i tilfælde, hvor rådet f.eks. via en whistleblowerhenvendelse eller via pressen har fået oplysninger om en advokat, som er relevante for tilsynet, men hvor yderligere oplysninger fra retten er nødvendige for at få et fyldestgørende grundlag at føre tilsyn på.

Det vil være en forudsætning, at Advokatrådets anmodning om oplysninger er begrundet f.eks. ved at

angive, hvad rådet konkret bygger anmodningen på, og anmodningen vil så vidt muligt skulle specificere, hvilken sag der er tale om. Det vil ikke være muligt for rådet at sende en liste over navne til en ret uden nærmere begrundelse for, hvorfor oplysningerne er relevante for rådets tilsyn.

Anmodningen vil kunne vedrøre advokatens adfærd i retten, hvilket f.eks. kan udgøre utilbørlige ytringer mod rettens personale, vidner eller andre aktører. Desuden vil anmodninger om oplysninger kunne vedrøre en advokats dispositioner i forbindelse med retssager, hvilket f.eks. kan angå tilfælde, hvor det er åbenbart, at en advokat groft og åbenlyst handler i strid med sin klients interesser, eller hvor en advokat udebliver fra retsmøder uden at give retten besked herom eller giver tilsagn om at kunne møde i retten uden at have mulighed for det.

Til nr. 5

Det fremgår af retsplejelovens § 143 a, stk. 1, at Advokatrådet i forbindelse med udøvelsen af sit tilsyn med advokater kan indhente og modtage oplysninger om specifikke advokater fra

- 1) domstolene om en advokats anmodning om salær i en sag, hvor den pågældende er beskikket af retten,
- 2) politiet om en aktuel strafferetlig efterforskning mod en sigtet advokat, når den pågældende er eller har været sigtet i sagen, medmindre den pågældende advokat ikke er underrettet om efterforskningen,
- 3) anklagemyndigheden om en verserende eller afsluttet straffesag mod en advokat, når den pågældende er eller har været sigtet i sagen, medmindre den pågældende advokat ikke er underrettet om efterforskningen, og
- 4) skattemyndighederne om specificerede skatteoplysninger vedrørende en advokat og oplysninger om ansøgninger om omkostningsgodtgørelse til bistand fra en advokat.

Det foreslås, at retsplejelovens § 143 a, stk. 1, nr. 3, ændres således, at »og« udgår.

Der er tale om en konsekvensrettelse som følge af lovforslagets § 6, nr. 7.

Til nr. 6

Det fremgår af retsplejelovens § 143 a, stk. 1, at Advokatrådet i forbindelse med udøvelsen af sit tilsyn med advokater kan indhente og modtage oplysninger om specifikke advokater fra

- 1) domstolene om en advokats anmodning om salær i en sag, hvor den pågældende er beskikket af retten,
- 2) politiet om en aktuel strafferetlig efterforskning mod en sigtet advokat, når den pågældende er eller har været sigtet i sagen, medmindre den pågældende advokat ikke er underrettet om efterforskningen,
- 3) anklagemyndigheden om en verserende eller afsluttet straffesag mod en advokat, når den pågældende er eller har været sigtet i sagen, medmindre den pågældende advokat ikke er underrettet om efterforskningen, og
- 4) skattemyndighederne om specificerede skatteoplysninger vedrørende en advokat og oplysninger om ansøgninger om omkostningsgodtgørelse til bistand fra en advokat.

Det foreslås i retsplejelovens § 143 a, stk. 1, nr. 4, at ændre »bistand fra en advokat.« til: »bistand fra en advokat, og«.

Der er tale om en konsekvensrettelse som følge af lovforslagets § 6, nr. 7.

Til nr. 7

Efter de gældende regler i retsplejelovens § 143 a, stk. 1, nr. 1-4, kan Advokatrådet ikke indhente og

modtage oplysninger fra Direktoratet for Kriminalforsorgen om en advokats adfærd under udøvelse af hvervet som advokat i en af kriminalforsorgens institutioner.

Det foreslås at indsætte et nyt § 143 a, stk. 1, nr. 5, hvorefter Advokatrådet kan indhente og modtage oplysninger fra Direktoratet for Kriminalforsorgen om en advokats adfærd under den pågældendes udøvelse af hvervet som advokat i en af kriminalforsorgens institutioner.

Den foreslåede bestemmelse vil finde anvendelse på Advokatrådets anmodning om oplysninger i situationer, hvor oplysningerne kan have betydning for, om en advokat har handlet i strid med god advokatskik, men hvor der ikke er tale om en forseelse, som har medført, at Direktoratet for Kriminalforsorgen har foretaget en politianmeldelse af en advokat, og som følge heraf har haft pligt til at underrette Advokatrådet herom, jf. retsplejelovens § 143 a, stk. 3, nr. 2.

Det vil kunne være relevant for Advokatrådet at indhente oplysningerne fra Direktoratet for Kriminalforsorgen i tilfælde, hvor rådet f.eks. via en whistleblowerhenvendelse eller via pressen har fået oplysninger om en advokat, som er relevante for tilsynet, men hvor yderligere oplysninger fra Direktoratet for Kriminalforsorgen er nødvendige for at få et fyldestgørende grundlag at føre tilsyn på.

Det vil være en forudsætning, at Advokatrådets anmodning om oplysninger er begrundet f.eks. ved at angive, hvad rådet konkret bygger anmodningen på, og anmodningen vil skulle specificere, hvilken advokat anmodningen vedrører. Det vil ikke være muligt for rådet at sende en liste over navne til Direktoratet for Kriminalforsorgen uden nærmere begrundelse for, hvorfor oplysningerne er relevante for rådets tilsyn.

Bestemmelsen vil finde anvendelse på oplysninger om advokatens adfærd i kriminalforsorgens institutioner, og kun hvor det er som led i udøvelsen af advokatens hverv som advokat. F.eks. vil bestemmelsen som udgangspunkt ikke finde anvendelse i forbindelse med f.eks. et privat besøg hos et fængslet familie-medlem. Hovedområdet for bestemmelsen vil således være advokatens besøg hos klienter og potentielle klienter i institutionerne. Oplysninger, der vil blive anmodet om, vil f.eks. kunne vedrøre såkaldt klientfiskeri eller gavesituationer omfattet af retsplejelovens § 126, stk. 6.

Til nr. 8

Det fremgår af retsplejelovens § 143 a, stk. 2, at følgende offentlige myndigheder kan videregive bestemte oplysninger til Advokatrådet, hvis myndigheden vurderer, at oplysningerne er relevante for rådets tilsyn med advokater:

- 1) Politiet om en strafferetlig efterforskning mod en advokat.
- 2) Anklagemyndigheden om en verserende eller afsluttet straffesag mod en advokat.
- 3) Skattemyndighederne om en advokats skattesag og om oplysninger om ansøgninger om omkostningsgodtgørelse til bistand fra en advokat.
- 4) Advokatnævnet.

For en nærmere beskrivelse af gældende ret henvises til pkt. 2.4.3.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Det foreslås at i § 143 a, stk. 2, ændres »Følgende offentlige myndigheder« til: »Offentlige myndigheder«, »advokater:« ændres til: »advokater.«, og § 143 a, stk. 2, nr. 1-4, ophæves.

De foreslåede ændringer vil medføre bl.a., at alle offentlige myndigheder vil kunne videregive bestemte oplysninger til Advokatrådet, hvis myndigheden vurderer, at oplysningerne er relevante for rådets tilsyn med advokater. Dette er således en udvidelse af offentlige myndigheders adgang til af egen drift at

udveksle oplysninger med Advokatrådet, herunder en udvidelse af, hvilke oplysninger der vil kunne udveksles.

Udtrykket ”offentlige myndigheder” i bestemmelsen vil skulle forstås som domstolene og forvaltningsmyndigheder omfattet af forvaltningsloven og lov om offentlighed i forvaltningen, jf. forvaltningslovens § 1 og offentlighedslovens §§ 2-3.

Forvaltningsmyndigheder, der efter den foreslåede bestemmelse videregiver oplysninger til Advokatrådet, vil skulle iagttage de forvaltningsretlige regler og principper om saglighed og proportionalitet. Derudover vil alle offentlige myndigheder skulle overholde de almindelige databeskyttelsesretlige regler for behandling af personoplysninger. Ved vurderingen af, hvorvidt oplysninger kan videregives til Advokatrådet, skal således indgå bl.a. de almindelige databeskyttelsesretlige regler for behandling af personoplysninger, herunder bl.a. at personoplysningerne skal være tilstrækkelige, relevante og begrænset til, hvad der er nødvendigt i forhold til de formål, hvortil de behandles, jf. databeskyttelsesforordningens artikel 5, stk. 1, litra c (dataminimering), og at videregivelsen af personoplysninger skal være nødvendig ifølge betingelserne for behandling af almindelige personoplysninger i databeskyttelsesforordningens artikel 6, stk. 1. Det forudsættes, at det er de offentlige myndigheder, der vil foretage vurderingen af, om udveksling af en oplysning er i overensstemmelse med disse regler.

Ved vurderingen af, om en oplysning om en advokat er relevant for rådets tilsyn, vil der skulle lægges vægt på, om oplysningerne har relevans i forhold til advokatens udførelse af sit hverv og overholdelse af advokatens pligter, herunder hvor forholdet giver grund til at befrygte, at advokaten ikke fremover vil overholde de pligter, der følger af stillingen.

Som følge af den foreslåede udvidelse af retsplejelovens § 143 a, stk. 2, vil den foreslåede ophævelse af retsplejelovens § 143 a, stk. 2, nr. 1-4, ikke have betydning for de i bestemmelserne nævnte myndigheders mulighed for at kunne videregive oplysninger til Advokatrådet.

Der er ikke tilsigtet nogen ændring i forhold til, hvornår politiet vil kunne videregive oplysninger om en strafferetlig efterforskning mod en advokat, anklagemyndigheden vil kunne videregive oplysninger om en verserende eller afsluttet straffesag mod en advokat, skattemyndighederne vil kunne videregive oplysninger om en advokats skattesag og om oplysninger om ansøgninger om omkostningsgodtgørelse til bistand fra en advokat, eller hvornår Advokatnævnet vil kunne videregive oplysninger til Advokatrådet. For disse myndigheder vil det fortsat være de nævnte typer af oplysninger, der normalt vil være relevante at videregive til Advokatrådet.

Det bemærkes dog, at myndighederne – på nær Advokatnævnet – som følge af udvidelsen fremover også vil kunne videregive andre relevante oplysninger til Advokatrådet.

Anklagemyndigheden vil eksempelvis fremover kunne videregive oplysninger til Advokatrådet om en advokats adfærd i forbindelse med behandling af en straffesag.

Som eksempler på øvrige myndigheder, der fremover vil kunne videregive relevante oplysninger til Advokatrådet, kan nævnes domstolene. Det vil f.eks. kunne være relevant for domstolene at videregive oplysninger om en advokats adfærd i forbindelse med behandlingen af en sag for retten. Sådanne oplysninger vil f.eks. kunne dreje sig om utilbørlige ytringer mod rettens personale, vidner eller andre aktører. Desuden vil retten kunne videregive oplysninger om en advokats dispositioner i forbindelse med retssager, hvilket f.eks. vil kunne være relevant i tilfælde, hvor det er åbenbart, at en advokat groft og åbenlyst handler i strid med sin klients interesser, eller hvor en advokat udebliver fra retsmøder uden at give retten besked herom eller giver tilsagn om at kunne møde i retten uden at have mulighed for det.

Derudover vil øvrige myndigheder kunne videregive oplysninger til Advokatrådet, herunder i tilfælde hvor den offentlige myndighed ikke har retlig interesse i sagen, hvorfor Advokatnævnet kan afvise at behandle en klage fra myndigheden i medfør af retsplejelovens § 147 b, stk. 3. Det vil for eksempel kunne dreje sig om en kommune, som bliver opmærksom på en advokats adfærd, eller hvor det er åbenbart, at en advokat groft og åbenlyst tilsidesætter sin klients interesser i sager for Børn- og Ungeudvalget. Det kan endvidere være Familieretshuset eller Flygtningenævnet, som bliver opmærksom på en advokats adfærd, eller hvor det er åbenbart at en advokat groft og åbenlyst tilsidesætter sin klients interesser under behandlingen af en sag for henholdsvis Familieretshuset eller Flygtningenævnet.

Der vil dog også kunne være tilfælde, hvor oplysningerne kan være relevante for Advokatrådets tilsyn med advokater, uanset at den offentlige myndighed har retlig interesse i en konkret klage for Advokatnævnet. Det vil f.eks. kunne være tilfældet, hvor en offentlig myndighed vurderer, at der er et mønster i eventuelle tilsidesættelser af god advokatskik, eller hvis en offentlig myndighed har mistanke om, at andre offentlige myndigheder mv. bliver udsat for tilsvarende tilsidesættelser af god advokatskik.

Til nr. 9

Retsplejelovens § 143 a, stk. 3, nr. 1-4, forpligter de offentlige myndigheder, der er nævnt i bestemmelserne, til at videregive bestemte oplysninger til Advokatrådet om en advokat, som myndigheden er kommet i besiddelse af som led i løsningen af sine opgaver.

Anklagemyndigheden er således i medfør af retsplejelovens § 143 a, stk. 3, nr. 3, forpligtet til at videregive bestemte oplysninger til Advokatrådet om en advokat, som anklagemyndigheden er kommet i besiddelse af som led i løsningen af sine opgaver, når der rejses tiltale mod en advokat med påstand om hel eller delvis frakendelse af retten til at drive advokatvirksomhed, jf. § 138.

Det foreslås at i § 143 a, stk. 3, nr. 3, indsættes efter »Anklagemyndigheden, når der rejses tiltale«: »og når der afsiges dom i en straffesag«, og efter »mod en advokat med påstand om hel eller delvis frakendelse af retten til at drive advokatvirksomhed, jf. § 138« indsættes: », eller en straffesag med tilknytning til den pågældendes udøvelse af hvervet som advokat«.

De foreslåede ændringer vil medføre bl.a., at anklagemyndigheden vil være forpligtet til at videregive oplysninger til Advokatrådet, når der afsiges dom i sager, hvor der er nedlagt påstand om hel eller delvis frakendelse af retten til at drive advokatvirksomhed efter retsplejelovens § 138. I sager, hvor en advokat enten helt eller delvist er blevet frakendt retten til at drive advokatvirksomhed efter retsplejelovens § 138, vil anklagemyndigheden skulle videregive relevante oplysninger til Advokatrådet om hændelsesforløbet, der ligger til grund for påstanden om hel eller delvis frakendelse af retten til at drive advokatvirksomhed, oplysninger om domsresultatet, oplysninger om, hvorvidt dommen er endelig samt øvrige oplysninger, som anklagemyndigheden skønner af relevans for Advokatrådets tilsyn med advokater. I sager, hvor en advokat er blevet frifundet for en påstand om hel eller delvis frakendelse af retten til at drive advokatvirksomhed, vil anklagemyndigheden skulle videregive oplysninger til Advokatrådet om domsresultatet og om, hvorvidt dommen er endelig.

De foreslåede ændringer vil endvidere medføre, at anklagemyndigheden vil være forpligtet til at videregive oplysninger til Advokatrådet, når anklagemyndigheden – uden at der nedlægges påstand om hel eller delvis frakendelse af retten til at drive advokatvirksomhed – rejser tiltale, eller der afsiges dom i en straffesag mod en advokat for forhold, som har tilknytning til den pågældendes udøvelse af hvervet som advokat.

Det vil være en forudsætning, at anklagemyndigheden er klar over, at den tiltalte er advokat, og den

foreslåede pligt til at videregive oplysninger til Advokatrådet vil således ikke medføre en selvstændig pligt for anklagemyndigheden til at undersøge, om en tiltalt person er advokat.

Som eksempler på sager, som vil være omfattet af pligten til at videregive oplysninger til Advokatrådet, er sager om underslæb på klientkontoen, bedrageri mod klienter, stillingsmisbrug, uretmæssig kontakt med varetægtsfængslede og lignende.

I sager, hvor en advokat er blevet dømt, vil anklagemyndigheden skulle videregive relevante oplysninger til Advokatrådet om hændelsesforløbet, som ligger til grund for forholdet, der har tilknytning til den pågældendes udøvelse af hvervet som advokat, oplysninger om domsresultatet, oplysninger om, hvorvidt dommen er endelig samt øvrige oplysninger, som anklagemyndigheden skønner af relevans for Advokatrådets tilsyn med advokater. I sager, hvor en advokat er blevet frifundet for et forhold, som har tilknytning til den pågældendes udøvelse af hvervet som advokat, vil anklagemyndigheden skulle videregive oplysninger til Advokatrådet om domsresultatet, samt oplysninger om, hvorvidt dommen er endelig.

Til nr. 10

Det fremgår af retsplejelovens § 143 b, stk. 1, 1. pkt., at forvaltningslovens § 27 om tavshedspligt finder anvendelse for Advokatrådets medlemmer, Advokatsamfundets ansatte og kredsbestyrelsens medlemmer, for så vidt angår oplysninger, som de får kendskab til gennem tilsynsvirksomheden.

Endvidere fremgår det af retsplejelovens § 143 b, stk. 1, 2. pkt., at det samme gælder for personer, der udfører serviceopgaver for de organisationer, der er nævnt i 1. pkt.

Det følger af bemærkningerne til bestemmelsen i retsplejelovens § 143 b, stk. 1, 1. pkt., at Advokatsamfundets ansatte og kredsbestyrelsernes medlemmer er omfattet af bestemmelsen, idet Advokatrådet udfører tilsynet, mens Advokatsamfundets ansatte og kredsbestyrelserne yder bistand til tilsynsvirksomheden, jf. Folketingstidende 2018-19 (1. samling), A, L 18 som fremsat, side 40.

Endvidere følger det af bemærkningerne til bestemmelsen i retsplejelovens § 143 b, stk. 1, 2. pkt., at formålet med bestemmelsen er, at personer, der arbejder med rengøring, vagttjeneste, reparation og vedligeholdelse af elektronisk materiel, herunder IT-udstyr, og kantinedrift for Advokatrådet mv., er omfattet af tavshedspligten, jf. Folketingstidende 2018-19 (1. samling), A, L 18 som fremsat, side 40.

For en nærmere beskrivelse af gældende ret henvises i til pkt. 2.4.4.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Medlemmer af Advokatrådets udvalg, som ikke også er medlemmer af Advokatrådet eller kredsbestyrelserne eller er ansat i Advokatsamfundet, er efter gældende ret ikke omfattet af retsplejelovens § 143 b, stk. 1-3.

Det foreslås at ændre retsplejelovens § 143 b, stk. 1, 1. pkt., således, at »Forvaltningslovens § 27 om tavshedspligt finder anvendelse for« ændres til: »Straffelovens § 152 og §§ 152 c- 152 f finder tilsvarende anvendelse for«, og »medlemmer af Advokatrådets udvalg« indsættes efter »Advokatrådets udvalg«.

Den foreslåede ændring vil medføre, at tavshedspligten fremover tillige vil gælde for medlemmer af Advokatrådets udvalg, der ikke også er medlemmer af Advokatrådet. Tavshedspligten vil også gælde efter udløbet af udvalgsmedlemmets udpegningsperiode, jf. henvisningen til straffelovens § 152, stk. 1.

Med indsættelsen af ”medlemmer af Advokatrådets udvalg” i bestemmelsen vil medlemmer af Advokatrådets udvalg blive sidestillet med Advokatrådets medlemmer, Advokatsamfundets ansatte og medlem-

mer af kredsbestyrelserne i relation til tavshedspligt for så vidt angår oplysninger, som de får kendskab til gennem deres tilsynsvirksomhed.

Den foreslåede ændring vil endvidere indebære, at bestemmelsen sprogligt justeres således, at den kommer til at svare til lignende tavshedspligtsbestemmelser. Straffelovens §§ 152 og 152 c-152 f gælder for personer, som virker eller har virket i offentlig tjeneste eller hverv. Forvaltningslovens § 27 vil fortsat regulere, hvilken type oplysninger der er fortrolige, mens straffelovens bestemmelser regulerer sanktionsspørgsmålet for uberettiget videregivelse eller udnyttelse af fortrolige oplysninger. For så vidt angår Advokatrådets medlemmer, Advokatsamfundets ansatte og kredsbestyrelsernes medlemmer samt de personer, der er nævnt i § 143 b, stk. 1, 2. pkt., vil der således være tale om en videreførelse af gældende ret.

Den foreslåede sproglige justering vil ikke indebære materielle ændringer i indholdet af bestemmelsen.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.4.4.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 11

Det fremgår af retsplejelovens § 143 b, stk. 1, 3. pkt., at det anførte i bestemmelsens 1. og 2. pkt. også gælder efter ansættelses- eller kontraktforholdets ophør eller efter udløbet af en valgperiode eller udpegningsperiode.

Endvidere fremgår det af retsplejelovens § 143 b, stk. 1, 4. pkt., at straffelovens §§ 152 og 152 c-152 f i den forbindelse finder tilsvarende anvendelse på de personer, der er omtalt i 1. og 2. pkt.

Det foreslås, at retsplejelovens § 143 b, stk. 1, 3. og 4. pkt., ophæves.

Den foreslåede ændring skyldes, at det anførte i retsplejelovens § 143 b, stk. 1, 3. pkt., allerede følger af straffelovens § 152, stk. 1, hvorefter den, "som virker eller har virket" i offentlig tjeneste eller hverv, og som uberettiget videregiver eller udnytter fortrolige oplysninger, hvortil den pågældende i den forbindelse har fået kendskab, straffes med bøde eller fængsel indtil 6 måneder. Den foreslåede ændring skyldes endvidere, at retsplejelovens § 143 b, stk. 1, 4. pkt., vil være indeholdt i den foreslåede sproglige justering af retsplejelovens § 143 b, stk. 1, 1. pkt.

Der er med den foreslåede ændring ikke tilsigtet materielle ændringer af indholdet af gældende ret. Tavshedspligten vil således fortsat gælde efter udløbet af en valg- eller udpegningsperiode.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.4.4.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 12

Det følger af retsplejelovens § 143 b, stk. 2, at fortrolige oplysninger, som Advokatrådets medlemmer, Advokatsamfundets ansatte eller kredsbestyrelsens medlemmer modtager i henhold til kapitel 15 (dvs. §§ 143-145 a), kun må anvendes i forbindelse med tilsynshvervet.

Endvidere fremgår det af retsplejelovens § 143 b, stk. 3, at Advokatrådets medlemmer, Advokatsamfundets ansatte og kredsbestyrelsens medlemmer udelukkende kan videregive oplysninger til Advokatnævnet til varetagelsen af dets opgaver efter denne lov og til relevante offentlige myndigheder, herunder anklagemyndigheden, politiet og justitsministeren, til varetagelse af deres opgaver efter deres lovgivning.

Det foreslås at indsætte »medlemmer af Advokatrådets udvalg,« efter »Advokatrådets medlemmer,« i retsplejelovens § 143 b, stk. 2 og 3.

Det foreslåede skal ses i sammenhæng med den foreslåede ændring af retsplejelovens § 143 b, stk. 1 (lovforslagets § 6, nr. 10).

Den foreslåede ændring af retsplejelovens § 143 b, stk. 2, vil medføre, at fortrolige oplysninger, som medlemmer af Advokatrådets udvalg, der ikke også er medlemmer af Advokatrådet eller kredsbestyrelserne eller er ansat i Advokatsamfundet, modtager i henhold til retsplejelovens kapitel 15, kun må anvendes i forbindelse med tilsynshvervet. Oplysningerne er givet til medlemmer af Advokatrådets udvalg med henblik på at indgå i deres tilsyn, og medlemmerne af udvalgene skal således ikke kunne anvende oplysningerne på anden vis.

Den foreslåede ændring af retsplejelovens § 143 b, stk. 3, vil medføre, at Advokatrådets udvalg fremover vil kunne videregive oplysninger til Advokatnævnet til varetagelsen af dets opgaver efter retsplejeloven og til relevante offentlige myndigheder, herunder anklagemyndigheden, politiet og justitsministeren til varetagelse af deres opgaver efter deres lovgivning. Det vil således efter det foreslåede være berettiget for Advokatrådets udvalg at videregive oplysninger til Advokatnævnet, hvis Advokatrådets udvalg i forbindelse med udøvelsen af tilsynet bliver bekendt med oplysninger, der kan medføre en disciplinærsag ved Advokatnævnet. Det betyder, at Advokatrådets udvalg vil kunne videregive disse oplysninger til Advokatnævnet til brug for nævnets behandling af sagen. Tilsvarende vil Advokatrådets udvalg i medfør af bestemmelsen være berettiget til at videregive oplysninger til relevante offentlige myndigheder, herunder anklagemyndigheden, politiet og justitsministeren, til varetagelse af deres opgaver efter deres lovgivning.

Det beror på en konkret vurdering, om en videregivelse af oplysninger fra Advokatrådets udvalg til en offentlig myndighed vil være berettiget. I den forbindelse vil Advokatrådets udvalg skulle iagttage de databeskyttelsesretlige regler, herunder databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven.

Til nr. 13

Det fremgår af retsplejelovens § 148 a, stk. 1, 1. pkt., at borgerlige retssager, sager om forbud eller påbud i en borgerlig sag og sager om optagelse af bevis om borgerlige krav anlægges og behandles ved anvendelse af en digital sagsportal, som domstolene stiller til rådighed. Af 2. pkt. fremgår det, at enhver skriftlig henvendelse om sagen skal ske på domstolenes sagsportal, jf. dog stk. 3-6.

Det fremgår af retsplejelovens § 148 a, stk. 3, at sager i medfør af udlændingeloven, betalingspåkrav, fogedsager og sager, der behandles af Tingslysningsretten, ikke skal behandles på domstolenes sagsportal.

Efter retsplejelovens § 148 a, stk. 4, kan en part, skønsmand m.v. fritages af retten fra at anvende domstolenes sagsportal, hvis retten vurderer, at der foreligger særlige forhold, som gør, at pågældende ikke må forventes at kunne anvende domstolenes sagsportal.

Det fremgår af retsplejelovens § 148 a, stk. 5, at retten, når der foreligger særlige forhold, kan beslutte, at en sag ikke skal anlægges og behandles eller et processkrift eller et andet dokument ikke skal fremsendes ved anvendelse af domstolenes sagsportal.

Efter retsplejelovens § 148 a, stk. 6, kan vedkommende retspræsident beslutte, at rettens sager eller en del heraf i en nærmere afgrænset periode ikke skal behandles på domstolenes sagsportal, når der foreligger særlige forhold.

Det foreslås i § 148 a, stk. 1, 2. pkt., at ændre »henvendelse« til: »meddelelse«.

Den foreslåede ændring vil ikke medføre en ændring af gældende ret. Der er således tale om, at bestemmelsen vil blive sprogligt moderniseret, og at den herefter vil svare til den tilsvarende foreslåede regel i selskabslovens § 229 a, stk. 1 (lovforslagets § 1, nr. 2).

Det foreslås desuden i § 148 a, stk. 1, 2. pkt., at ændre »dog stk. 3-6« til: »dog stk. 3-7 og 12«.

Den foreslåede ændring vil medføre, at anlæggelse og behandling af retssager tillige ikke vil skulle ske på sagsportalen, hvis retten har truffet afgørelse efter den foreslåede bestemmelse i retsplejelovens § 148 a, stk. 7 (lovforslagets § 6, nr. 16). Derudover vil den foreslåede ændring medføre, at anlæggelse og behandling af retssager tillige ikke vil skulle ske på sagsportalen, hvis situationen er omfattet af de generelle regler, Domstolsstyrelsen forventes at fastsætte i medfør af den foreslåede § 148 a, stk. 12 (lovforslagets § 6, nr. 19). Det forventes, at Domstolsstyrelsen udnytter bemyndigelsen til at fastsætte regler om, at sagsportalen ikke skal anvendes, hvis brugeren den pågældende dag har en frist til at foretage en handling, hvis nedbruddet eller driftsforstyrrelsen fortsætter eller opstår uden for skifterettens åbningstid, og det fremgår af domstol.dk eller domstolenes portalsider, at der er identificeret et nedbrud eller en driftsforstyrrelse, som endnu ikke er løst.

Til nr. 14

Det følger af retsplejelovens § 148 a, stk. 3, 2. pkt., at betalingspåkrav og indsigelser, jf. retsplejelovens kapitel 44 a, ikke indleveres på domstolenes sagsportal, jf. dog stk. 8. Det følger af bestemmelsens stk. 8, at justitsministeren kan fastsætte regler om, at betalingspåkrav, kære af afgørelser, som træffes af Tinglysningsretten og fogedretten, og kære af afgørelser, som træffes af skifteretten i andre sager end dem, der efter dødsboskiftelovens § 98, ægtefælleskiftelovens § 2, stk. 4, og konkurslovens § 243 behandles efter den borgerlige retspleje, skal indleveres og behandles ved anvendelse af domstolenes sagsportal.

Det foreslås i § 148 a, stk. 3, 2. pkt., at ændre »dog stk. 8« til: »dog stk. 10«.

Forslaget er en konsekvensændring som følge af, at der i retsplejelovens § 148 a foreslås indsat to nye stykker, henholdsvis den foreslåede bestemmelse i § 148 a, stk. 7 (lovforslagets § 6, nr. 16) og den foreslåede bestemmelse i § 148 a, stk. 9 (lovforslagets § 6, nr. 18), som får betydning for nummereringen. Henvisningen i § 148 a, stk. 3, 2. pkt., foreslås derfor ændret.

Til nr. 15

Det fremgår af retsplejelovens § 148 a, stk. 4, at en part, skønsmand m.v. kan fritages af retten fra at anvende domstolenes sagsportal, hvis retten vurderer, at der foreligger særlige forhold, som gør, at pågældende ikke må forventes at kunne anvende domstolenes sagsportal.

Af retsplejelovens § 148 a, stk. 5, fremgår, at retten, når der foreligger særlige forhold, kan beslutte, at en sag ikke skal anlægges og behandles, eller et processkrift eller et andet dokument ikke skal fremsendes ved anvendelse af domstolenes sagsportal.

Det fremgår af retsplejelovens § 148 a, stk. 6, at vedkommende retspræsident kan beslutte, at rettens sager eller en del heraf i en nærmere afgrænset periode ikke skal behandles på domstolenes sagsportal, når der foreligger særlige forhold.

Følgende fremgår af bemærkningerne til retsplejelovens § 148 a, stk. 4, 5 og 6, jf. Folketingstidende 2015-2016, tillæg A, L 22 som fremsat, side 14-16:

»Forslaget til *stk. 4* regulerer, hvem der kan fritages fra digital behandling. Bestemmelsen har et indhold, der svarer til, hvad der er gennemført i lov nr. 622 af 12. juni 2013 om ændring af forskellige lovbestemmelser om ansøgninger, anmeldelser, anmodninger, meddelelser og erklæringer til offentlige myndigheder, lov nr. 552 af 2. juni 2014 om ændring af forskellige lovbestemmelser om ansøgninger, anmeldelser, meddelelser, anmodninger og erklæringer til offentlige myndigheder og lov nr. 742 af 1. juni

2015 om ændring af forskellige lovbestemmelser om ansøgninger, anmodninger, meddelelser og klager til offentlige myndigheder.

Domstolene skal yde hjælp til dem, som ikke kan eller har svært ved at bruge domstolenes sagsportal. Hjælpen kan gives både telefonisk, ved digital kommunikation og ved personlig henvendelse i retten. Borgeren skal i retten have adgang til sagen på en computer og skal have mulighed for at få hjælp til at udfylde de nødvendige oplysninger og til at indlæse sine bilag på sagen. I Højesteret opstilles ikke computer og scanner til brugerne, men Højesteret vil fortsat vejlede de pågældende om anvendelse af sagsportalen.

Det forventes, at alle professionelle repræsentanter og virksomheder vil være i stand til at anvende domstolenes sagsportal. Professionelle parter og aktører vil som udgangspunkt derfor ikke kunne fritages fra kravet om at anvende domstolenes sagsportal, medmindre de er hjemmehørende i udlandet, eller andre ganske særlige forhold gør sig gældende.

En part, som har en partsrepræsentant, der er i stand til at behandle sagen digitalt, vil derfor ikke som udgangspunkt kunne fritages fra kravet om at anvende domstolenes sagsportal.

Parter og andre, der er involveret i en retssag, som ikke ved rettens hjælp og vejledning vil kunne bringes i stand til at anvende domstolenes sagsportal, kan fritages fra pligten til at anvende sagsportalen. Det kan indgå i vurderingen af, om vedkommende kan fritages, om den pågældende kan lade sig repræsentere af nogen, som efter fuldmagt kan føre sagen for vedkommende. Det kan f.eks. være en professionel repræsentant eller et familiemedlem i henhold til reglerne herom i retsplejelovens § 260. Domstolene vejleder om muligheden for at lade sig repræsentere, men den pågældende kan ikke tilpligtes at lade sig repræsentere, ud over hvad retsplejelovens § 259, stk. 2, tilsiger.

Retten skal foretage en vurdering af, om den pågældende vil være i stand til at anvende sagsportalen. Denne vurdering vil som regel skulle ske ud fra dennes egen beskrivelse af sit funktionsniveau. Der vil være situationer, hvor afgørelsen om fritagelse fra at anvende domstolenes sagsportal på baggrund af vurderingen af vedkommende kan træffes uden at høre denne eller uden at modtage anmodning fra pågældende om fritagelse, navnlig hvor vedkommende tidligere har været fritaget.

Muligheden for at blive fritaget fra at anvende domstolenes sagsportal skal imødekomme borgere med særlige behov.

Fritagelse fra at anvende sagsportalen skal ske, hvis en part mv. ikke kan forventes at være i stand til at føre sin sag på sagsportalen. Der kan for eksempel være tale om borgere med særlige handicap, såvel kognitiv som fysisk funktionsnedsættelse og demens. Særlige behov kan også foreligge hos borgere, der mangler digitale kompetencer, visse socialt udsatte borgere, borgere med psykiske lidelser, hjemløse, borgere med sprogveskelsigheder mv.

Særlige forhold kan tillige foreligge, hvor den pågældende er afskåret fra adgang til en computer, eksempelvis på grund af fængsling eller institutionsanbringelse. Det vil derimod ikke være tilstrækkeligt, at vedkommende ikke har adgang til en computer på sin bopæl eller internetadgang. I sådanne tilfælde vil den pågældende normalt kunne få adgang til en computer i retten.

Er en borger i forvejen undtaget fra kravet om digital post fra det offentlige, vil dette være en omstændighed, som kan være med til at sandsynliggøre, at borgeren ikke kan anvende domstolenes sagsportal. Det vil imidlertid fortsat være en konkret vurdering, om borgeren kan føre sin sag på sagsportalen, og betingelserne for fritagelse fra digital post er ikke sammenfaldende med vurderingen af, om borgeren kan føre sin sag digitalt.

Det forhold, at en part optræder anstødeligt på domstolenes sagsportal, vil normalt ikke i sig selv kunne indebære, at parten fritages fra at anvende sagsportalen. Retten kan i stedet pålægge den pågældende at lade sagen føre ved en advokat efter retsplejelovens § 259, stk. 2. Denne bestemmelse blev ved lov nr. 737 af 25. juni 2014 om ændring af retsplejeloven og forskellige andre love udvidet til de situationer, hvor det ikke er muligt at behandle sagen på en hensigtsmæssig måde, uden at parten har advokatbistand. Dette kriterium vil også fremover være dækkende.

Brug af domstolenes sagsportal vil på nuværende tidspunkt forudsætte anvendelse af et personnummer og NemID. Forudsætningerne for at få udstedt NemID er, at borgeren er fyldt 15 år, at borgeren har et dansk personnummer, og at borgeren kan legitimere sig fyldestgørende. Hvis en borger ikke har mulighed for at få NemID, og vedkommende ikke kan eller bør lade sig repræsentere af en anden, bør vedkommende fritages fra at anvende sagsportalen. Hvis vedkommende derimod opfylder betingelserne for at få NemID, men bare aldrig har fået det, kan dette ikke i sig selv begrunde fritagelse. Retten skal i så fald vejlede borgeren om at anskaffe sig NemID.

En beslutning efter denne bestemmelse har som udgangspunkt retsvirkning for behandlingen af hele sagen, men beslutningen kan omgøres efter retsplejelovens § 222, når omstændighederne taler for det, eksempelvis hvis beslutningen om ikke at anvende sagsportalen skyldes en hindring, som senere forsvinder. Afgørelsen har som udgangspunkt også retsvirkning under en eventuel appel, men kan også omgøres af appelinstansen, hvis der er grundlag for det. Omgøres beslutningen under appel, vil denne beslutning kun vedrøre sagens behandling ved appelinstansen.

Omgør retten beslutningen, vil det indebære, at retten skal indlæse de pågældende dokumenter eller oplysninger, og at sagen herefter skal behandles på sagsportalen.

En afgørelse om, at en part, skønsmand mv. kan fritages eller ikke kan fritages fra at anvende domstolenes sagsportal, skal efter forslaget undergives samme kærebeegrænsning som afgørelser under hovedforhandlingens forberedelse efter retsplejelovens § 389 a, stk. 1.

Beslutningen om at fritage eller ikke fritage den pågældende fra at anvende domstolenes sagsportal kan således ikke uden Procesbevillingsnævnets tilladelse indbringes for højere ret, jf. de generelle kærebeegrænsninger, som blev indført ved lov nr. 737 af 25. juni 2014 om ændring af retsplejeloven og forskellige andre love, og som med de fornødne tilpasninger finder anvendelse på de nævnte afgørelser. Det forudsættes således, at der udover en vurdering af afgørelsens karakter (dvs. dens betydning for sagens forløb eller for ansøgeren) navnlig foretages en vurdering af selve afgørelsen, herunder af resultatet. Vurderingen af betydningen for sagens forløb indebærer også en vurdering af det forløb, en sag må forventes at få, såfremt sagen endnu ikke er indgivet eller anlagt.

Den foreslåede formulering af *stk. 5* indebærer, at retten efter anmodning fra en af sagens parter eller af egen drift kan beslutte, at en konkret sag ikke skal anlægges eller behandles på domstolenes sagsportal. Denne del af bestemmelsen forudsættes anvendt i ganske ekstraordinære situationer, navnlig hvor hensynet til statens sikkerhed, eller til personers liv eller helbred tilsiger det, eller hvor domstolenes sagsportal i øvrigt ikke er egnet til at håndtere en bestemt situation.

Forslaget indebærer endvidere, at retten undtagelsesvis kan bestemme, at et eller flere dokumenter ikke skal indlæses digitalt. Denne del af bestemmelsen forudsættes anvendt i de situationer, hvor domstolenes sagsportal ikke er egnet til at håndtere dokumenter af en bestemt type, f.eks. fordi de har et format, som ikke nemt lader sig overføre til sagsportalen. Denne del af bestemmelsen forudsættes endvidere anvendt, hvor arbejdet med at indscanne adskillige dokumenter, som ikke er tilgængelige i digital form, ikke står mål med gevinsten ved at kunne tilgå disse dokumenter digitalt, f.eks. i forbindelse med kære af sagsomkostningsafgørelser eller anmodninger om oprejsningsbevilling i sager, som ikke allerede

behandles på sagsportalen. Sådanne beslutninger forventes navnlig at vedrøre den overgangsperiode, hvor ikke alle sager er overført til domstolenes sagsportal.

Rettens beslutning om, at en sag ikke skal anlægges og behandles, eller et processkrift eller et andet dokument ikke skal fremsendes ved anvendelse af domstolenes sagsportal, har som udgangspunkt retsvirkning for hele sagens behandling ved domstolene, herunder også under en eventuel appel.

Beslutningen kan, når omstændighederne tilsiger det, omgøres efter retsplejelovens § 222. Hvis beslutningen omgøres under appel, vil denne beslutning kun vedrøre sagens behandling ved appelinstansen.

Hvis beslutningen omgøres, påhviler det den ret, som behandler sagen, at digitalisere sagen.

Den foreslåede bestemmelse i *stk. 6* giver retspræsidenten mulighed for at beslutte, at alle eller visse af embedets sager i en begrænset periode ikke skal behandles på domstolenes sagsportal. Bestemmelsen vedrører den situation, hvor embedets sager eller visse af disse som følge af helt særlige tekniske vanskeligheder, eksempelvis systemnedbrud, ikke kan behandles på domstolenes sagsportal.

Retspræsidentens beslutning har alene retsvirkning for den pågældende ret.

Når forhindringen for at behandle sagerne på sagsportalen ikke længere består, skal sagerne atter behandles på sagsportalen. Det påhviler da retten at digitalisere sagen.«

Det foreslås at nyaffatte § 148 a, *stk. 4*, hvorefter retten kan beslutte at undtage en bruger fra at anvende domstolenes sagsportal, hvis der foreligger særlige forhold, som gør, at vedkommende må forventes ikke at kunne anvende sagsportalen. Retten beslutter samtidig, hvordan en sag skal anlægges og behandles, eller hvordan meddelelser mv. skal gives.

Den foreslåede affattelse vil, bortset fra det der er omtalt nedenfor, ikke medføre en ændring af gældende ret. Der er hovedsagelig tale om, at bestemmelsen vil blive sprogligt moderniseret, og at den herefter vil svare til den foreslåede bestemmelse i selskabslovens § 229 a, *stk. 3* (lovforslagets § 1, nr. 2) og bestemmelsen i dødsboskiftelovens § 10 a, *stk. 5*, der foreslås nyaffattet (lovforslagets § 4, nr. 7).

Den foreslåede ændring af § 148 a, *stk. 4*, skal ses i sammenhæng med, at Digitaliseringsstyrelsen i lovgivningen vedrørende Digital Post henholdsvis digital selvbetjening sonderer mellem »fritagelse« som en generel og tidsubegrænset fritagelse fra at bruge Digital Post og »undtagelse« som en konkret undtagelse fra at bruge en digital selvbetjening i det enkelte tilfælde. Det har ikke med bestemmelsen i § 148 a, *stk. 4*, været hensigten, at en bruger skal kunne fritages generelt og tidsubegrænset fra at bruge sagsportalen, men at den pågældende kan anmode retten om at blive undtaget fra at bruge sagsportalen i hver enkelt sag. Der er således på dette punkt alene tale om en sproglig ændring, der ikke vil medføre nogen ændring af gældende ret.

Forslaget vil dog samtidig medføre den ændring af den nuværende retstilstand, at det udtrykkeligt kommer til at fremgå af loven, at retten, når den efter § 148 a, *stk. 4*, beslutter at undtage en bruger fra at anvende skifteportalen, samtidig skal beslutte, hvordan en sag skal anlægges og behandles, eller hvordan meddelelser mv. skal gives. Den bruger, der ikke skal anvende sagsportalen, vil herefter skulle anlægge og behandle sagen på den måde, der besluttet af retten.

Det foreslås at nyaffatte § 148 a, *stk. 5*, hvorefter retten kan beslutte, at en sag ikke skal anlægges og behandles, eller at et dokument eller en meddelelse ikke skal gives til retten ved anvendelse af domstolenes sagsportal, hvis navnlig hensynet til statens sikkerhed, personers liv eller helbred eller dokumenternes format eller omfang taler for det. Retten beslutter samtidig, hvordan sagen skal anlægges og behandles, eller hvordan meddelelser mv. skal gives.

Den foreslåede affattelse af § 148, stk. 5, vil, bortset fra det der er omtalt nedenfor, ikke medføre en ændring af gældende ret. Der er således hovedsagelig tale om, at bestemmelsen vil blive sprogligt moderniseret, og at den herefter vil svare til de foreslåede bestemmelser i selskabslovens § 229 a, stk. 4 (lovforslagets § 1, nr. 2) og dødsboskiftelovens § 10 a, stk. 6 (lovforslagets § 4, nr. 8). Foruden de nævnte eksempler i bemærkningerne til retsplejelovens § 148 a, stk. 5, vil bestemmelsen kunne anvendes, hvor en sagsportefølje er så omfattende, at den helt undtagelsesvis ikke teknisk vil kunne håndteres på sagsportalen.

Forslaget vil dog medføre den ændring af den nuværende retstilstand, at det udtrykkeligt kommer til at fremgå af loven, at retten, når den efter § 148 a, stk. 5, beslutter, at en sag ikke skal anlægges og behandles, eller at et dokument eller en meddelelse ikke skal gives ved anvendelse af domstolens sagsportal, samtidig skal beslutte, hvordan en sag skal anlægges og behandles, eller hvordan meddelelser mv. skal gives. Den bruger, der ikke skal anvende sagsportalen, vil herefter skulle anlægge og behandle sagen på den måde, der beslutes af retten.

Det foreslås at nyaffatte § 148 a, stk. 6, hvorefter vedkommende retspræsident i særlige situationer, herunder hvis brugerne ikke kan anvende domstolens sagsportal på grund af lokale tekniske nedbrud eller driftsforstyrrelser, kan beslutte, at alle eller visse af rettens sager i en nærmere afgrænset periode ikke skal behandles på domstolens sagsportal. Retspræsidenten beslutter samtidig, hvordan de omhandlede sager skal behandles.

Den foreslåede affattelse vil, bortset fra det der er omtalt nedenfor, ikke medføre en ændring af gældende ret. Der er således tale om, at bestemmelsen vil blive sprogligt moderniseret, og at den herefter vil svare til de foreslåede bestemmelser i selskabslovens § 229 a, stk. 5 (lovforslagets § 1, nr. 2) og dødsboskiftelovens § 10 a, stk. 7 (lovforslagets § 4, nr. 8).

Retspræsidenten vil således fortsat, som efter gældende ret, have mulighed for at beslutte, at sagsportalen ikke skal anvendes i særlige situationer, hvor kommunikation med retten eller behandling af rettens sager eller visse af disse ikke kan ske på sagsportalen, f.eks. på grund af lokale tekniske nedbrud eller driftsforstyrrelser, herunder større udfald på it-infrastrukturen, eller udefrakommende årsager. Bestemmelsen forudsættes anvendt sjældent og vil som udgangspunkt ikke omfatte nedbrud, der skyldes mindre fejl, f.eks. kabelbrud eller lokale strømsvigt, som opstår og løses inden for kortere tid, eller planlagte lokale strømafbrydelser. I sådanne tilfælde vil parten, skønsmanden mv. kunne afvente, at driftsforstyrrelsen eller nedbruddet ophører, og derefter anvende sagsportalen.

Retspræsidentens beslutning om, at alle eller visse af rettens sager ikke skal behandles på sagsportalen, vil alene gælde i en begrænset periode, indtil de tekniske problemer er løst, og således ikke den fortsatte behandling af de omhandlede sager.

Bestemmelsen skal ses i sammenhæng med de foreslåede bestemmelser i § 148 a, stk. 7 (lovforslagets § 6, nr. 16), og § 148 a, stk. 12 (lovforslagets § 6, nr. 19), hvorefter retten og Domstolsstyrelsen vil kunne henholdsvis beslutte og fastsætte generelle regler om, at sagsportalen ikke skal anvendes ved tekniske nedbrud eller driftsforstyrrelser.

Der henvises til lovforslagets § 6, nr. 16, og bemærkningerne hertil.

Forslaget vil endvidere medføre den ændring af den nuværende retstilstand, at det udtrykkeligt kommer til at fremgå af loven, at retspræsidenten, når vedkommende beslutter, at alle eller visse af rettens sager i en nærmere afgrænset periode ikke skal behandles på domstolens sagsportal, samtidig skal beslutte, hvordan de omhandlede sager skal behandles. Den bruger, der ikke skal anvende sagsportalen, vil herefter skulle anlægge og behandle sagen på den måde, der beslutes af retspræsidenten. Når hindringen for at

behandle sagerne på sagsportalen ikke længere består, skal sagerne atter behandles på sagsportalen. Retspræsidenten træffer beslutning om, hvornår dette er tilfældet.

Til nr. 16

Det fremgår af retsplejelovens § 148 a, stk. 1, 1. pkt., at borgerlige retssager, sager om forbud og påbud samt sager om optagelse af bevis vedrørende borgerlige krav skal anlægges og behandles på en digital sagsportal. Af 2. pkt. fremgår, at enhver skriftlig henvendelse om sagen skal ske på domstolens sagsportal, jf. dog stk. 3-6. Med lovforslagets § 6, nr. 13, er det foreslået, at ordlyden i 2. pkt. ændres fra »henvendelse« til »meddelelse«.

Det fremgår af bemærkningerne til forslag til lov nr. 1867 af 29. december 2015 om ændring af retsplejeloven, lov om Domstolsstyrelsen og lov om retsafgifter, jf. Folketingstidende 2015-16, tillæg A, L 22 som fremsat, side 5 ff., at formålet med bestemmelsen er at indføre hjemmel til at stille krav om, at retten og parterne i borgerlige retssager skal anvende et digitalt sagsbehandlingssystem (en sagsportal på internettet) ved anlæggelse og behandling af sagerne. Kravet om, at sagerne skal behandles på domstolens sagsportal, indebærer, at alle sagsskridt foregår på sagsportalen, herunder indlevering af stævning, svarskrift, anke, kære, anmodning om genoptagelse, ansøgning om oprejsningsbevilling og anmodning om ekstraordinær genoptagelse og anke, jf. retsplejelovens § 399, og andre anmodninger til retten. Parter med særlige behov samt parter, der ikke kan anvende de digitale selvbetjeningsløsninger, kan dog fritages for kravet om at anvende sagsportalen. Der kan også forekomme andre tilfælde, hvor sagsportalen ikke kan anvendes.

Den gældende retsplejelov indeholder i § 148 a, stk. 4, mulighed for at fritage fra at anvende domstolens sagsportal, hvis retten vurderer, at der foreligger særlige forhold, som gør, at en part, skønsmand m.v. ikke må forventes at kunne anvende sagsportalen. Ifølge bemærkningerne til § 148 a, stk. 4, jf. Folketingstidende 2015-2016, tillæg A, L 22 som fremsat, side 15, skal fritagelse fra at anvende sagsportalen ske, hvis en part mv. ikke kan forventes at være i stand til at føre sin sag på sagsportalen f.eks. på grund af særlige handicap, herunder såvel kognitiv som fysisk funktionsnedsættelse og demens. Det fremgår derudover af bemærkningerne, at særlige behov også kan foreligge hos borgere, der mangler digitale kompetencer, visse socialt udsatte borgere, borgere med psykiske lidelser, hjemløse, borgere med sprogsvækeligheder mv.

Den gældende retsplejelov indeholder to bestemmelser, der tager højde for situationer, hvor det kan blive nødvendigt for retten eller retspræsidenten at beslutte, at domstolens sagsportal undtagelsesvis ikke skal anvendes til at anlægge og behandle en sag eller fremsende et dokument mv.

Det fremgår af retsplejelovens § 148 a, stk. 5, at retten, når der foreligger særlige forhold, kan beslutte, at en sag ikke skal anlægges og behandles, eller at et processkrift eller et andet dokument ikke skal fremsendes, ved anvendelsen af domstolens sagsportal. Det fremgår af bemærkningerne til § 148 a, stk. 5, at bestemmelsen forudsættes anvendt i ganske ekstraordinære situationer, navnlig hvor hensynet til statens sikkerhed eller til personers liv eller helbred taler for det, eller hvor sagsportalen ikke er egnet til at håndtere en bestemt situation, jf. Folketingstidende 2015-2016, tillæg A, L 22 som fremsat, side 16. Det fremgår endvidere af bemærkningerne, at retten undtagelsesvis vil kunne bestemme, at et eller flere dokumenter ikke skal indlæses digitalt. Denne del af bestemmelsen forudsættes anvendt i de situationer, hvor domstolens sagsportal ikke er egnet til at håndtere dokumenter af en bestemt type, f.eks. fordi de har et format, som ikke nemt lader sig overføre til sagsportalen.

Det fremgår af retsplejelovens § 148 a, stk. 6, at vedkommende retspræsident, når der foreligger særlige forhold, kan beslutte, at rettens sager eller en del heraf i en nærmere afgrænset periode ikke skal behandles på domstolens sagsportal. Det fremgår af bemærkningerne til § 148 a, stk. 6, at bestemmelsen

vedrører den situation, at den enkelte rets sager eller visse af disse som følge af helt særlige tekniske vanskeligheder, eksempelvis systemnedbrud, ikke kan behandles på domstolenes sagsportal, jf. Folke-
tingstidende 2015-2016, tillæg A, L 22 som fremsat, side 16.

Det foreslås at indføre et nyt stykke i retsplejelovens § 148 a, der vedrører tekniske nedbrud eller driftsforstyrrelser.

Det foreslås således i § 148 a, stk. 7, at indføre en regel, hvorefter retten kan beslutte, hvordan en sag skal anlægges og behandles, eller hvordan et dokument eller en meddelelse skal gives til retten og sagens øvrige parter mv. uden at anvende domstolenes sagsportal, hvis tekniske nedbrud eller driftsforstyrrelser gør, at pågældende ikke kan anvende sagsportalen.

Den foreslåede bestemmelse vil indebære, at retten, hvis der opstår tekniske nedbrud eller driftsforstyrrelser, kan beslutte, at en sag skal anlægges og behandles, eller meddelelser mv. skal gives til retten og sagens øvrige parter på anden måde end ved anvendelse af sagsportalen, f.eks. ved at sende en e-mail til retten. Hvor en beslutning efter de gældende bestemmelser i retsplejelovens § 148 a, stk. 4 og 5, som udgangspunkt har retsvirkning for behandlingen af hele sagen, vil rettens beslutning efter den foreslåede bestemmelse vedrøre det konkrete sagsskridt og ikke have betydning for sagens behandling i øvrigt.

Bestemmelsen vil navnlig vedrøre den situation, hvor behandling af en sag eller kommunikation med retten ikke kan ske på sagsportalen på grund af tekniske problemer på domstolenes it-systemer eller problemer på offentlige og private infrastrukturløsninger, som domstolenes it-systemer er afhængige af, f.eks. MitID. Der kan f.eks. være tale om tilfælde, hvor en bruger ikke kan tilgå eller logge ind på sagsportalen, hvor log-in funktionen virker, men den pågældende ikke har adgang til sine sager, eller hvor det af andre årsager ikke er muligt at anlægge en ny sag eller give meddelelser mv. til retten via sagsportalen. Bestemmelsen vil også omfatte situationer, hvor vedkommende ikke kan anvende sagsportalen på grund af lokale it-nedbrud eller driftsforstyrrelser, medmindre retspræsidenten efter den foreslåede bestemmelse i § 148 a, stk. 6, der foreslås nyaffattet (lovforslaget § 6, nr. 15), har truffet en generel beslutning om, at sagsportalen ikke skal anvendes. Planlagte opdateringer af domstolenes it-systemer eller nedbrud, der skyldes mindre fejl, som opstår og løses inden for kortere tid, er som udgangspunkt ikke omfattet af bestemmelsen. Tekniske nedbrud eller driftsforstyrrelser på en parts egne it-løsninger eller situationer, hvor det er pågældendes egne forhold, der medfører, at den relevante handling ikke kan gennemføres via sagsportalen, vil ligeledes ikke være omfattet.

Bestemmelsen forudsættes navnlig anvendt, når en bruger på grund af nedbruddet eller driftsforstyrrelserne ikke kan overholde en frist fastsat i retsplejeloven eller andre love eller en frist meddelt af retten. Parten, skønsmanden mv. vil i den situation, uanset den foreslåede bestemmelse, dog efter omstændighederne i stedet kunne anmode retten om udsættelse af fristen efter de almindelige regler i retsplejeloven.

Træffer retten efter den foreslåede bestemmelse beslutning om, hvordan en sag skal anlægges og behandles, eller hvordan en meddelelse mv. skal gives til retten uden at anvende sagsportalen, vil retten samtidig skulle beslutte, hvordan meddelelsen mv. skal gives til sagens øvrige parter mv. Retten har således f.eks. mulighed for at pålægge den bruger, der ikke kan anvende sagsportalen, at give kopi af egne dokumenter og meddelelser til andre.

Når de tekniske problemer er løst, forudsættes det, at retten i relevant omfang vil indføre meddelelser mv., på sagsportalen eller træffer beslutning om, at parten, skønsmanden mv. inden en nærmere angiven frist skal sørge herfor.

Den foreslåede bestemmelse skal ses i sammenhæng med de foreslåede bestemmelser i retsplejelovens § 148 a, stk. 6 (lovforslaget § 6, nr. 15), og § 148 a, stk. 12 (lovforslagets § 6, nr. 19), hvorefter

retspræsidenten og Domstolsstyrelsen vil kunne henholdsvis beslutte og fastsætte generelle regler om, at sagsportalen ikke skal anvendes ved tekniske nedbrud eller driftsforstyrrelser. Retten vil efter den foreslåede bestemmelse i § 148 a, stk. 7, også i andre tilfælde end angivet i reglerne fastsat af Domstolsstyrelsen efter bemyndigelsesbestemmelsen i § 148 a, stk. 12 (lovforslagets § 6, nr. 19) kunne beslutte, hvordan en bruger skal anlægge en sag eller give meddelelser mv. til retten ved tekniske nedbrud eller driftsforstyrrelser, men vil ikke skulle træffe beslutning herom, hvis retspræsident har truffet en generel beslutning om, at sagsportalen ikke skal anvendes.

Hvis en bruger efter de regler, som Domstolsstyrelsen forventes at fastsætte efter bemyndigelsen i den foreslåede bestemmelse i § 148 a, stk. 12 (lovforslagets § 6, nr. 19), ikke skal anvende sagsportalen, vil brugeren ikke skulle anmode retten om at træffe afgørelse efter den foreslåede bestemmelse i § 148 a, stk. 7.

Til nr. 17

Det fremgår af retsplejelovens § 148 a, stk. 4, 1. pkt., at en part, skønsmand mv. kan fritages af retten fra at anvende domstolens sagsportal, hvis retten vurderer, at der foreligger særlige forhold, som gør, at pågældende ikke må forventes at kunne anvende domstolens sagsportal. Af 2. pkt. fremgår, at rettens beslutning om fritagelse fra at anvende domstolens sagsportal eller afslag herpå ikke uden Procesbevillingsnævnets tilladelse kan indbringes for højere ret.

Med lovforslaget § 6, nr. 17, foreslås det at flytte reglen i 2. pkt. til et nyt 1. pkt. i stk. 7, som med lovforslaget bliver stk. 8.

Efter retsplejelovens § 148 a, stk. 4, 3. pkt., kan Procesbevillingsnævnet meddele tilladelse til kære, hvis beslutningen angår spørgsmål af væsentlig betydning for sagens forløb eller af afgørende betydning for den, der ansøger om kæretilladelse, og der i øvrigt er anledning til at lade afgørelsen prøve af en højere ret. Af 4. pkt. fremgår, at ansøgning om kæretilladelse skal indgives til Procesbevillingsnævnet inden 2 uger efter, at beslutningen er truffet.

Det fremgår af retsplejelovens § 148 a, stk. 7, at beslutninger efter stk. 5 og 6 ikke kan indbringes for højere ret.

Det foreslås, at § 148 a, stk. 7, der med lovforslaget bliver stk. 8, affattes således, at rettens beslutninger efter stk. 4, 1. pkt., ikke uden Procesbevillingsnævnets tilladelse kan indbringes for højere ret. Procesbevillingsnævnet kan meddele tilladelse til kære, hvis beslutningen angår spørgsmål af væsentlig betydning for sagens forløb eller af afgørende betydning for den, der ansøger om kæretilladelse, og der i øvrigt er anledning til at lade afgørelsen prøve af en højere ret. Ansøgning om kæretilladelse skal indgives til Procesbevillingsnævnet inden 2 uger efter, at beslutningen i medfør af stk. 4, 1. pkt., er truffet.

Forslaget vil indebære, at reglen i retsplejelovens § 148 a, stk. 4, 2. pkt., om karebegrænsning flyttes til det nye stk. 7. Den foreslåede affattelse vil ikke medføre en ændring af gældende ret.

Der er hovedsagelig tale om, at reglerne om kære samles i én bestemmelse, og at reglerne bliver sprogligt moderniseret og kommer til at svare til den tilsvarende foreslåede regel i selskabslovens § 229 a, stk. 8, 1. pkt. (lovforslagets § 1, nr. 2).

Til nr. 18

Det følger af retsplejelovens § 148 a, stk. 7, at beslutninger efter stk. 5 og 6 ikke kan indbringes for højere ret.

Det foreslås som et nyt stk. 9 i § 148 a at indsætte en regel om, at beslutninger efter stk. 4, 2. pkt., og stk. 5-7 ikke kan indbringes for højere ret.

Forslaget indebærer, at reglen i retsplejelovens § 148 a, stk. 7, om kærebegrænsning flyttes til det nye stk. 9.

Den foreslåede ændring af bestemmelsen vil indebære, at bestemmelsens anvendelsesområde udvides, således at kredsen af afgørelser, som ikke kan indbringes for højere ret, bliver større. Der vil dermed heller ikke være adgang til at kære rettens beslutninger efter § 148 a, stk. 4, 2. pkt., og stk. 7, om, hvordan en sag skal anlægges og behandles, eller hvordan meddelelser mv. skal gives, uden at anvende sagsportalen.

Til nr. 19

Det fremgår af retsplejelovens § 148 a, stk. 9, at Domstolsstyrelsen kan fastsætte nærmere regler om anvendelse af domstolens sagsportal.

Det fremgår af bemærkningerne til § 148 a, stk. 9, at Domstolsstyrelsen bemyndiges til at fastsætte nærmere regler, som skal fastlægge sagsportalens anvendelse, herunder særligt i forhold til hvordan de oplysninger, som en part efter retsplejeloven skal indlevere, skal udfyldes på sagsportalen, og hvilke formater og standarder indleverede dokumenter og beviser kan have, jf. Folketingstidende 2015-2016, tillæg A, L 22 som fremsat, side 16. Det fremgår derudover af bemærkningerne, at Domstolsstyrelsen kan regulere, hvordan dokumenter og beviser, som ikke kan behandles på sagsportalen, skal indleveres og behandles. Bemyndigelsen er udnyttet ved bekendtgørelse nr. 1173 af 21. september 2016 om anvendelse af domstolens sagsportal i borgerlige retssager og sager om optagelse af bevis om borgerlige krav.

Det foreslås at indføre et nyt stykke i § 148 a, hvorefter Domstolsstyrelsen bemyndiges til at fastsætte regler om, at domstolens sagsportal ikke skal anvendes.

Det foreslås således i § 148 a, *stk. 12*, at Domstolsstyrelsen kan fastsætte regler om, hvordan en sag skal anlægges, eller hvordan en meddelelse eller et dokument skal gives til retten ved tekniske nedbrud eller driftsforstyrrelser på domstolens it-systemer, der gør, at domstolens sagsportal ikke kan anvendes.

Bemyndigelsesbestemmelsen vil give Domstolsstyrelsen hjemmel til at fastsætte generelle regler, der angiver, hvornår sagsportalen ikke skal anvendes i tilfælde af tekniske problemer på domstolens it-systemer eller problemer på offentlige og private infrastrukturløsninger, som domstolens it-systemer er afhængige af, f.eks. MitID.

Det forventes, at Domstolsstyrelsen udnytter bemyndigelsen til at fastsætte regler om, at sagsportalen ikke skal anvendes, hvis en bruger den pågældende dag har en frist til at foretage en handling, hvis nedbruddet eller driftsforstyrrelsen fortsætter eller opstår uden for rettens åbningstid, og det fremgår af domstol.dk eller domstolens portalsider, at der er identificeret et nedbrud eller en driftsforstyrrelse, som endnu ikke er løst.

Domstolsstyrelsen forventes endvidere at fastsætte generelle regler om, hvordan en bruger orienterer sig om sagsportalens aktuelle driftsstatus, herunder om der er opstået et nedbrud eller en driftsforstyrrelse på domstolens it-systemer eller tilknyttede it-systemer, der kan føre til, at sagsportalen ikke skal anvendes, og hvordan en stævning, et dokument eller en meddelelse i så fald teknisk skal gives til retten, f.eks. ved at sende en e-mail til retten.

Bestemmelsen tager alene sigte på at give Domstolsstyrelsen bemyndigelse til at fastsætte regler om, hvordan en stævning, et dokument eller en meddelelse teknisk gives til retten i tilfælde af it-nedbrud.

Den foreslåede bestemmelse skal ses i sammenhæng med de foreslåede bestemmelser i § 148 a, stk. 6 (lovforslagets § 6, nr. 15) og § 148 a, stk. 7 (lovforslagets § 6, nr. 16), hvorefter vedkommende retspræsident henholdsvis retten kan beslutte, at sagsportalen ikke skal anvendes ved tekniske nedbrud eller driftsforstyrrelser. Domstolsstyrelsen vil efter den foreslåede bemyndigelsesbestemmelse kunne fastsætte regler om, hvordan en sag teknisk skal anlægges, og hvordan et dokument eller en meddelelse teknisk skal gives til retten, ved tekniske nedbrud eller driftsforstyrrelser på domstolenes it-systemer eller tilknyttede it-systemer i visse nærmere afgrænsede tilfælde, mens retspræsidenterne vil kunne træffe en generel beslutning om, at sagsportalen ikke skal anvendes i særlige situationer, hvor sagsportalen ikke er tilgængelig for brugerne på grund af lokale it-nedbrud eller driftsforstyrrelser. Retten vil ved tekniske nedbrud eller driftsforstyrrelser også i andre tilfælde end angivet i reglerne fastsat af Domstolsstyrelsen kunne beslutte, hvordan en bruger skal anlægge en sag eller give meddelelser mv. til retten, men vil ikke skulle træffe beslutning herom, hvis retspræsident har truffet en generel beslutning om, at sagsportalen ikke skal anvendes.

Det forventes, at bemyndigelsen vil blive udnyttet i en ændring af bekendtgørelse nr. 1173 af 21. september 2016 om anvendelse af domstolenes sagsportal i borgerlige retssager og sager om optagelse af bevis om borgerlige krav.

Til nr. 20

Det fremgår af retsplejelovens § 148 a, stk. 4, at en bruger kan fritages af retten fra at anvende domstolenes sagsportal, hvis retten vurderer, at der foreligger særlige forhold, som gør, at pågældende ikke må forventes at kunne anvende domstolenes sagsportal. Med lovforslagets § 6, nr. 15, er det foreslået, at ordlyden i denne bestemmelse ændres, bl.a. således at »fritages« ændres til »undtage«.

Det foreslås i § 148 b, stk. 1, 1. pkt., § 148 b, stk. 2, 1. og 2. pkt., § 148 b, stk. 5, 1. pkt., at ændre »fritaget« til: »undtaget«.

Den foreslåede ændring vil ikke medføre nogen ændring af gældende ret men vil medføre, at ordlyden i § 148 b bringes i overensstemmelse med ordlyden i § 148 a, stk. 4, som foreslås ændret tilsvarende (lovforslagets § 6, nr. 15).

Der henvises til lovforslagets § 6, nr. 15, og bemærkningerne hertil.

Til nr. 21

Det fremgår af retsplejelovens § 260, stk. 2, at advokater er eneberettigede til at møde i retten som fuldmægtige for parterne, medmindre andet følger af bestemmelserne i stk. 3, 5, 6, 7, 9 og 10. Af stk. 3, nr. 4, fremgår det, at der dog kan mødes for en part i retten ved personer, der er ansat hos parten for et tidsrum, der ikke er kortere end 1 måned, og – når parten ikke selv er advokat – ikke med det særlige formål at møde i retten.

Det foreslås, at ordene »personer, der er« udgår af § 260, stk. 3, nr. 4.

Den foreslåede ændring vil ikke ændre gældende ret. Der er alene tale om en sproglig justering.

Til nr. 22

Retsplejelovens § 526, stk. 1 og 2, vedrører forskellige retsvirkninger af udlæg i løsøre, herunder prioritetsstillingen mellem flere udlæg.

Efter retsplejelovens § 526, stk. 3, finder stk. 1 og 2 ikke anvendelse ved udlæg i fast ejendom, registrerede skibe eller luftfartøjer samt fondsaktiver, jf. § 3, nr. 34, i lov om kapitalmarkeder.

Efter retsplejelovens § 526, stk. 4, 1. pkt., bortfalder udlæg i løsøre bortset fra registrerede skibe og luftfartøjer et år efter foretagelsen, medmindre udlægshaveren forinden har forlangt tvangsauktion afholdt eller har været hindret heri ved anke, kære eller tredjemands ret. Udlægget bortfalder i så fald 8 uger efter hindringens ophør, jf. 2. pkt. Det samme gælder efter 3. pkt. bl.a. udlæg i fondsaktiver, jf. § 3, nr. 34, i lov om kapitalmarkeder.

Definitionen af et fondsaktiv blev ved § 4, nr. 3, i lov nr. 2382 af 14. december 2021 rykket fra § 3, nr. 34, i lov om kapitalmarkeder til § 3, nr. 32, i lov om kapitalmarkeder.

Det foreslås derfor at ændre henvisningen til lov om kapitalmarkeder i retsplejelovens § 526, *stk. 3 og stk. 4, 3. pkt.*, så der henvises til § 3, nr. 32, i lov om kapitalmarkeder.

Der er tale om konsekvensændring, som ikke blev foretaget i forbindelse med lov nr. 2382 af 14. december 2021 om ændring af lov om finansiel virksomhed, lov om kapitalmarkeder, lov om investeringsforeninger m.v. og forskellige andre love.

Til nr. 23

Det følger af § 806, stk. 7, 1. pkt., i retsplejeloven, at politiet kan træffe afgørelser om pålæg om edition af oplysninger om transaktioner, konti, depoter, bokse el.lign. fra virksomheder eller personer, der er omfattet af § 1, stk. 1, nr. 1-13 eller 19-24, i lov om forebyggende foranstaltninger mod hvidvask af udbytte og finansiering af terrorisme (hvidvaskloven).

Det foreslås i § 806, *stk. 7, 1. pkt.*, at § 1, stk. 1, nr. 1-13 eller 19-24, ændres til: § 1, stk. 1, nr. 1-12 eller 18-26.

Forslaget indebærer, at advokater ikke længere vil fremgå af bestemmelsens ordlyd og give anledning til at tro, at politiet over for advokater kan træffe afgørelser om pålæg om edition af oplysninger om transaktioner, konti, depoter, bokse el.lign. Revisorer, ejendomsmæglere, øvrige rådgivere og tjenesteydere til virksomheder vil fortsat heller ikke være omfattet af bestemmelsen.

Denne ændring er en konsekvensændring som følge af ændringerne af hvidvasklovens § 1, stk. 1, i lov nr. 2382 af 14. december 2021 om ændring af lov om finansiel virksomhed, lov om kapitalmarkeder, lov om investeringsforeninger m.v. og forskellige andre love.

Forslaget indebærer desuden, at politiet vil kunne træffe afgørelser om pålæg om edition af oplysninger om transaktioner, konti, depoter, bokse el.lign. hos udbydere af veksling mellem en eller flere typer af virtuel valuta, udbydere af overførsel af virtuel valuta og udstedere af virtuel valuta.

Til § 7

Til nr. 1

Inkassolovens § 1, stk. 3, indeholder en opregning af, hvilke typer aktører og aktiviteter som loven ikke gælder for. Således følger det af bestemmelsen, at loven ikke gælder for inkassovirksomhed, der udøves af offentlige myndigheder, eller for auktionslederens inddrivelse af auktionskøbesummer m.v.

Det foreslås at tilføje inkassovirksomhed omfattet af lov om kreditservicevirksomheder og kreditkøbere til bestemmelsen.

Den foreslåede ændring af inkassolovens § 1, stk. 3 indebærer således, at udøvelse af kreditserviceaktiviteter undtages fra inkassolovens anvendelsesområde, når de er omfattet af lov om kreditservicevirksomhe-

der og kreditkøbere, som indfører særlige regler for inddrivelse af misligholdte kreditaftaler udstedt af kreditinstitutter.

De omfattede aktiviteter vil derfor fremover være underlagt lov om kreditservicevirksomheder og kreditkøbere, hvor Finanstilsynet har kompetence for så vidt angår autorisation, tilsyn, sanktionering mv. i stedet for Rigspolitiet, som alene er den kompetente myndighed for så vidt angår inkassoloven.

Dette udelukker dog ikke, at en virksomhed, der udøver kreditserviceaktiviteter, jf. lov om kreditservicevirksomheder og kreditkøbere, fortsat vil kunne være omfattet af inkassoloven for så vidt angår andre inkassoaktiviteter, som ikke er omfattet af lov om kreditservicevirksomheder og kreditkøbere.

Formålet med det foreslåede er at sikre, at lovforslaget ikke fører til unødvendig overlapning af krav om tilladelser og autorisationer og dermed øgede efterlevelsomkostninger for kreditservicevirksomheder.

Til § 8

Til nr. 1

Fodnoten til kreditaftalelovens titel angiver, at loven indeholder bestemmelser, der bl.a. gennemfører dele af forbrugerkreditdirektivet (Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2008/48/EF af 23. april 2008 om forbrugerkreditaftaler og om ophævelse af Rådets direktiv 87/102/EØF, EU-Tidende 2008, nr. L 133, side 66, som ændret ved Kommissionens direktiv 2011/90/EU af 14. november 2011 om ændring af del II i bilag I til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2008/48/EF for så vidt angår supplerende antagelser til brug ved beregningen af de årlige omkostninger i procent, EU-Tidende 2011, nr. L 296, side 35), dele af boligkreditdirektivet (Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/17/EU af 4. februar 2014 om forbrugerkreditaftaler i forbindelse med fast ejendom til beboelse og om ændring af direktiv 2008/48/EF og 2013/36/EU og forordning 2010/1093/EU, EU-Tidende 2014, nr. L 60, side 34) og benchmarkforordningen (Europa-Parlamentets og Rådets forordning 2016/1011/EU om indeks, der bruges som benchmarks i finansielle instrumenter og finansielle kontrakter eller med henblik på at måle investeringsfondes økonomiske resultater, og om ændring af direktiv 2008/48/EF og 2014/17/EU samt forordning 2014/596/EU, EU-Tidende 2016, nr. L 171, side 1).

Den foreslåede ændring vil indebære, at det tilføjes til *fodnoten*, at kreditaftaleloven også gennemfører dele af NPL-direktivet (direktiv 2021/2167/EU), forbrugerkreditdirektivet (direktiv 2008/48/EF) og boligkreditdirektivet (direktiv 2014/17/EU). Implementeringen af direktivets bestemmelser vil afspejles i loven med de foreslåede ændringer.

Til nr. 2

Efter reglerne i kreditaftalelovens kapitel 2 har kreditgivere i dag en række oplysningsforpligtelser over for forbrugere forud for, at der indgås en kreditaftale. Forpligtelserne omfatter bl.a. oplysninger om kredittypen, navn og adresse på kreditgiveren, kreditbeløbet, kredittens løbetid, debitorrenten, de årlige omkostninger i procent (ÅOP) m.v., jf. kreditaftalelovens §§ 7 a-8 c. Efter kreditaftalens indgåelse har kreditgiveren endvidere pligt til at underrette forbrugeren om visse ændringer, herunder ændringer af debitorrenten, jf. kreditaftalelovens §§ 9-10, ændringer af ÅOP, jf. kreditaftalelovens §§ 16-16 a, samt om eventuelle gebyrer til kreditformidlere, jf. kreditaftalelovens § 17.

Endvidere er der i § 6, stk. 4, i bekendtgørelsen om god skik for finansielle virksomheder, § 11, stk. 2, i bekendtgørelsen om god skik for boligkredit, samt § 53 b i lov om finansiell virksomhed fastsat regler om oplysningspligt, som vedrører ændringer i renter, bidrag og øvrige omkostninger.

Den foreslåede bestemmelse i kreditaftalelovens § 11 vil indebære, at kreditgiveren forud for ændring af vilkår og betingelser for en kreditaftale skal give forbrugeren en række oplysninger.

De foreslåede ændringer vil således udgøre et supplement til de allerede gældende oplysningsforpligtelser for kreditgiveren, idet der vil blive indført en generel oplysningspligt for kreditgivere over for forbrugere vedrørende ændringer af vilkår og betingelser i en allerede gældende kreditaftale, som har betydning for afviklingen heraf. De foreslåede ændringer vil alene angå oplysningsforpligtelser og således ikke adgangen til at ændre en kreditaftale.

Det foreslås i *nr. 1*, at kreditgiveren skal give forbrugeren en tydelig beskrivelse af ændringerne og, hvor det er relevant, om forbrugers samtykke er nødvendigt, eller om ændringerne er indført ved lov. Dette vil bl.a. indebære, at forbrugeren i god tid forud for ændringerne modtager en klar og udtømmende liste herover.

Det foreslås i *nr. 2*, at kreditgiveren skal give forbrugeren en tidsplan for ændringernes gennemførelse. Dermed vil forbrugeren få tid til at indrette sig på ændringerne og vil kunne tilrettelægge sin økonomi herefter.

De foreslåede *nr. 3-5* drejer sig om forbrugers mulighed for at klage. Således foreslås det i *nr. 3*, at kreditgiveren skal give forbrugeren oplysninger om de klagemuligheder, som er til rådighed for forbrugeren vedrørende ændringerne. Det foreslås i *nr. 4*, at kreditgiveren skal oplyse forbrugeren om tidsfristen for at indgive en klage. Det foreslås i *nr. 5*, at kreditgiveren skal oplyse forbrugeren om navn og adresse på den myndighed, hvortil forbrugeren kan indgive en klage.

Den foreslåede bestemmelse vil implementere artikel 27, nr. 1, og artikel 28, nr. 1, i NPL-direktivet (direktiv 2021/2167/EU), som indsætter artikel 11 a i forbrugerkreditdirektivet (direktiv 2008/48/EF) og artikel 27 a i boligkreditdirektivet (direktiv 2014/17/EU).

Til nr. 3

Det følger af § 32 i bekendtgørelse nr. 944 af 21. juni 2022 om god skik for boligkredit, at en boligkreditgiver skal udvise rimelig tilbageholdenhed med at indlede en tvangsauktion. Bestemmelsen gennemfører artikel 28, stk. 1 i boligkreditdirektivet (direktiv 2014/17/EU). NPL-direktivet indfører – som noget nyt – en lignende bestemmelse i forbrugerkreditdirektivet, som finder generel anvendelse ved fuldbyrdelsesskridt i tilfælde af misligholdelse af en kreditaftale.

Det foreslås på den baggrund, at der indsættes en ny bestemmelse i kreditaftalelovens § 29 a, som indebærer at kreditgivere skal have passende politikker og procedurer, der sikrer, at der, hvor det er relevant, udvises rimelig tilbageholdenhed, inden der indledes en fyldestgørelsesprocedure.

Politikkerne og procedurerne vil bl.a. skulle tage hensyn til forbrugers forhold og sigter mod, at der – før der igangsættes en fyldestgørelsesprocedure – vil være overvejet, om forbrugers opfyldelse af kreditaftalen kan nås på anden vis, f.eks. ved en fuldstændig eller delvis refinansiering af en kreditaftale eller ændring af en kreditaftales eksisterende vilkår og betingelser m.v.

Baggrunden for bestemmelsen er at sikre, at kreditgivere – førend der indledes en fyldestgørelsesprocedure – i vidt omfang vil forsøge at iværksætte andre ordninger, der gør den enkelte forbruger i stand til at afdrage på sin gæld. De påkrævede politikker og procedurer vil således skulle tage stilling til iværksættelsen af inddrivelsesskridt, som har til formål at opnå fyldestgørelse gennem udenretlige procedurer, f.eks. oversendelse til inkasso, eller indenretligt gennem en tvangsfuldbyrdelsesproces, f.eks. udlæg og tvangsauktion.

I overensstemmelse med NPL-direktivets præambelbetragtning 56 bør kreditgivere, når de beslutter, hvilke kreditlempelser der skal træffes, tage hensyn til forbrugerens individuelle forhold, forbrugerens interesser og rettigheder og forbrugerens evne til at tilbagebetale kreditten, herunder navnlig hvis kreditaftalen er sikret ved pant i fast ejendom til beboelse, som er forbrugerens primære bopæl. Kreditlempelser bør kunne bestå af visse indrømmelser til forbrugeren, såsom hel eller delvis refinansiering af en kreditaftale eller en ændring af dens eksisterende vilkår og betingelser, herunder bl.a. en forlængelse af dens løbetid, en ændring af typen af kreditaftale, en udskydelse af betalingen af hele eller dele af afdraget i en periode, en ændring i rentesatsen, et tilbud om betalingsfrihed i en periode, delvis tilbagebetaling, valutaomregninger, delvis eftergivelse og gældskonsolidering.

Hvilke foranstaltninger, der i det konkrete tilfælde vil kunne træffes, må nødvendigvis afhænge af, at forbrugeren bidrager med relevante oplysninger om egne økonomiske forhold m.v., som er nødvendige for at vurdere, hvilke tiltag der kan være relevante.

Den foreslåede bestemmelse vil implementere artikel 27, nr. 2, og artikel 28, nr. 2, i NPL-direktivet (direktiv 2021/2167/EU), som indsætter artikel 16 a i forbrugerkreditdirektivet (direktiv 2008/48/EF) og ændrer artikel 28, stk. 1, i boligkreditdirektivet (direktiv 2012/17/EU).

Til § 9

Til nr. 1

Konkurslovens § 9 f regulerer gennemførelsen af en rekonstruktion under en forebyggende rekonstruktion.

Konkursloven § 13 g, der, jf. § 9 f, stk. 2, finder anvendelse under en forebyggende rekonstruktion, hvis der er nedlagt et fyldestgørelsesforbud efter konkurslovens § 9 b, fastsætter, at rekonstruktion i form af en virksomhedsoverdragelse under visse betingelser kan ske med rekonstruktørens tilladelse, inden der er vedtaget en rekonstruktionsplan.

Konkurslovens § 13 g fastsætter en ”fast track”-procedure for virksomhedsoverdragelse. Forud for indsættelsen af bestemmelsen i konkurslovens § 13 g måtte virksomhedsoverdragelse alene ske i overensstemmelse med et rekonstruktionsforslag, der er stadfæstet af skifteretten.

Det følger af konkurslovens § 13 g, stk. 6, der finder anvendelse under en forebyggende rekonstruktion, hvis der er nedlagt fyldestgørelsesforbud, jf. § 9 f, stk. 2, at reglerne om tvungent skyldnerskifte i konkurslovens § 14 c, stk. 2 og 3, finder tilsvarende anvendelse ved gennemførelse af en ”fast track”-virksomhedsoverdragelse efter § 13 g. Ved tvungent skyldnerskifte forstås, at rekonstruktionsboet kan overdrage en aftale til en køber/tredjemand, uden at der skal indhentes samtykke fra medkontrahtenten. Dette indebærer, at hvis der i forbindelse med en virksomhedsoverdragelse efter § 13 g overdrages en gensidigt bebyrdende aftale, der er videreført under den forebyggende rekonstruktionsbehandling efter konkurslovens § 12 o, til den nye virksomhedsejer, overgår skyldnerens rettigheder og forpligtelser efter aftalen til erhververen, medmindre andet følger af retsforholdets beskaffenhed. Hvis der er tale om en løbende ydelse, gælder dette dog ikke medkontrahtentens krav på vederlag for tiden inden den forebyggende rekonstruktions indledning, idet medkontrahtentens eventuelle krav på depositum skal opfyldes af erhververen. Arbejdsaftaler med ansatte er, jf. konkurslovens § 14 c, stk. 3, ikke omfattet af det tvungne skyldnerskifte, idet lov om lønmodtageres retsstilling regulerer sådanne aftaler.

Hvis virksomhedsoverdragelsen under en forebyggende rekonstruktion ikke sker som led i en ”fast track”-procedure, men derimod sker efter et vedtaget og stadfæstet rekonstruktionsforslag, jf. konkurslovens § 9 g, stk. 1, er der ikke hjemmel til at foretage et tvungent skyldnerskifte, idet det fremgår eksplicit

af konkurslovens § 9 g, stk. 1, at det alene er § 14 c, stk. 1, der finder anvendelse i sådanne tilfælde. Hvis virksomhedsoverdragelsen under en forebyggende rekonstruktion således sker som led i et vedtaget og stadfæstet rekonstruktionsforslag, vil skyldnerskifte vedrørende aftaler, der overdrages til køberen (dvs. tredjemand) som led i sådan virksomhedsoverdragelse, alene kunne ske, i det omfang skyldneren forud for den forebyggende rekonstruktion havde adgang hertil efter obligationsrettens regler. Retsstillingen efter konkurslovens § 9 g, stk. 1, svarer dermed til retsstillingen under konkurs, hvor et konkursbo heller ikke har en videregående adgang til skyldnerskifte end den, som skyldneren havde inden konkursen. Det følger af bemærkningerne til konkurslovens § 9 g, stk. 1, jf. Folketingstidende 2021-22, A, L 181 som fremsat, side 163, at det ville være for vidtgående, hvis der var adgang til tvungent skyldnerskifte som led i en virksomhedsoverdragelse under en forebyggende rekonstruktion, når det ikke vides, om skyldneren er insolvent eller kun har sandsynlighed herfor.

Som retsstillingen er i dag, har skyldneren under en forebyggende rekonstruktionsbehandling derfor en mere vidtgående adgang til at foretage tvungent skyldnerskifte ved en "fast track"-virksomhedsoverdragelse efter konkurslovens § 13 g, end hvor virksomhedsoverdragelsen under den forebyggende rekonstruktionsbehandling, jf. konkurslovens § 9 g, stk. 1, sker efter et vedtaget og stadfæstet rekonstruktionsforslag.

Det foreslås at ændre henvisningen i § 9 f, stk. 2, så henvisningen til § 13 g ændres til § 13 g, stk. 1-5.

Den foreslåede ændring af konkurslovens § 9 f, stk. 2, vil medføre, at reglerne om tvungent skyldnerskifte i konkurslovens § 14 c, stk. 2-3, ikke vil finde anvendelse i forbindelse med en "fast track"-virksomhedsoverdragelse, der efter konkurslovens § 13 g foretages under en forebyggende rekonstruktion. Når der herefter i medfør af konkurslovens § 9 f, stk. 2, foretages en virksomhedsoverdragelse under en forebyggende rekonstruktion efter bestemmelsen i konkurslovens § 13 g, vil skyldnerskifte vedrørende aftaler, der overdrages til køber/tredjemand som led i sådan virksomhedsoverdragelse, alene kunne ske, i det omfang skyldneren forud for den forebyggende rekonstruktion havde adgang hertil efter obligationsrettens regler.

Til nr. 2

Konkurslovens § 9 f regulerer gennemførelsen af en rekonstruktion under en forebyggende rekonstruktion.

Konkurslovens § 13 g, der finder anvendelse under en forebyggende rekonstruktion, hvis der er nedlagt et fyldestgørelsesforbud efter konkurslovens § 9 b, jf. § 9 f, stk. 2, fastsætter, at rekonstruktion i form af en virksomhedsoverdragelse under visse betingelser kan ske med rekonstruktørens tilladelse, inden der er vedtaget en rekonstruktionsplan.

Under en rekonstruktion, der behandles efter reglerne i konkurslovens afsnit IB, gælder adgangen til at foretage virksomhedsoverdragelse i medfør af "fast track"-proceduren efter konkurslovens § 13 g alene, indtil der er vedtaget en rekonstruktionsplan, jf. § 13 g, stk. 1. Rekonstruktionsplanen vil under rekonstruktionen blive vedtaget efter afstemning blandt fordringshaverne, jf. konkurslovens § 11 e, stk. 2, på det møde, der efter konkurslovens § 11 a, stk. 2, skal afholdes senest fire uger efter rekonstruktionsbehandlings indledning, idet rekonstruktøren dog kan anmode om at få udsat 4-ugersmødet, jf. konkurslovens § 11 e, stk. 5.

Under en forebyggende rekonstruktion, der behandles efter reglerne i konkurslovens afsnit IA, skal rekonstruktionsplanen ikke vedtages ved afstemning blandt fordringshaverne på det møde, der efter konkurslovens § 9 c, stk. 1, skal afholdes senest fire uger efter, at der under en forebyggende rekonstruktion er nedlagt fyldestgørelsesforbud. Den forebyggende rekonstruktion fortsætter således, selv om et flertal

blandt de fremmødte fordringshavere tilkendegiver, at de er imod planen, idet skifteretten dog skal bringe den forebyggende rekonstruktionsbehandling til ophør, jf. konkurslovens § 9 h, stk. 1, nr. 4, hvis behandlingen anses for udsigtsløs.

Da der under en forebyggende rekonstruktion – i modsætning til under en rekonstruktion, der behandles efter reglerne i konkurslovens afsnit IB – ikke skal vedtages en rekonstruktionsplan, kan det give anledning til tvivl, hvor længe en skyldner under en forebyggende rekonstruktion efter bestemmelsen i konkurslovens § 9 f, stk. 2, har adgang til at foretage en virksomhedsoverdragelse efter ”fast track”-proceduren i konkurslovens § 13 g, som henviser til, at virksomhedsoverdragelsen skal ske, inden der er vedtaget en rekonstruktionsplan.

Det foreslås derfor at indsætte et nyt § 9 f, stk. 2, 2. pkt., hvoraf følger, at konkurslovens § 13 g, stk. 1-5, finder anvendelse indtil afholdelsen af det i § 9 c, stk. 1, nævnte møde med fordringshaverne.

Den foreslåede bestemmelse vil indebære, at en virksomhedsoverdragelse efter konkurslovens § 13 g i relation til en forebyggende rekonstruktion vil skulle foretages senest inden afholdelsen af mødet med fordringshaverne efter konkurslovens § 9 c, stk. 1, der, jf. § 9 c, stk. 1, 2. pkt., skal afholdes senest 4 uger efter, at der er nedlagt fyldestgørelsesforbud.

Den foreslåede ændring er begrundet i, at den nugældende retstilstand ikke eksplicit regulerer, hvornår virksomhedsoverdragelsen efter konkurslovens § 13 g, jf. § 9 f, stk. 1, skal være sket i relation til en forebyggende rekonstruktionsbehandling. Det har ikke været hensigten, at en skyldner under en forebyggende rekonstruktionsbehandling, når der er truffet bestemmelse om fyldestgørelsesforbud, jf. § 9 c, stk. 1, skulle have en videre tidsmæssig adgang til at foretage virksomhedsoverdragelse efter ”fast track”-proceduren i konkurslovens § 13 g, end skyldneren ville have under en rekonstruktion efter konkurslovens afsnit IB, hvor adgangen til at foretage ”fast track”-virksomhedsoverdragelse ophører ved vedtagelsen af rekonstruktionsforslaget på 4-ugers mødet.

Til nr. 3

Konkurslovens § 10 a regulerer indholdet af en tvangsakkord under en rekonstruktionsbehandling, der behandles efter reglerne i konkurslovens afsnit IB. Bestemmelsen finder tillige anvendelse under en forebyggende rekonstruktion, jf. konkurslovens § 9 f, stk. 1.

Det følger af konkurslovens § 10 a, stk. 1, at en tvangsakkord kan gå ud på procentvis nedsættelse eller bortfald af fordringer mod skyldneren eller på betalingsudsættelse. Tvangsakkorden kan betinges af, at skyldnerens formue eller en del heraf fordeles mellem fordringshaverne.

En tvangsakkord omfatter ikke de fordringer, der er nævnt i konkurslovens § 10 a, stk. 2, som derfor skal dækkes fuldt ud, ligesom det kan bestemmes i akkorden, at småfordringer, jf. § 10 a, stk. 4, 2. pkt., ikke omfattes af akkorden, hvorefter sådanne fordringer ligeledes skal dækkes fuldt ud.

De fordringer, der er omfattet af konkurslovens § 10 a, stk. 3, vil blive omfattet af tvangsakkorden, idet skyldneren dog skal træffe et valg mellem tre forskellige grupper af fordringer. En tvangsakkord kan således alene omfatte én af følgende grupper: 1) fordringer, der i tilfælde af konkurs omfattes af konkurslovens § 97 eller § 98, nr. 2, bortset fra krav på konventionalbod, i det omfang boden ikke er erstatning for et lidt tab, 2) fordringer, der i henhold til aftale står tilbage for de øvrige fordringshavere i tilfælde af skyldnerens konkurs, medmindre det fremgår af aftalen, at aftalen ikke gælder i tilfælde af skyldnerens rekonstruktion, og 3) krav på konventionalbod, i det omfang boden ikke er erstatning for et lidt tab, jf. konkurslovens § 10 a, stk. 3. Når der er valgt en gruppe, bortfalder de lavere grupper, jf. konkurslovens § 10 a, stk. 5, nr. 4. Hvis skyldneren således f.eks. har valgt, at tvangsakkorden skal

omfatte de fordringer, der er omfattet af konkurslovens § 10 a, stk. 3, nr. 1, vil de øvrige fordringer – dvs. fordringerne efter konkurslovens § 10 a, stk. 3, nr. 2-3 – bortfalde ved tvangsakkorden.

Konkurslovens § 10 a, stk. 5, regulerer, hvilke fordringer der bortfalder ved tvangsakkorden.

Efter konkurslovens § 10 a, stk. 5, nr. 3, medfører tvangsakkorden bortfald af krav ifølge en leasingaftale, der pålægger skyldneren at anvise en køber af det leasede aktiv eller i øvrigt må anses for finansiel leasing, på løbende ydelser, der angår perioden efter rekonstruktionsbehandlingsindledningen, og som ikke omfattes af konkurslovens § 94, i det omfang fordringshaveren ikke kan godtgøre, at ydelserne må sidestilles med afdrag.

Det følger af konkurslovens § 10 a, stk. 5, nr. 3, at ydelser, der udspringer af en leasingaftale, svarer til renter efter indledningen af rekonstruktionsbehandlingen, hvorfor ydelserne ikke skal kunne gøres gældende, i det omfang aftalen ikke er videreført.

Det følger modsætningsvist af konkurslovens § 10 a, stk. 5, nr. 3, at andre krav fra leasingselskabet, der udspringer af leasingaftalen – f.eks. ydelser, der kan karakteriseres som afdrag og andre ikke-løbende ydelser som omkostninger ved tilbagetagelse og erstatningskrav for beskadigelse – derimod ikke vil bortfalde ved tvangsakkorden efter bestemmelsen i konkurslovens § 10 a, stk. 5, nr. 3. Det er fordringshaveren, der skal godtgøre, at en ydelse må sidestilles med et afdrag, hvis fordringshaverens krav ikke skal være omfattet af konkurslovens § 10 a, stk. 5, nr. 3. Sådanne andre krav, vil dog kunne være omfattet af akkorden, i det omfang skyldneren efter bestemmelsen i konkurslovens § 10 a, stk. 3, nr. 1, vælger at lade fordringer, der i tilfælde af konkurs omfattes af § 97 eller § 98, nr. 2, bortset fra krav på konventionalbod, i det omfang boden ikke er erstatning for et lidt tab, være omfattet af akkorden.

Det foreslås at ændre § 10 a, stk. 5, nr. 3, ved at indsætte i bestemmelsen, at den kun finder anvendelse, når tvangsakkorden omfatter de i § 10 a, stk. 3, nr. 1, angivne fordringer.

Det foreslåede vil indebære, at bestemmelsen i konkurslovens § 10 a, stk. 5, nr. 3, alene vil finde anvendelse, når tvangsakkorden omfatter de krav, der omfattes af § 10 a, stk. 3, nr. 1. Dette indebærer, at de krav, der er omfattet af § 10 a, stk. 5, nr. 3, alene vil bortfalde ved akkorden, hvis de øvrige dele af leasingaftalen omfattes af akkorden. De krav, der er omfattet af konkurslovens § 10 a, stk. 5, nr. 3, kan, som det fremgår ovenfor, sidestilles med renter, og renter bortfalder alene efter § 10 a, stk. 5, nr. 2, når der er tale om krav på renter for tiden efter rekonstruktionsbehandlingsindledningen af de fordringer, der er omfattet af tvangsakkorden.

Hvis skyldneren ikke vælger at lade de krav, der er omfattet af § 10 a, stk. 3, nr. 1, være omfattet af tvangsakkorden, vil bestemmelsen i konkurslovens § 10 a, stk. 5, nr. 3, være uden betydning.

Til nr. 4

Konkurslovens § 11 e omhandler mødet med fordringshaverne, som i forbindelse med en rekonstruktionsbehandling skal afholdes senest fire uger efter rekonstruktionsbehandlingsindledningen, jf. hertil konkurslovens § 11 a, stk. 2. På mødet drøftes rekonstruktørens rekonstruktionsplan, og det vil være muligt at fremsætte ændringsforslag til denne.

Konkurslovens § 11 e, stk. 2, omhandler afstemningen om rekonstruktionsplanen og eventuelle ændringsforslag, der skal finde sted på mødet. Det følger af § 11 e, stk. 2, 1. pkt., at rekonstruktionsplanen er vedtaget, medmindre et flertal af fordringshavere stemmer imod, og dette flertal repræsenterer mindst 25 pct. af det samlede kendte beløb, der ved repræsentation ville give stemmeret. Ændringsforslag til forslaget til rekonstruktionsplanen er vedtaget, hvis et flertal af fordringshaverne stemmer for, og dette

flertal repræsenterer mindst 25 pct. af det samlede kendte beløb, der ved repræsentation ville give stemmeret, jf. 2. pkt.

Konkurslovens § 11 e, stk. 5, omhandler muligheden for at udsætte mødet. Det følger af § 11 e, stk. 5, 3. pkt., at udsættelse af mødet ikke kan ske, hvis et flertal af fordringshavere stemmer imod og dette flertal repræsenterer mindst 25 pct. af de samlede kendte beløb, der ved repræsentation ville give stemmeret.

Konkurslovens § 11 e, stk. 6, omhandler muligheden for på mødet at bestemme, at der skal ske beskikkelse af en regnskabskyndig tillidsmand i de tilfælde, hvor en sådan ikke allerede er beskikket forud for mødet. Det følger af § 11 e, stk. 6, 1. pkt., at rekonstruktøren eller fordringshavere, der repræsenterer mindst 25 pct. af det samlede kendte beløb, der ved repræsentation ville give stemmeret, efter vedtagelsen af rekonstruktionsplanen kan anmode om, at skifteretten beskikker en regnskabskyndig tillidsmand, hvis der ikke allerede er beskikket en sådan.

Det følger af bestemmelserne i konkurslovens § 11 e, stk. 2, 3. pkt., stk. 5, 4. pkt., og stk. 6, 2. pkt., at reglerne i konkurslovens § 13 d, stk. 2 og 3, finder tilsvarende anvendelse ved afstemninger, der foretages på mødet efter konkurslovens § 11 e. Konkurslovens § 13 d indeholder en række stemmeregler, som bl.a. fastslår, hvornår en fordring har stemmeret, samt hvilke fordringer, der ikke har stemmeret.

Ved lov nr. 896 af 21. juni 2022 om ændring af konkursloven (Indførelse af regler om forebyggende rekonstruktion og revision af reglerne om rekonstruktion og gældssanering, herunder implementering af rekonstruktions- og insolvensdirektivet) blev bestemmelsen i konkurslovens § 13 d nyaffattet. Bestemmelsen i den daværende § 13 d, stk. 3, som fastslog, at fordringer, der tilhører skyldnerens nærtstående, ikke har stemmeret, blev som følge af nyaffattelsen rykket til § 13 d, stk. 4, men der blev ved en fejl ikke foretaget en konsekvensrettelse af henvisningen i § 11 e. Da den nugældende bestemmelse i § 11 e ikke henviser til § 13 d, stk. 4, er dette blevet fortolket således i praksis, at nærtstående i dag har stemmeret.

Det foreslås at ændre henvisningen i § 11 e, stk. 2, 3. pkt., stk. 5, 4. pkt., og stk. 6, 2. pkt., så henvisningen til § 13 d, stk. 2 og 3, ændres til: § 13 d, stk. 2-4.

Den foreslåede ændring skal ses i sammenhæng med nyaffattelsen af § 13 d ved ovennævnte lov nr. 896 af 21. juni 2022.

Den foreslåede ændring bevirker, at nærtstående ikke har stemmeret i forbindelse med afstemningen om rekonstruktionsplanen, hvilket bringer retstilstanden i overensstemmelse med hensigten bag den tidligere nyaffattelse af § 13 d.

Den foreslåede ændring vil medføre, at nærtstående ikke vil have stemmeret i forbindelse med afstemningen om rekonstruktionsplanen.

Med hensyn til henvisningen til konkurslovens § 13 d, stk. 2, vil det reelt kun være bestemmelsens 1., 2. og 5. pkt., der vil have betydning, idet der på tidspunktet for anvendelsen af § 11 e ikke er fremsat et akkordforslag, hvorfor særreglerne i 3. og 4. pkt. om stemmeret ved akkord ikke vil være relevante.

Til nr. 5

Konkurslovens § 14 c omhandler retsvirkningerne af en virksomhedsoverdragelse, der gennemføres på grundlag af et stadfæstet rekonstruktionsforslag.

Konkurslovens § 14 c, stk. 2, angår skyldnerens gensidigt bebyrdende aftaler.

Efter konkurslovens § 14 c, stk. 2, 1. pkt., vil en gensidigt bebyrdende aftale, der er videreført under rekonstruktionsbehandlingen efter bestemmelsen i konkurslovens § 12 o, dvs. med rekonstruktørens

samtykke, og som overdrages som led i en virksomhedsoverdragelse, medføre et tvungent skyldnerskifte for skyldnerens medkontrahent. Ved tvungent skyldneskifte forstås, at rekonstruktionsboet kan overdrage en gensidigt bebyrdende aftale til en køber eller tredjemand, uden at der skal indhentes samtykke fra medkontrahenten, hvorved bestemmelsen fastsætter en lovbestemt undtagelse fra det obligationsretlige udgangspunkt om, at skyldnerskifte kræver samtykke fra kreditor. Bestemmelsen skal ses i lyset af, at formålet med en rekonstruktion i form af virksomhedsoverdragelse primært er at sikre virksomhedens overlevelse til gavn for samfundet, der bevarer arbejdspladser og produktion, hvorfor fordringshaverne som udgangspunkt må tåle et tvungent skyldnerskifte.

I relation til løbende ydelser – f.eks. et lejeforhold – gælder dette dog ikke medkontrahentens krav på vederlag – f.eks. husleje – for tiden inden rekonstruktionsbehandlings indledning, jf. hertil konkurslovens § 14 c, stk. 2, 2. pkt., idet medkontrahentens eventuelle krav på depositum dog skal opfyldes af erhververen. Dette indebærer, at hvor medkontrahenten har et krav mod skyldneren på et vederlag, der angår tiden før rekonstruktionsbehandlings indledning, vil medkontrahentens krav mod skyldneren ikke blive overført til den nye erhverver af virksomheden i forbindelse med en virksomhedsoverdragelse. Erhververen skal med andre ord f.eks. kun betale leje af et lejemål for tiden efter rekonstruktionsbehandlings indledning, men ikke eventuelle restancer for tiden før dette tidspunkt.

Bestemmelserne i konkurslovens § 14 c, stk. 2-3, finder tillige anvendelse i forbindelse med en virksomhedsoverdragelse efter ”fast track”-proceduren i konkurslovens § 13 g, jf. § 13 g, stk. 6.

Ved lov nr. 896 af 21. juni 2022 om ændring af konkursloven (Indførelse af regler om forebyggende rekonstruktion og revision af reglerne om rekonstruktion og gældssanering, herunder implementering af rekonstruktions- og insolvensdirektivet) blev der indsat en ny bestemmelse i konkurslovens § 12 p, stk. 3, omhandlende successive ydelser. Det fremgår af bemærkningerne til konkurslovens § 12 p, stk. 2, at en successiv ydelse er karakteriseret ved, at ydelsen kan stå alene, i modsætning til delleverancer, som ikke kan stå alene, jf. Folketingstidende 2021-22, A, L 181 som fremsat, s. 158.

Det følger af konkurslovens § 12 p, stk. 3, at hvor en successiv ydelse er videreført efter § 12 o, omfattes af konkurslovens § 94 i konkursordenen alene den del af medkontrahentens krav, der vedrører ydelser præsteret under rekonstruktionsbehandlingen efter rekonstruktionsbehandlings indledning. Konkurslovens § 94 omfatter bl.a. anden gæld, som skyldneren efter fristdagen har pådraget sig med samtykke fra en rekonstruktør, der er beskikket af skifteretten, jf. § 94, nr. 2. Det vil således alene være den del af medkontrahentens krav, der vedrører successive ydelser, præsteret efter rekonstruktionsbehandlings indledning, der opnår § 94-status, hvorimod krav før rekonstruktionsbehandlings indledning ikke omfattes af § 94.

Det foreslås at ændre § 14 c, stk. 2, 2. pkt., således at ordet ”successiv” tillige kommer til at fremgå af bestemmelsen.

Den foreslåede ændring indebærer, at gensidigt bebyrdende aftaler, hvor den ydelse, der leveres, er successiv, vil blive behandlet på samme måde, som aftaler om løbende ydelser.

Den foreslåede ændring vil medføre, at erhververen ved overtagelse af en aftale om successive ydelser som led i en virksomhedsoverdragelse ikke overtager skyldnerens forpligtelse til at betale eventuelle vederlagsrestancer for tiden inden rekonstruktionsbehandlings indledning.

Til § 10

Til nr. 1

Det følger af forældelseslovens § 21, stk. 2, 1. pkt., at foreløbig afbrydelse af forældelse efter bestemmelsen grundlæggende er betinget af, at der er tale om indbringelse af en sag om fordringens eksistens eller størrelse eller en sag, som er afgørende herfor, for en administrativ myndighed inden forældelsesfristens udløb. Forældelse indtræder tidligst 1 år efter, at myndigheden har givet meddelelse om sin afgørelse. Ifølge lovens § 21, stk. 2, 2. pkt., gælder dette, uanset om fordringen gøres gældende af den, der har indbragt sagen, eller af den anden part, herunder det offentlige.

Såfremt en sådan sag inden for en i lov fastsat frist eller i øvrigt inden for rimelig tid indbringes for en højere administrativ myndighed eller for Folketingets Ombudsmand, følger det af forældelseslovens § 21, stk. 2, 3. pkt., at tillægsfristen på 1 år regnes fra ”meddelelsen om denne myndigheds afgørelse, henholdsvis Ombudsmandens udtalelse”.

Det foreslås at ændre »Ombudsmandens udtalelse« til: »ombudsmandens afslutning af sagen« i forældelseslovens § 21, stk. 2, 3. pkt.

Hermed tydeliggøres det, at bestemmelsen både omfatter situationer, hvor ombudsmanden gennemfører en fuld realitetsbehandling af sagen og afgiver en udtalelse, og situationer, hvor ombudsmanden afslutter sagen efter ombudsmandslovens § 16.

Herefter vil bestemmelsen således omfatte alle sager om fordringens eksistens eller størrelse eller sager, som er afgørende herfor, hvor betingelserne for at klage til ombudsmanden er opfyldt. Ud over, at der skal være tale om en sag om fordringens eksistens eller størrelse eller en sag, som er afgørende herfor, jf. forældelseslovens § 21, stk. 2, 1. pkt., er det en betingelse for påberåbelse af forældelseslovens § 21, stk. 2, 3. pkt., at ombudsmandens behandling af sagen kan få betydning for fordringens eksistens eller omfang, f.eks. fordi behandlingen kan få betydning for bedømmelsen af gyldigheden af en administrativ afgørelse.

Bestemmelsen vil ligeledes omfatte situationer, hvor ombudsmanden afslutter sagen med at oversende den til myndigheden med henvisning til princippet i ombudsmandslovens § 14 kombineret med ombudsmandslovens § 16, stk. 1.

Derimod vil bestemmelsen ikke omfatte den situation, hvor betingelserne for at klage til ombudsmanden ikke er opfyldt. Det kan være tilfældet bl.a., hvis klagen er indgivet for sent, jf. ombudsmandslovens § 13, stk. 3, hvis ombudsmanden ikke er kompetent til at behandle sagen efter ombudsmandslovens § 7, eller hvis klageren ikke har udnyttet de administrative klagemuligheder, jf. ombudsmandslovens § 14.

Bestemmelsen vil således alene omfatte den situation, hvor der er klaget til ombudsmanden, og betingelserne herfor er opfyldt. Det forhold, at ombudsmanden behandler – eller kan behandle – en sag af egen drift, selvom den er indgivet for sent, jf. ombudsmandslovens § 13, stk. 3, eller de administrative klagemuligheder ikke er udnyttet, jf. ombudsmandslovens § 14, indebærer ikke, at sagen bliver omfattet af bestemmelsen.

Tillægsfristen på 1 år regnes fra den dag, hvor ombudsmanden har givet meddelelse om sin afslutning af sagen.

Der udløses ikke en ny tillægsfrist efter bestemmelsen i de tilfælde, hvor en afsluttet sag på ny indbringes for ombudsmanden. Det gælder også, hvis en sag, der er afsluttet med henvisning til princippet i ombudsmandslovens § 14 kombineret med ombudsmandslovens § 16, stk. 1, indbringes for ombudsmanden på ny.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.8.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 11

Til nr. 1

Af § 44 i lov nr. 679 af 3. juni 2023 om ændring af kildeskatteloven, lov om kommunal indkomstskat, ejendomsvurderingsloven og forskellige andre love (Opkrævning og inddrivelse af grundskyld og dækningsafgift m.v., statens afregning af grundskyld og dækningsafgift til kommunerne, foreløbige vurderinger som midlertidigt beskatningsgrundlag i 2024 og 2025, forenkling af ejendomsvurderingerne for 2024 og 2025, udvidelse af antallet af dommere i Landsskatteretten m.v.) fremgår det, at der i dødsboskifteloven foretages den ændring, at der i § 83, stk. 2, nr. 3, 1. pkt., indsættes efter »tilsvarende måde«: », herunder lån sikret ved pant efter ejendomsskattelovens kapitel 8«.

Det foreslås, at § 44 ophæves.

Den foreslåede ophævelse skal ses i sammenhæng med lovforslagets § 4, nr. 12, hvor den ophævede regel indføres i dødsboskifteloven ved dette lovforslag.

Den omhandlede bestemmelse vil således blive indført i dødsboskifteloven som forudsat i lov nr. 679 af 3. juni 2023.

Den foreslåede ophævelse og genindsættelse af en identisk bestemmelse i dette lovforslag foreslås af ordensmæssige hensyn, der vil sikre, at der ikke opstår tvivl om indholdet af dødsboskiftelovens § 83 ved ikrafttrædelsen den 1. januar 2024 af dette lovforslag, jf. lovforslagets § 13, stk. 1.

Til § 12

Til nr. 1

Ved § 2 i lov nr. 715 af 25. juni 2010 om ændring af lov om Det Centrale Dna-profil-register, retsplejeloven og lov om registrering af køretøjer er der i retsplejeloven (Udveksling af oplysninger om dna-profiler, fingeraftryk og køretøjer med stater uden for Den Europæiske Union), jf. lovbekendtgørelse nr. 1053 af 29. oktober 2009, som ændret senest ved § 2 i lov nr. 551 af 26 maj 2010, er der i retsplejeloven indsat en § 116 b, hvorefter justitsministeren på grundlag af en overenskomst herom med en stat uden for Den Europæiske Union kan fastsætte, at § 116 a i retsplejeloven finder anvendelse i forholdet mellem Danmark og denne stat. Denne regel er endnu ikke sat i kraft af justitsministeren.

Ved § 12 i lov nr. 873 af 21. juni 2022 om Det Centrale Dna-profilregister og Det Centrale Fingeraftryksregister er der i retsplejeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1835 af 15. september 2021, som ændret senest ved § 1 i lov nr. 697 af 24. maj 2022, indsat en bestemmelse, hvorefter bl.a. § 116 b i retsplejeloven ophæves.

Justitsministeriet er efterfølgende blevet opmærksom på, at en ophævelse af § 116 b rettelig skulle være sket ved en ophævelse af § 2 i lov nr. 715 af 25. juni 2010, og ikke ved en ophævelse af § 116 b i retsplejeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1835 af 15. september 2021, som ændret senest ved § 1 i lov nr. 697 af 24. maj 2022, idet § 116 b aldrig er sat i kraft af justitsministeren.

Det foreslås, at § 2 i lov 715 af 25. juni 2010 om ændring af lov om Det Centrale Dna-profil-register, retsplejeloven og lov om registrering af køretøjer (Udveksling af oplysninger om dna-profiler, fingeraftryk og køretøjer med stater uden for Den Europæiske Union), ophæves.

Det foreslåede vil indebære, at der vil ske en ophævelse af den ikke ikrafttrådte regel i retsplejelovens § 116 b.

Til nr. 2

Det fremgår af § 5 i lov nr. 715 af 25. juni 2010 om ændring af lov om Det Centrale Dna-profil-register, retsplejeloven og lov om registrering af køretøjer (Udveksling af oplysninger om dna-profiler, fingeraftryk og køretøjer med stater uden for Den Europæiske Union), at justitsministeren fastsætter tidspunktet for lovens ikrafttræden og kan herunder fastsætte, at lovens §§ 1-4 træder i kraft på forskellige tidspunkter.

Det foreslås, at i § 5 i lov nr. 715 af 25. juni 2010 om ændring af lov om Det Centrale Dna-profil-register, retsplejeloven og lov om registrering af køretøjer (Udveksling af oplysninger om dna-profiler, fingeraftryk og køretøjer med stater uden for Den Europæiske Union) ændres »§§ 1-4« til: »§§ 1, 3 og 4«.

Det foreslåede skal ses i sammenhæng med, at det foreslås at ophæve § 2 i lov 715 af 25. juni 2010 om ændring af lov om Det Centrale Dna-profil-register, retsplejeloven og lov om registrering af køretøjer (Udveksling af oplysninger om dna-profiler, fingeraftryk og køretøjer med stater uden for Den Europæiske Union). Ændringen foretages derfor af ordensmæssige hensyn.

Til § 13

Det foreslås i *stk. 1*, at loven træder i kraft den 1. januar 2024, jf. dog *stk. 2-4*.

Det foreslås i *stk. 2*, at §§ 7 og 8 træder i kraft den 30. december 2023.

Ikrafttrædelsestidspunktet fraviger regeringens målsætning om, at erhvervsrettet lovgivning skal træde i kraft enten den 1. januar eller den 1. juli.

Det foreslåede ikrafttrædelsestidspunkt for §§ 7 og 8 skyldes nødvendig implementering af EU-retsakter. Bestemmelserne har til formål både at implementere og understøtte implementeringen af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2021/2167 af 24. november 2021 om kreditsevirkningsomheder og kreditkøbere. Efter direktivet skal de implementerede regler træde i kraft senest 30. december 2023.

Det foreslås i *stk. 3*, at § 11 træder i kraft den 31. december 2023.

Ikrafttrædelsen af lovforslagets § 11 den 31. december 2023 vil medføre, at § 44 i lov nr. 679 af 3. juni 2023 om ændring af kildeskatteloven, lov om kommunal indkomstskat, ejendomsvurderingsloven og forskellige andre love (Opkrævning og inddrivelse af grundskyld og dækningsafgift m.v., statens afregning af grundskyld og dækningsafgift til kommunerne, foreløbige vurderinger som midlertidigt beskatningsgrundlag i 2024 og 2025, forenkling af ejendomsvurderingerne for 2024 og 2025, udvidelse af antallet af dommere i Landsskatteretten m.v.) udgår inden ikrafttrædelsen af lov nr. 679 af 3. juni 2023 den 1. januar 2024.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 11 og bemærkningerne hertil.

Det foreslås i *stk. 4*, at justitsministeren efter forhandling med erhvervsministeren fastsætter tidspunktet for ikrafttræden af §§ 1-3.

Bestemmelsen skyldes behovet for administrativt at kunne fastsætte, hvornår de pågældende retsinstanser og øvrige aktører på området forpligtes til at tage domstolenes skifteportal i anvendelse under hensyn til den løbende digitalisering af domstolene.

Bestemmelsen vil indebære, at justitsministeren efter dialog med erhvervsministeren fastsætter, hvornår de foreslåede regler om anvendelse af domstolenes skifteportal i de sager, der er omfattet af loven, træder i kraft.

Det foreslås i *stk. 5*, at lovens §§ 1-3 ikke finder anvendelse på sager, som Erhvervsstyrelsen før bestemmelsernes ikrafttræden, jf. *stk. 4*, har oversendt til skifteretten, jf. § 225, *stk. 1*, i selskabsloven, § 115, *stk. 1*, i lov om erhvervsdrivende fonde, og § 20 a, *stk. 1*, i lov om visse erhvervsdrivende virksomheder. For disse sager finder de hidtil gældende regler anvendelse.

Bestemmelsen vil medføre, at sager, som Erhvervsstyrelsen har oversendt til skifteretten før bestemmelsernes ikrafttræden, ikke vil skulle behandles via domstolenes skifteportal.

Det foreslås med *stk. 6*, at Domstolsstolsstyrelsen bemyndiges til ved bekendtgørelse at bestemme, at lovens §§ 1-3 ikke skal finde anvendelse i bestemte retskredse og retsinstanser i en nærmere fastsat periode efter bestemmelsernes ikrafttræden. I disse tilfælde finder de hidtil gældende regler anvendelse. Det forudsættes i disse tilfælde, at den hidtil fulgte praksis for indsendelse af meddelelser i tvangsopløsningssager vil skulle følges. Dette vil bl.a. indebære, at registreringen af likvidator vil skulle foretages af likvidator.

Hvis lovforslaget vedtages, vil den praktiske udrulning af skifteportalen ske i etaper, således at der i en pilotperiode alene vil blive stillet krav om anvendelse af skifteportalen i tvangsopløsningssager ved udvalgte skifteretter. Efter denne pilotperiode vil skifteportalen forventeligt i løbet af nogle måneder blive udrullet til alle skifteretter. Det vil således kun være muligt at give meddelelser til skifteretten i tvangsopløsningssager på skifteportalen i sager, der behandles af skifteretter, der har taget skifteportalen i brug. Udrulning af skifteportalen til henholdsvis landsretterne og Højesteret forventes først at ske i forbindelse med en senere release i Straffe- og skifteprogrammet.

Det kan ikke udelukkes, at der i forløbet fra pilotperiodens begyndelse til den fulde udbredelse af skifteportalen i hele landet kan opstå tekniske udfordringer, som skal løses. Det kan derfor blive nødvendigt løbende at tage højde herfor i forhold til udbredelsen af skifteportalen for at sikre, at brugerne af skifteretten oplever færrest mulige gener i overgangsperioden. Bemyndigelsen omfatter derfor også, at Domstolsstyrelsen i forbindelse med den etapevise udrulning af skifteportalen vil kunne fastsætte regler om, at §§ 1-3 i en nærmere fastsat periode ikke finder anvendelse ved behandlingen af tvangsopløsningssager i bestemte retskredse, hvor skifteportalen ellers var taget i brug, hvis dette undtagelsesvis af tekniske grunde måtte vise sig at være påkrævet af hensyn til den forsvarlige behandling af tvangsopløsningssager.

Det forventes, at anvendelsen af skifteportalen ultimo 2026 vil være udrullet til at omfatte alle skifteretter samt landsretterne og Højesteret.

Det foreslås i *stk. 7*, at virksomheder, der fremadrettet vil være omfattet af lov om kreditservicevirksomheder og kreditkøbere, og som forud for lovens ikrafttræden er meddelt tilladelse i medfør af inkassoloven, kan fortsætte deres aktiviteter på baggrund af tilladelsen efter inkassoloven, indtil de efter ansøgning får tilladelse til at udøve kreditserviceaktiviteter af Finanstilsynet. Ansøgningen skal indgives senest den 29. februar 2024, og muligheden for at udøve kreditserviceaktiviteter på baggrund af en eksisterende tilladelse efter inkassoloven gælder indtil Finanstilsynet træffer afgørelse efter lov om kredit-servicevirksomheder og kreditkøbere, dog senest den 29. juni 2024, jf. lov om kredit-servicevirksomheder og kreditkøbere. I perioden frem til dette tidspunkt vil de pågældende virksomheder være omfattet af de hidtil gældende regler, herunder inkassoloven. Denne ordning stemmer overens med den tilsvarende ordning i lov om kredit-servicevirksomheder og kreditkøbere.

Bestemmelsen skal sikre, at de virksomheder, der er omfattet af den foreslåede ændring af inkassoloven, jf. lovforslagets § 7, nr. 1, kan fortsætte deres aktiviteter i en overgangsperiode, indtil Finanstilsynet har taget stilling til autorisation efter det nye regelsæt i lov om kredit-servicevirksomheder og kreditkøbere.

Virksomheder, som på ikrafttrædelsestidspunktet for Erhvervsministeriets forslag til lov om kreditser-

vicevirksomheder og kreditkøbere, har en ansøgning om autorisation efter lov om inkassovirksomhed under behandling, vil skulle ansøge på ny hos Finanstilsynet, for så vidt angår aktiviteter, som er omfattet af lov om kreditservicevirksomheder og kreditkøbere. Således vil en eventuel ansøgning og/eller tilladelse i henhold til inkassoloven være begrænset til de øvrige inkassoaktiviteter

Det foreslås med *stk. 8*, at § 9 ikke finder anvendelse på forebyggende rekonstruktionsbehandlinger og rekonstruktionsbehandlinger, der er indledt før lovens ikrafttræden. For sådanne sager finder de hidtil gældende regler anvendelse, jf. dog *stk. 9*.

Det foreslåede vil indebære, at bestemmelserne i § 9 først vil finde anvendelse på forebyggende rekonstruktionsbehandlinger og rekonstruktionsbehandlinger, der indledes efter lovens ikrafttræden, jf. dog *stk. 9*.

Det foreslås med *stk. 9*, at lovens § 9, nr. 4, finder anvendelse på rekonstruktionsbehandlinger, der behandles efter konkurslovens afsnit IB, og som er indledt før lovens ikrafttræden, hvis det møde, der fremgår af konkurslovens § 11 a, *stk. 2, 1. og 2. pkt.*, endnu ikke er afholdt.

Det foreslåede vil indebære, at hvis der endnu ikke er afholdt det møde, der efter konkurslovens § 11 a, *stk. 2, 1. og 2. pkt.*, skal afholdes senest fire uger efter indledningen af rekonstruktionsbehandlingen, vil den foreslåede ændring af konkurslovens § 11 e, *stk. 2, 3. pkt.*, *stk. 5, 4. pkt.* og *stk. 6, 2. pkt.*, finde anvendelse ved afstemningen af rekonstruktionsplanen, hvorefter nærtstående ikke vil have stemmeret i forbindelse med afstemningen af rekonstruktionsplanen mv.

Da stemmereglerne i konkurslovens § 11 e, *stk. 2, 3. pkt.*, *stk. 5, 4. pkt.* og *stk. 6, 2. pkt.*, ikke finder anvendelse under en forebyggende rekonstruktion, vil det ikke være nødvendigt at sætte reglerne herom i kraft for disse.

Det foreslås med *stk. 10*, at regler udstedt i medfør af § 148 a, *stk. 8 og 9*, i retsplejeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1655 af 25. december 2022, som ændret ved § 344 i lov nr. 718 af 13. juni 2023, § 2 i lov nr. 741 af 13. juni 2023 og § 31 i lov nr. 753 af 13. juni 2023, forbliver i kraft, indtil de ophæves eller afløses af regler i medfør af § 148 a, *stk. 10 og 11*, i retsplejeloven, jf. denne lovs § 6, nr. 18.

Den foreslåede bestemmelse er en konsekvensrettelse som følge af, at bemyndigelsesbestemmelserne i retsplejelovens § 148 a, *stk. 8 og 9*, foreslås rykket til *stk. 10 og 11* i medfør af denne lovs § 6, nr. 18. Der er således ikke tilsigtet nogen indholdsmæssige ændringer med den foreslåede bestemmelse.

Til § 14

Det foreslås i *stk. 1*, at loven ikke gælder for Færøerne og Grønland.

Det foreslås i *stk. 2*, at lovens §§ 1-5 og 7-11 ved kongelig anordning helt eller delvist kan sættes i kraft for Grønland med de ændringer, som de grønlandske forhold tilsiger.

Grønland har sin egen retsplejelov, hvorfor det ikke skal være muligt at sætte lovens §§ 6 og 12 i kraft for Grønland.

Det foreslås i *stk. 3*, at lovens §§ 4, 9 og 11 ved kongelig anordning kan sættes helt eller delvist i kraft for Færøerne med de ændringer, som de færøske forhold tilsiger

Færøerne har pr. 1. januar 2008 overtaget lovgivningskompetencen på selskabsområdet. Færøerne har endvidere pr. 29. juli 2018 overtaget lovgivningskompetencen på det personretlige område, mens Færø-

erne pr. 1. januar 2010 har overtaget lovgivningskompetencen på det formueretlige område, som bl.a. omfatter forældelsesloven, inkassoloven og kreditaftaleloven.

Derudover har Færøerne sin egen retsplejelov.

På baggrund af det ovenstående skal det ikke være muligt at sætte lovens §§ 1-3, 6-8, 10 og 12 i kraft for Færøerne.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering

Lovforslaget

§ 1

I selskabsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1451 af 9. november 2022, som ændret ved § 1 i lov nr. 243 af 7. marts 2023, foretages følgende ændringer:

§ 227. ---

Stk. 2. ---

Stk. 3. Skifteretten kan udnævne en eller flere likvidatorer. Skifteretten kan tillige udnævne en revisor. For tvangsopløsningen gælder i øvrigt bestemmelserne om likvidation i dette kapitel dog således, at skifteretten eller den, som retten har bemyndiget hertil, træffer afgørelser i selskabets forhold. Omkostningerne ved opløsningen betales om fornødent af statskassen.

Stk. 4. ---

1. I § 227, stk. 3, indsættes efter 2. pkt., som nyt punktum:

»Når skifteretten har udnævnt en eller flere likvidatorer, meddeler skifteretten dette til Erhvervsstyrelsen, som registrerer udnævnelsen i Erhvervsstyrelsens it-system.«

2. Efter § 229 indsættes før overskriften før § 230:

»§ 229 a. Sager om tvangsopløsning behandles ved anvendelse af domstolens skifteportal. Enhver skriftlig meddelelse til skifteretten om tvangsopløsningssager skal gives på skifteportalen, jf. dog stk. 3-6 og 11.

Stk. 2. En digital meddelelse efter stk. 1 anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for skifteretten på domstolens skifteportal.

Stk. 3. Skifteretten kan beslutte at undtage en bruger fra at anvende domstolens skifteportal, hvis der foreligger særlige forhold, som gør, at vedkommende må forventes ikke at kunne anvende skifteportalen. Skifteretten beslutter samtidig, hvordan meddelelser og dokumenter skal gives.

Stk. 4. Skifteretten kan beslutte, at en tvangsopløsningssag ikke skal behandles, eller at en meddelelse eller et dokument ikke skal gives til skifteretten ved anvendelse af domstolens skifteportal, hvis navnlig hensynet til statens sikkerhed, personers liv eller helbred eller dokumenternes format eller omfang taler for det. Skifteretten beslutter samtidig, hvordan meddelelser og dokumenter skal gives.

Stk. 5. Vedkommende retspræsident kan i særlige situationer, herunder hvis brugerne ikke kan anvende domstolens skifteportal på grund af lokale tekniske nedbrud eller driftsforstyrrelser, beslutte, at alle eller visse af skifterettens tvangsopløsningssager i en nærmere afgrænset periode ikke skal behandles på skifteportalen. Retspræsidenten beslutter samtidig, hvordan meddelelser og dokumenter skal gives.

Stk. 6. Skifteretten kan ved tekniske nedbrud eller driftsforstyrrelser, der gør, at en bruger ikke kan anvende domstolens skifteportal, beslutte, hvordan meddelelser og dokumenter skal gives til skifteretten og skifteportalens øvrige brugere.

Stk. 7. Bestemmelserne i stk. 1-6 finder tilsvarende anvendelse på tvangsopløsningssager, der behandles af landsretterne og Højesteret.

Stk. 8. Skifterettens beslutninger efter stk. 3, 1. pkt., kan ikke uden Procesbevillingsnævnets tilladelse indbringes for højere ret. Procesbevillingsnævnet kan meddele tilladelse til kære, hvis beslutningen angår spørgsmål af væsentlig betydning for sagens forløb eller er af afgørende betydning for den, der ansøger om kæretilladelse, og der i øvrigt er anledning til at lade afgørelsen prøve af en højere ret. Ansøgning om kæretilladelse skal indgives til Procesbevillingsnævnet inden 2 uger efter, at beslutningen i medfør af stk. 3, 1. pkt., er truffet.

Stk. 9. Beslutninger efter stk. 3, 2. pkt., og stk. 4-6 kan ikke indbringes for højere ret.

Stk. 10. Domstolsstyrelsen kan fastsætte nærmere regler om anvendelse af domstolenes skifteportal, herunder om indførelse af data på skifteportalen.

Stk. 11. Domstolsstyrelsen kan fastsætte regler om, hvordan en meddelelse eller et dokument skal gives til skifteretten ved tekniske nedbrud eller driftsforstyrrelser på domstolenes it-systemer, der gør, at domstolenes skifteportal ikke kan anvendes.

Stk. 12. Domstolsstyrelsen kan fastsætte regler om, at personer, som skifteretten påtænker at antage som likvidator, skal oplyse personnummer og give andre nærmere bestemte oplysninger til brug for udnævnelsen som likvidator og om skifterettens registrering og behandling af disse oplysninger.«

§ 2

I lov om erhvervsdrivende fonde, jf. lovekendtgørelse nr. 984 af 20. september 2019, som ændret ved § 11 i lov nr. 2601 af 28. december 2021 og § 3 i lov nr. 568 af 10. maj 2022, foretages følgende ændring:

§ 116. ---

Stk. 2. ---

Stk. 3. Skifteretten kan udnævne en eller flere likvidatorer. Skifteretten kan tillige udnævne en revisor. For tvangsopløsningen gælder bestemmelserne om likvidation i dette kapitel, dog således at skifteretten eller den, som retten har bemyndiget hertil, træffer afgørelser om fondens forhold. Omkostningerne ved opløsningen betales om fornødent af statskassen.

Stk. 4. ---

1. I § 116, stk. 3, indsættes efter 2. pkt. som nyt punktum:

»Når skifteretten har udnævnt en eller flere likvidatorer, meddeler skifteretten dette til Erhvervsstyrelsen, som registrerer udnævnelsen i Erhvervsstyrelsens it-system.«

2. Efter § 117 indsættes:

»§ 117 a. Ved tvangsopløsning af en erhvervsdrivende fond finder selskabslovens § 229 a tilsvarende anvendelse.«

§ 3

I lov om visse erhvervsdrivende virksomheder, jf. lovekendtgørelse nr. 249 af 1. februar 2021, som ændret ved § 8

§ 20 a. ---

Stk. 2. ---

Stk. 3. Tvangsopløsningen gennemføres efter bestemmelserne i selskabslovens §§ 226-229 med de fornødne afvigelser under hensyn til virksomhedernes særlige karakter.

§ 8. ---

Stk. 2. Oplysning om besiddelse af afdødes aktiver gives til skifteretten på domstolenes skifteportal eller til den person, som varetager boets interesser. § 10 a, stk. 5, finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 3-4. ---

§ 9. Fra dødsfaldet, og indtil bestemmelse om boets behandlingsmåde er truffet, kan søgsmål ikke anlægges mod boet. Fordringer og andre krav mod boet kan anmeldes til skifteretten.

§ 10 a. Fordringer og andre krav mod boet anmeldes til skifteretten. Anmeldelse skal ske på domstolenes skifteportal, jf. dog stk. 5.

Stk. 2-4. ---

Stk. 5. Vurderer skifteretten, at der foreligger særlige forhold, som gør, at en kreditor, kontaktperson m.v. ikke må forventes at kunne anvende domstolenes skifteportal, beslutter skifteretten, at den pågældende fritages for at anvende portalen.

i lov nr. 2601 af 28. december 2021 og § 2 i lov nr. 568 af 10. maj 2022, foretages følgende ændringer:

1. Efter § 4 a indsættes:

»§ 4 b. Hvor beføjelser i henhold til denne lov er henlagt til skifteretten, udøves de af skifteretten på virksomhedens hjemsted. Dog udøves beføjelserne af Sø- og Handelsretten i de områder, der er henlagt under Københavns Byret, retten på Frederiksberg og retterne i Glostrup og Lyngby.«

2. I § 20 a, stk. 3, ændres »§§ 226-229« til: »§§ 226-229 a«.

§ 4

I lov om skifte af dødsboer, jf. lovbekendtgørelse nr. 1807 af 3. september 2021, som ændret ved § 3 i lov nr. 697 af 24. maj 2022, foretages følgende ændringer:

1. I § 8, stk. 2, 2. pkt., ændres »§ 10 a, stk. 5« til: »§ 10 a, stk. 5-8«.

2. § 9, 2. pkt., ophæves.

3. I § 10 a, stk. 1, 1. pkt., ændres »boet« til: »afdøde«.

4. I § 10 a, stk. 1, indsættes efter 1. pkt. som nyt punktum: »Fordringer og andre krav mod boet, som stiftes efter dødsfaldet, kan anmeldes til skifteretten.«

5. I § 10 a, stk. 1, 2. pkt., der bliver 3. pkt., indsættes efter »Anmeldelse«: »til skifteretten«.

6. I § 10 a, stk. 1, 2. pkt., der bliver 3. pkt., § 10 a, stk. 2, 2. pkt., og § 10 a, stk. 4, ændres »dog stk. 5« til: »dog stk. 5-8 og 10«.

7. § 10 a, stk. 5, affattes således:

»Stk. 5. Skifteretten kan beslutte at undtage en bruger fra at anvende domstolenes skifteportal, hvis der foreligger særlige forhold, som gør, at vedkommende må forventes ikke at kunne anvende skifteportalen. Skifteretten beslutter samtidig, hvordan anmeldelse m.v., jf. stk. 1, 1. og 2. pkt., stk. 2, 1. pkt., og stk. 4 samt § 8, stk. 2, til skifteretten skal ske.«

8. I § 10 a indsættes efter stk. 5 som nye stykker:

»Stk. 6. Skifteretten kan beslutte, at anmeldelse m.v., jf. stk. 1, 1. og 2. pkt., stk. 2, 1. pkt., og stk. 4 samt §

Stk. 6. Domstolsstyrelsen kan fastsætte nærmere regler om anvendelse af domstolenes skifteportal og om indførelse af data på portalen.

§ 82. Anmeldelser skal være skriftlige og angive kreditors krav samt eventuelle krav på renter og omkostninger. Indeholder et proklama meddelelse om insolvensbehandling, jf. § 81, stk. 3, nr. 3, angives tillige eventuelt krav på fortrinsstilling.

Stk. 2-4. ---

§ 83. ---

Stk. 2. Undtaget fra præklusion i medfør af stk. 1 er

- 1) krav, som efter dødsfaldet er fremsat skriftligt, og som inden anmeldelsesfristens udløb er kommet frem til boet,
- 2) krav, der hviler på ejendomsret, når genstanden var i boets besiddelse og mærket på en sådan måde, at ejerforholdet fremgik heraf eller boet havde kendskab til ejerforholdet eller der forelå omstændigheder, som var egnede til at vække mistanke om ejerforholdet,

8, stk. 2, til skifteretten i bestemte tilfælde ikke skal ske på domstolenes skifteportal, hvis særlige forhold, herunder navnlig hensynet til statens sikkerhed, personers liv eller helbred eller dokumenternes format eller omfang, taler for det. Skifteretten beslutter samtidig, hvordan anmeldelse m.v. til skifteretten skal ske.

Stk. 7. Vedkommende retspræsident kan i særlige situationer, herunder hvis brugerne ikke kan anvende domstolenes skifteportal på grund af lokale tekniske nedbrud eller driftsforstyrrelser, beslutte, at anmeldelse m.v., jf. stk. 1, 1. og 2. pkt., stk. 2, 1. pkt., og stk. 4 samt § 8, stk. 2, til skifteretten i alle eller visse af skifterettens sager i en nærmere afgrænset periode ikke skal ske på skifteportalen. Retspræsidenten beslutter samtidig, hvordan anmeldelse m.v. til skifteretten skal ske.

Stk. 8. Skifteretten kan ved tekniske nedbrud eller driftsforstyrrelser, der gør, at en bruger ikke kan anvende domstolenes skifteportal, beslutte, hvordan anmeldelse m.v., jf. stk. 1, 1. og 2. pkt., stk. 2, 1. pkt., og stk. 4 samt § 8, stk. 2, til skifteretten skal ske. Skifteretten kan beslutte, at en anmeldelse af en fordring eller andet krav, jf. § 10 a, stk. 1, 1. pkt., der er indgivet til skifteretten på anden måde end på domstolenes skifteportal, skal anses for at være kommet frem til skifteretten, jf. stk. 3, hvis brugeren ikke har kunnet anvende skifteportalen på grund af tekniske nedbrud eller driftsforstyrrelser og ikke med rimelighed har kunnet anmode skifteretten om at træffe beslutning efter stk. 8, 1. pkt.«

Stk. 6 bliver herefter stk. 9.

9. I § 10 a indsættes som *stk. 10*:

»*Stk. 10.* Domstolsstyrelsen kan fastsætte regler om, hvordan anmeldelse m.v., jf. stk. 1, 1. og 2. pkt., stk. 2, 1. pkt., og stk. 4, til skifteretten skal ske ved tekniske nedbrud eller driftsforstyrrelser på domstolenes it-systemer, der gør, at domstolenes skifteportal ikke kan anvendes.«

10. I § 82, *stk. 1, 1. pkt.*, ændres »være skriftlige« til: »indgives på domstolenes skifteportal, jf. § 10 a, stk. 1, 3. pkt.,«.

11. § 83, *stk. 2, nr. 1*, ophæves.

Nr. 2-4 bliver herefter nr. 1-3.

- 3) krav sikret ved pant eller på anden tilsvarende måde. Krav sikret ved håndpanteret i et ejerpantebrev undertages dog kun, hvis boet er eller burde være bekendt med kreditorernes identitet, og
- 4) krav på skatter og afgifter, i det omfang det er bestemt i anden lovgivning.

§ 105. ---

Stk. 2. Skifterettens afgørelser efter § 2, stk. 5, § 7, stk. 3, § 12, stk. 1, § 55, stk. 1, 2. pkt., og § 81, stk. 6, kan ikke indbringes for højere ret. Tilsvarende gælder for afgørelser i medfør af § 80, stk. 1, efter udløbet af fristen i § 80, stk. 3.

Stk. 3. Afslag på anmodning om fritagelse for anvendelse af domstolens skifteportal, jf. § 10 a, stk. 5, kan ikke uden Procesbevillingsnævnets tilladelse indbringes for højere ret. Procesbevillingsnævnet kan meddele tilladelse til kære, hvis beslutningen angår spørgsmål af væsentlig betydning for sagens forløb eller af afgørende betydning for den, der ansøger om kærstilladelse, og der i øvrigt er anledning til at lade afgørelsen prøve af en højere ret.

§ 18. ---

Stk. 2-3. ---

Stk. 4. Familieretshuset eller retten kan afkræve personer, der har kendskab til den pågældende, de oplysninger, som anses for nødvendige for behandling af sagen.

Stk. 5. ---

§ 28. ---

§ 32. ---

Stk. 2-3. ---

12. I § 83, *stk. 2, nr. 3, 1. pkt.*, der bliver nr. 2, 1. pkt., indsættes efter »tilsvarende måde«: », herunder lån sikret ved pant efter ejendomsskattelovens kapitel 8«.

13. I § 105, *stk. 2*, ændres »Skifterettens afgørelser« til: »Afgørelser«, og efter »§ 7, stk. 3,« indsættes: »§ 10 a, stk. 5, 2. pkt., og stk. 6-8,«.

14. I § 105, *stk. 3, 1. pkt.*, ændres »Afslag på anmodning om fritagelse for anvendelse af domstolens skifteportal, jf. § 10 a, stk. 5« til: »Beslutninger efter § 10 a, stk. 5, 1. pkt.«.

§ 5

I værgemålsloven, jf. lovebekendtgørelse nr. 1122 af 28. maj 2021, som ændret ved § 4 i lov nr. 569 af 10. maj 2022, foretages følgende ændringer:

1. I § 18, *stk. 4*, indsættes efter »personer«: »eller myndigheder«.

2. I § 18 indsættes som *stk. 6*:

»*Stk. 6.* Familieretshuset eller retten har til brug for behandlingen af sager om iværksættelse, ændring og ophævelse af værgemål terminaladgang hos told- og skatteforvaltningen, herunder i indkomstregistret, med henblik på at indhente de økonomiske oplysninger om en part, der er nødvendige for sagernes behandling.«

3. I § 28 indsættes som *stk. 2*:

»*Stk. 2.* Familieretshuset har til brug for tilsynet med værgerne terminaladgang hos told- og skatteforvaltningen, herunder i indkomstregistret, med henblik på at indhente de økonomiske oplysninger om den, der er under værgemål, der er nødvendige for sagens behandling.«

4. I § 32 indsættes som *stk. 4*:

»*Stk. 4.* Justitsministeren kan efter forhandling med skatteministeren fastsætte regler om, at Familieretshuset til brug for fastsættelse af vederlag har ret til terminaladgang hos told- og skatteforvaltningen, herunder i indkomstregistret, til de økonomiske oplysninger om den, der er under værgemål, der er nødvendige for sagens behandling.«

§ 6

I retsplejeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1655 af 25. december 2022, som ændret ved § 344 i lov nr. 718 af 13. juni 2023, § 2 i lov nr. 741 af 13. juni 2023 og § 31 i lov nr. 753 af 13. juni 2023, foretages følgende ændringer:

§ 9. ---

Stk. 2-11. ---

Stk. 12. Ud over det antal dommere, der er nævnt i stk. 2-11, udnævnes yderligere 25 dommere ved byretterne. For at give mulighed for, at dommere kan overgå til ansættelse på deltid, jf. § 51 a, kan der udnævnes yderligere op til 8 dommere. Der kan højst udnævnes yderligere 6 dommere ved Københavns Byret, yderligere 5 dommere ved hver af de retter, der er nævnt i stk. 3-5, yderligere 4 dommere ved hver af de retter, der er nævnt i stk. 6-10, og yderligere 1 dommer ved retten på Bornholm. Ved ledighed i en dommerstilling ved en ret, hvor der er udnævnt en eller flere yderligere dommere, bestemmer Domstolsstyrelsen, ved hvilken ret stillingen skal placeres.

1. I § 9, stk. 12, 1. pkt., ændres »25« til: »37«.

§ 19. ---

Stk. 2. ---

Stk. 3. Ved byretterne og Sø- og Handelsretten kan rettens præsident meddele andre personer bemyndigelse til at træffe afgørelser efter § 350, stk. 2, og § 477 d, stk. 2, og at udføre foged-, skifte- og notarialforretninger samt faderskabssager, hvis der ikke skal træffes afgørelse i tvistigheder, og at beslutte, at en part, skønsmand m.v. er undtaget fra kravet om anvendelse af domstolens sagsportal, jf. § 148 a, stk. 4. Personer, der er bemyndiget til at udføre fogedforretninger, kan dog efter præsidentens nærmere bestemmelse træffe afgørelser efter § 490, § 494, stk. 2 og 3, og § 525. Rettens præsident kan endvidere meddele andre personer bemyndigelse til at underskrive retsbøger, som alene indeholder

- 1) indgåede forlig i borgerlige sager, jf. § 270, stk. 1,
- 2) meddelelse om, at en sag hæves af sagsøgeren efter § 359 eller § 362, stk. 2, og
- 3) meddelelse om, at der i en sag er meddelt fri proces efter § 328, stk. 5.

Stk. 4. ---

2. I § 19, stk. 3, 1. pkt., ændres »part, skønsmand m.v.« til: »bruger«.

§ 135 a. Justitsministeren kan for personer, der i en af Den Europæiske Unions medlemsstater eller i et land, hvormed Fællesskabet har indgået aftale, har bestået en juridisk kandidateksamen, der i niveau svarer til den danske juridiske bachelor- og kandidateksamen, fastsætte en prøvetid som betingelse for ansøgerens autorisation som advokatfuldmægtig med henblik på at sikre, at ansøgeren har det fornødne kendskab til dansk procesret samt behersker det danske sprog på et sådant niveau, at ansøgeren kan gennemføre en hovedforhandling på forsvarlig vis. Det samme gælder for personer, der i en af Den Europæiske

Unions medlemsstater eller i et land, hvormed Fællesskabet har indgået aftale, har bestået en juridisk bacheloreksamen og i Danmark har bestået en juridisk kandidateksamen.

Stk. 2. ---

§ 143 a. Advokatrådet kan i forbindelse med udøvelsen af sit tilsyn med advokater indhente og modtage oplysninger om specifikke advokater fra

- 1) domstolene om en advokats anmodning om salær i en sag, hvor den pågældende er beskikket af retten,
- 2) politiet om en aktuel strafferetlig efterforskning mod en sigtet advokat, når den pågældende er eller har været sigtet i sagen, medmindre den pågældende advokat ikke er underrettet om efterforskningen,
- 3) anklagemyndigheden om en verserende eller afsluttet straffesag mod en advokat, når den pågældende er eller har været sigtet i sagen, medmindre den pågældende advokat ikke er underrettet om efterforskningen, og
- 4) skattemyndighederne om specificerede skatteoplysninger vedrørende en advokat og oplysninger om ansøgninger om omkostningsgodtgørelse til bistand fra en advokat.

Stk. 2. Følgende offentlige myndigheder kan videregive bestemte oplysninger til Advokatrådet, hvis myndigheden vurderer, at oplysningerne er relevante for rådets tilsyn med advokater:

- 1) Politiet om en strafferetlig efterforskning mod en advokat.
- 2) Anklagemyndigheden om en verserende eller afsluttet straffesag mod en advokat.
- 3) Skattemyndighederne om en advokats skattesag og om oplysninger om ansøgninger om omkostningsgodtgørelse til bistand fra en advokat.
- 4) Advokatnævnet.

Stk. 3. Følgende offentlige myndigheder skal videregive bestemte oplysninger til Advokatrådet om en advokat, som myndigheden er kommet i besiddelse af som led i løsningen af sine opgaver:

- 1) Domstolene, når der mod en advokat indgives konkursbegæring, begæring om rekonstruktion, fogedretsbegæring af betydning for advokatens erhverv, begæring om konkurskarantæne eller tvangsauktionsbegæring.
- 2) Direktoratet for Kriminalforsorgen, når en af kriminalforsorgens institutioner foretager politianmeldelse af en

3. I § 135 a, stk. 1, indsættes som 3. pkt.:

»1. og 2. pkt. finder tilsvarende anvendelse for personer, der har bestået en juridisk bachelor- eller kandidateksamen i Det Forenede Kongerige Storbritannien og Nordirland efter den 31. januar 2020, når uddannelsen er påbegyndt senest denne dato.«

4. I § 143 a, stk. 1, nr. 1, indsættes efter »hvor den pågældende er beskikket af retten,«: »eller om en advokats adfærd i forbindelse med behandling af en sag for retten,«.

5. I § 143 a, stk. 1, nr. 3, udgår: »og«.

6. I § 143 a, stk. 1, nr. 4, ændres »bistand fra en advokat.« til: »bistand fra en advokat, og«.

7. I § 143 a, stk. 1, indsættes som nr. 5:

»5) Direktoratet for Kriminalforsorgen om en advokats adfærd under den pågældendes udøvelse af hvervet som advokat i en af kriminalforsorgens institutioner.«

8. I § 143 a, stk. 2, ændres »Følgende offentlige myndigheder« til: »Offentlige myndigheder«, »advokater:« ændres til: »advokater.«, og § 143 a, stk. 2, nr. 1-4, ophæves.

advokat for forseelser begået i forbindelse med udførelsen af hvervet som advokat. Videregivelsen af oplysninger efter 1. pkt. kan dog undtages, hvis udleveringen af oplysninger vil kunne kompromittere en eventuel efterforskning mod den pågældende advokat.

- 3) Anklagemyndigheden, når der rejses tiltale mod en advokat med påstand om hel eller delvis frakendelse af retten til at drive advokatvirksomhed, jf. § 138.

Stk. 4-5. ---

§ 143 b. Forvaltningslovens § 27 om tavshedspligt finder anvendelse for Advokatrådets medlemmer, Advokatsamfundets ansatte og kredsbestyrelsernes medlemmer, for så vidt angår oplysninger, som de får kendskab til gennem tilsynsvirksomheden. Det samme gælder for personer, der udfører serviceopgaver for de organisationer, der er nævnt i 1. pkt. Det anførte i 1. og 2. pkt. gælder også efter ansættelses- eller kontraktforholdets ophør eller efter udløbet af en valgperiode eller udpegningsperiode. Straffelovens §§ 152 og 152 c-152 f finder i den forbindelse tilsvarende anvendelse på de personer, der er omtalt i 1. og 2. pkt.

Stk. 2. Fortrolige oplysninger, som Advokatrådets medlemmer, Advokatsamfundets ansatte eller kredsbestyrelsernes medlemmer modtager i henhold til dette kapitel, må kun anvendes i forbindelse med tilsynshvervet.

Stk. 3. Advokatrådets medlemmer, Advokatsamfundets ansatte og kredsbestyrelsernes medlemmer kan udelukkende videregive oplysninger til Advokatnævnet til varetagelsen af dets opgaver efter denne lov og til relevante offentlige myndigheder, herunder anklagemyndigheden, politiet og justitsministeren, til varetagelse af deres opgaver efter deres lovgivning.

§ 148 a. Borgerlige retssager, sager om forbud eller påbud i en borgerlig sag og sager om optagelse af bevis om borgerlige krav anlægges og behandles ved anvendelse af en digital sagsportal, som domstolene stiller til rådighed. Enhver skriftlig henvendelse om sagen skal ske på domstolenes sagsportal, jf. dog stk. 3-6.

Stk. 2. ---

Stk. 3. Sager i medfør af udlændingeloven anlægges og behandles ikke på domstolenes sagsportal. Betalingspåkrav og indsigelser mod betalingspåkrav, jf. kapitel 44 a, indleveres ikke på domstolenes sagsportal, jf. dog stk. 8. Fremkommer der rettidigt indsigelser mod kravet, eller træffer fogedretten afgørelse om genoptagelse, jf. § 477 e, stk. 1 eller 5, og har fordringshaveren anmodet om, at retssagsbehandling indledes uden indlevering af stævning, jf. § 477 b, stk. 4, nr. 3, overgår sagen til behandling på domstolenes sagsportal.

Stk. 4. Vurderer retten, at der foreligger særlige forhold, som gør, at en part, skønsmand m.v. ikke må forventes at kunne anvende domstolenes sagsportal, beslutter retten, at den pågældende fritages fra at anvende domstolenes sags-

9. I § 143 a, stk. 3, nr. 3, indsættes efter »Anklagemyndigheden, når der rejses tiltale«: »og når der afsiges dom i en straffesag«, og efter »mod en advokat med påstand om hel eller delvis frakendelse af retten til at drive advokatvirksomhed, jf. § 138« indsættes: », eller en straffesag med tilknytning til den pågældendes udøvelse af hvervet som advokat«.

10. I § 143 b, stk. 1, 1. pkt., ændres »Forvaltningslovens § 27 om tavshedspligt finder anvendelse for« til: »Straffelovens §§ 152 og 152 c-152 f finder tilsvarende anvendelse for«, og efter »Advokatrådets medlemmer,« indsættes: »medlemmer af Advokatrådets udvalg,«.

11. § 143 b, stk. 1, 3. og 4. pkt., ophæves.

12. I § 143 b, stk. 2 og 3, indsættes efter »Advokatrådets medlemmer,«: »medlemmer af Advokatrådets udvalg,«.

13. I § 148 a, stk. 1, 2. pkt., ændres »henvendelse« til: »meddelelse«, og »dog stk. 3-6« ændres til: »dog stk. 3-7 og 12«.

14. I § 148 a, stk. 3, 2. pkt., ændres »dog stk. 8« til: »dog stk. 10«.

15. § 148 a, stk. 4, 5 og 6, affattes således:

»Stk. 4. Retten kan beslutte at undtage en bruger fra at anvende domstolenes sagsportal, hvis der foreligger særlige forhold, som gør, at vedkommende må forventes ikke

portal. Rettens beslutning om fritagelse fra at anvende domstolens sagsportal eller afslag herpå kan ikke uden Procesbevillingsnævnets tilladelse indbringes for højere ret. Procesbevillingsnævnet kan dog meddele tilladelse til kære, hvis beslutningen angår spørgsmål af væsentlig betydning for sagens forløb eller af afgørende betydning for den, der ansøger om kæretilladelse, og der i øvrigt er anledning til at lade afgørelsen prøve af en højere ret. Ansøgning om kæretilladelse skal indgives til Procesbevillingsnævnet, inden 2 uger efter at beslutningen er truffet.

Stk. 5. Retten kan i øvrigt, når der foreligger særlige forhold, beslutte, at en sag ikke skal anlægges og behandles eller et processkrift eller et andet dokument ikke skal fremsendes ved anvendelse af domstolens sagsportal.

Stk. 6. Vedkommende retspræsident kan, når der foreligger særlige forhold, beslutte, at rettens sager eller en del heraf i en nærmere afgrænset periode ikke skal behandles på domstolens sagsportal.

Stk. 7. Beslutninger efter stk. 5 og 6 kan ikke indbringes for højere ret.

at kunne anvende sagsportalen. Retten beslutter samtidig, hvordan en sag skal anlægges og behandles, eller hvordan meddelelser eller dokumenter skal gives.

Stk. 5. Retten kan beslutte, at en sag ikke skal anlægges og behandles, eller at en meddelelse eller et dokument ikke skal gives til retten ved anvendelse af domstolens sagsportal, hvis navnlig hensynet til statens sikkerhed, personers liv eller helbred eller dokumenternes format eller omfang taler for det. Retten beslutter samtidig, hvordan sagen skal anlægges og behandles, eller hvordan meddelelser eller dokumenter skal gives.

Stk. 6. Vedkommende retspræsident kan i særlige situationer, herunder hvis brugerne ikke kan anvende domstolens sagsportal på grund af lokale tekniske nedbrud eller driftsforstyrrelser, beslutte, at visse eller alle rettens sager i en nærmere afgrænset periode ikke skal behandles på sagsportalen. Retspræsidenten beslutter samtidig, hvordan de omhandlede sager skal behandles.«

16. I § 148 a indsættes efter stk. 6 som nyt stykke:

»*Stk. 7.* Retten kan ved tekniske nedbrud eller driftsforstyrrelser, der gør, at en bruger ikke kan anvende sagsportalen, beslutte, hvordan en sag skal anlægges og behandles, eller hvordan en meddelelse eller et dokument skal gives til retten og sagens parter m.v.«

Stk. 7 bliver herefter stk. 8.

17. I § 148 a, stk. 7, der bliver stk. 8, affattes således:

»*Stk. 8.* Rettens beslutninger efter stk. 4, 1. pkt., kan ikke uden Procesbevillingsnævnets tilladelse indbringes for højere ret. Procesbevillingsnævnet kan meddele tilladelse til kære, hvis beslutningen angår spørgsmål af væsentlig betydning for sagens forløb eller af afgørende betydning for den, der ansøger om kæretilladelse, og der i øvrigt er anledning til at lade afgørelsen prøve af en højere ret. Ansøgning om kæretilladelse skal indgives til Procesbevillingsnævnet inden 2 uger efter, at beslutningen i medfør af stk. 4, 1. pkt., er truffet.«

18. I § 148 a indsættes efter stk. 7, der bliver stk. 8, som nyt stykke:

»*Stk. 9.* Beslutninger efter stk. 4, 2. pkt., og stk. 5-7 kan ikke indbringes for højere ret.«

Stk. 8 og 9 bliver herefter stk. 10 og 11.

19. I § 148 a indsættes som *stk. 12*:

»*Stk. 12.* Domstolsstyrelsen kan fastsætte regler om, hvordan en sag skal anlægges, eller hvordan en meddelelse eller et dokument skal gives til retten ved tekniske nedbrud eller driftsforstyrrelser på domstolenes it-systemer, der gør, at domstolenes sagsportal ikke kan anvendes«.

20. I § 148 b, *stk. 1, 1. pkt.*, § 148 b, *stk. 2, 1. og 2. pkt.*, § 148 b, *stk. 5, 1. pkt.*, ændres »fritaget « til: »undtaget«.

§ 148 b. Den, som er fritaget fra at anvende domstolenes sagsportal, jf. § 148 a, *stk. 4*, skal indlevere et processkrift til retten med de oplysninger, som vedkommende efter denne lov skal forsyne retten med. Bilag og øvrige dokumenter til brug for behandlingen af sagen skal den pågældende indlevere på papir eller på anden måde til retten. Retten gør processkriftet, bilag og øvrige dokumenter tilgængelige på domstolenes sagsportal.

Stk. 2. Retten sender meddelelser fra retten og sagens øvrige dokumenter til den, som er fritaget fra at anvende domstolenes sagsportal, jf. § 148 a, *stk. 4*. Retten kan pålægge en part at sende sine processkrifter, bilag og andre dokumenter til den, som er fritaget fra at anvende domstolenes sagsportal.

Stk. 3. ---

Stk. 4. ---

Stk. 5. Domstolsstyrelsen kan fastsætte regler om, at processkrifter, jf. *stk. 1*, som indleveres af den, som er fritaget fra at anvende domstolenes sagsportal, jf. § 148 a, *stk. 4*, skal udarbejdes på en blanket. Domstolsstyrelsen kan fastsætte nærmere regler om udformningen af blanketten.

§ 260. ---

Stk. 2. ---

Stk. 3. Der kan dog mødes for en part i retten ved personer, der er

- 1) væрге for en part, der er umyndig, under værgemål efter værgemålslovens § 5 eller under samværgemål efter værgemålslovens § 7,
- 2) beslægtet eller besvogret med en part i op- eller nedstigende linje eller i sidelinjen så nær som søskendebørn eller er partens ægtefælle, adoptiv- eller plejeforælder, adoptiv- eller plejebarn,
- 3) hører til samme husstand som parten, samt ved
- 4) personer, der er ansat hos parten for et tidsrum, der ikke er kortere end 1 måned, og – når parten ikke selv er advokat – ikke med det særlige formål at møde i retten.

Stk. 4-11. ---

§ 526. ---

Stk. 2. ---

Stk. 3. Bestemmelserne i *stk. 1* og *2* finder ikke anvendelse ved udlæg i fast ejendom, registrerede skibe eller luftfartøjer samt fondsaktiver, jf. § 3, nr. 34, i lov om kapitalmarkeder.

21. I § 260, *stk. 3, nr. 4*, udgår »personer, der er«.

Stk. 4. Udlæg i løsøre bortset fra registrerede skibe og luftfartøjer bortfalder et år efter foretagelsen, medmindre udlægshaveren forinden har forlangt tvangsauktion afholdt eller har været hindret heri ved anke, kære eller tredjemands ret. Udlægget bortfalder i så fald 8 uger efter hindringens ophør. Det samme gælder udlæg i fondsaktiver, jf. § 3, nr. 34, i lov om kapitalmarkeder, og i fordringer, hvis der for fordringen er udstedt omsætningsgældsbevis eller andet dokument, hvis særlige beskaffenhed medfører, at skyldneren ifølge fordringen ikke frigøres ved at betale til andre end ihændehaveeren.

Stk. 5. ---

§ 806. ---

Stk. 2-6. ---

Stk. 7. Politiet kan træffe afgørelser om pålæg om edition af oplysninger om transaktioner, konti, depoter, bokse el.lign. fra virksomheder eller personer, der er omfattet af § 1, stk. 1, nr. 1-13 eller 19-24, i lov om forebyggende foranstaltninger mod hvidvask af udbytte og finansiering af terrorisme. Politiet kan i afgørelsen om pålæg om edition efter 1. pkt. bestemme, at der fra virksomheder og personer, der er omfattet af § 1 i lov om forebyggende foranstaltninger mod hvidvask af udbytte og finansiering af terrorisme, kan indhentes oplysninger, som de pågældende har rådighed over, om transaktioner på en konto, hvortil der er overført midler ved en transaktion, som er omfattet af afgørelsen om edition, eller ved en transaktion, der udspringer af en transaktion, som er omfattet af afgørelsen om edition. Stk. 4, 2. pkt., finder tilsvarende anvendelse. Politiets afgørelser efter dette stykke skal være skriftlige og ledsaget af grunde.

Stk. 8-11. ---

§ 1. ---

Stk. 2. ---

Stk. 3. Loven gælder ikke for inkassovirksomhed, der udøves af offentlige myndigheder, eller for auktionslederens inddrivelse af auktionskøbesummer m.v.

22. I § 526, stk. 3, og stk. 4, 3. pkt., ændres »jf. § 3, nr. 34« til: »jf. § 3, nr. 32«.

23. I § 806, stk. 7, 1. pkt., ændres »§ 1, stk. 1, nr. 1-13 eller 19-24« til: »§ 1, stk. 1, nr. 1-12 eller 18-26«.

§ 7

I lov om inkassovirksomhed, jf. lovbekendtgørelse nr. 1018 af 19. september 2014, foretages følgende ændring:

1. I § 1, stk. 3, indsættes efter »der«: »er omfattet af lov om kredit servicevirksomheder og kreditkøbere eller«.

§ 8

I lov om kreditaftaler, jf. lovbekendtgørelse nr. 817 af 6. august 2019, som ændret ved § 6 i lov nr. 2221 af 29. december 2020 og § 2 i lov nr. 479 af 12. maj 2023, foretages følgende ændringer:

1. I fodnoten til lovens titel indsættes efter »forordning 2014/596/EU, EU-tidende 2016, nr. L 171, side 1«: »og dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2021/2167 af 24. november 2021 om kredit servicevirksomheder og kreditkøbere og om ændring af direktiv 2008/48/EF og 2014/17/EU, EU-Tidende 2021, nr. L 438, side 1«.

2. Efter § 10 og før overskriften før § 16 indsættes:

»Oplysninger om ændring af en kreditaftales vilkår og betingelser

§ 11. Kreditgiveren skal forud for ændring af vilkår og betingelser for en kreditaftale give forbrugeren følgende oplysninger:

- 1) en tydelig beskrivelse af ændringerne og, hvor det er relevant, om forbrugers samtykke er nødvendigt, eller om ændringerne er indført som følge af regler udstedt i medfør af lov,
- 2) en tidsplan for gennemførelsen af ændringerne,
- 3) de klagemuligheder, som er til rådighed for forbrugeren vedrørende ændringerne,
- 4) tidsfristen for indgivelse af klage, og
- 5) navn og adresse på den myndighed, hvortil forbrugeren kan indgive klage.«

3. Efter § 29 indsættes:

»§ 29 a. Kreditgiveren skal have passende politikker og procedurer, der sikrer, at der, hvor det er relevant, udvises rimelig tilbageholdenhed, inden der indledes en fyldestgørelsesprocedure. Politikkerne og procedurerne skal bl.a. tage hensyn til forbrugers forhold og kan bl.a. bestå af følgende:

- 1) En fuldstændig eller delvis refinansiering af en kreditaftale.
- 2) Ændring af en kreditaftales eksisterende vilkår og betingelser, der bl.a. kan omfatte
 - a) forlængelse af kreditaftalen,
 - b) ændring af typen af kreditaftale,
 - c) udskydelse af betalingen af hele eller dele af afdraget i en periode,
 - d) ændring af rentesatsen,
 - e) betalingsfrihed i en periode,
 - f) delvis tilbagebetaling,
 - g) valutaomregning, og
 - h) delvis eftergivelse og gældskonsolidering.«

§ 9

I konkursloven, jf. lovebekendtgørelse nr. 1600 af 25. december 2022, foretages følgende ændringer:

§ 9 f. ---

Stk. 2. Er der truffet bestemmelse om fyldestgørelsesforbud efter § 9 b, kan der ske virksomhedsoverdragelse efter reglerne i § 13 g.

1. I § 9 f, stk. 2, ændres »§ 13 g« til: »§ 13 g, stk. 1-5«.

2. I § 9 f, stk. 2, indsættes som 2. pkt.:

»Bestemmelserne i § 13 g, stk. 1-5, finder anvendelse indtil afholdelsen af det i § 9 c, stk. 1, nævnte møde med fordringshaverne.«

§ 10 a. ---

Stk. 2-4. ---

Stk. 5. En tvangsakkord medfører bortfald af

- 1) gaveløfter,
- 2) krav på renter for tiden efter rekonstruktionsbehandlings indledning af de fordringer, der er omfattet af tvangsakkorden,
- 3) krav ifølge en leasingaftale, der pålægger skyldneren at anviser en køber af det leasede aktiv eller i øvrigt må anses for finansiel leasing, på løbende ydelser, der angår perioden efter rekonstruktionsbehandlings indledning, og som ikke er omfattet af § 94, i det omfang fordringshaveren ikke kan godtgøre, at ydelserne må sidestilles med afdrag, og
- 4) fordringer, der efter stk. 3 er placeret i en lavere gruppe end den, som omfattes af tvangsakkorden.

Stk. 6. ---

§ 11 e. ---

Stk. 2. Forslaget til rekonstruktionsplan er vedtaget, medmindre et flertal af fordringshaverne stemmer imod og dette flertal repræsenterer mindst 25 pct. af det samlede kendte beløb, der ved repræsentation ville give stemmeret. Ændringsforslag til forslaget til rekonstruktionsplan er vedtaget, hvis et flertal af fordringshaverne stemmer for og dette flertal repræsenterer mindst 25 pct. af det samlede kendte beløb, der ved repræsentation ville give stemmeret. § 13 d, stk. 2 og 3, finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 3-4. ---

Stk. 5. Hvis rekonstruktøren anmoder herom, udsætter skifteretten drøftelsen af forslaget til rekonstruktionsplan til et senere møde, som skal holdes inden fire uger, jf. dog § 15, stk. 1, nr. 5. § 11 c, § 11 d og stk. 1-4 finder tilsvarende anvendelse. Udsættelse kan ikke ske, hvis et flertal af fordringshaverne stemmer imod og dette flertal repræsenterer mindst 25 pct. af det samlede kendte beløb, der ved repræsentation ville give stemmeret. § 13 d, stk. 2 og 3, finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 6. Efter vedtagelsen af rekonstruktionsplanen kan rekonstruktøren eller fordringshavere, der repræsenterer mindst 25 pct. af det samlede kendte beløb, der ved repræsentation ville give stemmeret, anmode om, at skifteretten beskikke en regnskabskyndig tillidsmand, hvis der ikke allerede er beskikket en sådan. § 13 d, stk. 2 og 3, finder tilsvarende anvendelse. Skifteretten skal i så fald snarest muligt beskikke en tillidsmand, der opfylder betingelserne i § 238.

§ 14 c. ---

Stk. 2. Overdrages en gensidigt bebyrdende aftale, der er videreført efter § 12 o, som led i en virksomhedsoverdragelse, overgår skyldnerens rettigheder og forpligtelser efter aftalen til erhververen af virksomheden, medmindre andet følger af retsforholdets beskaffenhed. Angår aftalen en løbende ydelse til skyldneren, gælder dette dog ikke medkontrahentens krav på vederlag for tiden inden rekonstruktionsbehandlings indledning, idet dog medkontrahentens eventuelle krav på depositum skal opfyldes af erhververen.

3. I § 10 a, stk. 5, nr. 3, indsættes efter »i det omfang«: »tvangsakkorden omfatter de i stk. 3, nr. 1, angivne fordringer, og«.

4. I § 11 e, stk. 2, 3. pkt., stk. 5, 4. pkt., og stk. 6, 2. pkt., ændres »§ 13 d, stk. 2 og 3« til: »§ 13 d, stk. 2-4«.

5. I § 14 c, stk. 2, 2. pkt., indsættes efter »løbende«: »eller successiv«.

Stk. 3-4. ---

§ 21. ---

Stk. 2. Er en sag om fordragens eksistens eller størrelse eller en sag, som er afgørende herfor, inden forældelsesfristens udløb indbragt for en administrativ myndighed, indtræder forældelse tidligst 1 år efter, at myndigheden har givet meddelelse om sin afgørelse. Dette gælder, uanset om fordragene gøres gældende af den, der har indbragt sagen, eller af den anden part, herunder det offentlige. Indbringes sagen inden for den i loven fastsatte frist eller i øvrigt inden for rimelig tid for en højere administrativ myndighed eller for Folketingets Ombudsmand, regnes fristen på 1 år fra meddelelsen om denne myndigheds afgørelse, henholdsvis Ombudsmandens udtalelse.

§ 44

I lov om skifte af dødsboer, jf. lovbekendtgørelse nr. 1807 af 3. september 2021, som ændret ved § 3 i lov nr. 697 af 24. maj 2022, foretages følgende ændring:

1. I § 83, stk. 2, nr. 3, 1. pkt., indsættes efter »tilsvarende måde«: », herunder lån sikret ved pant efter ejendomsskatte-lovens kapitel 8«.

§ 2

I lov om rettens pleje, jf. lovbekendtgørelse nr. 1053 af 29. oktober 2009, som ændret senest ved § 2 i lov nr. 551 af 26. maj 2010, foretages følgende ændring:

1. Efter § 116 a indsættes:

§ 10

I lov om forældelse af fordragene, jf. lovbekendtgørelse nr. 1238 af 9. november 2015, som ændret ved § 2 i lov nr. 140 af 28. februar 2018, foretages følgende ændring:

1. I § 21, stk. 2, 3. pkt., ændres »Ombudsmandens udtalelse« til: »ombudsmandens afslutning af sagen«.

§ 11

I lov nr. 679 af 3. juni 2023 om ændring af kildeskatteloven, lov om kommunal indkomstskat, ejendomsvurderingsloven og forskellige andre love (Opkrævning og inddrivelse af grundskyld og dækningsafgift m.v., statens afregning af grundskyld og dækningsafgift til kommunerne, foreløbige vurderinger som midlertidigt beskatningsgrundlag i 2024 og 2025, forenkling af ejendomsvurderingerne for 2024 og 2025, udvidelse af antallet af dommere i Landsskatteretten m.v.) foretages følgende ændring:

1. § 44 ophæves.

§ 12

I lov nr. 715 af 25. juni 2010 om ændring af lov om Det Centrale Dna-profil-register, retsplejeloven og lov om registrering af køretøjer (Udveksling af oplysninger om dna-profiler, fingeraftryk og køretøjer med stater uden for Den Europæiske Union) foretages følgende ændringer:

1. § 2 ophæves.

»§ 116 b. Justitsministeren kan på grundlag af en overenskomst herom med en stat uden for Den Europæiske Union fastsætte, at § 116 a finder anvendelse i forholdet mellem Danmark og denne stat.«

§ 5

Justitsministeren fastsætter tidspunktet for lovens ikrafttræden og kan herunder fastsætte, at lovens §§ 1-4 træder i kraft på forskellige tidspunkter.

2. I § 5 ændres »§§ 1-4« til: »§§ 1, 3 og 4«.